

ŽARY

**RAPORT
2021**

Podstawa prawna sporządzenia raportu o stanie gminy

Zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583), Burmistrz ma obowiązek przedstawić Radzie Miejskiej co roku do dnia 31 maja raport o stanie gminy.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE	8
1.1. Charakterystyka gminy	8
1.2. Liczba mieszkańców i wyborców	9
1.3. Statystyka urodzeń i zgonów	10
2. ROZWÓJ GOSPODARCZY	15
2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	15
2.2. Informacja o bezrobociu	15
2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje	15
2.4. Zatrudnienie obcokrajowców	17
2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość	17
2.6. Realizacja Programu Rozwoju Gminy Żary na lata 2016-2023	17
2.7. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji	18
2.8. Realizacja pozostałych uchwał	18
2.9. Budżet obywatelski	20
2.10. Zezwolenie na sprzedaż alkoholu	21
2.11. Opłata targowa	21
2.12. Współpraca krajowa i przygraniczna:	
2.12.1. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny	22
2.12.2. Zielony Las - współpraca z Nadleśnictwem Lipinki	22
2.12.3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Łuk Mużakowa oraz Łęknica	22
2.12.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy	23
2.13. Współpraca międzynarodowa i projekty transgraniczne	
2.13.1. Partnerzy miasta	23
2.13.2. Współpraca międzynarodowa	23
2.13.3. Małe projekty transgraniczne	24
2.14. Znaczące wydarzenia, promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy	25
2.15. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Urząd Miejski Żary	27
2.16. Statystyka - informacja publiczna	28
3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT	29
3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych podlegających pod Wydział Oświaty, Kultury i Sportu	29
3.2. Inwestycje i remonty w jednostkach oświatowych	30
3.3. Finanse oświaty	31
3.4. Pozyskane środki pozabudżetowe	31
3.4.1. Pilotażowy trzyletni Program UEFA PLAYMAKERS we współpracy z firmą Disney	31
3.4.2. #SUPERKODERZY	31
3.4.3. Koń przyjacielem polskich i niemieckich dzieci, Sport to zdrowie	31
3.4.4. „Lubuska szkoła ćwiczeń w Żarach szansą na rozwój nauczycieli, studentów i uczniów”	31
3.4.5. Zajęcia wspomagające	32
3.4.6. Laboratoria przyszłości	32
3.4.7. Edukacja przez szachy w szkole	32
3.5. Ogólnopolski egzamin ósmoklasisty	32
3.6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym	34

3.6.1. Stypendia szkolne	34
3.6.2. Zasiłek szkolny	34
3.7. Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020-2022	34
3.8. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis	35
3.9. Doskonalenie zawodowe nauczycieli	35
3.10. Nagrody dla uczniów	35
3.11. Nagrody dla nauczycieli	36
3.12. Dowozy uczniów	36
3.13. Organizacja nauczania	36
3.14. Wspieranie sportu	36
3.14.1. Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki (SMOK)	38
3.14.2. Koszykarski Ośrodek Sportowego Szkolenia Młodzieży (KOSSM)	38
3.14.3. Szkolny Klub Sportowy SKS	39
3.14.4. Lokalny Animator Sportu	39
3.14.5. Lekkoatletyka dla każdego!	39
3.15. Nagrody dla sportowców	39
3.16. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	40
3.17. ŻARSKI DOM KULTURY	41
3.17.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	41
3.17.2. Charakterystyka bazy lokalowej	41
3.17.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	42
3.17.4. Pozyskane środki pozabudżetowe	42
3.17.5. Inwestycje, remonty, modernizacje	42
3.17.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK	42
3.17.7. Znaczące imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczno-edukacyjne	43
3.17.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	44
3.17.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	45
3.18. MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	46
3.18.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	46
3.18.2. Charakterystyka bazy lokalowej	46
3.18.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	46
3.18.4. Pozyskane środki pozabudżetowe	46
3.18.5. Inwestycje, remonty, modernizacje	47
3.18.6. Stan sieci bibliotecznej	47
3.18.7. E-usługi	47
3.18.8. Zbiory i ich udostępnianie	48
3.18.9. Czytelnicy	48
3.18.10. Działalność promocyjna i znaczące wydarzenia	48
3.18.11. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	53
3.18.12. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	54
3.19. MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO	55
3.19.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	55
3.19.2. Charakterystyka bazy lokalowej	55
3.19.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	55
3.19.4. Zasoby	55
3.19.5. Liczba odwiedzających	55
3.19.6. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne	55
3.19.7. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	57
3.19.8. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	58
3.20. MIEJSKI OŚRODEK, SPORTU, REKREACJI I WYPOCZYNKU W ŻARACH	59
3.20.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	59
3.20.2. Charakterystyka bazy lokalowej	59
3.20.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	61
3.20.4. Inwestycje, remonty, modernizacje	62

3.20.5. Zasoby	62
3.20.6. Liczba osób korzystających z poszczególnych obiektów	62
3.20.7. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia	63
3.20.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	64

4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA 66

4.1. Rodzina	66
4.1.1. Żłobki	66
4.1.2. Karta Dużej Rodziny	67
4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny	67
4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”	68
4.1.3. Karta Seniora	68
4.1.4. Świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego, wychowawcze, dobry start	68
4.1.5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	69
4.1.6. Dodatki mieszkaniowe	70
4.1.7. Dodatki energetyczne	71
4.2. Ochrona zdrowia	72
4.2.1. Programy polityki zdrowotnej	72
4.2.2. Hospicjum (zakład pielęgnacyjno-leczniczy)	73
4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii	73
4.3. Pomoc społeczna	75
4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 75	
4.3.1.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	75
4.3.1.2. Charakterystyka bazy lokalowej	75
4.3.1.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	75
4.3.1.4. Remonty, modernizacje oraz inwestycje	76
4.3.1.5. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy	76
4.3.1.6. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	76
4.3.1.7. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności	80
4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy 83	
4.3.2.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	83
4.3.2.2. Charakterystyka bazy lokalowej	83
4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	83
4.3.2.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy	84
4.3.2.5. Inwestycje, remonty, zakupy	84

5. ZADANIA W ZAKRESIE POPRAWY PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO - STRAŻ MIEJSKA 85

5.1. Podstawa prawna działalności Straży Miejskiej	85
5.2. Czynności podjęte w 2021 roku	85
5.3. Zabezpieczenie imprez i uroczystości	89
5.4. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	89
5.5. Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w żarskich szkołach i placówkach oświatowych	90

6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 92

6.1. Dowody osobiste	92
6.2. Ochotnicza Straż Pożarna	92
6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego	93
6.4. Obrona Cywilna	94
6.5. Kwalifikacja wojskowa	95

6.6. Imprezy masowe	95
6.7. Świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy za czas ćwiczeń wojskowych	96

7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA 97

7.1. Zasób komunalny gminy	97
7.2. Grunty stanowiące majątek gminy	98
7.3. Gospodarka nieruchomościami	98
7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych	98
7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego	98
7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej	101
7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców	101
7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych	103
7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych	105
7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych	106
7.3.4. Użytkowanie wieczyste	106
7.3.5. Nabycie gruntów do zasobu nieruchomości	107
7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych	108
7.4.1. Zarządzanie majątkiem gminy w systemie zleceń	109
7.5. Najem lokali mieszkalnych	109
7.6. Remonty	110
7.7. Polityka windykacyjna	110
7.8. Polityka czynszowa	110
7.9. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich	111
7.10. Działalność Miejskiego Konserwatora Zabytków	112
7.11. Zagospodarowanie przestrzenne	114
7.11.1. Statystyka wydanych decyzji o warunkach zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych	114
7.12. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności, (w tym uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2017-2022)	114
7.12.1. Program rewitalizacji dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016-2022	115

8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE 119

8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska	119
8.1.1. Program wymiany pieców	119
8.1.2. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest	120
8.1.3. Program „Czyste Powietrze”	120
8.2. Bezpłatna komunikacja w mieście	121
8.3. Informacja z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej	121
8.4. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej	121
8.5. Działania w zakresie zieleni miejskiej	122
8.6. Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi	124
8.6.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	124
8.6.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych	125
8.6.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów	125
8.6.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy	126
8.7. Strefy ochronne ujęć wody	126
8.7.1. System zaopatrzenia w wodę miasta Żary	127
8.7.2. Stacje uzdatniania wody	127
8.8. Zadania inwestycyjne	127
8.9. Wykaz wykonanych remontów dróg, chodników, ścieżek rowerowych, parkingów, oświetlenia	129

9. FINANSE GMINY	131
9.1. Wykonanie budżetu za rok 2021	131
9.2. Wykonanie przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej	132
9.3. Realizacja uchwał	132
10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE	134
10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta	134
10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta	134
10.3. Wpływy z podatków i opłat	134
10.4. Stan zaległości podatków i opłat	135
10.5. Ulgi podatkowe	135
11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE	136
11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014-2020	136
11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020	137
11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020	137
11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	139
11.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Dróg Samorządowych / Rządowego Fundusz Rozwoju Dróg	139
11.6. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	140
11.7. Program „Żary, tu chcę żyć!!!”	140
11.8. Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014 – 2020	141
11.9. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – I edycja	142
11.10. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja II i III	143
12. SPÓŁKI KOMUNALNE	144
12.1. Informacje ogólne	144
12.2. Wykaz spółek z udziałem Gminy Żary o statusie miejskim	144
12.3. Zakres działalności spółek Gminy Żary o statusie miejskim	145
13. PANDEMIA COVID-19	147
13.1. Wpływ pandemii na finanse gminy w roku 2021	147
13.2. Wydatki na sytuację kryzysową związaną z COVID 19	149
13.3. Pomoc udzielona lokalnym przedsiębiorcom w związku z pandemią	150
14. SKARGI, WNIOSKI, PETYCJE, UCHWAŁY - STATYSTYKA	151

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Charakterystyka gminy

Żary jako największe miasto Łużyc na wschód od granicznej Nysy Łużyckiej określane są mianem Stolicy Polskich Łużyc. Miasto może pochwalić się licznymi zabytkami kultury sakralnej i świeckiej, charakterystycznej dla tej części Łużyc. Powstałe na przestrzeni wieków, zachowane do naszych czasów i sukcesywnie odrestaurowywane podnoszą estetykę i atrakcyjność miasta. Zachowany średniowieczny układ urbanistyczny uzupełniony nowoczesną architekturą sprawia, że miasto jest warte odwiedzenia przez turystów. Dzisiaj powiatowe miasto przemysłowe, z kompletną infrastrukturą społeczną i biznesową liczące około 35 tys. mieszkańców.

Historia

Pierwsza wzmianka o Żarach pojawiła się w kronice Thietmara w 1007 roku. Prawa miejskie na prawie magdeburskim zostały nadane Żarom w 1260 roku. Właścicielem Żar był wówczas Albrecht Dewin, który to połączył gród z podgrodziami, otoczył drewnianą konstrukcją obronną i stworzył tym samym miasto. Żary rozwijały się prężnie pod zwierzchnictwem najpierw Dewinów, następnie Paczków, Bibersteinów oraz Promnitzów. Na początku XVIII w. w Żarach żył i tworzył niemiecki kompozytor G. Ph. Telemann, a na zamku często bywali polscy królowie: elektorowie sascy, August II Mocny, August III. Jak każdy ośrodek miejski Żary przeżywały swoje wzloty i upadki. Obecnie jest to średniej wielkości miasto, znaczący ośrodek przemysłowy i kulturalny województwa lubuskiego.

Zabytki

W sercu starego miasta znajduje się odrestaurowany rynek z ratuszem z XIV/XV w. z pięknym renesansowym portalem nad głównym wejściem. Dookoła rynku wznoszą się piękne kamieniczki barokowe, secesyjne oraz modernistyczne z interesującymi fasadami. Stare miasto zdobią również liczne fontanny oraz studnie, w tym Studnia Tkacza i Studnia Bazyliuszka związane z intrygującymi żarskimi legendami. Warto zobaczyć także: zespół zamkowo-pałacowy (renesansowo-barokowy), w którym kapelmistrzem był G.P. Telemann, mury i budowle obronne z XV w., gotycki kościół farny, Muzeum Pogranicza ze zbiorami regionalnymi, wieżę wartowniczą z wystawą, park przypałacowy i wiele innych urokliwych zabytkowych miejsc. Najważniejsze zabytki to: Zamek Bibersteinów i Pałac Promnitzów, mury miejskie z basztami, gotycki kościół

farny, park przypałacowy z folwarkiem, kościołem romańskim, Domem Winiarza, rynek i kompleksy zabytkowych kamienic starówki, muzeum wraz z wieżą wartowniczą.

Kultura

W Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego można obejrzeć makietę średniowiecznego miasta Żary, regionalne zbiory, zwiedzić leżącą opodal Wieżę Wartowniczą oraz podziwiać porcelanę z żarskiej fabryki porcelany Carstensa. Warto także przyjechać na coroczne jarmarki świąteczne oraz miodu i wina. W ostatni weekend sierpnia odbywają się Dni Miasta Żary. Salon Wystaw Artystycznych na deptaku to miejsce, w którym prezentowane jest malarstwo, grafika, rzeźba oraz fotografia autorstwa lokalnych artystów i nie tylko.

Położenie

W Żarach krzyżują się dwie drogi krajowe nr 12 i 27. Wspólny odcinek tych dróg stanowi fragment obwodnicy miejskiej, który znacznie usprawnia ruch w mieście. Ciężki transport omija zabytkową część miasta.

Nieopodal miasta przebiega międzynarodowa trasa E-36 (Berlin-Wrocław-Kraków), po polskiej stronie jest to autostrada A18. Obecnie droga ta podlega głębokiej modernizacji. Zaawansowane roboty są na odcinku od granicy z Niemcami do MOP-u Wymiarki. Roboty obejmują oba zjazdy z A18 na Żary tj. Żary Zachód i Żary Południe. Z Żar do najbliższego zjazdu na autostradę jest tylko 9 km. Trasa E-36 to po niemieckiej stronie autostrada A-15, która umożliwia bardzo szybki dostęp, poprzez sieć autostrad do Berlina. Międzynarodowe lotniska w Berlinie i Wrocławiu oddalone są o około 160 - 185 km, tj. 1,5 godziny jazdy samochodem.

Gospodarka

Żarski przemysł cechuje nowoczesność i duża różnorodność. Wiodące gałęzie gospodarki to: przemysł drzewny, szklarski, motoryzacyjny, elektryczny, metalowy oraz materiałów budowlanych. Miasto jest otwarte na inwestorów, którzy do tej pory zainwestowali w nim 600 mln euro. Znaczna część z tych środków to kapitał zagraniczny. W firmach zatrudniających więcej niż 9 osób jest zatrudnionych ok. 11 tys. osób. Łącznie w mieście zarejestrowanych jest ponad 4500 firm. W samym przemyśle zatrudnionych jest ponad 5000 pracowników. Żary są głównym motorem gospodarczym całego południa województwa lubuskiego.

Opracowanie pod nadzorem **Ireneusza Brzezińskiego**, Naczelnika Wydziału Polityki Gospodarczej i Promocji.

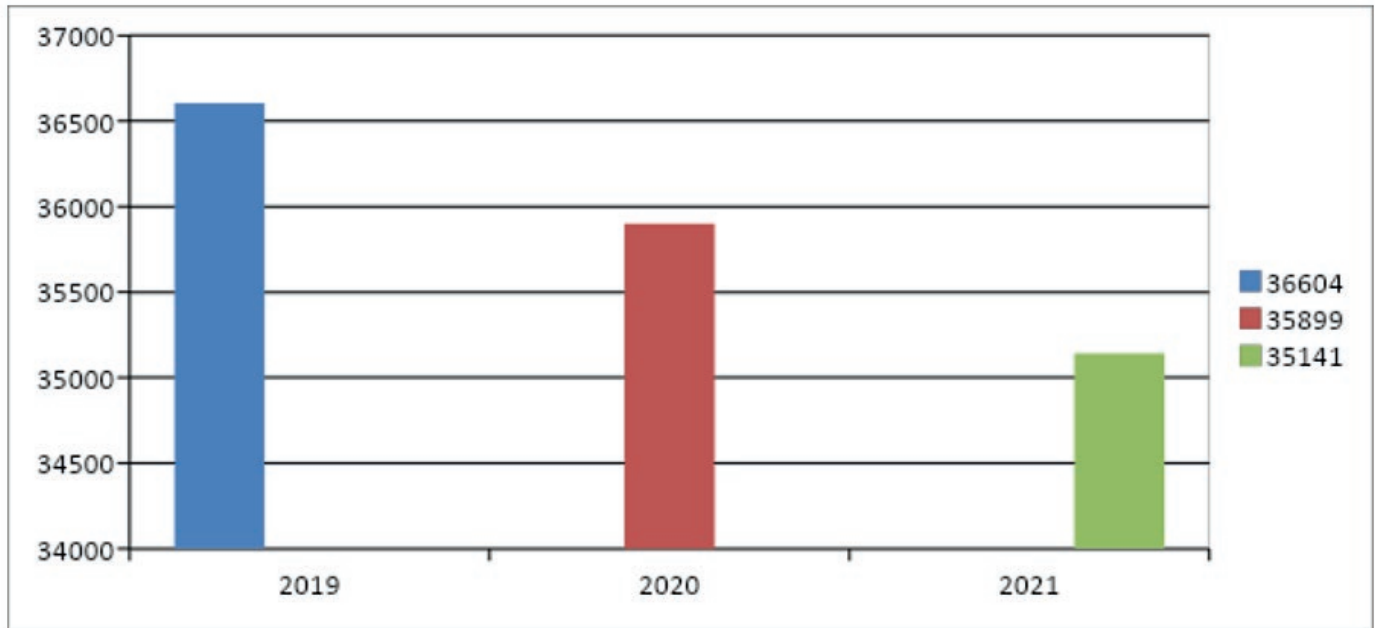

1.2. Liczba mieszkańców i wyborców

Ewidencja ludności

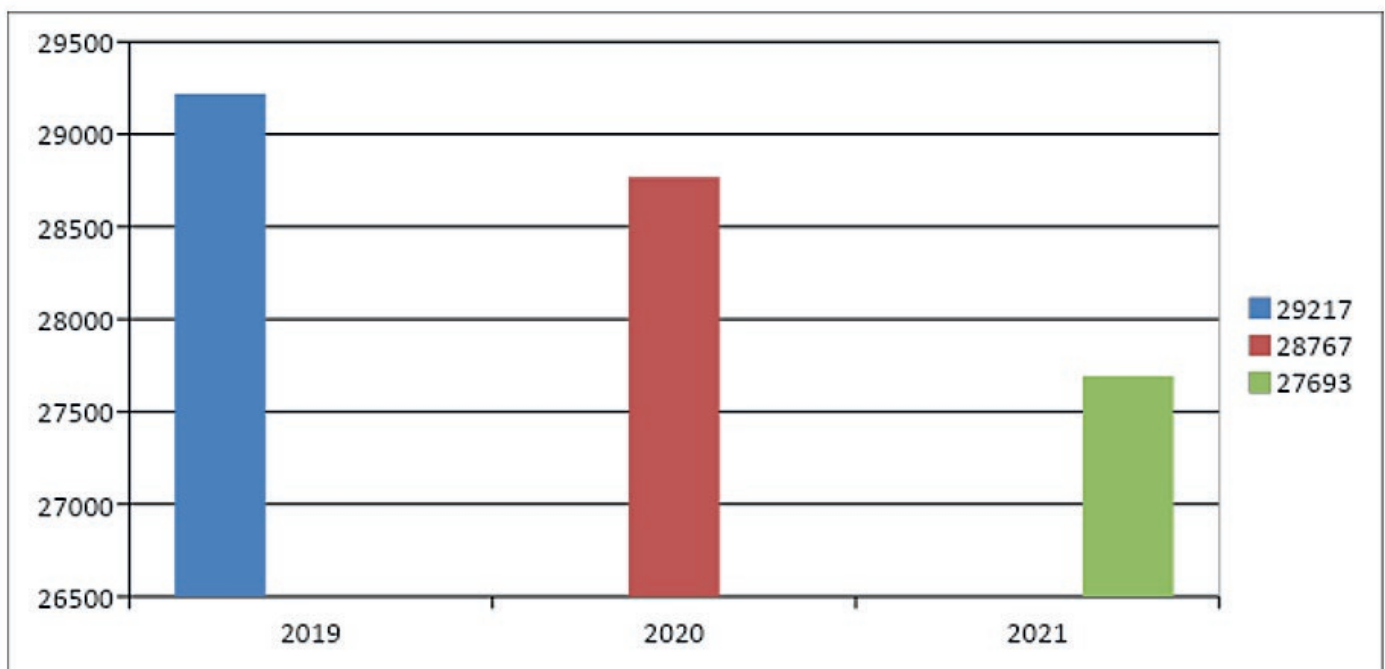
Ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w ustawie z dnia 23 lutego 2021 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510) podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjnoprawny osób fizycznych. Ewidencję ludności prowadzi się w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności oraz w rejestrach mieszkańców, prowadzonych w systemie teleinformatycznym.

Liczba mieszkańców miasta Żary w latach 2019 – 2021 opracowana na podstawie gminnego rejestru mieszkańców

Prowadzenie rejestru wyborców

Liczba wyborców miasta Żary w latach 2019-2021 opracowana na podstawie gminnego rejestru wyborców

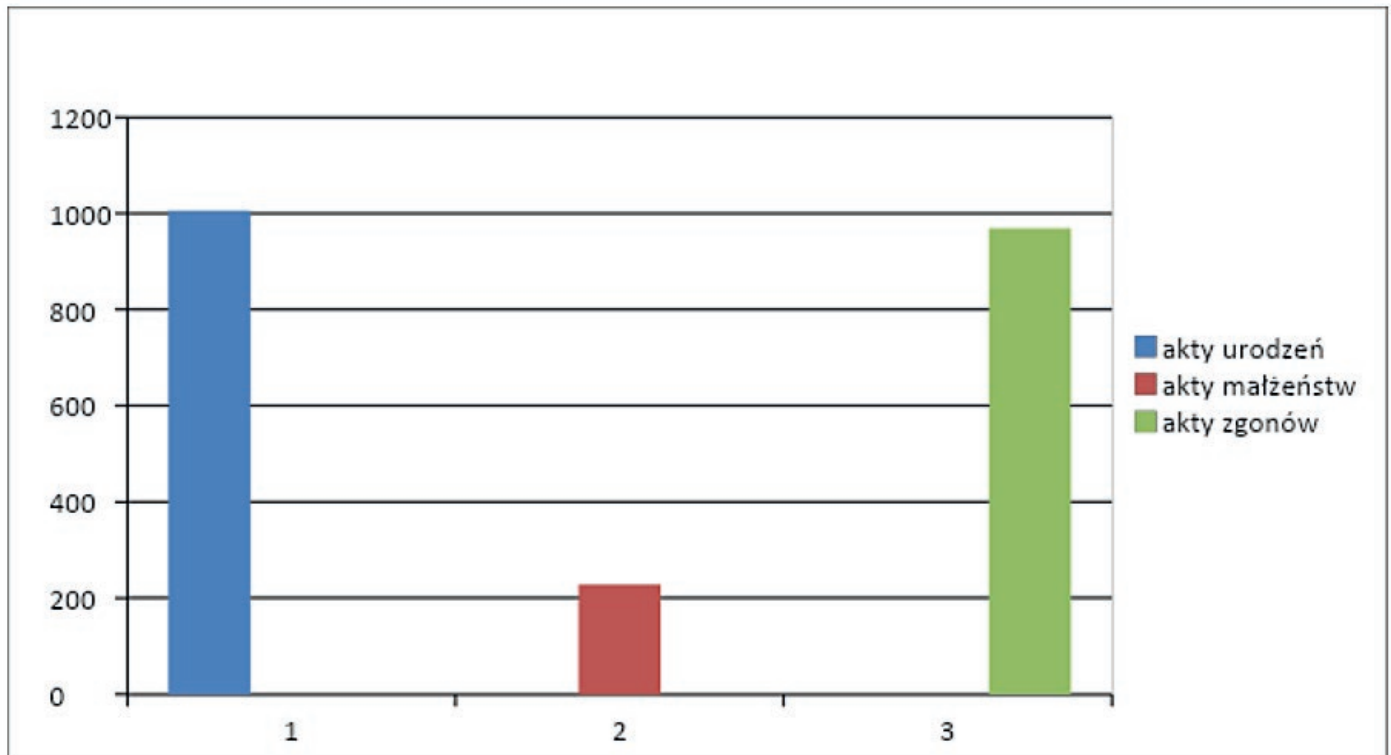
Opracowanie pod nadzorem Agnieszki Izdebskiej, Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego.

1.3. Statystyka urodzeń i zgonów

W roku 2019 sporządzono:

- 1006 aktów urodzenia (z tego: 282 dzieci zostało zameldowanych w Żarach),
- 228 aktów małżeństwa,
- 969 aktów zgonu (w tym 451 to mieszkańcy Żar).

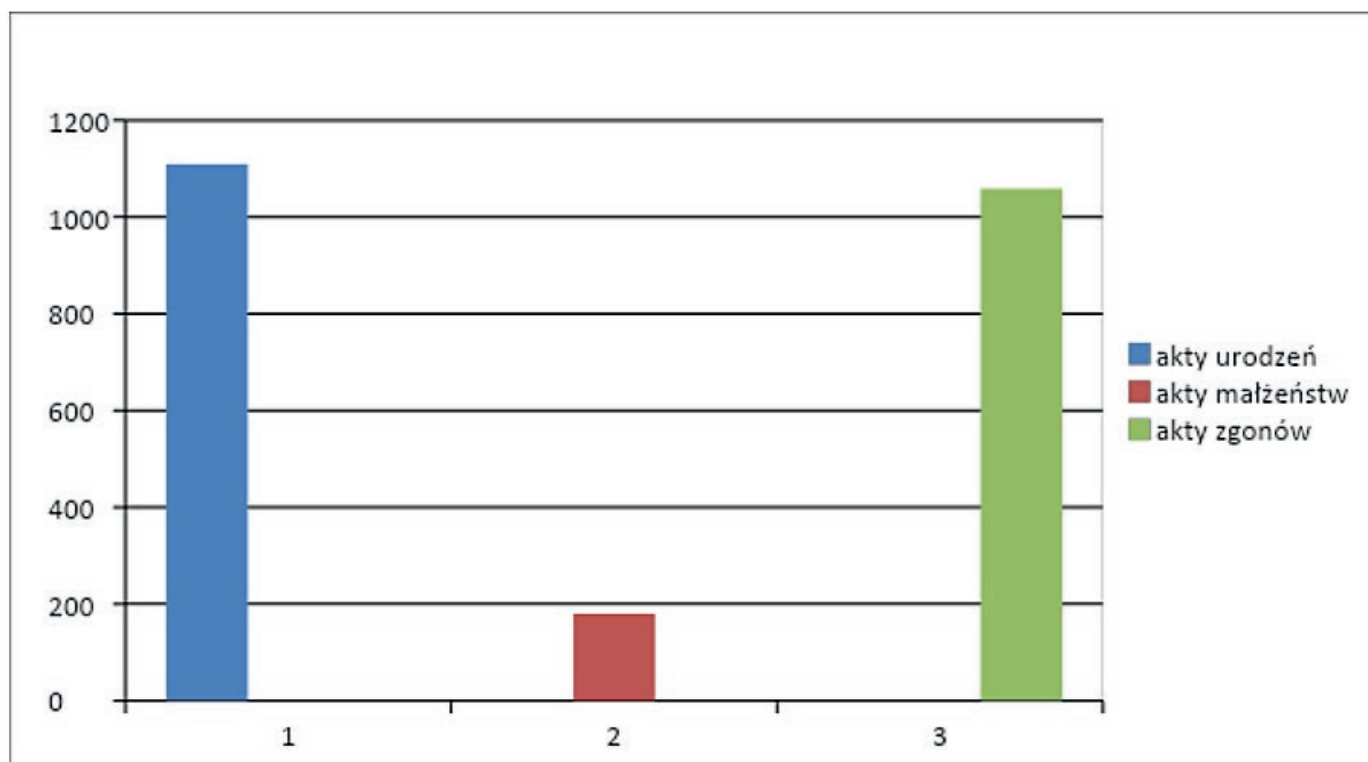
Pozostała statystyka roku 2019:

- wykonano 216 orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów,
- wydano 40 decyzji o zmianie imion i nazwisk,
- przyjęto 340 oświadczeń,
- wydano 159 zaświadczeń,
- dokonano 6 018 migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego,
- dokonano ok. 1500 czynności aktualizacji rejestru PESEL,
- wydano 10 786 odpisów aktów stanu cywilnego,
- wykonano 877 szt. korespondencji krajowej i zagranicznej,
- wykonano 23 szt. korespondencji konsularnej,
- przyjęto ok. 6 000 interesantów,
- zorganizowano uroczystość „Jubileuszy Małżeńskich” dla 63 par.

W roku **2020** sporządzono:

- 1109 aktów urodzenia (z tego: 291 dzieci zostało zameldowanych w Żarach),
- 180 aktów małżeństwa,
- 1058 aktów zgonu (w tym 499 to mieszkańcy Żar).

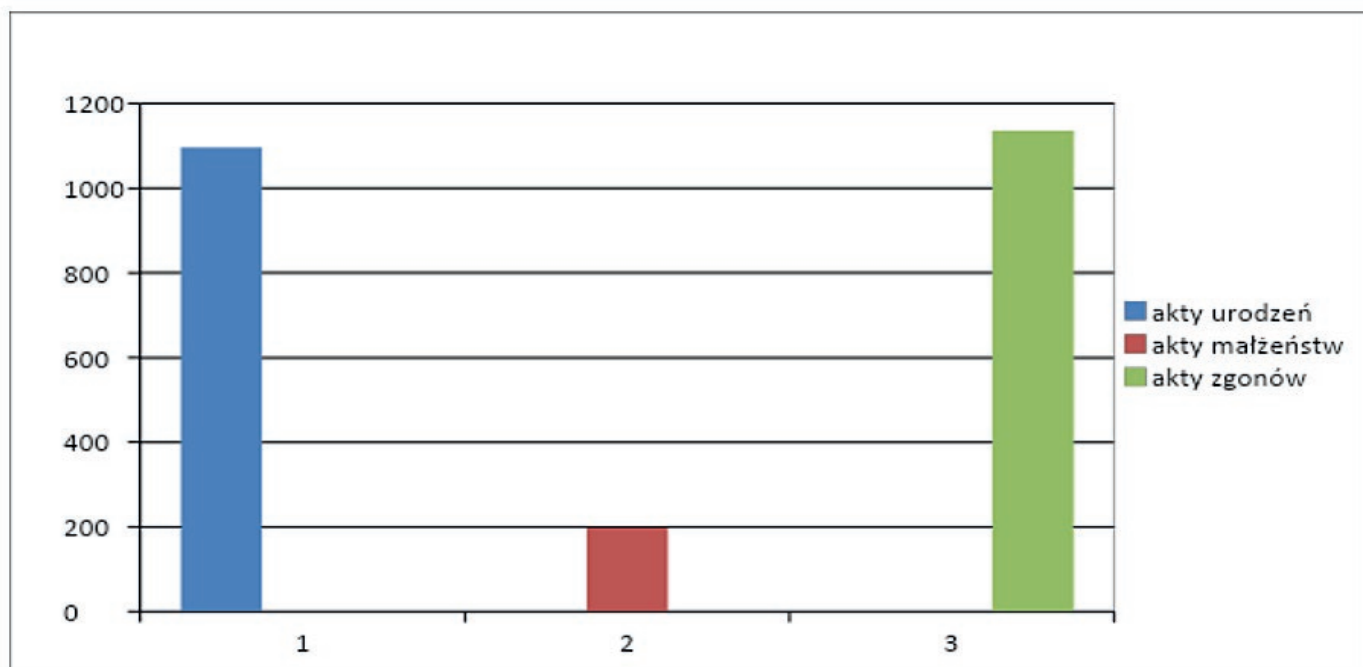

Pozostała statystyka roku 2020:

- wykonano 126 orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów,
- wydano 44 decyzje o zmianie imion i nazwisk,
- przyjęto 335 oświadczeń,
- wydano 137 zaświadczeń,
- dokonano 4 936 migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego,
- dokonano ok. 1000 czynności aktualizacji rejestru PESEL,
- wydano 10 421 odpisów aktów stanu cywilnego,
- wykonano 1732 szt. korespondencji krajowej i zagranicznej,
- wykonano 23 szt. korespondencji konsularnej,
- przyjęto ok. 5 000 interesantów.

W roku **2021** sporządzono:

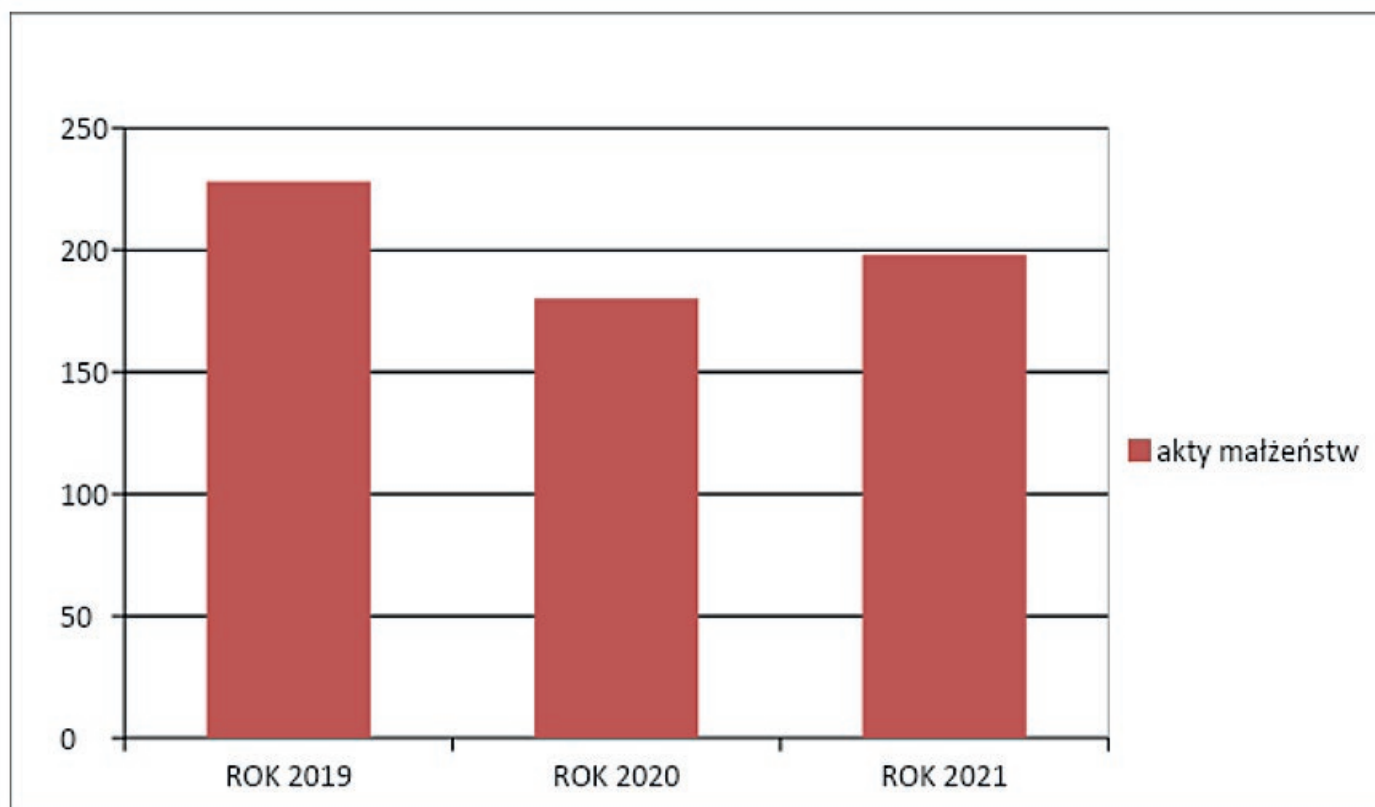
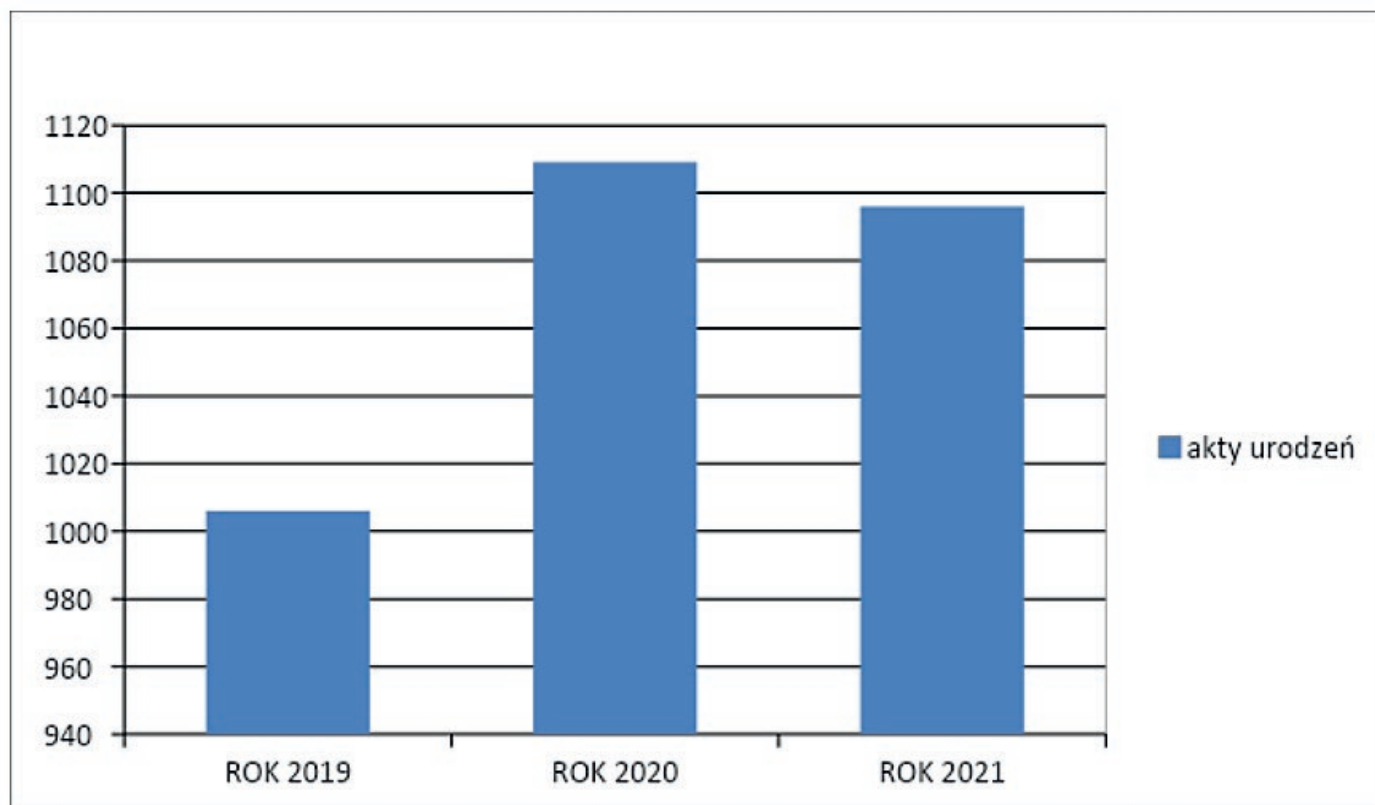
- 1096 aktów urodzenia (z tego: 244 dzieci zostało zameldowanych w Żarach),
- 198 aktów małżeństwa,
- 1135 aktów zgonu (w tym: 577 to mieszkańcy Żar).

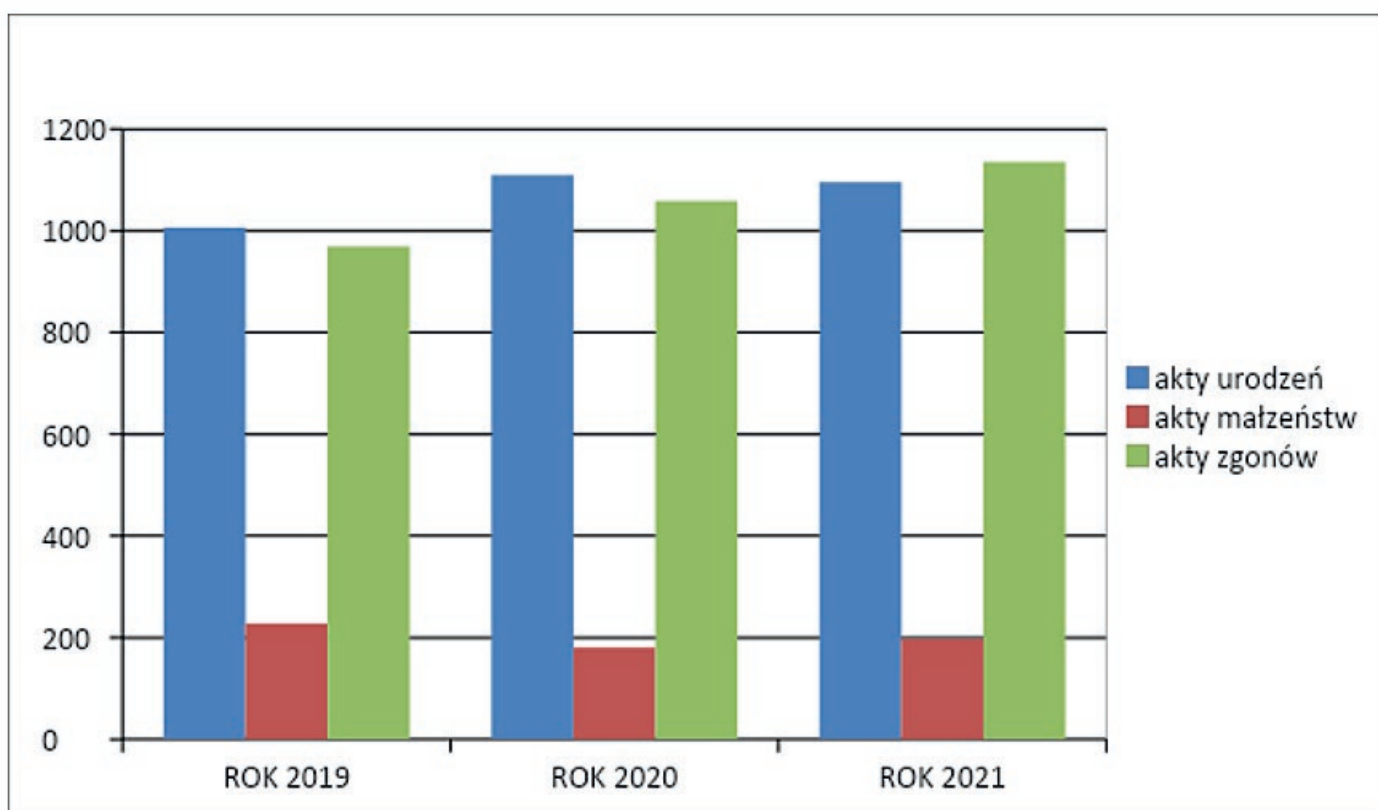
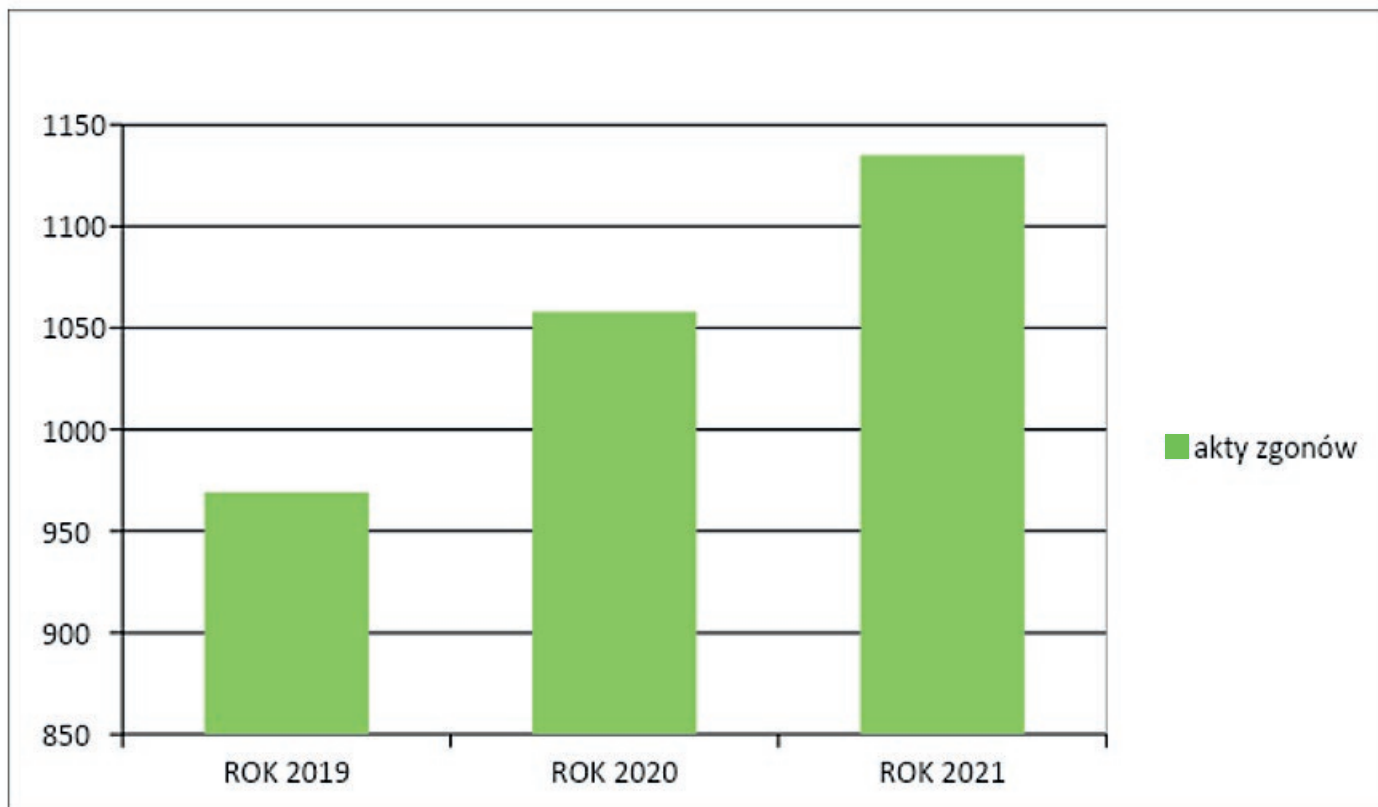

Pozostała statystyka roku 2021:

- wykonano 185 orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów,
- wydano 29 decyzji o zmianie imion i nazwisk,
- przyjęto 340 oświadczeń,
- wydano 146 zaświadczeń,
- dokonano 5035 migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego,
- dokonano ok. 1000 czynności aktualizacji rejestru PESEL,
- wydano 12418 odpisów aktów stanu cywilnego,
- wykonano 1343 szt. korespondencji krajowej i zagranicznej,
- wykonano 27 szt. korespondencji konsularnej,
- przyjęto ok. 5500 interesantów,
- zorganizowano uroczystość „Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego” dla 53 par.

Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w latach 2019 - 2021

Opracowanie pod nadzorem **Honoraty Miszczak**, Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY

2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Wielkość podmiotu / pracownicy	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0 - 9	4 234	4 215	4 145	4 185	4 298	4 388	4 473
10 - 49	149	148	152	145	145	140	136
50 - 249	36	37	32	32	32	32	32
250 - 999	7	7	7	6	6	6	6
Pow. 1000	1	1	1	1	1	1	1
Ogółem	4 427	4 408	4 337	4 369	4 482	4 567	4648

Liczba małych firm mimo pandemii jest stabilna.

2.2. Informacja o bezrobociu

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób bez pracy w Żarach						
750	630	425	404	370	535	412
Stopa bezrobocia w powiecie żarskim						
9,6 %	7,8 %	6,0 %	5,6 %	4,9 %	6,6 %	5,3%

Szacunkowa stopa bezrobocia na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła w powiecie żarskim 5,3 %. W samych Żarach stopa bezrobocia wyliczona na podstawie proporcjonalności wyniosła ok. 3,5 %.

2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje

W strefie przemysłowej wykonano infrastrukturę ul. Rzemieślniczej i ul. Handlowej na odcinku od ul. Gospodarczej do ul. Zakładowej. Inwestycja została dofinansowana ze środków UE z projektu ŻŻOF na tworzenie nowych terenów inwestycyjnych, wyłącznie dla małych i średnich przedsiębiorstw. Łącznie w strefie przemysłowej obecnie jest blisko 30 działek na ok. 10 ha w pełni uzbrojonych, wyłącznie dla MSP (sektora małych i średnich przedsiębiorstw). Sprzedaż tych działek rozpoczęła się w 2021 r. Sprzedano dotychczas dwie niewielkie działki tuż przy ul. Gospodarczej.

Plany rozbudowy na swoich gruntach w najbliższych latach mają takie firmy jak Stahlbau, Valmet, Urban i Eximport. Inwestycje te są wstępnie przygotowane, ale nie są podjęte ostateczne decyzje. Firma SAGE rozpoczęła rozbudowę istniejącej hali.

Na jednej z małych działek planuje się budowę nowego inkubatora technologicznego. Inwestycja wspólna miasta i Fundacji Przedsiębiorczość.

Na terenie strefy „Lotnisko”, firma Hart SM, posiada około 24 ha niezagospodarowanego obszaru. Firma Hart SM obecnie nie sygnalizuje swoich planów rozbudowy i nie zamierza także sprzedać swoich gruntów.

Główne zapotrzebowanie w kraju na nowe inwestycje to powierzchnie magazynowe dla handlu internetowego. Sprawa przygotowania nowych terenów dla dużych firm jest bardzo pilna. Taką szansą mogłyby być tereny pomiędzy cmentarzem a koszarami. W otoczeniu Żar tj. w Hłowej oraz w Sieniawie Żarskiej przygotowywane są już grunty dla inwestorów. Na szczęście wiele firm w żarskich ma rezerwy gruntowe do dalszego rozwoju.

Inne większe inwestycje komercyjne w mieście w 2021 r.:

- Swiss Krono – projekty związane z ochroną środowiska, magazyny,
- Relpol - nowe technologie i produkty, rozbudowa hali

przy al. Wojska Polskiego – inwestycja obiektowa jest zakończona, trwa proces zagospodarowywania, Vitrosilikon – nowe ciągi produkcyjne, nowoczesne wanny szklarskie, bocznica, zwiększenie produkcji o ok. 50 %.

Inne ważniejsze inwestycje komercyjne:

- budowa galerii handlowo-usługowej Hosso przy ul. Broni Pancerniej, prace stanęły z powodu COVID 19, zakończono budowę centrum handlowego A 10 przy ul. Moniuszki / Lotników, trwa dalsza rozbudowa,
- zakończono budowę mniejszych obiektów handlowych przy ul. Katowickiej,
- trwa przebudowa dawnej fabryki Wełny przy ulicy Podwałe na cele komercyjne i mieszkaniowe,
- otwarto sklep CASTORAMA, w miejscu TESCO.

- trwa budowa domów szeregowych przy ul. Smoczyka.
- trwa budowa kilkudziesięciu mieszkań w kompleksie dawnej fabryki WEŁNY,
- buduje się nowy kolejny blok mieszkalny firmy PKS przy ul. Dygasińskiego,
- zakończono blok przy ul. Spokojnej, jest jeszcze miejsce na dwa bloki w tej lokalizacji,
- rozpoczyna się nowa inwestycja kolejnego bloku przy ul. Strzelców / Moniuszki.

Ważnymi inwestycjami niekomercyjnymi są:

- planowana budowa nowej siedziby Policji przy ul. Fabrycznej,
- trwająca inwestycja w 105 Szpitalu Wojskowym (zakończenie I kw. 2021),
- zakończona inwestycja rozbudowy Szpitala na Wyspie, przygotowana została dalsza rozbudowa szpitala o nowe skrzydło,
- przy granicy miasta trwa budowa nowej siedziby Powiatowej Straży Pożarnej,
- inwestycje miejskie (zakończono przebudowę ul. Zielonogórskiej).

Ważniejsze inwestycje mieszkaniowe:

- zakończono budowę kompleksu obiektów szeregowych przy ul. Tatrzańskiej,
- trwa budowa nowego bloku osiedla Lusatia przy ul. Strzelców,

Inwestycje wokół Żar mające istotny wpływ na rozwój gospodarczy

Najważniejsza inwestycja 2021 r. w pobliżu Żar to przebudowa drogi Nr 18 do parametrów autostrady A18. Wybrano już wszystkich wykonawców robót na wszystkie cztery odcinki. Zaawansowane prace trwają na wszystkich odcinkach od granicy z Niemcami do miejscowości Krzywa. Roboty obejmują dwa zjazdy z A18 do Żar, tj.: Żary Południe i Żary Zachód. Przebudowa A18 będzie powodowała znaczący wzrost ruchu także na drogach do Żar z w/w węzłów, tj. na drogach Nr 27 i Nr 12. Tym samym wzrosną problemy na obwodnicy miejskiej, ale i wzrośnie atrakcyjność inwestycyjna miasta. Planowane zakończenie tej inwestycji to rok 2024. Inwestycja ta generuje obecnie duże zainteresowanie miejscami noclegowymi dla budowlańców pracujących przy autostradzie. Są to zwykle mieszkania lub domki jednorodzinne. W tym zakresie nie ma danych. Cała inwestycja to kwota rzędu 0,8 miliarda zł. Pierwszy odcinek od zjazdu Żary Zachód do Wymiarek powinien być oddany do końca 2022 r.

2.4. Zatrudnienie obcokrajowców

Liczba cudzoziemców, którzy otrzymali pozwolenie na pracę wg. krajów pochodzenia (PUP Żary)

Rok 2021	Ukraina	Białoruś	Federacja Rosyjska	Gruzja	Mołdawia	RAZEM
Liczba cudzoziemców	2203	107	73	330	38	2752
Ogółem w %	80,0	3,9	2,6	12,0	0,1	

Pozwolenie wydawane jest na okres pół roku, w związku z tym można szacować, że oficjalnie pracuje **ok. 1200 osób** w całym powiecie. Nieco **zwiększyła** się liczba pracujących obcokrajowców w 2021 r. w porównaniu do 2020 r.

2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość

Fundacja Przedsiębiorczość prowadzi 5 różnych linii funduszy pożyczkowych. Dwie finansowane z funduszy Unii Europejskiej (RPO I, RPO II), dwie wspierane przez Bank Gospodarstwa Krajowego i jedna finansowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej. Obecnie 4 linie pożyczkowe są aktywne. W roku 2020 Fundacja pozyskała dodatkowe środki wspierające przedsiębiorców o kapitale 16 mln zł na tzw. pożyczki płynnościowe - przeciwdziałające negatywnym skutkom pandemii Covid-19.

Wszystkie linie pożyczkowe mają atrakcyjne oprocentowanie, konkurencyjne w stosunku do oferty bankowej, natomiast pożyczki płynnościowe udzielane są z zerowym oprocentowaniem i 12-miesięczną karencją w spłacie. Całość środków pożyczkowych służy wspieraniu i rozwojowi istniejących firm oraz tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych.

RAZEM kapitały dla 5 linii pożyczkowych wynoszą 26,1 mln.

Liczba i wartość udzielonych pożyczek w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość pożyczek	15	22	27	77	65
Kwota w zł	2 458 500	2 981 500	3 019 700	10 537 150	10 343 000

Całość posiadanego kapitału jest już zaangażowana w pożyczki.

2.6. Realizacja Programu Rozwoju Gminy Żary na lata 2016 - 2023

Miasto Żary przygotowało nową ścieżkę rozwoju w ramach tzw. projektu norweskiego (EOG) o nazwie „Żary tu chcę żyć!!!”. Projekt uzyskał dofinansowanie i jest obecnie realizowany. Jednak wielkość dofinansowania została ograniczona i część projektów musiała ulec redukcji. Program Rozwoju Gminy ma ważność do 2023 r. W przyszłym roku konieczne będzie jego opracowanie na następny okres planistyczny tj. do 2030 r.

Obowiązujący Program Rozwoju Gminy stracił aktualność w zakresie oświaty na skutek zmian systemowych (likwidacja gimnazjów) i jego monitorowanie w tym zakresie stało się bezprzedmiotowe. Pozostała część realizowana jest na bieżąco.

W ostatnim czasie trwają intensywne prace nad nowymi strategiami na poziomie krajowym, regionalnym (woje-

wódzkim), subregionalnym (ŻŻOF). Zmieniła się również w lipcu 2020 r. ustawa o planowaniu polityki rozwoju. Związane jest to z nowym okresem planistycznym w Unii Europejskiej oraz sytuacją wynikającą z pandemii COVID-19.

W nowej strategii Województwa Lubuskiego, obowiązującej do 2030 r. jako obszar specjalnej interwencji wpisany został Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny rozszerzony o gminę Iłowa. Należy przygotować nowy dokument strategiczny ŻŻOF na najbliższy okres planistyczny. W 2021 roku przygotowano Plan działań, Strategia ZIT dla obszaru ŻŻOF. Obecnie projekt jest w konsultacjach społecznych. Podobnie jest w pozostałych gminach. Projekt zawiera listę potencjalnych wspólnych projektów. Projekty są spójne z działaniami programu EOG oraz korygowane na bieżąco z programami Interreg oraz zamierzeniami GDDKiA.

2.7. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji

Od 2014 r. obowiązuje w Żarach UCHWAŁA NR XL/68/14 RADY MIEJSKIEJ W ŻARACH z dnia 11 września 2014 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości. Uchwała dotyczy wyłącznie nowych obiektów używanych przez firmy do celów usługowych lub produkcyjnych. Czas zwolnienia nie może być dłuższy niż 3 lata. Uchwała była ważna do końca 2020 r. Ze względu na trudne do przewidzenia zmiany w gospodarce po pandemii, szczególnie na rynku pracy nie przygotowano nowej uchwały.

W 2021r. na podstawie starej uchwały udzielono zwolnienia podatkowego dla 2 firm. Uchwała zakończy swoje funkcjonowanie 31.12.2022 r., gdyż wtedy upływa 3 letni okres zwolnienia. Zmieniły się zasady obejmowania terenów przez KSSSG. Można objąć wsparciem każdą praktycznie inwestycję, która spełnia zasady ustalone w ustawie i w regulaminie strefy.

2.8. Realizacja pozostałych uchwał

Lp.	Numer uchwały	Opis
1	Uchwała Nr VII/32/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia cen za przewozy taksówkami oraz określenia strefy cen przy przewozie osób i ładunków na terenie Miasta Żary.	Uchwała realizowana na bieżąco.
2	Uchwała nr XXXV/137/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 października 2017 r. w sprawie ustanowienia nagrody gospodarczej Burmistrza Miasta Żary „Żarska Róża Biznesu”.	Do 2019 r. realizacja na bieżąco. W 2020 r. wydarzenie nie odbyło się ze względu na pandemię.
3	Uchwała nr XLIII/50/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.	Uchwała realizowana na bieżąco.
4	Uchwała Nr XII/98/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 31.10.2019 r. w sprawie ustalenia zasad, poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie miasta Żary oraz wyznaczenia inkasentów.	Uchwała realizowana na bieżąco.
5	Uchwała nr XXIV/100/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do Związku Miast Polskich.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.
6	Uchwała nr XXIV/99/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Stowarzyszenia „Klaster Turystyki Historycznej” w charakterze członka wspierającego.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.
7	Uchwała nr XXII/82/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 października 2020 r. w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Polsko-niemiecki Geopark Łuk Mużakowa”.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.
8	Uchwała nr XX/55/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Stowarzyszenia „Klaster Turystyki Historycznej” w charakterze członka wspierającego.	Uchwała została zastąpiona Uchwałą nr XXIV/99/20 z dnia 30 grudnia 2020 r. Klaster w trakcie rejestracji.

Lp.	Numer uchwały	Opis
9	Uchwała nr XXVII/19/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie przeprowadzenia na terenie miasta Żary konsultacji społecznych dotyczących ustalenia części wydatków z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim na rok 2022.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.
10	Uchwała nr XXIX/36/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 maja 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Polsko-Niemiecki Geopark Łuk Mużakowa”.	Uchwała została zastąpiona Uchwałą nr XXIV/99/20 z dnia 30 grudnia 2020 r. Klaster w trakcie rejestracji.
11	Uchwała nr XXXII/63/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 września 2021 r. w sprawie powołania członków Rady Fundacji „Przedsiębiorczość”.	Uchwała realizowana na bieżąco.
12	Uchwała nr XXXIV/77/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Żary o statusie miejskim porozumienia międzygminnego obejmującego gminy: Gminę Żary o statusie miejskim, Gminę Żagań o statusie miejskim, Gminę Żary, Gminę Żagań i Gminę Iłowa.	Uchwała realizowana na bieżąco.
13	Uchwała nr XXVIII/28/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Lubuskiemu na realizację zadania pn. Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze powiatów żarskiego i żagańskiego poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych.	Uchwała realizowana na bieżąco.

2.9. Budżet obywatelski

W 2020 roku ze względu na pandemię nie przeprowadzono Budżetu Obywatelskiego na rok 2021. Realizowane były dwa zadania, które nie zostały ukończone w 2020 roku.

Lp.	Nazwa zadania	Stan realizacji
1	Utwardzenie części nieruchomości oznaczonej jako działka nr 147 około 500 m2 – przy Szkole Podstawowej nr 2.	Zadanie zrealizowane.
2	Park Aleja Wojska Polskiego - Zakopiańska - alejki i ławki.	Zadanie to zostało zrealizowane w niepełnym zakresie ze względu na zalecenia konserwatora zabytków. Zamontowano małą architekturę, nie zostały wykonane ścieżki.

W 2021 r. po raz pierwszy Budżet Obywatelski zorganizowano w oparciu o specjalny program komputerowy. Sposób przeprowadzenia wymusił COVID 19. W związku z postępem technologicznym w latach następnych także planuje się wyłącznie głosowanie cyfrowe.

Zadania wybrane w głosowaniu w 2021 roku przewidziane do realizacji w 2022 roku.

Nr zadania	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt
5	Oświetlenie sceniczne Luna - ŻARSKI DOM KULTURY.	200 000 zł
14	Modernizacja nawierzchni drogi wewnętrznej wraz z parkingiem i wymiana oprawy lampy oświetleniowej – droga wewnętrzna dojazd do posesji K. Baczyńskiego 24A.	250 000 zł
21	Budowa zatoki parkingowej przy Miejskim Przedszkolu nr 10 przy ulicy Częstochowskiej 15.	150 000 zł
19	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Janusza Korczaka w Żarach.	115 000 zł
2	Lampa solarna z kamerą multimedialną podłączona do monitoringu miasta Żary przy stawie „Przeprawowy” obok wiaty.	65 000 zł
1	Zakup kamery termowizyjnej na potrzeby OSP Żary Kunice.	57 500 zł
20	Fight square - stanowisko do treningów sportów walki – na terenie stadionu Syrena.	50 000 zł
3	Ogrodzony wybieg dla psów w parku przy ul. Ignacego Paderewskiego.	88 000 zł

2.10. Zezwolenie na sprzedaż alkoholu

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.12.2021 r.

Rok	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczona do spożycia (gastronomia)	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczona do sprzedaży
2021	107	35	71

Ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na dzień 31.12.2021 r.

Rok	Łączna liczba zezwoleń	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych od 4,5 % do 18% zawartości alkoholu	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych od 18% zawartości alkoholu
2021	268	106	82	80

W roku 2021 plan wpływów z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych wynosił 1 000 000,00 zł. Wpływy łącznie wyniosły 1 051 418,42 zł. Liczba zezwoleń jest wyższa niż w 2020 r. W Żarach wydatki na alkohol wyniosły 51 353.308,21 zł i jest to niewielki, przyrost w stosunku do 2020 roku. W mieście zaopatruje się duża część mieszkańców powiatu i przeliczenie wydatków na 1 mieszkańca nie oddaje sytuacji rzeczywistej dotyczącej spożycia alkoholu wyłącznie przez mieszkańców. Opłaty są pobierane zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochód z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w całości jest przeznaczony na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

2.11. Opłata targowa

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Wpływy z tytułu opłaty targowej	152 818,40 zł	155 940,40 zł	152 818,40 *rekompensata

Dochody pochodzą z opłat targowych, które pobierają inkasenci na targowiskach przy ul. Kąpielowej i ul. Lotników oraz opłat targowych pobieranych na targach staroci, a także z opłat od przedsiębiorców, którzy prowadzą sprzedaż tzw. sezonową poza targowiskami np. sprzedaż truskawek, kwiatów. Opłaty są pobierane na podstawie uchwały nr X/91/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 21.08.2015 r. w sprawie ustalania zasad, poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie miasta Żary oraz wyznaczenia inkasentów.

* W dniu 15 grudnia 2020 r. została ogłoszona w Dzienniku Ustaw pod poz. 2255, ustawa z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 31 ze zm. ust.1 w/w ustawy, od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku nie była pobierana opłata targowa. Zgodnie z w/w ustawą miasto Żary otrzymało rekompensatę z tytułu opłaty targowej w 2021 r. w kwocie 152 818,40 PLN, która została przelana na konto tut. urzędu w dniu 22.03.2021 r.

2.12.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy

W 2020 r. uchwalona została nowa strategia dla Euroregionu Sprewa – Nysa – Bóbr do 2030 r. Sprawy pogranicza dla miasta mają fundamentalne znaczenie. Wiedza o kierunkach współpracy, jej celach, pulsie dnia codziennego dla przygranicznych Żar jest niezbędna dla wytyczenia właściwych kierunków rozwoju miasta. Poprzez kontakty w Euroregionie można wpływać na rozwój pogranicza, można też szybciej przygotować się do planowanych zmian przez ośrodki rządowe Polski i Niemiec. Obecnie Burmistrz Żar jest członkiem Konwentu (organ wykonawczy) Euroregionu SNB. Środki na małe projekty oprócz gminy uzyskują także jednostki miejskie, stowarzyszenia, fundacje z Żar i najbliższych okolic.

W 2021 r. ze względu na pandemię nie była możliwa realizacja części małych projektów. Realizacja spotkań międzynarodowych, głównie młodzieży została przełożona na 2022 rok.

2.13. Współpraca międzynarodowa i projekty transgraniczne

2.13.1. Partnerzy miasta

Miastem partnerskim Żar od 24 lat jest miasto Weißawasser. W 2021 r. było ono także partnerem zarówno w projektach twardych jak i miękkich. Często też poprzez swoje jednostki jest również partnerem stowarzyszeń działających w Żarach i Weißawasser. Do spotkań często dochodzi także przy okazji współpracy w Geoparku.

Ważnym partnerem dla Żar jest Forst. To historyczne miasto miało ścisłe związki z Żarami, bo było miastem wydzielonym w przedwojennym powiecie żarskim. Związki te mocno się rozluźniły, ale wspólne interesy pozostały. W szczególności ważne dla obu miast jest jakość drogi DK 18, stan połączeń kolejowych, współpraca jednostek samorządowych.

Kolejnym miastem partnerskim jest miasto Gardony z Węgier. Tutaj ze względu na odległość współpraca jest rzadka. Zwykle raz do roku spotykają się grupy samorządowców oraz sportowców przemennie, tj. jednego roku w Polsce, a następnego na Węgrzech.

W 2021 r. współpraca z każdym z partnerów ze względu na pandemię była bardzo trudna. Bardzo często ograniczała się jedynie do wymiany informacji i spotkań przez internet.

2.13.2. Współpraca międzynarodowa

Miasto Żary do 2020 roku brało udział w projekcie REVIVAL wraz z 12 partnerami (głównie z gminami) z Saksonii i Dolnego Śląska. Jest to platforma wymiany doświadczeń w zakresie różnorodności działań dotyczących żywienia starówek w miastach pogranicza. Projekt ma charakter „twardo-miękki”. W ramach części twardej zaadaptowano, wyczyszczono, częściowo wyremontowano i udostępniono do zwiedzania Wieżę Wartowniczą. Przygotowano w niej specjalną wystawę o fortyfikacjach miejskich pt. „ŻARY 1540”. Obiekt, który był problemem miasta stał się jego dodatkową atrakcją. Ponadto wykonano rysunki oraz wystawę, która eksponowana jest w piwnicy w domku winnym w żarskim parku. Wystawa przedstawia rozwój Żar od osady do miasta. W ramach projektu wykonane zostały rysunki do wystawy, zakupiono system ekspozycyjny, wykonano wystawę oraz wydawnictwo okolicznościowe w formacie A4. Projekt został rozliczony w pierwszym kwartale 2021 r.

Dla Żar najważniejsze ikony współpracy to: Geopark – w tym Zielony Las, G. P. Telemann, oraz Porcelana Żarska. Być może temat promocji tradycji Telemanna będzie dobrą platformą do pozyskania środków na Zamek. Zamek też może być głównym celem turystycznym, a tym samym początkiem różnorodnej współpracy międzynarodowej.

W 2020 r. przejęty został żarski zamek. W tym czasie

uprzątnięte zostało otoczenie zamku, wywieziono śmieci, uporządkowano fosę (wycięto niepotrzebne drzewa i krzewy), teren został wyrównany i obsiany trawą. Wykonano przyłącze prądu oraz oświetlenie tymczasowe obiektu. W 2021 roku zakończono remont spalonego hełmu wieży zamkowej. Środki na ten cel pozyskało w Ministerstwie Kultury Stowarzyszenie Łużyce przy wsparciu władz miasta i WKZ. W 2021 pozyskano także środki w Ministerstwie Kultury na remont dachu przybudówki zamku Promnitzów. Prace będą realizowane w 2022 r.

Projekt pt.: „Światowy Geopark UNESCO Łuk Mużakowa szansą na rozwój regionu”.

W 2021 roku rozpoczęto realizację ww. projektu, wykonano składaną mapę geologiczno-turystyczną terenu Geoparku i Zielonego Lasu, zorganizowano rajd rowerowy „Dookoła Geoparku i Zielonego Lasu” oraz zawarto umowę na wykonanie przewodnika turystycznego po Łuku Mużakowa i Zielonym Lesie. Realizacja projektu będzie kontynuowana w 2022 roku.

2.13.3. Małe projekty transgraniczne

Zestawienie projektów transgranicznych realizowanych w latach 2019-2021

Lp.	Nazwa projektu	Wartość projektu	Partner
1	Lato z muzyką i historią na pograniczu (2019) – rozliczenie w 2020 r.	22 527,45 euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
2	Przygoda z porcelaną na Łużycach (2019) – rozliczenie w 2020 r.	9 436,64 euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
3	Łużycka turystyka (2019) – rozliczenie w 2020 r.	14 445,44 euro	„Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V.
4	Turystyka bez granic - kontynuacja (2019-2020).	ok. 15 tys. euro - działania promocyjne	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
5	REVIVAL (2019-2020), rozliczono w 2021 r.	Razem ok. 30 tys. euro	TU Dresden, IRT – Wrocław, 10 Gmin
6	Zabawa z historią i nauką (2020) – przełożony ze względu na pandemię na rok 2022.	11 254,00 euro	Landau-Gymnasium Weißwasser
7	Lato z Telemannem na pograniczu polsko-saksońskim (2020) – zrealizowany ze względu na pandemię na rok 2021.	23 505,30 euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
8	Poznajemy wspólnie Łużyce (2020) - przełożony ze względu na pandemię na rok 2022.	13 094,58 euro	„Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V.
9	Lato z Telemannem (2021), projekt do realizacji w 2022 r.	17 638,20 euro	„Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V.

Poznajemy wspólnie Łużyce

W ramach projektu zaplanowano wyjazdy mieszkańców Żar do Niemiec oraz przyjazd mieszkańców Forst do Polski. Planowane jest zwiedzanie miejsc związanych z tematyką militarną różnych epok: zwiedzanie zamku we Frytlancie, ruin dawnej fabryki w Brożku oraz fortyfikacji w Żarach. W ramach projektu wydane zostaną materiały promocyjne oraz ustawione tablice z informacją turystyczną w Żarach. Ze względu na pandemię realizację projektu przełożono na 2022 rok.
Wartość projektu 13 094,58 euro.

Lato z Telemannem na pograniczu polsko-saksońskim

W ramach projektu w 2021 roku odbyły się 4 koncerty Telemannowskie w lipcu 2021. Koncerty odbywały się w pawilonie muzycznym, w parku przypałacowym, kościele parkowy, dawnym folwarku zamkowym oraz na dziedzińcu Pałacu Promnitzów. Podczas koncertów wystąpiły grupy artystyczne i amatorskie z Polski i Niemiec. Wykonane również zostały materiały promocyjne: folder i gadżety.
Wartość projektu 23 505,30 euro.

Zabawa z historią i nauką

W ramach projektu spotkają się dzieci szkół z Żar i Weisswasser. Zaplanowano warsztaty w muzeum żarskim. W ramach projektu wykonane zostaną materiały promocyjne, które będą dostępne w Urzędzie Miejskim, Salonie Wystaw Artystycznych, zostaną także przekazane do punktów informacji turystycznej w Cottbus, Forst i Weißwasser. Ze względu na pandemię realizację projektu w części spotkań przełożono na 2022 rok. Zrealizowano część promocyjną projektu tj foldery, mapy, film o legendach.
Wartość projektu 11 254,00 euro.

Lato z Telemannem

Projekt przygotowany został przez miasto i zatwierdzony przez Euroregion SNB w 2021 r. W ramach projektu odbędą się 4 koncerty Telemannowskie w lipcu 2022. Koncerty odbędą się w pawilonie muzycznym, w parku przypałacowym, kościele parkowym, dawnym folwarku zamkowym oraz na dziedzińcu Pałacu Promnitzów. Podczas koncertów wystąpią grupy artystyczne i amatorskie z Polski i Niemiec. Wykonane również zostaną materiały promocyjne: folder i gadżety.

Wartość projektu 17 638,20 euro.

2.14. Znaczące wydarzenia, promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy

III Kadencja Społecznej Rady Przedsiębiorców

24 listopada 2021 roku na Zebraniu Ogólnym Członków Społecznej Rady Przedsiębiorców został wybrany zarząd III kadencji.

Skład Zarządu Społecznej Rady Przedsiębiorców na lata 2021 – 2025.

Prezes – Marek Przedwojski

Wiceprezes – Krzysztof Niekało

Sekretarz – Barbara Sajnug

Akcja „Witaj w naszym mieście”

Od 2021 r. prowadzona jest Akcja „Witaj w naszym mieście”, jej celem jest przekazywanie gadżetu promocyjnego dla nowo narodzonych dzieci zameldowanych w Gminie Żary o statusie miejskim. Warunkiem udziału w akcji jest wypełnienie zgody. W 2021 r. przesłano 72 pakiety powitalne.

Zamek.zary.pl

W marcu powstała odrębna strona internetowa oraz Fanpage na FB poświęcony Zamkowi Dewinów – Bibersteinów. Można tam znaleźć informacje na temat prac remontowych, wydarzeń, historii, konsultacji itp.

Stowarzyszenie Żarski zamek

W 2021 r. powstało stowarzyszenie „Żarski zamek”, którego głównym celem jest pozyskiwanie środków na odbudowę zabytku w mieście.

Wystawy przed ratuszem

Czerwiec - Żarski zamek.

Region Łużyce otrzymał dotację

Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu przyznało dla Stowarzyszenia Region Łużyce 210 tysięcy złotych na dalsze prace remontowe żarskiego zamku (dach). Urząd Miejski w Żarach po przejściu zamku kontynuuje współpracę ze stowarzyszeniem.

Lubuski Piknik Zdrowia

8 sierpnia 2021 r. Lubuski Urząd Marszałkowski wraz z Urzędem Miejskim w Żarach zorganizował Piknik Zdrowia na terenie parku przy Al. Jana Pawła II w Żarach. Podczas pikniku 130 osób zaszczepiło się przeciwko COVID-19. Mieszkańcy skorzystali z darmowych porad specjalistów, badania ciśnienia, poziomu cukru oraz dzieci z bezpłatnych przeglądów stomatologicznych, itp.

Jarmark Bożonarodzeniowy

W weekend poprzedzający święta organizowany był na żarskim Rynku jarmark. Trwał 3 dni. W ofercie dla mieszkańców były między innymi stoiska handlowe.

Wydawnictwa promocyjne

- folder „Kościół farny, Krypta kaplicy Promnitzów”,
- folder zamkowo-pałacowy,
- większość folderów wykonano w 2021r. przy udziale środków pomocowych np. Żary - Park, Żary - Telemann, mapa Geoparku, Zielonego Lasu i okolic, mapka rysunkowa z legendami, malowanki itp.

Serce na nakrętce

Kosz w kształcie serca stoi przy ratuszu na żarskim rynku. Kosz przeznaczony jest na nakrętki wrzucane przez mieszkańców na cele charytatywne.

Platforma online „Konsultacje społeczne w mieście Żary” <https://zary.konsultacjejst.pl/konsultacje-spoeczne>

W ramach konsultacji urząd przedstawia mieszkańcom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych (ich zmiany lub uchwalania nowych), inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie i pracę Żar.

Lp.	Tytuł konsultacji	Liczba głosów
1	Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny.	1
2	Żarskie Rowery Miejskie.	36
3	Projekt Ogłoszenia Burmistrza Miasta Żary w sprawie: Ogłoszenia konkursu ofert na dofinansowanie realizacji zadania publicznego z zakresu zdrowia publicznego.	0
4	Projekt Ogłoszenia Burmistrza Miasta Żary w sprawie: Ogłoszenia konkursu ofert na dofinansowanie realizacji zadania publicznego z zakresu zdrowia publicznego.	0
5	Zagospodarowanie żarskiego zamku.	28
6	Rozkład jazdy komunikacji miejskiej.	9
7	Projekt Uchwały Rady Miejskiej w Żarach w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Żary o statusie miejskim na 2022 r. z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.	0
8	Projekt zarządzenia Burmistrza Miasta Żary w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ochrony i promocji zdrowia w 2022 r.	0
9	Projekt zarządzenia Burmistrza Miasta Żary w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu pomocy społecznej w 2022 r., tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania szans tych rodzin i osób.	0
10	Projekt zarządzenia w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wspieranie realizacji zadań Gminy Żary o statusie miejskim.	0
11	Projekt Uchwały Rady Miejskiej w Żarach zmieniający uchwałę w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Żary o statusie Miejskim na 2022 r. z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.	0
12	Projekt uchwały w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej.	2
13	Projekt pt. „Plany działań – strategia zintegrowanych inwestycji terytorialnych ŻŻOF”.	0

Iluminacje świąteczne bożonarodzeniowe i wielkanocne

W okresie Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku na żarskim Rynku, okolicznych ulicach oraz w Kunicach montowano iluminacje. W 2021 r. zamontowano również dodatkowe oświetlenie dekoracyjne w parku przypałacowym – Al. Jana Pawła II w Żarach. W okresie Świąt Wielkanocnych dekoracje wieszane są na żarskim rynku i deptaku.

Współorganizacja Święta Lasu

4 września 2021 r. Fundacja Natura Polska zorganizowała „Święto Lasu i Ochrony Klimatu” na stadionie Syrena. Miasto wsparło to wydarzenie między innymi uczestnicząc ze stoiskiem promocyjnym oraz finansując koncert zespołu.

Patronat Burmistrza Miasta Żary

Pod Patronatem Burmistrza Miasta Żary odbywają się imprezy, wydarzenia organizowane w Żarach m.in. XX-lecie działalności Stowarzyszenia „Radość Życia”, XIX Zawody Wędkarskie z okazji Dnia Dziecka, II Marsz dla Życia i Rodziny, Turniej Szachowy, Motokrew, XV Jarmark Miodu i Wina, Grand Prix Dolnych Łużyc w Tenisie Stołowym.

2.15. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Urząd Miejski Żary

Łączna liczba polubień i obserwujących

31 grudzień 2020 r. Polubienia	7 marzec 2022 r. Obserwujący (brak możliwości wygenerowania danych na koniec 2021 r.)
6 783	7 545

Posty i relacje

Lp.	Nazwa	Zasięg (liczba osób, które widziały którykolwiek z postów co najmniej raz)	Data opublikowania
1	Na terenie cmentarzy komunalnych w Żarach, przy. ul. Szpitalnej .... – Kioski Grobonet.	17 003	27.12.2021 r.
2	Posiadacie zużyte bądź zepsute sprzęty elektryczne i elektroniczne? Elektrośmieci.	13 362	12.08.2021 r.
3	W wyniku przeprowadzonej ankiety wśród naszych mieszkańców - Sylwester Fajerwerki.	13 333	26.11.2021 r.
4	W dniach 24-26 marca br. mieszkańcy Żar mogą odbierać darmowe, jednorazowe maseczki COVID-19.	11 751	23.03.2021 r.
5	Jarmark Bożonarodzeniowy - plakat	11 623	06.12.2021 r.
6	Znamy wyniki tegorocznego Budżetu Obywatelskiego.	11 479	19.08.2021 r.
7	Od jutra zaczynamy głosowanie na projekty zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego.	10 947	07.07.2021 r.
8	Dzień Matki już jutro zabierz mamę do żarskiego kina.	9 582	25.05.2021 r.
9	Zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Mieszka I a ul. Kąpielową w Żarach.	8 934	20.12.2021 r.
10	W związku z planowanym przetargiem na świadczenie usług gminnego transportu - konsultacje komunikacja.	8 623	13.08.2020 r.

Lp.	Nazwa	Zasięg (liczba osób, które widziały którykolwiek z postów co najmniej raz)	Data opublikowania
11	W Żarach rusza pierwszy w województwie punkt szczepień powszechnych!	8 535	16.04.2021 r.
12	Tak wyglądają zamontowane na terenie folwarku ławy i stoły.	8 521	7.06.2021 r.
13	Na początek weekendu majowego wrzucamy kilka zdjęć z parku miejskiego.	8 427	30.04.2021 r.
14	W czasie wakacji w parku miejskim można popływać łódkami.	8 426	16.07.2021 r.

Posty i relacje

Lp.	Nazwa	Reakcje, komentarze, udostępnienia	Data opublikowania
1	Na terenie cmentarzy komunalnych w Żarach, przy. ul. Szpitalnej i Pionierów – Kioski Grobonet.	359	27.12.2021 r.
2	1 lipca br. funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Żarach objęła Honorata Miszczak.	331	1.07.2021 r.
3	W wyniku przeprowadzonej ankiety wśród naszych mieszkańców - Sylwester Fajerwerki.	320	26.11.2021 r.
4	Tak wyglądają zamontowane na terenie folwarku ławy i stoły.	295	7.06.2021 r.
5	Życzenia z okazji Dnia Matki od Burmistrz Danuty Madej.	272	26.05.2021 r.

2.16. Statystyka - informacje publiczne

Ilość wniosków	Ilość udzielonych odpowiedzi	Ilość decyzji odmownych
129	126	3

3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych podlegających pod Wydział Oświaty, Kultury i Sportu

Gmina Żary o statusie miejskim jest organem prowadzącym dla 5 szkół podstawowych, 6 przedszkoli oraz 1 zespołu szkolno-przedszkolnego z oddziałami integracyjnymi, w których uczy się **2 553** uczniów w szkołach podstawowych i **1162** dzieci przedszkolnych, są to:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Fryderyka Chopina, ul. Szymanowskiego 8,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Gabrieli Zapolskiej 16,
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskich Noblistów, ul. Okrzei 19,
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bolesława Chrobrego, ul. Partyzantów 9,
- Szkoła Podstawowa nr 10 im. Armii Krajowej, ul. Pułaskiego 4a,

- Miejskie Przedszkole nr 2 im. Jana Brzechwy, ul. 1 Maja 3a,
- Miejskie Przedszkole nr 3 im. Fundacji „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, ul. 11 Listopada 22,
- Miejskie Przedszkole nr 4, ul. Sikorskiego 22,
- Miejskie Przedszkole nr 7 im. Marii Konopnickiej, ul. Szymanowskiego 2,
- Miejskie Przedszkole nr 8 im. Misia Uszatka - Przyjaciela Przyrody, ul. Górniośląska 28,
- Miejskie Przedszkole nr 10 im. Bajka, ul. Okrzei 15 (z oddziałami przy ul. Częstochowskiej),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny z oddziałami integracyjnymi, ul. Parkowa 10.

Sieć żarskich szkół i przedszkoli w 2021 r. uzupełniały placówki niepubliczne: 5 przedszkoli i 4 szkoły podstawowe.

Przedszkola niepubliczne:

- Społeczne Przedszkole, pl. Inwalidów 12,
- Niepubliczne Przedszkole Chatka Puchatka, ul. Czerwonego Krzyża 25 b,
- Niepubliczne Przedszkole Groszki, ul. Czerwonego Krzyża 25 a,
- Niepubliczne Przedszkole eNce-peNce, ul. Strzelców 8,
- Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne Orzeszek, ul. Pułaskiego 7b.

Niepubliczne szkoły podstawowe:

- Katolicka Szkoła Podstawowa, ul. Kalinowskiego 15,
- Społeczna Szkoła Podstawowa, ul. Broni Panczernej 5,
- Szkoła Podstawowa ZDZ, ul. Żagańska,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka, ul. Częstochowska 15.

Gmina Żary o statusie miejskim prowadzi rejestr instytucji kultury, dla których jest organizatorem:

- Żarski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jest kolejnym podmiotem – zakładem budżetowym dotowanym przez Gminę Żary o statusie miejskim.

3.2. Inwestycje i remonty w jednostkach oświatowych

Lp.	Nazwa placówki	Opis remontu przeprowadzanego w ramach rezerwy na remonty w placówkach oświatowych	Kwota
1	Zespół Szkolno-Przedszkolny	<ul style="list-style-type: none"> wymiana paneli oświetleniowych, remont ganku, remont toalety, remont kotłowni . 	4 000,00 zł 10 000,00 zł 10 000,00 zł 9 000,00 zł
2	Miejskie Przedszkole Nr 3	<ul style="list-style-type: none"> zakup i wymiana podgrzewacza wody. 	7 500,00 zł
3	Miejskie Przedszkole Nr 10	<ul style="list-style-type: none"> remont pionów wodno-kanalizacyjnych i urządzeń kuchennych w filii przedszkola. 	5 636,00 zł
4	Miejskie Przedszkole Nr 10	<ul style="list-style-type: none"> remont i wymiana hydrantów p.poż. 	14 260,00 zł
5	Zespół Szkolno-Przedszkolny (SP 3)	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji budowlanej - projektu budowlanego pn. „Przebudowa konstrukcji dachu wraz z remontem dachu oraz innymi koniecznymi remontami sali gimnastycznej. 	37 000,00 zł
6	Zespół Szkolno-Przedszkolny (SP 3)	<ul style="list-style-type: none"> remont pomieszczenia gospodarczego przeznaczonego na środki czystości i dezynfekcji w budynku szkoły. 	115 277,00 zł
7	Miejskie Przedszkole Nr 8	<ul style="list-style-type: none"> wymiana zbiornika na ciepłą wodę i wymiana instalacji wodnej. 	15 000,00 zł

Lp.	Nazwa placówki	Opis inwestycji	Kwota
1	Szkoła Podstawowa Nr 10	<ul style="list-style-type: none"> przebudowa wewnętrznej drogi dojazdowej do szkoły. 	160 000,00 zł
2	Szkoła Podstawowa Nr 2	<ul style="list-style-type: none"> utwardzenie działki przy szkole. 	128 900,00 zł
3	Miejskie Przedszkole Nr 8	<ul style="list-style-type: none"> przebudowa chodnika oraz schodów przy wejściu głównym przedszkola. 	90 000,00 zł
4	Szkoła Podstawowa Nr 8	<ul style="list-style-type: none"> położenie kostki polbrukowej o łącznej powierzchni ok. 140 m2 na terenie szkoły. 	25 000,00 zł

Lp.	Nazwa placówki	Opis zakupu inwestycyjnego	Przyznana kwota
1	Szkoła Podstawowa Nr 5	<ul style="list-style-type: none"> zakup ścianki sensoryczno-multimedialnej. 	17 500,00 zł

3.3. Finanse oświaty

Planowana subwencja oświatowa wynosiła 26 514 986,00 zł, jednak rzeczywiście została przyznana subwencja o 203 554,00 zł mniejsza i wynosiła 26 311 432,00 zł, w tym na dzieci z dysfunkcjami miasto otrzymało 3 429 145,87 zł. W ramach wzrostu zadań oświatowych, Gmina ubiegała się o dofinansowanie z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej i zostały przyznane środki w wysokości 161 530,00 zł.

Dotacja przedszkolna otrzymana na dzieci pięcioletnie i młodsze wynosiła 1 471 000,00 zł.

Na utrzymanie szkół Gmina dołożyła kwotę 12 473 458,23 zł, a na utrzymanie przedszkoli 12 766 084,85 zł.

Gmina Żary o statusie miejskim przekazywała dotacje na uczniów do placówek niepublicznych. Średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach niepublicznych wynosi: 675, łączna kwota przekazanej dotacji to: 4 426 254,60 zł. Średniomiesięczna liczba uczniów w przedszkolach niepublicznych wynosi: 244, łączna kwota przekazanej dotacji to: 2 605 466,44 zł. Miesięcznie na jednego ucznia w szkole podstawowej przekazywano 539,04 zł, a na ucznia przedszkolnego 812,34 zł.

Za pobyt miejskich dzieci przedszkolnych w innych gminach miasto Żary zapłaciło 79 252,00 zł, natomiast inne gminy zwróciły miastu za pobyt ich dzieci przedszkolnych w naszych przedszkolach 431 482,92 zł.

3.4. Pozyskane środki pozabudżetowe

3.4.1. Pilotażowy trzyletni Program UEFA PLAYMAKERS we współpracy z firmą Disney

Szkoła Podstawowa nr 2 w Żarach jest jednym z dwóch ośrodków w województwie lubuskim, który otrzymał rekomendację od LZPN i został zakwalifikowany przez PZPN do programu. Partnerem szkoły w Projekcie jest Klub Sportowy Promień w Żarach. Czas trwania programu to okres kolejnych 3 sezonów: 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023. Otrzymane dofinansowanie w 2021 to blisko **700 euro**.

3.4.2. #SUPERKODERZY

Szkoła Podstawowa nr 2 realizowała projekt edukacyjny z fizyki pn.: #SuperKoderzy (nauka programowania z wykorzystaniem robotów Photon i ciekawych scenariuszy). Kwota dotacji **2 500,00 zł** pochodziła z Fundacji Orange. Szkolny program był realizowany pod nazwą „Odkrywczy fizyki”, którego głównym celem było zainteresowanie uczniów fizyką i poszerzenie ich wiedzy w zakresie tego przedmiotu.

3.4.3. Koń przyjacielem polskich i niemieckich dzieci, Sport to zdrowie

Szkoła Podstawowa nr 2 w Żarach od 6 lat współpracuje ze Szkołą Landau-Gymnasium Weißwasser w ramach „Umowy o partnerstwie szkół”. W ramach Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży zostały zaplanowane projekty pn. „Koń przyjacielem polskich i niemieckich dzieci” oraz „Sport to zdrowie”. Na ich realizację pozyskano środki finansowe w wysokości ok. **3 000,00 zł** ze Stowarzyszenia Gmin RP Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr”. Ze względu na pandemię ich częściowa realizacja jest kontynuowana w 2022 r.

3.4.4. „Lubuska szkoła ćwiczeń w Żarach szansą na rozwój nauczycieli, studentów i uczniów”

Od 2019 r. Gmina Żary realizuje we wszystkich miejskich szkołach podstawowych we współpracy ze szkołą w Lipinkach Łużyckich i ze szkołami gminy Trzebiel projekt „Lubuska Szkoła ćwiczeń w Żarach szansą na rozwój nauczycieli, studentów i uczniów”. Głównym celem programu jest doskonalenie pracy nauczycieli poprzez stosowanie aktywnych metod i form pracy, narzędzi multimedialnych oraz przy wykorzystaniu nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Zajęcia metodyczne z matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych i języków obcych dla pedagogów są realizowane we współpracy z pracownikami naukowymi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w pracowniach Wydziałów Matematyki, Informatyki, Chemii i Neofilologii Uniwersytetu. Partnerami projektu są również pracownicy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Zielonej Górze. Na potrzeby programu stworzona została strona internetowa www.szkolacwiczen.pl. Odbyły się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu szkolenia kilkudniowe dla dyrektorów szkół oraz nauczycieli i trenerów szkoły ćwiczeń. Przeprowadzone zostały drogą online webinaria z matematyki i języków obcych. Miasto pozyskało 1 mln 8 tysięcy 396 złotych w tym na funkcjonowanie szkoły ćwiczeń i pomoce dydaktyczne 367 tysięcy złotych. Projekt w 100% finansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i realizowany będzie do 2021 roku. Z uwagi na panującą pandemię Koronawirusa (COVID-19) termin rzeczowego zakończenia projektu został przesunięty. Ponadto w związku z wygenerowaniem oszczędności (powstałych w wyniku stosowania PZP) Beneficjent – Gmina Żary o statusie miejskim za zgodą Instytucji Pośredniczącej

– Ministerstwa Edukacji Narodowej zakupiła 24 laptopy dla szkół (a pośrednio dla nauczycieli). W wyniku przedłużających się ograniczeń związanych z działaniami rządu mającymi na celu zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych oraz skutkami COVID-19, zaplanowane do zakupu laptopy okazały się być niezbędne, aby móc bezproblemowo realizować projekt. Większość działań zmieniła formę na online, stąd też zajęcia dla nauczycieli – warsztaty i seminaria oraz prowadzenie sieci współpracy również miały formę online.

3.4.5. Zajęcia wspomagające

We wszystkich szkołach podstawowych publicznych i niepublicznych były prowadzone dla uczniów klas 4-8 zajęcia z przedmiotów: matematyki, języka polskiego, języka angielskiego, języka niemieckiego, geografii oraz chemii. Zajęcia realizowane były na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Przeprowadzono dodatkowe godziny na kwotę **102 200 zł**.

3.4.6. Laboratoria przyszłości

Wszystkie szkoły podstawowe przystąpiła do programu Ministerstwa Edukacji i Nauki „Laboratoria przyszłości”. Gmina otrzymała środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, na Laboratoria Przyszłości w kwocie **745 000,00 zł**.

3.4.7. Edukacja przez szachy w szkole

W szkołach podstawowych nr 1, nr 5, nr 8, nr 10 dzieci uczestniczyły w programie „Edukacja przez szachy w szkole”. Podsumowaniem programu był turniej szachowy zorganizowany przez Szkołę Podstawową nr 5 i Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Żarach. W 2021 r. do turnieju szachowego Edukacja przez Szachy przystąpiło 37 uczniów (9 dziewczynek i 28 chłopców), w tym SP 1 - 9 uczniów, SP 5 - 11 uczniów, SP 8 - 10 uczniów, SP 10 - 7 uczniów. Normy na V lub IV kategorii szachowe wypełniło 14 uczniów. W roku 2020 turniej nie odbył się z uwagi na pandemię. W roku 2019 do turnieju przystąpiło 42 uczniów (18 dziewczynek i 24 chłopców) z trzech szkół, tj. SP5, SP8, SP10. Normy na V lub IV kategorię szachową wypełniło 22 uczniów.

3.5. Ogólnopolski egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty obejmuje wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych w klasach I–VIII. Egzamin został przeprowadzony po raz pierwszy w roku szkolnym 2018/2019. Jest egzaminem obowiązkowym, co oznacza, że każdy uczeń ósmej klasy musi do niego przystąpić, aby ukończyć szkołę. Nie jest określony minimalny wynik, jaki uczeń powinien uzyskać, dlatego egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać. Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej. Ósmoklasista przystępuje do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych tj.:

- języka polskiego,
- matematyki,
- języka obcego nowożytnego (angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego lub włoskiego).

Uczeń może wybrać tylko ten język, którego uczy się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Egzamin jest przeprowadzany przez trzy kolejne dni:

- pierwszego dnia – egzamin z języka polskiego, który trwa 120 minut,
- drugiego dnia – egzamin z matematyki, który trwa 100 minut,
- trzeciego dnia – egzamin z języka obcego nowożytnego, który trwa 90 minut.

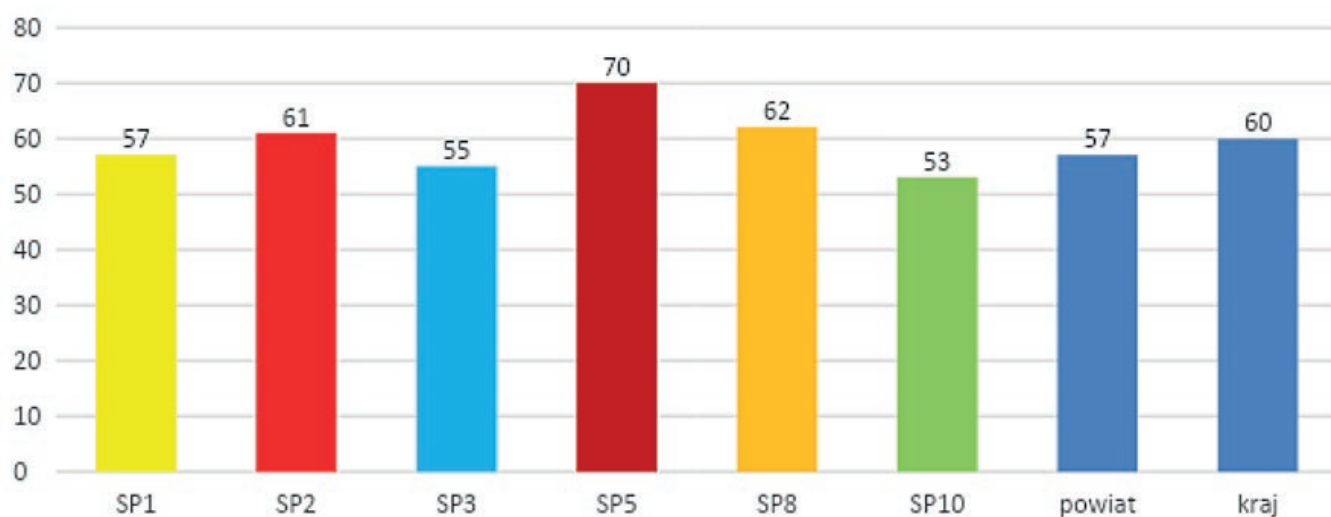
W dniach 25, 26 i 27 maja 2021 roku 294 uczniów klas ósmych z 6 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim przystąpiło do egzaminu ósmoklasisty.

Poniższe wykresy obrazują wyniki procentowe na egzaminie języka polskiego, matematyki i języka obcego.

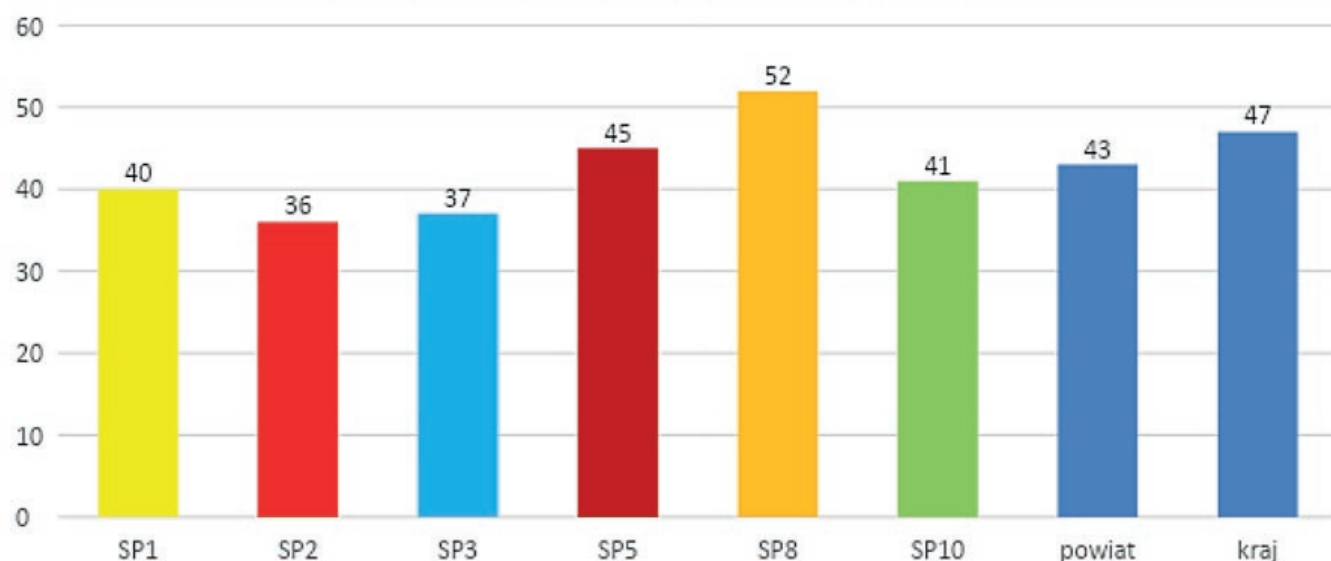

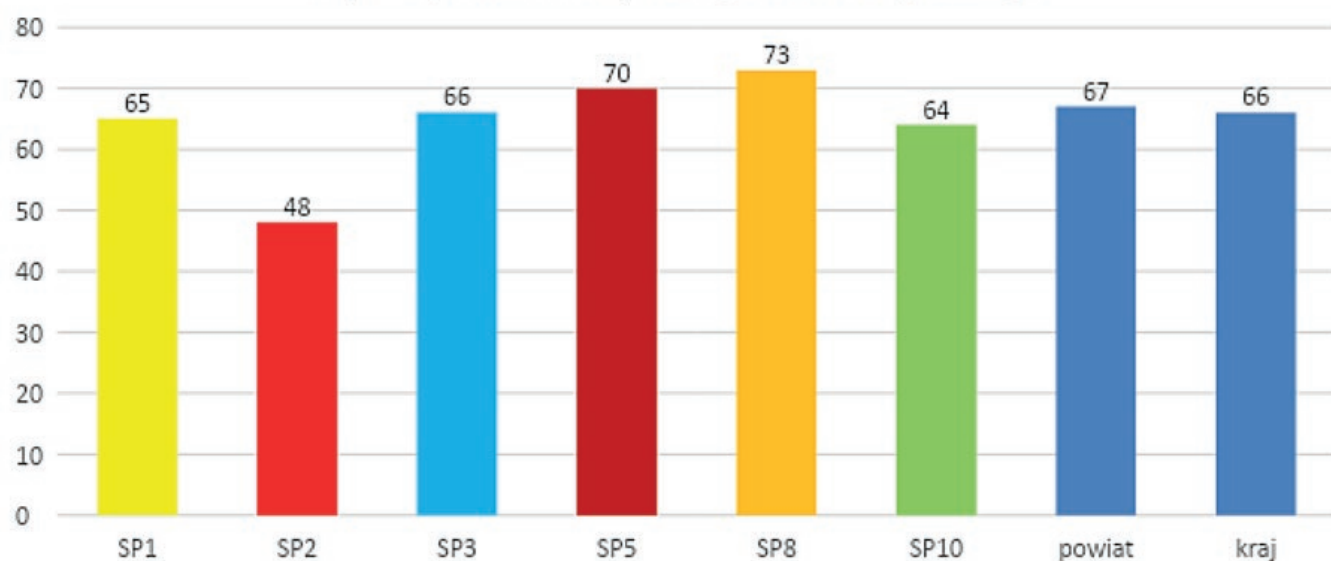
Wynik procentowy na egzaminie z j.polskiego

Wynik procentowy na egzaminie z matematyki

Wynik procentowy na egzaminie z j.obcego

Na egzaminie z języka polskiego 3 szkoły (SP2, SP5, SP8) uzyskały wynik egzaminu wyższy niż województwo. Na egzaminie z matematyki 1 szkoła (SP 8) uzyskała wynik wyższy niż województwo, a na egzaminie z języka obcego 3 szkoły (SP3, SP5, SP 8) uzyskały wynik egzaminu wyższy niż województwo.

3.6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

3.6.1. Stypendia szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota 528,00 zł netto. Na tej podstawie następuje weryfikacja złożonych wniosków, a następnie podział kwot według wcześniej ustalonych (uchwałą) progów dochodowych oraz przyznanie odpowiedniej miesięcznej kwoty stypendium (na podstawie zarządzenia o kwotach) decyzją administracyjną.

W zależności od progu dochodowego wyszczególniono dwie kwoty stypendium, tj.:

1) w roku szkolnym 2020/2021:

- od 0 zł do 120,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) - kwota stypendium wynosiła 230,00 zł miesięcznie,
- od 121,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) do 528,00 zł (kryterium dochodowe) - kwota stypendium wynosiła 170,00 zł miesięcznie.

2) w roku szkolnym 2021/2022:

- od 0 zł do 120,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) - kwota stypendium wynosi 150,00 zł miesięcznie,
- od 121,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) do 528,00 zł (kryterium dochodowe; od 01.01.2022 r. kryterium dochodowe wynosi 600,00 zł netto na osobę w rodzinie) - kwota stypendium wynosi 120,00 zł miesięcznie.

W roku budżetowym 2021 stypendium szkolne otrzymało 102 uczniów, w tym:

- w roku szkolnym 2020/2021 – 53 uczniów,
- w roku szkolnym 2021/2022 – 49 uczniów,

zamieszkujących z zamiarem pobytu stałego na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, na łączną kwotę **56 772,74 zł**, w tym:

- 45 418,18 zł - środki z dotacji,
- 11 354,56 zł - środki własne Gminy.

3.6.2. Zasiłek szkolny

Pomoc materialna w formie zasiłku szkolnego może być przyznana uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym ucznia lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku. Maksymalna jednorazowa kwota zasiłku szkolnego wynosi 620,00 zł.

W roku 2021 przyznano zasiłek szkolny 1 uczniowi na łączną kwotę 620,00 zł.

3.7. Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020-2022

Program ten ma na celu pomoc uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.

W roku 2019 obejmował on dofinansowanie podręczników i materiałów ćwiczeniowych. Wychodząc jednak naprzeciw oczekiwaniom beneficjentom programu, od 2020 roku rozszerzono katalog wsparcia o dofinansowanie zakupu materiałów ćwiczeniowych.

Program ten jest jedną z form realizacji wyrównywania szans edukacyjnych i podnoszenia jakości kształcenia uczniów niepełnosprawnych, co w konsekwencji przyczynia się do zwiększenia ich szans edukacyjnych.

Po zakwalifikowaniu wniosków o uzyskanie przedmiotowej pomocy, uczeń otrzymuje zwrot kosztów podręczników

szkolnych/materiałów edukacyjnych/materiałów ćwiczeniowych do wartości określonej w obowiązującym na dany rok rozporządzeniu, jednak po uprzednim przedłożeniu dowodów zakupu.

W roku 2021 na tego typu potrzeby dla uczniów niepełnosprawnych wydatkowano łączną kwotę 15 100,89 zł, która obejmowała pomoc dla 51 uczniów.

3.8. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis

Pracodawcom, którzy zawarli z młodocianym pracownikiem umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia, jeżeli:

- pracodawca lub osoba prowadząca zakład w imieniu pracodawcy albo osoba zatrudniona u pracodawcy posiada kwalifikacje wymagane do prowadzenia przygotowania zawodowego młodocianych, określone w przepisach w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania,
- młodociany pracownik ukończył naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy i zdał egzamin, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dofinansowanie przyznaje wójt/burmistrz/prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego pracownika, na wniosek złożony przez pracodawcę w terminie 3 miesięcy od dnia zdania przez młodocianego pracownika egzaminu. Po upływie w/w terminu dofinansowanie nie przysługuje. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników stanowi pomoc de minimis.

Dofinansowanie przyznawane jest pracodawcom w oparciu o ukończenie przez pracownika młodocianego:

- nauki zawodu i wynosi **do 8 081,00 zł** przy maksymalnym okresie kształcenia 36 miesięcy,
- nauki zawodu prowadzonej w zawodach wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w prognozie, o której mowa w przepisach szczegółowych i wynosi **do 10 000,00 zł**,
- przyuczenia do wykonywania określonej pracy i wynosi **254,00 zł** za każdy miesiąc kształcenia przy maksymalnej możliwości kształcenia 22 miesiące.

W roku 2021 dofinansowanie kosztów kształcenia przyznane zostało pracodawcom na 17 młodocianych pracowników. Wysokość otrzymanych środków na ten cel wyniosła 95 919,50 zł, w tym:

- na naukę zawodu - 74 075,50 zł,
- na przyuczenie do wykonywania określonej pracy - 21 844,00 zł.

3.9. Doskonalenie zawodowe nauczycieli

Do 30 listopada, w każdym roku, szkoły składają plany doskonalenia nauczycieli, na podstawie których co roku podejmowana jest uchwała w sprawie rocznego planu dofinansowania doskonalenia nauczycieli. W roku 2021 przyznano dofinansowanie na doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół/przedszkoli w łącznej wysokości 146 811,84 zł. W roku 2020 przyznano dofinansowanie do doskonalenia zawodowego dla nauczycieli z żarskich szkół/przedszkoli w łącznej wysokości 129 895,25 zł.

3.10. Nagrody dla uczniów

30 kwietnia 2020 r. przyjęta została uchwała NR XVII/20/20 Rady Miejskiej w Żarach w sprawie przyjęcia lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży Gminy Żary o statusie miejskim. Na tej podstawie została przyjęta 27 sierpnia 2020 r. uchwała NR XX/59/20 Rady Miejskiej w Żarach w sprawie ustalenia Regulaminu przyznawania stypendium Burmistrza Miasta Żary dla uzdolnionych uczniów za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki.

W roku szkolnym 2020/2021 przyznane zostały nagrody:

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki** - otrzymało nagrody 46 uczniów żarskich szkół

Nagroda w kategorii indywidualnej za osiągnięcia w olimpiadach lub konkursach przedmiotowych ogłoszonych przez MEN lub Lubuskiego Kuratora Oświaty wynosiła:

- laureat – 300,00 zł,
- finalista – 200,00 zł.

(Za każdy kolejny tytuł laureata przyznano dodatkowo 150,00 zł, natomiast za każdy kolejny tytuł finalisty przyznano dodatkowo 100,00 zł), łączna kwota nagród: 11 250,00 zł,

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury lub sztuki** - 7 uczniów.

Nagroda wyniosła - laureat w kategorii indywidualnej – 200,00 zł.

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sportu** - 69 uczniów indywidualnie lub w drużynie
Nagroda indywidualna wynosiła: 200,00 zł.
Nagroda zespołowa dla każdego członka drużyny/zespołu wynosiła: 100,00 zł.
Łącznie na nagrody za wybitne osiągnięcia sportowe dla uczniów wydatkowano 9 300,00 złotych.
Łącznie na nagrody dla wybitnych uczniów za osiągnięcia w roku szkolnym 2020/2021 wydano kwotę 33 450,00 zł.

Nagroda „Uczeń Roku”

Nagrodę „Uczeń Roku” może otrzymać 1 uczeń z każdej szkoły podstawowej, dla której organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim. Kryteria do nagrody opracowują szkoły według uznania. W roku szkolnym 2020/2021 Burmistrz Miasta Żary przedmiotową Nagrodę przyznał 6 uczniom z żarskich szkół na łączną kwotę 3 000,00 zł.

3.11. Nagrody dla nauczycieli

Z okazji Dnia Komisji Edukacji Narodowej Burmistrz Miasta Żary co roku przyznaje nagrody wyróżniającym się nauczycielom zatrudnionym w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim. 30 września 2020 r. w porozumieniu z związkami zawodowymi podjęta została uchwała Rady Miejskiej w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli.

W roku szkolnym 2020/2021 przyznane zostały nagrody dla 67 nauczycieli z 12 żarskich placówek oświatowych oraz dla 12 dyrektorów publicznych przedszkoli i szkół podstawowych.

Łącznie na nagrody w roku szkolnym 2020/2021 wydatkowano kwotę **143 600,00 zł**.

3.12. Dowozy uczniów

Gmina zleciła wykonanie usługi dowozu dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego do i z Zespołu Szkół Specjalnych, Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z oddziałami integracyjnymi. Dowóz odbywał się w dni nauki szkolnej przez cały rok. Trasa przejazdu ustalana była przez Wykonawcę w porozumieniu z gminą i dyrektorami szkół w zależności od potrzeb zgłaszanych przez rodziców uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2021 r. przewóz świadczony był dla 44 uczniów, w tym dla 2 osób niepełnosprawnych na wózkach.

Dodatkowo od października 2021 r. gmina dodatkowo zleciła transport uczniów (klas) Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi w Żarach, przy ul. Broni Panczernej 8 na zajęcia wychowania fizycznego. Transport ze szkoły do miejsca realizacji zajęć – sali sportowej KS Promień Żary zlokalizowanej przy ul. Zwycięzców w Żarach i z powrotem. Wynikało to z potrzeby organizacji zajęć wychowania fizycznego poza terenem szkoły w związku z prowadzonym zadaniem inwestycyjnym w Szkole Podstawowej Nr 3 i brakiem możliwości prowadzenia zajęć sportowych w tym obiekcie.

Na ten cel została wykorzystana kwota **76 932,38 zł**. Trzeci rok z rzędu podejmowana jest uchwała Rady Miejskiej w sprawie ustalenia średniej ceny jednostkowej paliwa w Gminie Żary o statusie miejskim – na podstawie zapisów uchwały gmina podpisała 1 umowę z rodzicem dziecka niepełnosprawnego (kwota zwrotu kosztów dowozu dziecka niepełnosprawnego wyniosła 916 zł).

3.13. Organizacja nauczania

W celu usprawnienia pracy szkół Gmina już od 6 lat wykupuje dla wszystkich szkół publicznych licencję na dziennik elektroniczny Librus, a od 2 lat dla przedszkoli platformę 4Parens. Obie platformy szczególnie przydatne są w okresie pandemii, są one między innymi formą kontaktu z rodzicami. Od 3 lat prowadzony jest elektroniczny nabór do przedszkoli. W celu organizacji religii dla uczniów innych wyznań niż chrześcijaństwo wyznaczono Szkołę Podstawową nr 8 jako międzyszkolny punkt nauki religii. Dla obcokrajowców organizowane są lekcje języka polskiego. We wszystkich placówkach oświatowych zatrudnieni są pedagodzy i psycholodzy. W miarę potrzeb uczniów Gmina pokrywa koszt zwiększenia ilości godzin na zajęcia dodatkowe dla uczniów zdolnych lub godzin na zajęcia wyrównujące wiedzę.

3.14. Wspieranie sportu

Sport jako zadanie własne gminy to ważny element życia społeczności. Gmina wspiera lokalny sport poprzez zaangażowanie w trzech kluczowych obszarach:

- środki finansowe przekazywane w formie dotacji rocznych,
- organizując infrastrukturę sportową - Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku w Żarach - patrz. 3.20.,
- realizując i wspierając realizację szkolnych i miejskich imprez sportowych.

Podstawową formą wspierania przez gminę sportu jest przekazywanie dotacji klubom sportowym. Zgodnie zapisami uchwały nr XII/125/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 października 2015 r. w sprawie określenia warunków oraz trybu finansowania zadań sprzyjających rozwojowi sportu przez Gminę Żary o statusie miejskim Burmistrz Miasta Żary przyznał w 2021 rok dofinansowanie 20 podmiotom oraz dodatkowo wsparł zadania realizowane przez 3 podmioty.

Lp.	Nazwa organizacji	Przekazane dotacje
1	KKS Basket Żary	230 000,00 zł
2	LIGA OBRONY KRAJU	16 000,00 zł
3	ŻARSKI KLUB SPORTOWY KARATE	9 000,00 zł
4	KS „PROMIEŃ” ŻARY	40 000,00 zł
5	KS „PROMIEŃ” ŻARY	160 000,00 zł
6	UKS PRUS ŻARY – SEKCJA TENISA STOŁOWEGO	5 000,00 zł
7	UKS PIRAMIDA ŻARY	18 000,00 zł
8	ŻARSKI KLUB SZACHOWY	20 000,00 zł
9	ŻARSKI KLUB SPORTÓW WALKI	34 000,00 zł
10	KP UNIA KUNICE ŻARY	80 000,00 zł
11	UKS „PROMIEŃ” ŻARY – SEKCJA PIŁKI SIATKOWEJ	28 000,00 zł
12	UKS „PROMIEŃ” ŻARY – SEKCJA PIŁKI NOŻNEJ	45 095,00 zł
13	UKS AKRO DWÓJKA ŻARY	11 000,00 zł
14	MLKS AGROS ŻARY	235 000,00 zł
15	KLUB KARATE KONTRA ŻARY	18 000,00 zł
16	KS ŻARY RUNNERS TEAM	35 000,00 zł
17	KLUB TENISOWY ŻARY	10 000,00 zł
18	MKS „SOKÓŁ” ŻARY	29 000,00 zł
19	LFRS – LUBUSKA FUNDACJA ROZWOJU SPORTOWEGO ISF	7 000,00 zł
20	SAPN „MUNDIAL”	25 000,00 zł
RAZEM		1 055 095,00 zł
1	Tryb 19a – MLKS Agros Żary	10 000,00 zł
2	Tryb 19a – Bike And Run Promotion	10 000,00 zł
3	Tryb 19a – Klub Tenisowy Żary	7 000,00 zł
PODSUMOWANIE		1 082 095,00 zł

Tryb dotacyjny nie jest jedynym trybem, w którym gmina wspierała finansowo lokalny sport. Kolejną z możliwości, aby gmina zaangażowała się w finansowanie sportu poprzez szeroko zakrojone działania było finansowanie edukacji sportowej, infrastruktury oraz rekreacji w postaci dofinansowania Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach, który zasięgiem swojego działania obejmuje mieszkańców Żar i okolic, w tym także wszystkich uczniów szkół na terenie gminy. Jest to o tyle istotne, ponieważ to właśnie sport szkolny charakteryzuje się profesjonalną organizacją zajęć, wysokim stopniem rywalizacji sportowej oraz posiada wymiar organizacyjny, w którym główną rolę odgrywają trenerzy i nauczyciele WF.

Drugim istotnym kanałem dystrybucji środków finansowych był sport dzieci i młodzieży, w ramach którego przyznawane były dotacje na pozalekcyjne zajęcia sportowe, dotacje na prowadzenie klubu (UKS-y oraz inne stowarzyszenia), dotacje na organizację zajęć podczas ferii i wakacji sportowców czy też półkolonie.

Kolejnym źródłem finansowania sportu w gminie były nagrody sportowe. Te środki kierowane przez JST trafiają do najlepszych sportowców.

Ostatnią formą wspierania lokalnego sportu realizowaną od wielu lat jest pozyskiwanie środków pozabudżetowych w ramach różnego rodzaju programów czy projektów realizowanych przy współpracy ze szkołami, klubami czy Miejskim Ośrodkiem Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach. A są to:

3.14.1. Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki (SMOK)

Realizacja projektu w 2021 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia).

Zajęcia sportowe przeprowadzane w ramach programu są zajęciami pozalekcyjnymi, nieodpłatnymi i przeprowadzanymi na terenie szkoły wchodzącej w skład Szkolnego Młodzieżowego Ośrodka Koszykówki.

Realizatorzy na terenie miasta Żary:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 1 im. F. Chopina w Żarach,
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 8 im. B. Chrobrego w Żarach.

W ramach dofinansowania ze środków MSiP, Polski Związek Koszykówki dla każdego z powołanych trzech SMOK-ów pokrywał wynagrodzenie trenerów prowadzących zajęcia w ramach SMOK. Na potrzeby szkolenia PZKosz przekazał w użytkowanie sprzęt specjalistyczny.

Główne obowiązki organizatora (jednostka samorządu terytorialnego):

- nieodpłatne udostępnienie sal sportowych,
- zakup strojów treningowych dla dzieci rozpoczynających udział w zajęciach z koszykówki.

3.14.2. Koszykarski Ośrodek Sportowego Szkolenia Młodzieży (KOSSM)

Realizacja projektu w 2021 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia).

Celem programu jest stworzenie Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykowie chłopców na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Struktura organizacyjna szkolenia sportowego funkcjonowała w klasach VI, VII i VIII szkół podstawowych od 2 stycznia do 31 grudnia 2021 roku, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim.

Program szkolenia był realizowany na terenie Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach.

Gmina Żary o statusie miejskim:

- udostępniła nieodpłatnie (wsparcie jednostki samorządu terytorialnego) obiekty sportowe niezbędne do realizacji programu szkolenia sportowego,
- miasto oraz szkoła podstawowa zobowiązane były do zamieszczenia na swojej stronie internetowej informacji o Programie oraz o jego finansowaniu przez Polski Związek Koszykówki ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Polski Związek Koszykówki:

- opracował, przekazał nieodpłatną i niewyłączną licencję do korzystania z programu szkolenia sportowego w koszykowie chłopców biorących udział w zajęciach Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykowie,
- pokrywał wynagrodzenie trenerów realizujących program,
- zabezpieczył możliwość uczestnictwa trenerów prowadzących szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w ramach programu KOSSM w kursach i szkoleniach doskonalących kompetencje zawodowe,
- obejmował ubezpieczeniem od kosztów leczenia i NNW zawodników znajdujących się na listach przekazanych do PZKosz,
- zakupił odzież sportową dla nowych zawodników i trenerów biorących udział w programie w ilości zatwierdzonej przez koordynatora PZKosz.

3.14.3. Szkolny Klub Sportowy SKS

Realizacja projektu w 2021 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia). Program Szkolny Klub Sportowy skierowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. SKS ma na celu stworzenie przestrzeni do dodatkowej aktywności fizycznej, realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zajęcia prowadzone w ramach programu odbywały się w 60-minutowych jednostkach treningowych, dwa razy w tygodniu, w grupach minimum 15 osobowych. W ramach programu ze środków MSiP dofinansowane było wynagrodzenie nauczycieli realizujących zajęcia oraz dodatkowo sprzęt sportowy.

W 2021 r. program realizowało 5 żarskich szkół: SP 1, SP 2, SP 3 (ZSP); SP 5 oraz Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka, prowadzonych zostało 6 grup przez 6 nauczycieli. W zajęciach brało udział razem ok. 120 chłopców i dziewcząt.

3.14.4. Lokalny Animator Sportu

Realizacja projektu w 2021 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia).

Projekt „Lokalny Animator Sportu” jest systemowym rozwiązaniem umożliwiającym udział w sportowych zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych, dofinansowanych ze środków MSiP. Polega na udziale finansowym w pokryciu kosztów zatrudnienia animatorów – osób organizujących i prowadzących zajęcia sportowe, na obiektach powstałych w ramach rządowego programu inwestycyjnego „Moje Boisko – Orlik 2012” oraz na terenie obiektów sportowych wskazanych przez JST. Projekt realizowany był w okresie od 1 marca do 30 listopada 2021 r.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach wnioskował o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników obsługujących 3 żarskie Orliki.

3.14.5. Lekkoatletyka dla każdego!

Realizacja projektu w 2021 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia). Program Lekkoatletyka dla każdego!, dofinansowany ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej.

Realizatorzy - żarskie szkoły – Szkoła Podstawowa Nr 1, 5 i 8.

W 2021 r. program funkcjonował z podziałem na grupy wiekowe, które zrzeszają dzieci w wieku od 7 do 18 lat. Wynagrodzenia trenerów opłacane były ze środków MSiP. Dzięki projektowi i bardzo dobrym wynikom uzyskiwanym przez młodzież trenującą, w programie udało się pozyskać sprzęt o wartości ok. 300 tysięcy zł.

Corocznie podpisywane jest porozumienie między władzami miasta a PZLA. Wszyscy uczestnicy programu LDK są również członkami klubu sportowego Agros Żary i posiadają licencję sportową Polskiego Związku Lekkiej Atletyki.

3.15. Nagrody dla sportowców

Podstawa prawna: uchwała nr V/20/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie określenia szczególnych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości nagród i wyróżnień sportowych. Termin składania wniosków – 31 grudnia danego roku.

Nagrody finansowe dla zawodników oraz trenerów za osiągnięcie wysokich wyników sportowych przyznano 6 sportowcom i trenerom reprezentującym żarskie kluby. Wysokość nagród wynikała z kryteriów merytorycznej uchwały i kształtowała się w przedziale między 1000,00 zł a 3 000,00 zł.

Łącznie na nagrody finansowe przeznaczono **11 500,00 zł**.

Nagrody rzeczowe dla zawodników oraz trenerów za osiągnięcie wysokich wyników sportowych przyznano 42 sportowcom i trenerom indywidualnie i 46 sportowcom i trenerom reprezentującym 4 drużyny. Wysokość nagród zależała od osiągniętego sukcesu sportowca lub trenera kształtowała się w przedziale między 200 i 500 zł. Łącznie na nagrody rzeczowe przeznaczono **18 478,68 zł**.

Powyższe działania wpływają na wysoką pozycję miasta Żary w rankingach podsumowujących występy szkół we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży. Jest to możliwe dzięki dużemu wsparciu finansowemu gminy oraz współpracy szkół z klubami sportowymi, przy wykorzystaniu modernizowanej infrastruktury sportowej, zarządzanej przez Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

3.16. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Podstawa prawna: w Gminie Żary o statusie miejskim uchwalany jest corocznie program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Uchwałą nr XXII/80/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 października 2020 r. został uchwalony roczny Program współpracy Gminy Żary o statusie miejskim na 2021 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Głównym celem programu było budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi. W programie na 2021 rok za szczególne istotne, zostały uznane zadania w zakresie:

- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- działalności na rzecz integracji, reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- turystyki i krajoznawstwa,
- działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3,
- w zakresie określonym w pkt. 1–32a - wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz rozwój lokalnego społeczeństwa obywatelskiego poprzez prowadzenie Żarskiego Sektora 3 - Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego miała charakter finansowy i pozafinansowy.

Wydział Oświaty Kultury i Sportu w roku 2021 ogłosił 1 konkurs dla organizacji pozarządowych na wsparcie realizacji zadań w następujących zakresach:

- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- turystyki i krajoznawstwa;
- działania na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania.

W wyniku ogłoszonego Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary nr WA.0050.1.2021 z dnia 08.01.2021 r. otwartego konkursu ofert do Urzędu Miejskiego w Żarach wpłynęło 29 ofert na łączną kwotę 219 298,85 zł. Z czego 18 ofert otrzymało dofinansowanie na łączną kwotę 100 000,00 zł.

Wydział realizował również zadania w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży. W powyższym zakresie podpisano 7 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną kwotę 73 000,00 zł.

W roku 2021 przedstawiciele żarskich organizacji byli informowani o szkoleniach, spotkaniach organizowanych na terenie województwa, dotacjach do uzyskania ze środków zewnętrznych oraz innych ważnych informacjach związanych z ich działalnością. Dla organizacji pozarządowych było udostępnione pomieszczenie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żarach z dostępem do komputera, drukarki oraz Internetu.

W 2021 roku kontynuowano spotkania z Miejską Radą Seniorów oraz Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi.

Wydział w ramach Żarskiego Sektora 3 prowadzi stronę internetową www.sektor3.zary.pl, na której umieszczane są informacje bezpośrednio skierowane do organizacji pozarządowych. Ponadto strona ma na celu tworzenie miejsca, w którym stowarzyszenia mogą bezpłatnie promować swoje działania.

Centrum oferuje bezpłatne porady i konsultacje problemowe. Radca prawny pełni dyżur raz w miesiącu, w każdy pierwszy wtorek miesiąca w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żarach, przy ul. Wrocławskiej 11.

3.17. Żarski Dom Kultury

3.17.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Statut Żarskiego Domu Kultury z dnia 27 kwietnia 2017 r., uchwałą nr XXX/60/17, nadany przez Radę Miejską w Żarach. Dom kultury prowadzi (zgodnie z ustawą) wielokierunkową działalność polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Dom kultury realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury na podstawie własnego programu.

3.17.2. Charakterystyka bazy lokalowej

1) Żarski Dom Kultury, ul. Wrocławska 7

Obiekt secesyjny z 1903 r. o powierzchni użytkowej 736 m². Wykonany remont elewacji z częściową wymianą okien, remont pomieszczeń na parterze i I piętrze z wymianą instalacji elektrycznej i teleinformatycznej, klatki schodowej i holi, piwnicy wraz z odwilgoceniem obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- dyrekcja,
- administracja,
- dział organizacji i dokumentacji imprez,
- sala kameralna,
- pracownie specjalistyczne.

2) Sala widowiskowa ŻDK, ul. Okrzei 35

Sala widowiskowa na 219 miejsc. Obiekt przedwojenny po remontach, o powierzchni użytkowej 1.273 m². W 2016 r. wykonany został remont garderób i zaplecza sceny oraz remont klatek schodowych i niektórych pomieszczeń na I piętrze oraz remont toalet i holu. W 2021 r. wykonano remont elewacji z wymianą stolarki. Przeprowadzono remont Sali widowiskowej z wymianą foteli.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- Miejska Orkiestra Dęta,
- sala widowiskowa,
- Mała Galeria ŻDK,
- pracownie specjalistyczne,
- Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- Świetlica Środowiskowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3) Filia ŻDK „Kunice”, ul. Grunwaldzka 3

Sala widowiskowa na 132 miejsca. Obiekt przekazany po dawnym klubie HSO „Kunice” o powierzchni 1 076 m². Wykonano remont dachu, instalacji c.o., wymieniono instalację elektryczną. Dokonano wymiany okien w obiekcie. Wyremontowano zaplecze sceny, salę widowiskową z wymianą foteli oraz toalety i hol. Nowa elewacja obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste.

W budynku mieszczą się:

- sala widowiskowa,
- Galeria „Pod Trójką” ŻDK,
- Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej.

4) Salon Wystaw Artystycznych ŻDK, ul. Chrobrego

Obiekt o powierzchni 102 m², ostatni remont w 2006 r.

Charakter własności/władania - dzierżawa lokalu komunalnego.

W budynku mieści się salon wystawienniczy.

5) Muszla koncertowa w Parku ŻDK przy ul. Wrocławskiej

Obiekt o powierzchni całkowitej 214,07 m², w tym scena - 140,12 m², pomieszczenia gospodarcze i garderoba - 73,95 m².

Oddany do użytku w 2019 r., w ramach projektu „Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy Żarskim Domu Kultury”.

3.17.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Środki finansowe przeznaczone na działalność statutową w 2021 r. wyniosły 2 761 121,96 zł, w tym:

- 2 233 575,00 zł - dotacja podmiotowa,
- 527 546,96 zł - przychody własne.

Środki finansowe przeznaczone na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych w kwocie 1 265 314,14 zł.

3.17.4. Pozyskane środki pozabudżetowe

1. Środki na realizację konkursu regrantingowego „Lubuski P.A.K.I.E.T. w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021” w kwocie 5 500,00.
2. Darowizny pieniężne w kwocie 34 298,46.

3.17.5. Inwestycje, remonty, modernizacje

1. Zakończono inwestycje pn. Termomodernizacja budynku sali widowiskowej Luna ŻDK przy ul. Okrzei 35 w Żarach” w systemie zaprojektuj i wybuduj.
2. Zamontowano monitoring wizyjny zewnętrzny na budynku sali widowiskowej Luna Żarskiego Domu Kultury przy ul. Okrzei 35.
3. Naprawiono dach nad rampą wejściową do budynku przy ul. Okrzei 35.
4. Wyłożono poliuretanem schody i rampę przy budynku przy ul. Okrzei 35.
5. Wykonano modernizację grzejników w sali widowiskowej Luna Żarskiego Domu Kultury przy ul. Okrzei 35.
6. Wyposażono salę widowiskową w budynku przy ul. Okrzei 35 w windy niskonapięciowe, kraty na scenę oraz rampy do oświetlenia bocznego.
7. Wymieniono wykładzinę podłogową i kotary sceniczne, przeprowadzono malowanie ścian, położono panele ściennie dekoracyjne, wymieniono oświetlenie boczne, wykonano przyłącze elektryczne WLZ wraz z rozdzielnią sceniczną 63A w sali widowiskowej Luna w budynku przy ul. Okrzei 35.
8. Zakupiono fotele do sali widowiskowej Luna Żarskiego Domu Kultury.
9. Zamontowano listwy ledowe oświetlające schody w sali widowiskowej Luna.
10. Wycyklinowano i pomalowano podłogę na scenie w sali widowiskowej Luna.
11. Wykonano pomiary i opracowano projekt elektroakustyczny i akustyczny sali widowiskowej Luna Żarskiego Domu Kultury.
12. Pracownię plastyczną wyposażono w piec do wypalania ceramiki.

Wyżej wymienione zadania inwestycyjne i zakupy sfinansowano z dotacji celowych, pozostałe remonty zrealizowano przy wsparciu Mecenasów Kultury i środków własnych Żarskiego Domu Kultury.

3.17.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK

W 2021 roku Żarski Dom Kultury był organizatorem, współorganizatorem lub uczestniczył w około 200 imprezach, wydarzeniach kulturalnych, w których uczestniczyło 34 079 osób.

W imprezach, projektach profesjonalnych, amatorskich realizowanych przez ŻDK na terenie miasta swój dorobek artystyczny prezentowało 63 sekcje, grupy i zespoły artystyczne, w których łączna liczba członków wyniosła około 1014 osób.

3.17.7. Znaczące imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczno-edukacyjne

Impreza / Wydarzenie	Przykład
<p>Imprezy promujące ruch i twórczość amatorską:</p>	<p>Miejskie i Powiatowe eliminacje Lubuskiego Konkursu Recytatorskiego, „Być Kobietą” koncert Miejskiej Orkiestry Dętej, koncert zespołu „Wrocławska 7” z okazji Dnia Kobiet, Powiatowy i Wojewódzki Przegląd 66 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, Lubuski Konkurs Plastyczny PRO ARTE 2021, Open Door Dance Challenge Żary, Przegląd Powiatowy Lubuskiego Festiwalu Piosenki PRO ARTE 2021, „(Nie) pogodnie” koncert zespołu Prognoza Niepogody ŻDK, TanArt Solo Duo Group Ogólnopolskie Konfrontacje Tańca Współczesnego Żary 2021, „Pędzłem czy szydełkiem” konkurs plastyczny dla seniorów, konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży „Pokaż co potrafisz”, „Noc Świętojańska”, „Miejski Dzień Dziecka” pokazy taneczne Teatrów Tańca ŻDK, „Krzesełkowatość” spektakl Teatrów Tańca ŻDK, „Tanecznym krokiem po świecie marzeń” koncert zespołów tanecznych Piruet ŻDK, 31 Wojewódzka Wystawa Fotograficzna, „Urodziny babci Wojny” premiera filmów krótkometrażowych z elementami teatralnymi sekcji filmowej MIOT ŻDK, „Pokaż co potrafisz” konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży, XVI Akcja Fotograficzna „24 sierpnia... w Żarach”, koncerty zespołów „Charyzma” i „Wrocławska 7” w Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żary 2021, „Huba” powarsztatowy spektakl Teatrów Tańca ŻDK w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żary 2021, koncert zespołów rockowych ŻDK w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żary 2021, koncert Miejskiej Orkiestry Dętej ŻDK w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żary 2021, „Czas niewinności” powarsztatowy spektakl sekcji teatralnej ŻDK w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żary 2021, 45 Otwarty Wojewódzki Konkurs Plastyki „Salon Jesienny”, „Niepodległa” koncert zespołów UTW ŻDK, promocja pierwszego zeszytu literackiego „Żarskie Pisanki grupy RYM”, 31 Krajowy Salon Fotografii Artystycznej, Miejski Festiwal Kolęd i Pastorałek, „Na nadchodzący” koncert kolęd i pastorałek zespołów wokalnych UTW i Miejskiej Orkiestry Dętej ŻDK, „Chrystus się nam narodził” koncert kolęd i pastorałek zespołów: Charyzma, Łużycki Zespół Wokalny, Wrocławska 7 i Żaranie UTW ŻDK, konkurs na szopkę Bożonarodzeniową.</p>
<p>Udział Teatrów Tańca i zespołów tanecznych w:</p>	<p>Ogólnopolskim Festiwalu Tańca Białobrzegi Spring Dance w Gdańsku, Open Door Dance Challenge Żary, Ogólnopolskim Festiwalu Tańca „Wolsztyn Tańczy Pełną Parą”, Turnieju Tańca Nowoczesnego w Rzgowie, Pokazach Teatrów Tańca z okazji Miejskiego Dnia Dziecka, Dniu Dziecka dla członków Teatrów Tańca, Ogólnopolskim Festiwalu Tańca o Pluszowego Misia w Sulechowie, TanArt Solo Duo Group Ogólnopolskich Konfrontacjach Tańca Współczesnego Żary 2021 - nagroda specjalna dla Teatru Tańca Same Chciały, X Tanecznych Grand Prix Polski KOTWICE 2021 w Brzegu, sesji zdjęciowej Teatrów Tańca, spektaklu teatrów tańca „Krzesełkowatość”, koncercie zespołów Piruet „Tanecznym krokiem po świecie marzeń”, Ogólnopolskim Festiwalu Tańca Dance Passion and Live w Przytocznej, spektaklu Nocy Świętojańskiej, nagraniu i sesji zdjęciowej projektu „Modlitwa” TT Same Chciały, obozie tanecznym TanArt w Darłowie, półkolonii z Teatrem Tańca, warsztatach tańca współczesnego z Alicją Minc w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, powarsztatowym spektaklu „Huba” w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, nagraniu życzeń świątecznych Żarskiego Domu Kultury.</p>
<p>Udział Miejskiej Orkiestry Dętej, zespołów muzycznych i wokalnych w:</p>	<p>„Być Kobietą” koncercie Miejskiej Orkiestry Dętej z okazji Dnia Kobiet, koncercie zespołu „Wrocławska 7”, „(Nie)pogodnie” koncercie zespołu Prognoza Niepogody w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, warsztatach muzycznych z zespołem „Wrocławska 7” w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, koncercie zespołów „Charyzma” i „Wrocławska 7” w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, koncercie zespołów rockowych ŻDK w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, Miejskim Dniu Dziecka, koncercie Miejskiej Orkiestry Dętej w Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, Festiwalu Orkiestr Dętych w Iłowej, koncercie zespołu „Wrocławska 7” na spotkaniu z działkowcami, spotkaniu z partnerem projektu z Niemiec, „Z Żar do Żar”, spotkaniu władz samorządowych z seniorami z okazji Tygodnia Seniora, „Niepodległa”, koncercie zespołów UTW ŻDK, Inauguracji Roku Akademickiego UTW ŻDK, promocji pierwszego zeszytu literackiego „Żarskie Pisanki”, Międzynarodowym Dniu Wolontariusza w Hospicjum, koncercie kolęd i pastorałek „Na nadchodzący”, Miejskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek Żary 2021, nagraniu życzeń świątecznych Żarskiego Domu Kultury, „Chrystus się nam narodził” koncercie kolęd i pastorałek.</p>

Impreza / Wydarzenie	Przykład
Udział sekcji teatralnej i filmowej w:	powiatowym, wojewódzkim i centralnym Przeglądzie 66 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego w Żarach i Ostrołęce, powiatowym i wojewódzkim Przeglądzie Lubuskiego Konkursu Recytatorskiego PRO ARTE 2021, warsztatach teatralnych Sekcji Teatralnej, powarsztatowym spektaklu „Czas niewinności”, warsztatach aktorskich z Adamem Fidusiewiczem, promocji pierwszego zeszytu literackiego „Żarskie Pisanki”, koncercie kolęd i pastorałek „Na nadchodzący”, premierze filmów krótkometrażowych „Urodziny Babci Wojny”, konkursie filmowym „#52 sekundy w kulturze” CK „Muza” Lubin, gali konkursowej „#52 sekundy w kulturze” CK „Muza” Lubin - zdobycie głównej nagrody, warsztatach teatralnych „Aktorskie ABC” z Dianą Kozłowską w ramach projektu Bardzo Młoda Kultura, nagraniu życzeń świątecznych Żarskiego Domu Kultury.
Udział pracowni plastycznych w:	I Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym KOCI ŚWIAT w Kęble - zdobycie I miejsca przez Aleksandrę Ślipko, konkursie plastycznym dla seniorów „Pędzlem czy Szydełkiem”, pokonkursowej wystawie malarstwa i rękodzieła „Pędzlem czy szydełkiem”, wystawie rysunku i malarstwa Aleksandry Ślipko, konkursie plastycznym dla dzieci i młodzieży „Pokaż co potrafisz”, warsztatach plastycznych w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, warsztatach plastycznych „Batic na płótnie” w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką, wystawie prac Pracowni Plastycznej ŻDK, nagraniu życzeń świątecznych Żarskiego Domu Kultury.
Zorganizowano wystawy:	twórczości żarskich artystek - Pasje 2021, „Idź do lasu! On poukłada Ci w głowie” fotografii Alicji Tureckiej, „Muzyka w obiektywie” fotografii Bogusława Światały, rysunku i malarstwa Aleksandry Ślipko, „Majówka” wystawa plenerowa, pokonkursowa malarstwa i rękodzieła „Pędzlem czy szydełkiem”, „13 powodów do szczęścia” malarstwa Andrzeja Reszki, „Nietrwałość rzeczy” malarstwa Ewy Zauścińskiej, 31 Wojewódzkiego Konkursu Fotograficznego, pokonkursowa „Pędzlem czy szydełkiem”, poplenerowa 30 Międzynarodowego Pleneru Malarstwa Żary 2021, pokonkursowa 45 Otwartego Wojewódzkiego Konkursu Plastyki Salon Jesienny Żary 2021, Wirtualny Teatr Historii „Niepodległa”, pokonkursowa 31 Krajowego Salonu Fotografii Artystycznej Żary 2021, rysunku i malarstwa uczniów Szkoły Podstawowej nr 8, „W mojej głowie” rysunku i malarstwa Karoliny Matuszewskiej, „Ikony – światłem napisane” twórczości Teresy Berendt - Klechamer, pokonkursowa XVI Akcji Fotograficznej „24 sierpnia ... w Żarach”, „Zamek Dewinów – Bibersteinów w malarstwie” ze zbiorów ŻDK, malarstwa, grafiki i rysunku ze zbiorów ŻDK.
W serwisie internetowym „Arsenał Kultury” zamieszczono:	cykl artykułów „Filary opowieści - mini poradnik”: #1 Od czego zacząć, #2 Miejsce i czas, #3 Bohaterowie, #4 Fabuła, #5 Narracja.
Imprezy promujące region żarski:	Międzynarodowe Plenerowe Spotkania ze Sztuką – cykl imprez obejmujących spotkania, projekcje filmowe, spektakle plenerowe, koncerty plenerowe, warsztaty, pokazy plenerowe, akcje oraz wystawy, 45 Otwarty Wojewódzki Konkurs Plastyki „Salon Jesienny”, Lubuski Konkurs Recytatorski, Open Door Dance Challenge Żary, Lubuski Dziecięcy i Młodzieżowy Festiwal Piosenki PRO ARTE, 66 Ogólnopolski Konkurs Recytatorski (powiatowy i wojewódzki), Wojewódzki Konkurs Fotograficzny, Krajowy Salon Fotografii Artystycznej, XVI Akcja Fotograficzna „24 sierpnia... w Żarach”, TanArt Solo Duo Group Ogólnopolskie Konfrontacje Tańca Współczesnego Żary 2021, Spektakle i koncerty w wykonaniu zespołów profesjonalnych.

3.17.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

W roku 2021 Żarski Dom Kultury zrealizował wiele imprez i przedsięwzięć we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Do najistotniejszych współpracujących z ŻDK należą: Parafie p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, Najświętszego Serca Pana Jezusa, Św. Józefa Oblubieńca, Klub Tańca Sportowego Piruet, Stowarzyszenie Przyjaciół UTW ŻDK „Aktywny Senior”, Stowarzyszenie Przyjaciół Teatrów Tańca ŻDK „TanArt”, Związek Emerytów i Rencistów, Fundacja Natura Polska, Towarzystwo Upiększania Miasta, Rejonowe Koło Pszczelarzy, Fundacja Bliżej Kobiet, Kunickie Stowarzyszenie Inicjatyw Pozarządowych.

Zakres współpracy z wyżej wymienionymi jednostkami jest różnorodny. Niektóre z nich są inicjatorami poważnych imprez, które ŻDK pomaga realizować, w innych organizacje pozarządowe uczestniczą na zasadzie współorganizatora.

Instytucja	Impreza / wydarzenie w ramach współpracy
Parafia p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	Koncert Świąteczny Haliny Młynkowej.
Parafia p.w. Św. Józefa Oblubieńca	Koncert Papieski w wykonaniu PSM I Stopnia w Żarach i Patryka Adamkiewicza.
Parafia p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Uroczysta Msza Święta w intencji Ojczyzny. Obchody 40 rocznicy śmierci kard. Stefana Wyszyńskiego.
Stowarzyszenie Przyjaciół Teatrów Tańca ŻDK „TanArt”	Ognisko z okazji Dnia Dziecka dla członków Teatrów Tańca ŻDK, TanArt Solo Duo Group Ogólnopolskie Konfrontacje Tańca Współczesnego Żary 2021, sesja zdjęciowa Teatrów Tańca ŻDK, nagranie filmu i sesja zdjęciowa projektu „Modlitwa” Teatru Tańca Same Chciały w Zapomnianej Wieży w Straszowie, obóz taneczny TanArt Teatrów Tańca ŻDK w Darłowie, półkolonie z Teatrem Tańca – warsztaty tańca współczesnego - powarsztatowy pokaz spektaklu „Huba”.
Towarzystwo Upiększania Miasta	Jarmark Miodu i Wina - oprawa akustyczna i oświetleniowa.
Stowarzyszenie Przyjaciół UTW ŻDK „Aktywny Senior”	Wycieczka turystyczno-krajoznawcza do Nowej Soli.
Klub Tańca Sportowego Piruet	Open Door Dance Challenge.
Fundacja Bliżej Kobiet	Spotkanie Fundacji Bliżej Kobiet w SWA ŻDK.
Związek Emerytów i Rencistów	Festiwal Folkloru – nagłośnienie i obsługa akustyczna.
Fundacja Natura Polska	Polsko-niemieckie Święto Lasu i Ochrony Klimatu.
Kunickie Stowarzyszenie Inicjatyw Pozarządowych	Spotkanie zarządu Kunickiego Stowarzyszenia Inicjatyw Pozarządowych, Walne zgromadzenie Kunickiego Stowarzyszenia Inicjatyw Pozarządowych.

3.17.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

Żarski Dom Kultury w 2021 r. realizował zadania zgodnie ze strategią miasta Żary, województwa lubuskiego oraz programem ŻDK.

Opracowanie pod nadzorem **Łukasza Matyjaska**, Dyrektora Żarskiego Domu Kultury.

3.18. Miejska Biblioteka Publiczna

3.18.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, działającą na podstawie Statutu z dnia 26 lutego 2013 r., wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury Gminy Żary o statusie miejskim pod numerem 2, posiadającą osobowość prawną i samodzielność organizacyjną.

Celem głównym Biblioteki jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i kultury oraz dorobku dziedzictwa narodowego.

Korzystanie z usług Biblioteki, zgodnie z ustawą o bibliotekach, jest bezpłatne. Do podstawowych zadań Biblioteki należą:

- gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i upowszechnianie zbiorów bibliotecznych,
- obsługa czytelników i użytkowników poprzez udostępnianie na miejscu lub wypożyczenie na zewnątrz zbiorów,
- prowadzenie działalności informacyjnej, bibliograficznej, wystawienniczej, kulturalno-oświatowej oraz popularyzacyjnej książki i czytelnictwa, gromadzenie, udostępnianie informacji regionalnej dotyczącej miasta Żary i jego mieszkańców.

3.18.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Nazwa	Stan na dzień 31.12.2021 r.
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach - budynek główny	Zabytkowy budynek z przełomu XIX i XX wieku wpisany do rejestru zabytków. Budynek w stanie dobrym, po remoncie. Brak dostępu dla niepełnosprawnych ruchowo.
Filia nr 1	Filia usytuowana w budynku, którego administratorem jest ŻDK. Lokal po remoncie. Planowane inwestycje - wymiana mebli.
Filia nr 2	Filia usytuowana w budynku, którego administratorem jest ŻDK. Lokal po remoncie.
Filia nr 3	Lokal wynajmowany od Spółdzielni Mieszkaniowej. Jedyna agenda Biblioteki w pełni przystosowana dla niepełnosprawnych ruchowo.
Punkt Biblioteczny przy Dziennym Domu Wsparcia - MOPS Żary	Punkt usytuowany w jednym z pomieszczeń DDW.

3.18.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Dotacja podmiotowa z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim, w roku 2021 wyniosła 1 453 960,00 zł.

3.18.4. Pozyskane środki pozabudżetowe

Lp.	Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania (zł)
1	NARODOWY PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.	Biblioteka Narodowa	13 775,00
2	DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI (3 kluby)	Instytut Książki	450,00
3	PARTNERSTWO DLA KSIĄŻKI Kuferek emocji	Ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.	6 400,00

Lp.	Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania (zł)
4	KOSMICZNE CZYTANIE	Darowizna od żarskich przedsiębiorców na nagrody dla dzieci biorących udział w konkursie głośnego czytania.	900,00
5	CZYTNIKI E-BOOKÓW	(Projekt poza konkursem) Fundacja PZU.	4 050,00
6	LIGA ESZKOŁA	Fundacji eSzkola.	Sprzęt elektroniczny o wartości 10 487,00 zł
7	Z KSIĄŻKĄ NA START	Mała książka – wielki człowiek Instytut Książki.	Darmowe książeczki dla dzieci i ich rodziców - 60 wyprawek

3.18.5. Inwestycje, remonty, modernizacje

Zadanie 1: Doposażenie Sali Projekcyjnej 3D - OKULARY VR z oprogramowaniem.

Zadanie 2: Wykonanie ekspertyzy budynku z powodu pęknięć w celu przygotowania dokumentacji projektowej remontu.

Zadanie 3: Wykonanie skanu instalacji sanitarnej i deszczowej w celu przygotowania dokumentacji projektowej dotyczącej wymiany i naprawy.

3.18.6. Stan sieci bibliotecznej

Nazwa	Adres	Informacje teleadresowe
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach - budynek główny	ul. Wrocławska 11	tel. 68 374 37 36 mbpzary@wp.pl, dyrektor@mbp.zary.pl mbp.zary.pl m.in.: z wykazem działów i kontaktów - dla wszystkich agend www.facebook.com/mbpzary
Filia nr 1	ul. Grunwaldzka 3	tel. 68 371 35 00 mbpzary.f1@wp.pl, filia1@mbp.zary.pl
Filia nr 2	ul. Okrzei 35	tel. 68 363 69 08 mbpzary.f2@wp.pl, filia2@mbp.zary.pl
Filia nr 3	ul. Moniuszki 36	tel. 68 363 69 17 mbpzary.f3@wp.pl filia3@mbp.zary.pl
Punkt Biblioteczny przy Dziennym Domu Wsparcia - MOPS Żary	ul. Bohaterów Getta 19	tel. 68 75 56 03 www.mops.zary.pl

3.18.7. E-usługi

1. Użytkowany program biblioteczny – PROLIB Sygnity Business Solutions S.A. Skomputeryzowane procesy biblioteczne - ewidencja zbiorów w systemie, czynności związane z rejestracją czytelników i dokonywanych przez nich transakcji wypożyczeń, zwrotów, prolongat i rezerwacji oraz zamówień.
2. Rodzaje e-usług: katalog on-line.
3. Pracownia Multimedialna – nieodpłatny dostęp do Internetu na 9 stanowiskach komputerowych, 1 stanowisko w Fili Nr 1, 2 stanowiska w Fili Nr 2 oraz 2 stanowiska w Fili Nr 3, ponadto 1 stanowisko w Oddziale dla Dzieci

- i 1 stanowisko w Wypożyczalni Ogólnej.
4. Academica. Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych - udostępniana na miejscu w Czytelnii Ogólnej.
  5. Legimi. Cyfrowa Wypożyczalnia e-booków i audiobooków - publikacje beletrystyczne i popularnonaukowe (45 bezpłatnych kodów miesięcznie wydawanych czytelnikom w dziale Czytelnia Ogólna). Od roku 2021 dysponujemy również 10 czytnikami, które udostępniamy razem z kodami dla tych, którzy nie mają urządzeń do czytania plików).
  6. Czytak PLUS jest to odtwarzacz cyfrowej książki mówionej udostępniany bezpłatnie dla osób niewidomych i słabowidzących.
  7. www.mbp.zary.com.pl - Biblioteka posiada stronę internetową, której liczba odwiedzin w 2021 wyniosła 551 302. Na liczbę odwiedzin wpływa również to, że zamieszczono na stronie wersję on-line „Info Żary”, do którego na stronach www urzędów i instytucji miejskich w Żarach znajduje się link.
  8. Sala Projekcyjna 3D - w roku 2021 odbyło się 38 projekcji, w których uczestniczyło 954 osób.
  9. Wydawnictwo InfoŻary – online www.mbp.zary.pl/info-zary.html.

3.18.8. Zbiory i ich udostępnianie

KSIĘGOZBIORY				
Księgozbiory ogółem w wol.	Liczba wypożyczeń księgozbioru w wol.	Liczba zakupionych książek w wol. w 2021 r.		
		Ogółem	w tym ze środków	
			organizatora	Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
87 224	120 292	2 221	1823	398

POZOSTAŁE ZBIORY							
Zbiory specjalne w jedn. inw.		Liczba wypożyczeń zbiorów specjalnych w jedn. inw.		Liczba zakupionych zbiorów specjalnych w jedn. inw.	Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których biblioteka opłaciła dostęp		
ogółem	w tym audiobooki	ogółem	w tym audiobooki		Liczba	Wartość w zł brutto	Liczba udostępnień (pobrań)
21 199	1297	1015	1015	162	70 000	7 881	3 764

3.18.9. Czytelniczy

Liczba czytelników - **4 138**.

Łączna liczba odwiedzin w bibliotece - **53 072**.

3.18.10. Działalność promocyjna i znaczące wydarzenia

Ogółem MBP Żary w 2021 roku przeprowadziła 261 form promocji książki i biblioteki. Uczestniczyło w nich 6871 osób. Ponadto przeprowadzono 395 godzin szkoleń i warsztatów dla użytkowników (także online) z których skorzystało łącznie 12443 osób.

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DZIECI 2021

Dyskusyjne Kluby Książki	<p>Comiesięczne spotkania z przedszkolakami (sześciolatkami) i uczniami nauczania początkowego w ramach których poprzez czytanie, zabawę, prezentację książek najmłodszy poznają literaturę dziecięcą o różnej tematyce np. okazjonalną- 2 kwietnia Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci, Wielkanoc, Dzień Kota, Boże Narodzenie, Barbórka, jak również popularnonaukową.</p>
Ferie w Bibliotece Zimowe potyczki	<p>Ferie w Bibliotece „Zimowe potyczki”- konkursy, gry i zabawy, których tematem przewodnim była ZIMA, scenariusze powstały w oparciu o literaturę piękną i popularnonaukową oraz platformę learning apps.</p>
Wakacje w Bibliotece Wakacyjny kuferek emocji	<p>Propozycja spędzenia wolnego czasu w Bibliotece przez dzieci w wieku 7-15 lat. Zajęcia plastyczne, muzyczne, teatralne, komputerowe, projekcje filmowe, ciekawe wycieczki, których scenariusze powstały w oparciu o literaturę piękną i popularno-naukową.</p>
Galeria Kolebka	<p>Oferta skierowana do młodych i zdolnych twórców, którzy pragną pokazać światu swoje prace (zbiory własne utworów plastycznych bądź literackich, ciekawe kolekcje tj. znaczki, karty, pocztówki i inne). Wspólnie z autorem organizujemy jego własną wystawę (prezentujemy prace w holu Biblioteki, spotkanie z twórcą oraz jego najbliższymi – rodziną i rówieśnikami, wydajemy katalog, informujemy lokalne media o wystawie).</p> <p>W roku 2021 odbyły się m.in. wystawy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wielkanoc w oczach przedszkolaka - prace dzieci z grupy Krasnali z Miejskiego Przedszkola nr 8 w Żarach, • Amelii Krawczyk „Poza granicami świata”.Wystawa prac plastycznych uczniów kl. VII SP nr 8 w Żarach.
Międzyszkolny Turniej Pięknego Czytania Czyt*AS 2021	<p>XV edycja „Kosmiczne czytanie” wykorzystwała motyw przypadającej w 2021 roku 100. rocznicy urodzin Stanisława Lema, jednego z najpopularniejszych polskich pisarzy gatunku science-fiction, zaprosiliśmy do udziału w konkursie dziecko z osobą dorosłą.</p> <p>Zadanie konkursowe polegało na nagraniu czytanego przez parę (dziecko - dorosły) fragmentu książki o tematyce związanej z Kosmosem. Rozdanie nagród odbyło się podczas miejskiego Dnia Dziecka.</p>
Najlepszy Czytelnik Roku wśród dzieci i młodzieży	<p>W plebiscycie wybieranych oraz nagradzanych jest 15 osób, które często odwiedzają Bibliotekę, wypożyczają książki, potrafią o nich rozmawiać, wykazują zainteresowanie literaturą.</p>
Całe Żary Czytają Dzieciom	<p>Od 15 lat Oddział dla Dzieci Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach prowadzi akcję „Całe Żary Czytają Dzieciom”, która ma na celu promowanie wspólnego czytania z najmłodszym czytelnikiem i dla niego. Nasze przedsięwzięcie jest również włączeniem się do ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom” prowadzonej przez Fundację ABCXXI.</p> <p>W tym roku najmłodszym mieszkańcom naszego miasta czytali, przy wykorzystaniu teatrzyku Kamishibai, bibliotekarze z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach oraz jej filii.</p>
Działania biblioterapeutyczne na rzecz dzieci ze Świetlicy Środowiskowej PIĄTKA	<p>Dwa razy w miesiącu, dzieci korzystające z zajęć w świetlicy MOPS, mają okazję spotkać się z bibliotekarzem. Praca z książką, głośne czytanie, zabawy czytelnicze, dramy, krzyżówki, dyskusje związane z treścią specjalnie dobranych książek, quizy, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi, to tylko niektóre z form pracy biblioterapeutycznej.</p>

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DZIECI 2021

<p>Spotkania autorskie dla dzieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • z Ewą Kołodziejczyk - autorką i ilustratorką bajek charytatywnych z serii o jaszczurce Cziczi, prezes Stowarzyszenia Żar Serca spotkała się z wychowankami Miejskiego Przedszkola nr 1 w Żarach. Spotkanie w ramach dnia postaci z bajek przybliżające serię książeczek o jaszczurce Cziczi. Dochód ze sprzedaży książek został przeznaczony na pomoc podopiecznym ze stowarzyszenia. • z Katarzyną Zychłą – pisarką i poetką tworzącą dla dzieci, młodzieży i dorosłych spotkała się z przedszkolakami w ramach projektu "Kuferek emocji". • z Rafałem Witkiem – twórcą książek dla dzieci i młodzieży. Spotkanie w ramach DKK z uczniami klasy III Szkoły Podstawowej nr 1 w Żarach.
<p>Projekt "Mała Książka – Wielki Człowiek" (wyprawki)</p>	<p>Nasza Biblioteka przyłączyła się do Ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – Wielki człowiek”, która skierowana była do dzieci urodzonych w latach 2015-2018 i ich opiekunów. Oddział dla Dzieci zaprosił dzieci wraz z rodzicami do udziału w akcji „Z książką na Start”. Każde dziecko, które przyszło do biblioteki, otrzymało w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze czytanki dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego Mały Czytelnik otrzymał naklejkę, a po zebraniu dziesięciu został uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. W Wyprawce znaleźli coś dla siebie także rodzice. „Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki”. Dzięki akcji dziecko pozna ważne miejsce na czytelniczej mapie dzieciństwa (bibliotekę) i zostanie pełnoprawnym uczestnikiem życia kulturalnego.</p>
<p>Międzynarodowy Dzień Teatru</p>	<p>Konkurs „Zabawa w teatr” dla wszystkich odwiedzających profil MBP Żary. Na fanpage’u zaprezentowaliśmy 7 zdjęć – kadrów z „przedstawień teatralnych”, którym należało się uważnie przyjrzeć, a następnie wymyślić własne oryginalne tytuły pod jakimi „odbywały się spektakle”. Na osoby, których pomysły okazały się najciekawsze, czekała niespodzianka. W tygodniu poprzedzającym święto w dziale prezentowaliśmy również książki związane tematycznie z teatrem.</p>
<p>Akcja bookcrossingowa we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Kulturalnych „DWUKROPEK”</p>	<p>Przez cały rok gromadzimy i przekazujemy książki będące darami od naszych czytelników w miejsca do tego celu specjalnie stworzone, tj. umieszczamy je w szafkach (akcja sezonowa) lub regałach (akcja całoroczna) bookcrossingowych.</p>
<p>Akcja „Resocjalizacja przez książkę”</p>	<p>Przez cały rok wspieramy Zakład Karny w Krzywańcu przekazując książki będące darami od naszych czytelników, czym wzbogacamy księgozbiór, z którego korzystają osadzeni.</p>
<p>Projekt Kuferek Emocji</p>	<p>Działania projektowe miały na celu łączenie pokoleń i pracę z trudnymi emocjami w tym ciężkim dla wszystkich czasie. Przygotowaliśmy dla przedszkolaków z naszego miasta, w wieku 5-6 lat, ciekawe spotkania dotyczące uczuć i emocji, w trakcie których uczyliśmy dzieci osvajania trudnych emocji, mówienia o nich. Pokazywaliśmy, że emocje są częścią naszego życia codziennego. Zadanie dofinansowano ze środków Ministra Kultury Dziedzictwa Narodowego pochodzących z funduszu Promocji Kultury. Prezentowaliśmy książeczki o emocjach, proponowali je również psycholog, przedszkolanka, bibliotekarka oraz mama przedszkolaka. Były konkursy w oparciu o bajki J. Brzechwy związane z uczuciami.</p>
<p>Projekt Liga eSkoła</p>	<p>W ramach tego projektu podnieśliśmy kompetencje cyfrowe bibliotekarzy w obszarze nowych technologii. Ponadto prowadzimy zajęcia z robotyki dla dzieci, które samodzielnie programują i budują roboty Lego Spike Prime. Dzięki tym zajęciom nasi uczestnicy nabywają nowe umiejętności cyfrowe, które w przyszłości pomogą im w rozwijającym się technologicznie świecie. Projekt dofinansowany przez Fundację eSkoła.</p>

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DZIECI 2021

<p>Warsztaty dla dzieci „zaLEGOWani do życia”</p>	<p>Bricks 4 Kidz czyli po prostu Klocki Dla Dzieci, to sprawdzony pomysł i metodologia prowadzenia zajęć, podczas których dzieci uczą się, budują i bawią za pomocą klocków LEGO. Zajęcia zrealizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK.</p> <p>Zajęcia dla dzieci, oparte o projekty tematyczne przygotowane dla konkretnej grupy wiekowej, prowadzili wykwalifikowani animatorzy. Wykorzystane zestawy klocków były dopasowane do wieku i możliwości uczestników, co sprzyja rozwijaniu sprawności manualnej, myślenia przestrzennego i organizacji czasu i miejsca pracy. Konieczność współdziałania w grupie rówieśniczej pozwala uczestnikom zajęć rozwijać umiejętności społeczne i komunikacyjne.</p> <p>Zadanie realizowano ze środków Gminy Żary o statusie miejskim.</p>
--	---

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DOROSŁYCH - 2021

<p>Muzyczna zapowiedź nocy świętojańskiej</p>	<p>Mieszkańcy naszego miasta mogli cieszyć się wyjątkową atrakcją: widowiskiem muzycznym, inspirowanym tradycją świętojańsko-sobótkową, zorganizowaną w świeżo zrewitalizowanej części parku miejskiego.</p> <p>Koncert był efektem współpracy instytucji i ośrodków kultury naszego miasta: Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach, Żarskiego Domu Kultury, Urzędu Miejskiego w Żarach, Państwowej Szkoły Muzycznej im. G. Ph. Telemanna, Społecznego Ogniska Artystycznego w Żarach oraz Teatrów Tańca przy ŻDK.</p> <p>Wydarzenie rozpoczęło się występem uczniów Ogniska, a zakończyło pokazem umiejętności dziewcząt z Teatrów Tańca, które zaprowadziły publiczność do stawu, gdzie przygotowane wcześniej wianki zaliczyły celująco test na tafli wody. Gwiazdą wieczoru był doktor sztuk muzycznych, Grzegorz Niemczuk, doświadczony pianista koncertowy, pedagog oraz stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dla zgromadzonej publiczności, zagrał m.in. Fantazję-Impromptu cis-moll op. posth. i wybór walców Fryderyka Chopina, kończąc w efektownym stylu Sonatą fortepianową nr 14 cis-moll op. 27 nr 2 „Sonata quasi una fantasia” (popularnie zwanej „Księżycową”) Ludwiga van Beethovena. Warto podkreślić, że każdemu z wykonywanych utworów towarzyszyło omówienie pianisty, dzięki czemu nawet ci słuchacze, którzy mają znikomy kontakt z muzyką fortepianową, mogli doświadczać jej z większą świadomością i zrozumieniem.</p>
<p>Narodowe Czytanie 2021 Moralność pani Dulskiej</p>	<p>Ubiegłoroczna edycja Narodowego Czytania dla mieszkańców miasta została zrealizowana w formie 6 krótkich filmów, które zostały udostępnione w Internecie na profilu Biblioteki na Facebooku i naszym kanale na YouTube. Do realizacji projektu zaprosiliśmy dwanaście osób: samorządowcy, nasi bibliotekarze i uczniowie szkół średnich, którzy w parach zaprezentowali fragmenty dramatu.</p>
<p>Wystawa malarstwa Mirosława Janiszewskiego - impresjonizm</p>	<p>Wernisaż malarstwa Mirosława Janiszewskiego, którego debiutancką wystawę mogliśmy oglądać w grudniu 2018 roku. Wówczas dominowała estetyka włoskiego renesansu i styl holenderski; teraz królował impresjonizm. Bohater wieczoru przybliżył zgromadzonym główne założenia tego nurtu i wymienił czołowych przedstawicieli. Opowiedział też o własnych inspiracjach, doświadczeniach malarzkich i planach.</p>
<p>Arek Olak - kostiumy z epoki</p>	<p>Bohaterem wernisażu był Arek Olak, młody, pełen pasji człowiek, który zdążył już dać się poznać, jako skrupulatny, poszukujący regionalista i kolekcjoner żarskiej porcelany. W Galerii Eklibrisu pokazał swój dorobek krawiecki i część swoich kolekcjonerskich zbiorów i rękodzieł np. makiety zabytków. Jako pierwsi przygotowaliśmy autorską wystawę tego młodego człowieka i przyczyniliśmy się do upublicznienia prac, które zrobiły duże wrażenie na przybyłych.</p>

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DOROSŁYCH - 2021

XIII Ogólnopolski Konkurs Literacki „O Laur Dziewina”	<p>Jest to konkurs ogólnopolski, który rokrocznie skupia wokół siebie całą rzeszę utalentowanych piszących. Jury ocenia prace w dwóch kategoriach: proza i poezja. „Laur Dziewina” daje możliwość zaprezentowania się szerszemu gronu odbiorców i zweryfikowania swoich umiejętności. W roku 2021 nadesłano 137 prac konkursowych.</p>
Spotkania autorskie	<p>Spotkania z popularną autorką powieści dla kobiet Agnieszką Olejnik oraz legendą polskiej telewizji Stanisławem Janickim, prowadzącym cykl telewizyjny <i>W starym kinie</i>.</p>
Spotkania dla kobiet z cyklu Fajna babeczka	<p>W ramach tego cyklu zapraszamy inspirujące kobiety, które osiągnęły sukces, zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Zaproszony gość opowiada o blaskach i cieniach intensywnego życia, pokazuje, jak łączy funkcje bizneswoman, matki oraz żony. Takie spotkania są inspiracją dla zaproszonych kobiet, często swego rodzaju bodźcem do zmian. W roku 2021 gościem była Izabela Klimas-Niekało, kobieta wielu talentów, ponieważ oprócz bycia wieloletnim instruktorem nauki jazdy, jest także dietetykiem i trenerem personalnym. Ponadto aktywnie angażuje się w działalność charytatywną.</p>
Fortepian Chopina - w roku jubileuszowym C. K. Norwida - spektakl poetycko-muzyczny	<p>Dzięki współpracy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach oraz Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. G. Ph. Telemanna w Żarach, możliwe było zrealizowanie ambitnego przedsięwzięcia, łączącego muzykę z literaturą. „Fortepian Chopina. Wydarzenie poetycko-muzyczne”, uświetniające Rok Norwidowski 2021, pozwoliło połączyć dźwięki i słowa w sali koncertowej PSM. Bohaterem spotkania był Cyprian Kamil Norwid i stworzony przezeń wnikliwy, poruszający wizerunek Fryderyka Chopina, który stanowił dla poety ucieleśnienie Ideału Arcy-Artysty. Ogólnego i narodowego. Przy fortepianie, w repertuarze chopinowskim, wystąpił Piotr Latoszyński. Twórczość Norwida zaprezentowali zgromadzonemu: pani Bożena Blimel (fragment „Promethidiona”), ksiądz Paweł Konieczny („Nekrolog Chopina”) oraz pan Mariusz Pękala („Fortepian Szopena”).</p> <p>Zróżnicowany program muzyczny pozwolił poznać Chopina lirycznego, salonowego, dramatycznego i uwikłanego w wewnętrzną walkę, ale też potężnego i heroicznego (polonezy). Chopina, który dla Norwida stał się rdzeniem narodowej kultury i ziszczeniem artystycznego ideału.</p>
Spotkanie w ramach Lubuskiego Tygodnia Seniora	<p>W ramach tego tygodnia organizujemy spotkania z seniorami, którzy uwielbiają spędzać czas aktywnie i mają mnóstwo zainteresowań. Są to osoby, które łączy szerokie spektrum umiejętności. Pokazujemy odbiorcom, że „trzeci wiek” nie obliguje do zamykania się w czterech ścianach, ale jest świetną okazją do poznawania nowych ludzi oraz rozbudzania w sobie nowych pasji. W roku 2021 w ramach Lubuskiego Tygodnia Seniora promocję swojego pierwszego samodzielnego tomiku poezji pt. „Droga” miała Janina Lenart. Ponadto odbyło się spotkanie z psycholog Katarzyną Wałdoch-Dworak, która przekazała uczestnikom ciekawe patenty na to, jak być w życiu szczęśliwym, i jak cieszyć się życiem.</p>
Dzieło nam Bliskich	<p>Projekt „Dzieło nam Bliskich” zrealizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK, ma na celu utrwalenie sylwetek artystów, tworzących pejzaż kulturalny Żar.</p> <p>Jego rezultatem są nagrane w sposób amatorski i przy pomocy amatorskiego sprzętu filmy, które mają ukazać prawdę o tych wyjątkowych ludziach. Nie ich biografie, czy dokonania, ale osobowość. Podczas rozmowy próbowaliśmy dotknąć tajemnicy, która dokonuje się w artyście, przetwarzającym rzeczywistość w szczególny, sobie tylko właściwy sposób. W projekcie ukazano sylwetki Jana Janusza Werstlera, Stanisława Jana Antosza, Andrzeja Kmiecika, Ireneusza Pruszyńskiego, Bolesława Strojka I Józefa Wierzbickiego.</p> <p>W ramach projektu powstała również galeria zdigitalizowanych prac, które dzięki temu będą dostępne w przestrzeni wirtualnej oraz w Galerii Eklibrisu żarskiej Biblioteki dla wszystkich zainteresowanych. Jest to zadanie publiczne współfinansowane przez Gminę Żary o statusie miejskim.</p>

3.18.11. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejska Biblioteka Publiczna współpracuje z miejskimi instytucjami kultury, takimi jak ŻDK i Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego oraz innymi jednostkami w zakresie tworzenia oferty kulturalnej, organizacji imprez miejskich, koordynacji działań na rzecz mieszkańców. Biblioteka jest także wydawcą INFO ŻARY, miesięcznika społeczno-kulturalnego, gdzie publikowane są informacje dotyczące zarówno jednostek miejskich jak i organizacji pozarządowych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Lp.	Zakres zadania	NGO's (nazwa)	Wspólne działania w zakresie zadań określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
1	Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32a	Sektor 3	W MBP Żary zorganizowano siedzibę dla wszystkich organizacji Sektora 3, w której odbywają się spotkania, jest możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu.
2	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	Sektor 3	Biblioteka jest także wydawcą INFO ŻARY, miesięcznika społeczno-kulturalnego, gdzie publikowane są informacje dotyczące zarówno jednostek miejskich jak i organizacji pozarządowych.
3	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Działalność na rzecz turystyki i krajoznawstwa.	Klub Turystyki Aktywnej PTTK „Ryś” w Żarach	Współorganizacja imprez dla dzieci i dorosłych: 1. Nocny Marsz po Zielonym Lesie – „W pogoni za świetlikiem”, 2. Sejmik Krajoznawczy - „Mijające krajobrazy”, 3. udział w jury ogólnopolskiego konkursu „Poznajemy Ojcowiznę”.
4	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Współorganizacja projektu „zaLEGOwani do życia” - warsztaty twórczej pracy z klockami Lego.
5	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Współorganizacja projektu „Dzieło nam bliskich” – utrwalenie postaci żarskich artystów.
6	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Kontynuacja akcji Wakacje z książką i Czytanie na czekanie. Współorganizacja akcji polegająca na wystawianiu i uzupełnianiu książek w szafach bookcrossingowych w mieście w okresie od maja do września oraz w trybie całorocznym w przychodniach lekarskich.
7	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	Fundacja „Bliżej Kobiet”	Cykl spotkań z paniami poświęcony rozwojowi osobistemu realizowanych w MBP Żary - warsztaty.

Lp.	Zakres zadania	NGO's (nazwa)	Wspólne działania w zakresie zadań określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
8	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku.	Stowarzyszenie „Żar Serca” w Żarach	Organizacja spotkań autorskich z Ewą Kołodziejczyk promujących akcję „Pomaganie przez czytanie”.
9	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Fundacja PZU	Realizacja program grantowego - Zakup czytników e-booków dla czytelników MBP Żary.
10	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Fundacja ABCXXI	Realizacja program akcji “Cała Polska Czyta Dzieciom”.
11	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci	Fundacja eSzkola	Realizacja projektu Liga eSzkola polegającego na cyfrowej edukacji dzieci i młodzieży.

3.18.12. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach realizuje wieloletni program w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”. Celem programu jest poprawa oferty bibliotek publicznych. Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach w roku 2021 pozyskała środki i uczestniczyła w realizacji Priorytetu 1 – Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.

Opracowanie pod nadzorem **Beaty Kłębukowskiej**, Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej.

3.19. Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego

3.19.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Muzeum jest gminną samorządową instytucją kultury działającą między innymi na podstawie:

- ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194),
- ustawy z 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2020 r. poz. 902),
- Statutu nadanego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XIV/138/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.

Głównym celem Muzeum jest gromadzenie, trwała ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego miasta Żary, powiatu żarskiego oraz historycznego pogranicza śląsko-łużyckiego.

3.19.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Siedziba Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach, pl. Kard. S. Wyszyńskiego 2

Budynek wpisany do rejestru zabytków. Przekazany Muzeum w użyczenie 20 maja 2014 r. na czas nieoznaczony. Budynek umiejscowiony jest na działce o powierzchni 1 924 m², w tym budynek zajmuje ok. 300 m², teren utwardzony ok. 410 m², pozostała część to teren zielony. W zagospodarowanej części budynku znajdują się sale ekspozycyjne, pomieszczenia administracyjne, magazynowe oraz hol, w którym mieści się sklepik muzealny. Budynek w stanie dobrym.

W 2021 r. rozpoczęto inwestycję pn.: „Adaptacja piwnic budynku Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach na sale wystawiennicze”.

W ramach etapu pierwszego m.in. rozebrano ściany wtórne, przeprowadzono badania archeologiczne (częściowe), postawiono filary, oczyszczono ściany w części pomieszczeń, zbito wtórne warstwy wylewek cementowych. W 2022 planuje się kontynuację prac ww. inwestycji. W 2022 r. sporządzona zostanie dokumentacja projektowa na dwa strychy, w tym wymianę dachu i okien.

Wieża Wartownicza

Wieża wartownicza została przekazana Muzeum w dniu 5 lutego 2018 r. w formie użyczenia na czas nieoznaczony na cele statutowe. Od 2019 r. w Wieży znajduje się wystawa stała dotycząca historii miasta Żary.

3.19.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Środki finansowe przeznaczone na działalność bieżącą w 2021 r. łącznie wyniosły 628 949,11 zł.

3.19.4. Zasoby

• Środki trwałe	244 124,82 zł
• Pozostałe środki trwałe	308 489,20 zł
• Zbiory biblioteczne	10 520,09 zł
• Dzieła sztuki i ekspozyty muzealne	178 806,88 zł
• Materiały pomocnicze do ekspozycji i wystaw	14 460,21 zł
• Wartości niematerialne i prawne	10 704,47 zł
Razem	767 105,67 zł

3.19.5. Liczba odwiedzających

W 2021 roku Muzeum odwiedziło 5 756 osób, w tym:

- 1784 osoby indywidualnie,
- 46 grup zorganizowanych (1238 osób).

Od otwarcia w 2014 roku Muzeum zwiedziło 46 031 osób.

Wieżę Wartowniczą w 2021 r. odwiedziło 615 osób (w tym 17 grup zorganizowanych).

Domek Winiarza zwiedziło 1180 osób.

3.19.6. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne

Muzeum prowadziło działania promocyjne miasta i placówki poprzez informacje w prasie, telewizji i na profilu Facebook. Powstało także nowe logo Muzeum oraz rozpoczęło się tworzenie nowej strony internetowej jednostki.

Wydarzenia kulturalne zrealizowane w 2021 roku

Konkursy	<p>Muzeum zorganizowało:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 konkursów w ramach Turnieju Wiedzy Historycznej, skierowanych do młodzieży szkolnej z powiatu żarskiego, • konkurs „Maska karnawałowa z motywem żarskiej legendy”, • konkurs na nową żarską legendę, • konkurs fotograficzny pn.: „230 słów o Konstytucji 3 Maja”, • konkurs fotograficzny pn. „W barwach narodowych”.
Spotkania autorskie	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie autorskie z dr. Andrzejem Olejniczakiem, autorem dwóch monografii naukowych m.in. „Wielka Armia na Dolnym Śląsku w 1813 roku” i szeregu artykułów naukowych i popularnonaukowych dotyczących epoki napoleońskiej i Polaków, uzbrojenia w czasach napoleońskich, historii Śląska. Podczas spotkania przedstawione były m.in. dokumenty świadczące o tym, że wojska napoleońskie stacjonowały również w Żarach oraz okolicznych miejscowościach – 20 uczestników, • spotkanie autorskie z prof. dr. hab. Tomaszem Jaworskim. Tematem głównym spotkania była najnowsza książka profesora pt. „Od szycia ocalenia do call center – Saga rodu Aleksandra Szlama” – 26 uczestników.
Wystawy czasowe	<ul style="list-style-type: none"> • Przystanek Woodstock i WOŚP w Żarach (styczeń) – wspominamy (wystawa wirtualna i stacjonarna), • z okazji dnia kobiet wystawa wirtualna oraz stacjonarna pt. „Życie jest sztuką, a sztuka kobietą” (marzec), • wystawa ukazująca akcję „230 słów o Konstytucji 3 Maja” (od maj - grudzień), • wystawa ukazująca historię Związku Harcerstwa Polskiego w Żarach na przestrzeni 75 lat, • wystawa pn. „Epoka Napoleońska” ze zbiorów prywatnego muzeum „Wojen i Życia” w Żarach, • wystawa pokonkursowa „W barwach narodowych”, • wystawa malarstwa i rysunku pt. „Złote miasta, ziola, cienie i zaćmienie”, autorstwa lokalnej artystki Magdaleny Łazar.
Cykl spacerów „Macie ochotę na spacer w sobotę?”	Od lipca do września odbyło się osiem spacerów, których tematem przewodnim była historia Żar.
Obchody Święta Wojska Polskiego, Dnia Żołnierza, w 101. Rocznicę Bitwy Warszawskiej	W parku, w Pawilonie Muzycznym, Muzeum zorganizowało koncert piosenek patriotycznych, który poprzedziła krótka opowieść o historii Bitwy Warszawskiej. Historię opowiedział laureat VI Turnieju Wiedzy Historycznej wraz z pracownikiem Muzeum.
Dzień Sybiraka	W ramach obchodów, wspólnie ze Związkiem Sybiraków Kołem Terenowym nr 7 w Żarach, przygotowane zostały uroczystości patriotyczne przy pomniku. Następnie w Muzeum przygotowano prezentację przedstawiającą obchody Dnia Sybiraka z lat ubiegłych oraz przedstawiono film relacjonujący wydarzenia z 2021 r., w którym powstał album pt. „Moja droga ... historia żarskich Sybiraków portretem pisana”.
Wakacje z Muzeum? Czemu NIE!	W ramach oferty wakacyjnej Muzeum zaproponowało dziewięć czwartków, w których uczestniczyło 226 dzieci. W ramach spotkań wzięły udział w warsztatach malowania porcelany, gliniarskich, malowania i dekoracji szkła, własnoręcznego wykonywania ciasteczek, wyrabiania masła w maselniczkach, w spacerze o tematyce pocztowej oraz warsztatach tworzenia własnej pocztówki, w warsztatach tworzenia własnych przypraw przy użyciu moździerzy, w spotkaniu tematycznym związanym z tradycjami wojskowymi, w zwiedzaniu Muzeum, spacerach po mieście, konkursach, zabawach i szukaniu skarbów. Wszystkie powyższe przedsięwzięcia były wzbogacone o opowieści związane z historią ogólną i regionalną.

Wydarzenia kulturalne zrealizowane w 2021 roku

Święto Niepodległości	Współorganizacja obchodów patriotycznych przy pomniku Żołnierza Polskiego oraz przy Grobie Nieznanego Żołnierza. Muzeum zaproponowało konkurs fotograficzny (bez ograniczeń wiekowych) pn. „W barwach narodowych” – wzięło udział 17 osób. Zaproszono poprzez profil fb do akcji „Niepodległa do hymnu”.
Mikołajki z Muzeum	W przestrzeni miejskiej zostały rozwieszane Mikołajki zrobione z otwieranych jajeczek. W środku było pytanie dot. historii i tradycji Świąt Bożego Narodzenia. Dla znalazców, którzy dodatkowo udzielili prawidłowe odpowiedzi, czekały upominki. Wzięło udział 30 osób.
Europejskie Dni Dziedzictwa pod hasłem „Smaki Dziedzictwa”	Wydarzenie odbyło się przy budynku folwarku zamkowego podczas trwania Targu Śniadaniowego. W ramach wydarzenia przygotowano atrakcje dla dzieci – warsztaty dekorowania pierników oraz malowania twarzy; konkurs - kto szybciej ubije masło w maselnicy; występ grupy „Mała Tęcza”; koncert piosenek łużyckich w wykonaniu siostr Massier i Mariusza Massiera.
Nocne zwiedzanie Muzeum	15. maja można było zwiedzić Muzeum w godz. od 18:00 do 22:00. Dla najmłodszych dodatkowo przygotowano zajęcia twórcze: malowanie porcelany, ekowarsztaty, malowanie na szkle; zabawę w poszukiwanie skarbów oraz zagadki historyczne. Liczba odwiedzających w tym dniu – 120 osób.
Wielkanoc z Muzeum	„Historia z jajem, a zajaczek czeka z prezentami” – to zabawa skierowana szczególnie do dzieci. Na terenie miasta ukryte zostały jajeczka wielkanocne, zawierające pytania związane z tradycją świąt wielkanocnych. Dla znalazców, którzy dodatkowo udzielili prawidłowe odpowiedzi, czekały upominki. Wzięło udział 30 osób.

3.19.7. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Muzeum w 2020 r. współpracowało z miejskimi instytucjami kultury oraz organizacjami pozarządowymi w regionie, przy realizacji kilku zamierzeń:

Współpraca	
Żarski Dom Kultury	Pracownicy Muzeum wygłosili wykład dla członków UTW, pt. „Muzeum jako skarbnica wiedzy historycznej”.
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach	W ramach wakacyjnych przedsięwzięć spacer dla dzieci szlakiem żarskich legend, projekcja legend.
Stowarzyszenie Łowcy Smaków	Współpraca podczas imprezy Europejskie Dni Dziedzictwa pod hasłem „Smaki Dziedzictwa” – wydarzenie odbyło się przy budynku folwarku zamkowego podczas trwania Targu Śniadaniowego.
PTTK	W ramach Tygodnia Turystyki pracownicy Muzeum oprowadzali grupę osób po Muzeum oraz kościele farnym. W ramach Tygodnia Seniora – zorganizowanie warsztatów dla seniorów pt.: „Mydlane fantazje” oraz spacer tematyczny po mieście szlakiem murów obronnych, kościoła farnego z możliwością wejścia na dzwonnicy i na mur obronny przy ul. Cichej - udostępnienie sali, oprowadzanie grup po mieście oraz obiektach.

Współpraca

Związek Sybiraków Koło nr 7 w Żarach

W ramach obchodów Dnia Sybiraka, wspólnie ze Związkiem Sybiraków Kołem Terenowym nr 7 w Żarach przygotowane zostały uroczystości patriotyczne przy pomniku. Następnie w Muzeum przygotowano prezentację przedstawiającą obchody Dnia Sybiraka z lat ubiegłych oraz przedstawiono film relacjonujący wydarzenia z 2021 r., w którym powstał album pt. „Moja droga... historia żarskich Sybiraków portretem pisana”.

3.19.8. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

W 2021 r. podejmowano działania zmierzające do dalszego dostosowywania pomieszczeń zabytkowego budynku Muzeum pod względem wymogów użytkowych, między innymi na sale ekspozycyjne i pomieszczenia techniczne. Ponadto realizowana jest koncepcję funkcjonowania Muzeum na lata 2020-2025. Działania te są zgodne z „Programem Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016-2023”.

Opracowanie pod nadzorem **Małgorzaty Cegielskiej**, Dyrektora Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach.

3.20. Miejski Ośrodek, Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach

3.20.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

MOSRIW jest zakładem budżetowym Gminy Żary o statusie miejskim. Podstawą prawną działalności jest Decyzja nr 5/89 Naczelnika Miasta w Żarach z dnia 28 czerwca 1989 roku powołująca Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

MOSRIW działa w oparciu o Statut nadany Uchwałą Nr XIV/170/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. Przedmiotem działania MOSRIW jest zaspakajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie sportu, kultury fizycznej i rekreacji oraz tworzenie odpowiednich warunków materialno-technicznych dla ich rozwoju.

Do podstawowych zadań należy m.in.:

- utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie miasta Żary, uzupełnianie wyposażenia w urządzenia, sprzęt sportowy i rekreacyjny, rozbudowa i modernizacja obiektów,
- udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej dla społeczności lokalnej,
- bieżące utrzymanie terenów zieleni miejskiej,
- dowóz uczniów niepełnosprawnych,
- realizacja własnego kalendarza imprez: Żarskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Żarska Olimpiada Młodzieży, Otyliada, Majówka, itp.

3.20.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2021, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Wielofunkcyjny Kompleks Basenowy ul. Źródłana							
Pływalnia otwarta o wymiarach od 25x12,5 do poniżej 50x25m	1972	2015	nie	-	tak	-	87
Boisko wielofunkcyjne	2018		nie	-	tak	-	87
Boisko do piłki siatkowej plażowej niepełnowymiarowe	2016		tak	32	tak	tak	87
Zjeżdżalnia rodzinna	2015		nie	-	nie	-	87
Zjeżdżalnia „ANAKONDA”	2015		nie	-	nie	-	87
Wiata grillowa / na ognisko	2016		tak	50	tak	tak	87
Obiekt SYRENA ul. Leśna							
Stadion piłkarsko-lekkoatletyczny	1945	2017	tak	200	tak	tak	312
Bieżnia okólna	1945	2017	tak	200	tak	tak	312
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	312
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	312
Boisko wielofunkcyjne	2017		nie	-	tak	-	312
Kort tenisowy otwarty	1984		tak	100	nie	nie	312
Siłownia zewnętrzna	2016		nie	-	nie	-	312
Wiata na ognisko, stoły	2017		tak	40	tak	tak	312
Budynek socjalno-szatniowy	-	2017	nie	-	nie	-	312

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2021, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Pływalnia WODNIK ul. Telemanna 1							
Pływalnia kryta o wymiarach od 25x12,5m do poniżej 50x25m	2000	2015	tak	60	tak	nie	203
Siłownia	2000	2016	nie	-	tak	-	178
Sauna sucha	2000		nie	-	tak	-	203
Sauna mokra	2000		nie	-	tak	-	203
Łaźnia parowa	2006		nie	-	tak	-	203
Zjeżdżalnia	2000		tak	60	nie	nie	203
Obiekt PROMIEŃ ul. Zwycięzców 38							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	1804	nie	tak	312
Sala gimnastyczna o wymiarach od 24x12 m do poniżej 36x19 m	1946	2017	tak	200	nie	nie	312
Obiekt UNIA Al. Wojska Polskiego 56							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	200	nie	nie	312
Zaplecze socjalno-szatniowe	1946	2017	nie	-	tak	-	312
Altana ze stołami biesiadnymi	2016		tak	40	tak	tak	312
Obiekt OKRĄGLAK ul. Lubelska							
Boisko piłkarskie pełnowymiarowe	2014		tak	70	tak	tak	312
Bieżnia prosta	2014		tak	70	tak	tak	312
Zaplecze socjalno-sanitarne	2014		nie	-	tak	-	312
STRZELNICA ul. Czerwonego Krzyża							
Strzelnica sportowa (budynek)	1945	2017	nie	-	tak	-	305
Część palna (teren zewnętrzny)	1945	2018	nie	-	tak	-	305
ORLIK ul. Paderewskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2011		tak	40	tak	tak	305
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2011		nie	-	tak	-	305
Zaplecze socjalno-szatniowe	2011		nie	-	tak	-	305
ORLIK ul. Zwycięzców							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2012		nie	-	tak	-	305

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2021, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2012		nie	-	tak	-	305
Zaplecze socjalno-szatniowe	2012		nie	-	tak	-	305
ORLIK ul. Sikorskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2013		nie	-	tak	-	305
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2013		nie	-	tak	-	305
Zaplecze socjalno-szatniowe	2013		nie	-	tak	-	305
Park ul. Czerwonego Krzyża							
Miejsce na ognisko, stoły biesiadne	2018		tak	40	tak	tak	366
Otwarta Strefa Aktywności ul. Częstochowska							
Plac zabaw	2018	2019	nie	-	-	-	287
Strefa relaksu / stoły do gier planszowych	2018		nie	-	-	-	287
Siłownia plenerowa	2018		nie	-	tak	-	287
Tężnia solankowa ul. Częstochowska							
Tężnia solankowa	2018		tak	20	tak	tak	130
FOLWARK Zamkowy ul. Folwarczna 4							
Zespół zabudowań pofolwarczych Sala widowiskowa / wystawowa	2020		tak	150	-	tak	214

3.20.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Dotacja przedmiotowa.....	3 355 883,00 zł
Przychody.....	4 361 867,28 zł
w tym:	
• wpływy z najmu i dzierżawy	60 086,63 zł
• wpływy z usług (m.in. wpływy z: Pływalni Wodnik, usług pielęgnacji zieleni miejskiej, zarządzania kompleksem basenowym, zarządzanie Budynkiem Pofolwarczym, realizacji programów MKRPA, dowozu uczniów, inne)	4 288 781,47 zł
• wpływy z pozostałych odsetek	3 222,95 zł
• pozostałe	9 776,23 zł
RAZEM.....	7 717 750,28 zł

3.20.4. Inwestycje, remonty i modernizacje

Lp.	Lokalizacja	Zadanie	Wartość zł brutto
1	Boisko OKRĄGLAK ul. Lubelska, Żary	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja oświetlenia boiska piłkarskiego wymieniono oprawy oświetleniowe na LED bieżąca konserwacja boiska: czyszczenie nawierzchni, rozluźnianie i spulchnianie, szczotkowanie.	29 983,83 pracownicy MOSRiW
2	Kompleks Sportowy „PROMIENI” ul. Zwycięzców 38, Żary	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja lewej części trybun z murami oporowymi, zakup i montaż zadaszeń dla zawodników rezerwowych wraz z przebudową stanowisk, odbudowa drogi dojazdowej na boisko piłkarskie.	499 962,35 37 999,99 55 000,00
3	ORLIKI 2012 ul. Zwycięzców, ul. Paderewskiego, ul. Sikorskiego	<ul style="list-style-type: none"> bieżąca konserwacja boisk: czyszczenie nawierzchni, rozluźnianie i spulchnianie, szczotkowanie.	pracownicy MOSRiW

3.20.5. Zasoby

FINANSOWE

Zakład w 2021 roku na realizację zadań posiadał środki w wysokości 7 717 750,28 zł.

RZECZOWE

Zakład dysponuje mieniem, które zgodnie z zapisami nadanego statutu jest mieniem Gminy Żary o statusie miejskim. Jego skład stanowią obiekty, urządzenia sportowe, urządzenia rekreacyjne i inne będące własnością miasta Żary przekazane zakładowi w trwały zarząd, administrowanie lub w inne formy władania.

LUDZKIE

Średnioroczne zatrudnienie w 2021 roku wynosiło 68,12 etatu, w tym pracownicy administracyjni 9 etatów.

INFORMACYJNE

Zakład posiada stronę www.mosriw.zary.pl, BIP - na których umieszcza informacje o postępowaniach przetargowych, cenniki korzystania z obiektów, informacje o imprezach, itp.

3.20.6. Liczba osób korzystających z poszczególnych obiektów

1. Pływalnia WODNIK 81 840 osób

2. Kompleks Basenowy 35 081 osób

3.21.7. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach w roku 2021 zorganizował wiele imprez m.in.:

Lp.	Nazwa imprezy	Data	Miejsce
1	Ferie zimowe na sportowo z MOSRiW-em	17.01. - 28.01.2021 r.	ORLIKI, MOSRiW
2	Otwarcie pływalni Wodnik	17.02. - 14.03.2021 r.	Pływalnia WODNIK
3	Memoriał T. Ślusarskiego - Miting Ogólnopolski LA na „Syrenie”	23.05.2021 r.	Stadion „Syrena”
4	Dzień Dziecka	01.06.2021 r.	ORLIKI MOSRiW
5	Otwarcie Kompleksu Basenowego	25.05.2021 r.	Kompleks Basenowy
6	Wakacyjne mini turnieje „Dzikich Drużyn”	lipiec-sierpień 2021 r.	ORLIKI MOSRiW
7	Miting Ogólnopolski LA na „Syrenie”	03.09.2021 r.	Stadion „Syrena”
8	Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej	wg harmonogramu 2021 r.	Obiekty MOSRiW

oraz współorganizował liczne przedsięwzięcia wraz z Urzędem Miejskim w Żarach oraz innymi podmiotami, jak np.:

Lp.	Data	Nazwa zadania	Miejsce realizacji zadania
1	17.04.2021 r.	Motokrew - zbiórka krwi	Rynek
2	24.04.2021 r.	Okręgowa Olimpiada Wędkarska	Stadion „Syrena”
3	30.05.2021 r.	Festyn rodzinny „II Marsz dla Życia i Rodziny”	Park przy al. Jana Pawła II
4	05.06.2021 r.	Dzień Dziecka	Plac Konstytucji
5	20.06.2021 r.	Turniej piłkarski na Promieniu dla dzieci	Promień główne boisko
6	20.06.2021 r.	Turniej piłkarski na Syrenie dla dzieci	Stadion „Syrena”
7	26.06.2021 r.	75 lecie KS Promień	Promień główne boisko
8	1.07. - 28.08.2021 r.	Turniej koszykówki 3x3	Orlik Paderewskiego
9	10.07.2021 r.	VII Koleżeński Cross Maraton po Zielonym Lesie	Syrena
10	23.07.2021 r.	PCPR - Piknik Rodzinny	Syrena
11	25.07.2021 r.	Lato z Telemannem	Pałac Promnitzów
12	VII-VIII. 2021 r.	Dzień z łódkami (niedziele)	Park - staw

Lp.	Data	Nazwa zadania	Miejsce realizacji zadania
13	08.08.2021 r.	Lubuski Piknik Zdrowia	Park - Al. Promnitzów
14	20.08 - 21.08.2021 r.	OHP Zlot Harcerski	Syrena
15	20.08.2021 r.	ŻDK Kabaretowy Supershow	Park przy al. Jana Pawła II
16	25.08.2021 r.	VIII Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Ludowych	Folwark
17	29.08.2021 r.	Festyn na zakończenie lata	Park Czerwonego Krzyża
18	03.09.2021 r.	ŻDK Koncert HAPPY SAD	Park przy al. Jana Pawła II
19	04.09.2021 r.	Święto Lasu i ochrona klimatu - Fundacja Natura	Syrena
20	18-19.09.2021 r.	Jarmark miodu i wina - Towarzystwo Upiększania Miasta	Ratusz
21	25.09.2021 r.	Międzynarodowy turniej PN oldboy - Urząd Miasta Żary	Stadion Syrena
22	26.09.2021 r.	Maraton GP Kaczmarek Electric MTB	Kompleks Źródłana - Zielony Las
23	02.10.2021 r.	Sprzątanie Świata z SWISS KRONO	Źródłana
24	10.10.2021 r.	„Cross po Zielonym Lesie” - Runners Team	Źródłana
25	23.10.2021 r.	Bieg im. J Kukuczki - SP Grabik	Kompleks Źródłana
26	24.10.2021 r.	56 Dolnośląski Zlot Przewodników Turystyki Pieszej	Kompleks Źródłana

3.20.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a także wolontariatem. Współpraca polega przede wszystkim na bezpłatnym udostępnianiu obiektów zarządzanych przez MOSRiW w Żarach, sprzętu będącego na wyposażeniu oraz na współorganizacji różnego rodzaju zawodów sportowych, imprez, festynów itp.

W zależności od klubu czy organizacji współpraca dotyczy:

- 1) KS „Promień”, UKS „Promień”, Unia” Kunice. Kluby korzystają z boisk na ul. Zwycięzców 38, z boiska „Okraglak”, z boisk przy ul. Leśnej 34 (Stadion „Syrena”), al. Wojska Polskiego (stadion piłkarski) oraz boisk Orlik przy: ul. Zwycięzców, ul. Sikorskiego i ul. Paderewskiego. Trenerzy klubów przeprowadzają na wyżej wymienionych obiektach treningi oraz rozgrywają sparingi i ligowe mecze piłkarskie. Korzystają również z zaplecza socjalno-sanitarnego na wymienionych obiektach. Zarówno, boiska jak i zaplecze socjalno-sanitarne przygotowywane jest przez pracowników MOSRiW w Żarach;
- 2) Stowarzyszenia piłkarskie: Fundacja Młody Talent, UKS

Promień, Oldboy Hajduk, Lubuska Federacja Rozwoju Sportowego Internationale Schule Fussball Żary, KS Grabik, Błękitni Olbrachtów. Stowarzyszenia te korzystają w ramach współpracy z boisk oraz zaplecza na ul. Leśnej 34 (Syrena) oraz z kompleksów boisk „ORLIK 2012” przy ul. Paderewskiego, Sikorskiego i Zwycięzców. Wspólnie z trenerami, animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW Żarach przeprowadzają treningi, turnieje i mecze dla wszystkich grup piłkarskich;

- 3) „Basket Club Swiss Krono”. Klub korzysta z sali przy ul. Zwycięzców 38 oraz z kompleksu „ORLIK 2012” przy ul. Zwycięzców. Organizuje tam zajęcia treningowe, jak również mecze ligowe oraz turnieje różnych grup wiekowych w piłkę koszykową;
- 4) MLKS „AGROS”. W ramach współpracy z klubem udostępniane są sala „Pilawa” oraz stadion „Syrena” głównie boisko lekkoatletyczne wraz z zapleczem socjalno-sanitarnym. Na obiektach odbywają się zajęcia szkoleniowe, zawody zapaśnicze oraz lekkoatletyczne. Zawodnicy mają możliwość trenowania i startowania na obiektach, które są przygotowywane przez pracowników MOSRiW w Żarach;

- 5) w ramach współpracy partnerskiej MOSRiW wraz z trenerami Agrosu współorganizuje program dla mieszkańców Żar „Biegam Bo Lubię” realizowany raz w tygodniu na stadionie „Syrena” od kwietnia do końca października;
- 6) od roku 2019 MOSRiW i MLKS „AGROS” ściśle współpracują przy organizacji największego w naszym regionie Ogólnopolskiego Mityngu Lekkoatletycznego dla dzieci i młodzieży oraz Memoriału Skoku o Tycze „Tadeusza Ślusarskiego” rozgrywanego na stadionie „Syrenie”;
- 7) WOPR w ramach współpracy użycza 2 razy w tygodniu wyznaczone tory na basenie „Wodnik” w celu przeprowadzenia przez WOPR treningów pływacko-ratowniczych dla członków WOPR. WOPR angażował się i współorganizował z MOSRiW różnego rodzaju imprezy, które odbywały się zarówno na pływalni Wodnik i basenie wielofunkcyjnym (różnego rodzaju zawody pływackie) jak również na innych obiektach zabezpieczając medycznie imprezy (np. festyny rodzinne, ferie, zawody pływackie, WOŚP, Igrzyska Dzieci i Igrzyska Młodzieży Szkolnej). Czynnicy uczestniczyli również w imprezach organizując zawody z zakresu ratownictwa i pierwszej pomocy;
- 8) Liga Obrony Kraju korzysta z obiektu przy ul. Czerwonego Krzyża 27 – STRZELNICA SPORTOWA. Stowarzyszenie prowadzi cykliczne zajęcia treningowe dla mieszkańców Żar oraz przeprowadzają zawody mistrzowskie i okolicznościowe;
- 9) Stowarzyszenie ŻARY RUNNERS TEAM – organizator biegów Dycha po Żarach i Cross Górski po Zielonym Lesie korzysta nieodpłatnie z obiektu Kompleks Źródłana oraz wyposażenia do zabezpieczenia technicznego organizowanych biegów;
- 10) w roku 2021 była kontynuowana współpraca w oddanym w zarząd MOSRiW obiekcie „Folwark” ze Stowarzyszeniem „Łowcy Smaków”, którzy od września 2020 r. w wybrane niedziele organizują „Targi Śniadaniowe” promujące naszą regionalną żywność i cieszące się bardzo dużą popularnością wśród naszych mieszkańców;
- 11) w ramach współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW na Orlikach zobligowani są do wdrożenia programu profilaktycznego oraz przeprowadzenia sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych przychodzących na kompleksy boisk „ORLIK 2012” (przy ul. Paderewskiego, ul. Sikorskiego, ul. Zwycięzców). Animatorzy w zakresie swoich zadań organizują różnego rodzaju gry i zabawy, turnieje, zawody okolicznościowe, festyny rodzinne, zajęcia półkolonijne na ferie itp. Animatorzy na wszystkich trzech orlikach (obiekty przy ul. Paderewskiego, ul. Zwycięzców oraz ul. Sikorskiego w Żarach), ściśle współpracują również z organizacjami pozarządowymi, jednostkami miejskimi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Obiekty te są udostępniane m.in. dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, miejskich przedszkoli, świetlicy środowiskowej, KS „Promień”, UKS „Promień”, Internationale Schule Fussball Żary, Młody Talent, Zespoły Młodzieżowe, KS Grabik, Zespół Szkół z Grabika, KS „Błękitni” Olbrachtów, Niepubliczne Przedszkole „Groszki”, Zespół Szkół Specjalnych, Parafia p.w. św. Jó-

zefa Oblubieńca, zakłady pracy (Saint Gobain Sp. z o.o., Swiss Krono Sp. z o.o.). Z obiektów korzystają również Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Wszystkie podmioty korzystają również ze wszystkich obiektów, którymi zawiaduje MOSRiW (Okraślak, Promień, Syrena, Pływalnia Wodnik, Unia Kunice, Kompleks Basenowy przy ul. Źródlanej, strzelnica sportowa).

Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku od 1995 roku współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy. Współpraca polega na pozyskiwaniu pracowników do pracy w Ośrodku. W 2021 roku byli to pracownicy skierowani na różne stanowiska pracy i o różnych predyspozycjach zawodowych: instruktor sportu (Orliki), instruktor rekreacji ruchowej (siłownia), kasjerki (Wodnik), robotnicy (tereny zielone), kierowca ciągnika (Syrena).

Głównie były to prace interwencyjne. Skierowani bezrobotni korzystali z refundacji prac w ramach różnych projektów:

- „Aktywni mogą więcej” (projekt współfinansowany ze środków UE),
- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie żarskim” (projekt współfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny),
- „Aktywizacja Bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia – Rezerwa Ministra”.

Dzięki współpracy Ośrodek pozyskał w 2021 roku 9 pracowników.

Korzyści dla pracodawcy są duże. Naborem na wolne stanowiska zajmuje się PUP (pracodawca ma prawo wyboru spośród skierowanych kandydatów), każde stanowisko jest refundowane (są to kwoty różne w zależności od programu), refundowana jest częściowo składka ZUS, pracodawca nie opłaca również składki na Fundusz Pracy (najczęściej jest to okres 12 m-cy). Dzięki wieloletniej, dobrej współpracy z PUP pozyskałiśmy dobrych pracowników, którzy pracują do dziś.

MOSRiW jako podmiot wyznaczony przez Gminę Żary o statusie miejskim przyjmuje skazanych obywateli przez Sąd Rejonowy w Żarach w celu odpracowania godzin wyznaczonych w wyroku. Są to prace społecznie użyteczne (Rozp. Ministra Sprawiedliwości z 1 czerwca 2010 r. – Dz. U. 98, poz. 634). W 2021 roku ze względu na stan epidemiczny kraju w MOSRiW pracowało 24 osoby. Skierowani wykonywali prace na obiektach takich jak Stadion Syrena, pływalnia Wodnik czy Wielofunkcyjny kompleks rekreacyjny przy ul. Źródlanej 1a w różnych terminach.

4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

4.1. Rodzina

4.1.1. Żłobki

W roku 2021 populacja urodzeń dzieci w naszej gminie w stosunku do 2020 r. obniżyła się o około 18 %. Nadal jednak utrzymuje się zapotrzebowanie na miejsca opieki oraz obserwowana jest tendencja do obejmowania opieką instytucjonalną dzieci w coraz młodszym wieku.

Zgodnie z rejestrem żłobków i klubów dziecięcych prowadzonym przez Burmistrza Miasta Żary według stanu na 31 grudnia w roku 2021, opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 świadczyło sześć podmiotów, w tym cztery żłobki niepubliczne oraz dwa żłobki samorządowe. Tym samym zapewniono 348 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Od grudnia 2021 r. rozpoczął działalność Żłobek „Zakątek Malucha”.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. Gmina dotowała niepubliczne miejsca opieki. Miesięczna dotacja do opieki nad dzieckiem w niepublicznej instytucji wyniosła 250,00 zł przy założeniu, że dziecko objęte było 10-cio godzinną opieką w ciągu 20-22 dni w miesiącu. Łącznie prze-

kazano na ten cel 219 326 zł. Średnio miesięcznie dotacją objęto 78 dzieci, w tym 20 dzieci z terenu sąsiedniej Gminy Żary, która w ramach refundacji przekazała na nasze konto kwotę w wys. 58 550 zł. Podstawę refundacji stanowiło porozumienie zawarte 12 września 2013 r. pomiędzy naszą Gminą a Gminą Żary o statusie wiejskim, która zobowiązała się do zwrotu dotacji udzielonej za opiekę nad dziećmi z jej terenu.

W związku ze zmianą wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w roku 2021 wzrosły opłaty za wyżywienie i pobyt dziecka w miejskich żłobkach. Zgodnie z przyjętą uchwałą Rady Miejskiej w Żarach powyższe opłaty ustalone zostały na poziomie 0,33 % minimalnego wynagrodzenia za pracę wskazanego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu. Łączna dzienna stawka wyniosła 18,60 zł (9,30 zł za wyżywienie + 9,30 zł za pobyt - opłata stała).

Przeprowadzone w roku 2021 czynności nadzorcze w żłobkach niepublicznych i publicznych nie wykazały uchybień.

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH

Nazwa żłobka	Liczba miejsc	Liczba dzieci uczęszczających do żłobka ¹	Liczba oddziałów	Liczba etatów	Wydatki na żłobek (w zł) ²	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka (w zł) ²	Wydatki poniesione na remonty bieżące i wyposażenie (w zł)
Żłobek Miejski nr 1 ul. Okrzei 13	83	73	3	20	1 126 452,00	1285,90	44 327,31
Żłobek Miejski nr 3 ul. Broni Pancерnej 10	88	81	3	18,5	1 036 147,00	1065,99	49 757,34

¹ kolumna zawiera informacje nt. średniej miesięcznej liczby dzieci uczęszczających do żłobka.

² w koszty nie wliczono remontów bieżących oraz kosztów związanych z wyposażeniem żłobków.

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH

Nazwa żłobka	Liczba miejsc	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci objętych dotacją ¹	Wysokość przyznanej dotacji (w zł)	Średnia miesięczna wysokość dotacji przyznanej na 1 dziecko (w zł)
Żłobek Niepubliczny „Chatka Puchatka” ul. Czerwonego Krzyża 25 B	70	4	36	100 000,00	231
Mini Żłobek „Zakątek” ul. Czerwonego Krzyża 25 A	15	1	15	41 409,00	230
Żłobek „Radosny Szkrab” ul. Grunwaldzka 17	45	3	27	77 917,00	240
Niepubliczny Żłobek „Bajkowy Miś” ul. Hutnicza 1 A	33	2	0	0	0

¹ dotacji udzielono na dziecko zamieszkałe na terenie Gminy Żary o statusie miejskim oraz na terenie Gminy Żary.

Opieka nad dziećmi do 3 roku życia należy do zadań własnym gminy, a zasady jej organizowania określono w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2021 poz. 75).

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie funkcjonowania żłobków:

- uchwała nr XV/4/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr VIII/95/11 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz opiekunami dziennymi,
- uchwała Nr XXXIX/10/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie Gminy Żary o statusie miejskim – obowiązująca od 1 kwietnia 2018 r.,
- uchwała nr XLVII/92/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 września 2019 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 3 w Żarach,
- uchwała nr XLVII/91/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 września 2019 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 1 w Żarach,
- uchwała nr XIV/140/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały dot. wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr XIV/139/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr XVII/15/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim.

4.1.2. Karta Dużej Rodziny

4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny

Osobom zamieszkałym na terenie naszego miasta prawo do krajowej karty dużej rodziny ustala Burmistrz Miasta Żary na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Przyznanie karty jest zadaniem zleconym administracji rządowej. Karta Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Osoby posiadające kartę korzystają z uprawnień/ulg pole-

gających na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Wykaz uprawnień oraz instytucji je przyznających jest publikowany przez właściwego ministra do spraw rodziny.

Od początku realizacji rządowego programu skierowanego do rodzin wielodzietnych, tj. od 2014 r., **na terenie naszej Gminy przyznano łącznie karty 871 rodzinom, w tym w roku 2021 karty uzyskało 61 żarskich rodzin.**

Program jest finansowany ze środków budżetu państwa. Za realizację zadania Gmina otrzymuje 17,00 zł za obsługę jednej rodziny wielodzietnej oraz jednej rodziny składającej się wyłącznie z rodziców, 2,00 zł za "domówienie" drugiego nośnika Karty lub wydania jej duplikatu. Łącznie w roku 2021 Lubuski Urząd Wojewódzki z tego tytułu przekazał na rzecz Gminy środki w wysokości 897,00 zł.

4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”

Od roku 2014 na terenie naszej gminy realizowany jest program p.n. „Żary Miasto Przyjazne Dużej Rodzinie”.

W ramach programu żarskie rodziny posiadające na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 18 r.ż. oraz w przypadku kontynuacji nauki do 25 r.ż. i bez ograniczenia wieku w przypadku dzieci niepełnosprawnych - mogą ubiegać się o Kartę „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”.

Program stanowi element Strategii rozwiązywania problemów społecznych w naszej Gminie. Jego celem jest promocja żarskich rodzin wielodzietnych, wzmocnienie ich kondycji, poprawa warunków życia, zwiększenia szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w tych rodzinach oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku takiej rodziny.

Posiadacze Karty są uprawnieni do ulg i zwolnień oferowa-

nych przez jednostki organizacyjne i osoby prawne podległe Gminie oraz inne podmioty oferując swoje partnerstwo w programie. Między innymi posiadacze Karty otrzymują 50 % zniżki w opłatach za żłobek, 50 % zniżki w opłatach za wstęp na basen, 20 % zniżki w opłatach za odprowadzanie ścieków i doprowadzanie wody. Wykaz uprawnień opublikowano na stronie www.zary.pl/PL/897/KARTA_DUZEJ_RODZINY/.

W ramach przyznanych ulg w roku 2021 dopłaty do wody i ścieków otrzymało 130 (średnio) rodzin na łączną kwotę 28 259,00 zł. Ponadto z 50 % zniżki w opłatach za żłobek skorzystało 40 rodzin.

Od roku 2014 objęto programem 406 rodzin, z czego w roku 2021 kartę wydano 32 żarskim rodzinom wielodzietnym.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu dla rodzin wielodzietnych:

- uchwała nr XLII/81/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
- uchwała nr VIII/50/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 12 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
- uchwała nr XIV/169/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych.

4.1.3. Karta Seniora

Na terenie Gminy od roku 2016 realizowany jest program p.n. Żarska Karta Seniora. Adresatami programu są mieszkańcy Żar w wieku pow. 65 r.ż. Program jest jednym z elementów polityki społecznej realizowanej przez naszą Gminę i obejmuje system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień skierowanych do żarskich seniorów. Celem programu jest ułatwienie seniorom dostępu do dóbr kultury, sportu i rozrywki, kształtowanie ich pozytywnego wizerunku, wzmocnienie kondycji fizycznej, podniesienie aktywności i sprawności.

W ramach programu Żarski Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego oraz Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku udzielają ulg posiadaczom Żarskiej Karty Seniora. Informacja nt. wysokości ulg oferowanych przez nasze jednostki oraz rodzaju i wysokości ulg oferowanych przez pozostałych partnerów programu publikowana jest na stronie www.zary.pl.

Od początku trwania programu, tj. od roku 2016 wydano 1989 Żarskich Kart Seniora, w tym: w roku 2021 - 121 karty.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu Żarska Karta Seniora:

- uchwała nr XXI/73/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 9 września 2016 r. w sprawie przyjęcia i realizacji programu Żarska Karta Seniora,
- uchwała nr XXVIII/32/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu Żarska Karta Seniora.

4.1.4. Świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego, wychowawcze, dobry start

Świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego, wychowawcze stanowią system zabezpieczenia społecznego rodzin. Wymienione świadczenia należą do sektora zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej. Wypłaty

świadczeń oraz koszty ich obsługi w całości pokrywa budżet państwa – dotacja celowa. Podstawą realizacji zadań jest:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Celem systemu świadczeń wychowawczych oraz rodzinnych jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka oraz częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Środki z funduszu alimentacyjnego stanowią podstawowe wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania należnych alimentów.

Rodzaj wypłaconych świadczeń oraz liczbę żarskich rodzin korzystających z tej formy pomocy w 2021 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Forma pomocy / świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń (w zł)	Liczba rodzin pobierających świadczenia	Liczba dzieci / osób korzystających ze świadczeń (średnia)	% liczba mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń*
1	Zasiłki rodzinne	16 756	421	848	2,41
2	Zasiłki pielęgnacyjne	18 126	1511	1511	4,30
3	Świadczenia pielęgnacyjne	2 951	246	246	0,70
4	Specjalne zasiłki opiekuńcze	332	27	27	0,08
5	Zasiłki dla opiekunów	224	19	19	0,05
6	Świadczenia rodzicielskie	840	70	70	0,20
7	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	147	147	147	0,42
8	Świadczenia alimentacyjne	3 137	186	262	0,75
9	Świadczenia wychowawcze	70 659	3 780	6 118	17,41

* stan mieszkańców na dzień 31 grudnia roku 2021 – **35 141**.

W roku 2021 na podstawie 2 517 wydanych decyzji administracyjnych przyznających prawo do świadczeń oraz 4 258 informacji o przyznanych świadczeniach wychowawczych **dokonano z budżetu wypłat na łączną kwotę 50 275 915,94 zł.**

W roku 2021 na obsługę ww. zadań otrzymano z budżetu państwa środki finansowe w wys. **751 529,72 zł**, które przeznaczono na wydatki bieżące związane z realizacją zadań oraz wynagrodzenia pracowników merytorycznie je realizujących.

4.1.5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Na dzień 31 grudnia 2021 r. zobowiązania wobec skarbu państwa z tyt. wypłaconych świadczeń z FA posiadało 625 dłużników alimentacyjnych na łączną kwotę 15 781 217,00 zł plus odsetki ustawowe (narastająco od października 2008 r.).

Zgodnie z ww. ustawą Burmistrz Miasta Żary jako organ właściwy wierzyciela (organ wypłacający świadczenia z FA), był zobowiązany do dochodzenia należności wypłaconych z funduszu.

W ramach tych działań od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.:

- wyegzekwowano 665 164,04 zł, z czego: 533 157,00 zł przekazano do budżetu państwa, 132 007,00 zł pozostawiono na dochodach Gminy,
- wystawiono 115 wniosków egzekucyjnych,
- wystawiono 176 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa o niealimentacji,
- przekazano 625 informacji o zobowiązaniach dłużników do wszystkich biur informacji gospodarczej.

Ponadto w roku 2021 Burmistrz Miasta Żary jako organ właściwy dłużnika (dla dłużników zamieszkujących na terenie Żar), w stosunku do 197 dłużników alimentacyjnych:

- przeprowadził 77 wywiady w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika,
- skierował 11 dłużników do aktywizacji zawodowej,
- wobec 24 dłużników złożył wnioski do prokuratury o ściganie z art. 209 kk,
- wobec 3 dłużników złożył wnioski o zatrzymanie prawa jazdy.

W roku 2021 wygaszono należności z tyt. zgonu 10 dłużników na łączną kwotę 119 959,00 zł.

4.1.6. Dodatki mieszkaniowe

Wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. Zasady, tryb przyznawania, ustalenia wysokości i wypłacania dodatków określa ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy skierowany jest do osób o niskich dochodach i może zmniejszyć koszt utrzymania mieszkania nawet o kilkaset złotych. O dodatek mieszkaniowy mogą się ubiegać zarówno właściciele mieszkań czy domów, jak i najemcy. Dodatek przyznawany jest na okres 6 miesięcy w wysokości ustalonej indywidualnie dla każdego wnioskodawcy. Procedurę związaną z dodatkiem mieszkaniowym należy zatem powtarzać co sześć miesięcy. Dodatek nie refunduje wszystkich wydatków za lokal. Może o pokryć co najwyżej 70 % wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego mieszkania. Oznacza to, że co najmniej 30 % musi zapłacić ze środków własnych właściciel/najemca lokalu.

Refundacją objęte są opłaty za energię ciepłą, wodę, ścieki, odpady i nieczystości stałe, a także czynsz, opłaty związane z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokale mieszkalne w spółdzielni mieszkaniowej, zaliczki na koszty zarządu nieruchomością wspólną, odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego i inne opłaty za używanie lokalu mieszkalnego. Jeśli w mieszkaniu lub domu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody albo gazu z sieci – dodatkowo można otrzymać ryczałt na zakup opału. W 2021 roku zostały wprowadzone istotne zmiany w ustawie o dodatkach mieszkaniowych nakładające na gminę obowiązek określenia, w drodze uchwały, wzór wniosku o dodatek mieszkaniowy oraz deklaracji o dochodach. Zmiany objęły także definicję dochodów oraz kryterium dochodowe, a także wprowadziły jednakową dla każdego wnioskodawcy stawkę za 1 kWh do ustalenia wysokości ryczałtu na opał.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość oraz wysokość wypłaconych przez gminę w roku 2021 dodatków z podziałem na rodzaj lokali.

Rodzaj lokalu	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)
Gminne	1996	482 052,00
Inne	22	10 037,00
Prywatne	15	8 543,00
Spółdzielcze	605	124 331,00
TBS	0	0
Wspólnota mieszkaniowa	894	185 720,00
OGÓŁEM	3 532	810 683,00

W roku 2021 średniomiesięcznie z dodatku mieszkaniowego korzystało 294 żarskich rodzin. Najniższy wypłacony dodatek wyniósł 29,18 zł, najwyższy 657,76 zł.

Łącznie w roku 2021 złożono 645 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wydano 607 decyzji przyznających prawo do dodatku.

Dodatek mieszkaniowy powiększony o dopłatę z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – tzw. dopłatę do czynszu

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną w Polsce w 2021 roku wprowadzono dla najemców i podnajemców lokali mieszkalnych możliwość uzyskania dodatku mieszkaniowego powiększonego o dopłatę do czynszu. Dopłata do czynszu to zadanie zlecone finansowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, a gmina na obsługę zadania otrzymała 1% łącznej kwoty przekazywanych gminie środków. Nowe świadczenie obejmowało wyłącznie wnioski złożone w okresie

od 05.01.2021r. do 31.03.2021r. Warunkiem uzyskania było wynajmowanie lub podnajmowanie lokalu przed 14 marca 2020 r. oraz zmniejszenie o co najmniej o 25 %, w stosunku do 2019 roku, dochodów przypadających na jednego członka gospodarstwa domowego. Wysokość dodatku mieszkaniowego powiększonego o dopłatę do czynszu stanowiło maksymalnie 75 % miesięcznego czynszu opłacanego przez najemcę, jednak nie więcej niż 1500 zł.

W 2021 roku złożono 8 wniosków o dodatek mieszkaniowy powiększony o dopłatę do czynszu. Wydano 4 decyzje przyznające świadczenie. Wypłacono 24 dopłaty do czynszu na kwotę łączną 9 707,34 zł. Koszty obsługi zadania zleconego (dochód gminy) wyniósł 1 220 zł.

Podstawa prawna - ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

4.1.7. Dodatki energetyczne

Zasady przyznawania i wypłacania dodatków oraz ich finansowanie określa ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.

Dodatek energetyczny jest pomocą finansową w ponoszeniu opłat za energię elektryczną. Świadczenie przyznawane jest na wniosek mieszkańca, który posiada prawo do dodatku mieszkaniowego, jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz zamieszkuje w miejscu poboru energii elektrycznej.

Dodatek przyznawany jest na czas pobierania dodatku mieszkaniowego. Wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego jest stała i uzależniona od liczby osób w gospodarstwie domowym wnioskodawcy. Od 1 maja 2021 r. świadczenie wynosi: 12,09 zł miesięcznie dla gospodarstw 1-osobowych; 16,79 zł miesięcznie dla gospodarstw 2-4-osobowych; 20,15 zł miesięcznie dla gospodarstw składających się z 5 lub więcej osób.

Wypłata dodatków energetycznych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Gmina otrzymuje z budżetu państwa dotację celową powiększoną o 2 % na obsługę zadania.

W roku 2021 wypłacono 2 462 dodatki energetyczne na łączną kwotę 34 432,00 zł, w tym dla gospodarstw:

- 1-osobowych - 1325 dodatków na kwotę 15 519,00 zł,
- 2-4-osobowych - 994 dodatki na kwotę 16 124,00 zł,
- 5-osobowych lub więcej - 143 dodatki na kwotę 2 789,00 zł.

Koszty obsługi zadania zleconego (dochód gminy) wyniosły 674,00 zł.

Koszty obsługi zadania zleconego (dochód gminy) wyniósł 674 zł. Łącznie w 2021 roku złożono 436 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego. Wydano 417 decyzji przyznających świadczenie.

4.2. Ochrona zdrowia

4.2.1. Programy polityki zdrowotnej

Opracowywanie i realizacja programów polityki zdrowotnej (PPZ) wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych mieszkańców należy do zadań własnych Gminy (ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Podstawą opracowania projektu PPZ jest „Mapa regionalna potrzeb zdrowotnych” sporządzona dla obszaru naszego województwa oraz Ogólnopolska Mapa Potrzeb Zdrowotnych. Program może być realizowany w okresie jednego roku albo wielu lat po uprzednim uzyskaniu pozytywnej lub warunkowo pozytywnej opinii Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

W roku 2021 do mieszkańców Żar skierowano cztery programy przyjęte przez Radę Miejską w Żarach. Udział mieszkańców w programach był dobrowolny. Każdy z beneficjentów PPZ był zobowiązany do złożenia pisemnej zgody na udział w programie.

Wyboru realizatorów PPZ dokonano w sposób jawny w drodze otwartego konkursu ofert. Do udziału w konkursie dopuszczono publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej prowadzące swoją działalność na terenie naszego miasta.

Poniższa tabela przedstawia programy zdrowotne zrealizowane w roku 2021.

Lp.	Nazwa programu profilaktyki zdrowotnej	Planowana liczba beneficjentów programu	Faktyczna liczba uczestników programu	% udział uczestników w programie
1	Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w mieście Żary.	149	81	54
2	Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla osób po 65 r.ż. z terenu miasta Żary.	616	562	91
3	Program rehabilitacji dla mieszkańców Gminy Żary o statusie miejskim w wieku powyżej 65 r.ż. i poniżej 18 r.ż.	342	403	118
4	Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych dla mieszkańców miasta Żary powyżej 65 r.ż. z przewlekłymi chorobami płuc.	72	17	24

W ramach programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w roku 2021 przeprowadzono akcję edukacyjno-informacyjną skierowaną do uczestników programu, tj. rodziców i dzieci z rocznika 2007, badanie lekarskie kwalifikujące dziewczęta do szczepień oraz podano 3 dawki szczepionki w schemacie 0-2-6 miesięcy. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości 69 970,00 zł.

Beneficjenci programu szczepień przeciwko grypie zostali objęci badaniem lekarskim poprzedzającym podanie szczepionki. Szczepienie przeprowadzono wg przyjętego schematu, zgodnie ze wskazaniem producenta szczepionki oraz zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wys. 16 860,00 oraz dotacja celowa z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w wysokości 16 860,00 zł.

W ramach programu szczepień przeciwko pneumokokom osoby zgłaszające swój udział w programie miały zapewnione badanie lekarskie, materiały informacyjno-edukacyjne oraz podanie szczepionki. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości 6 850,00 zł.

Działania podejmowane w ramach programu rehabilitacji ukierunkowane zostały na zahamowanie lub ograniczenie skutków procesów chorobowych wśród populacji powyżej 65 r.ż. i poniżej 18 r.ż. posiadających dolegliwości ze strony narządu ruchu. Rehabilitację prowadzono w warunkach ambulatoryjnych. Świadczenia udzielane były mieszkańcom Żar dobrowolnie i bezpłatnie do wysokości zabezpieczonych w budżecie środków finansowych. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości 71 999,04 zł oraz środki pozyskane z NFZ w wysokości 47 999,36 zł. Łączny koszt programu to 119 998,40 zł.

Wykaz uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących przyjęcia i realizacji programów zdrowotnych:

- uchwała nr XXVI/8/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV),
- uchwała nr XVIII/31/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktycznych szczepień przeciwko grypie na lata 2020-2022,
- uchwała nr XVIII/32/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu szczepień profilaktycznych przeciwko pneumokokom dla osób powyżej 65 r.ż. na lata 2020-2022,
- uchwała nr XLVI/85/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji na lata 2019-2021.

4.2.2. Hospicjum (zakład pielęgnacyjno-leczniczy)

Od roku 2015 Koło Żarskiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta prowadzi Hospicjum św. Brata Alberta, które jest przedsiębiorstwem podmiotu leczniczego.

Siedziba Hospicjum mieści się w Żarach przy ul. Pszennej. W 2021 r. Stowarzyszenie na realizację tego zadania w ramach wspierania działań na rzecz mieszkańców Żar objętych stacjonarną opieką paliatywno-hospicyjną nie będących świadczeniami medycznymi - otrzymało od gminy dotację w wysokości 50 000,00 zł. Dotacja została prze-

znaczona na pokrycie kosztów zakupu środków medycznych, drobnego sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego, wynagrodzenia terapeutów i psychologów, kosztów eksploatacyjnych lokalu, kosztów administracyjnych i innych niezbędnych do realizacji zadania.

Podstawą przekazania dotacji był art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przekazanie dotacji zostało poprzedzone przeprowadzeniem konkursu ofert.

4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy (ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Do zadań własnych gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii (ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

Działania prowadzone przez gminę, w zakresie realizacji tych zadań, obejmują w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków i ich rodzin,
- udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i innych uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego (CIS).

Zadania realizowano zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

i Przeciwdziałania Narkomanii przyjętym przez Radę Miejską w Żarach na rok 2021 r. W programie ujęto cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program stanowił część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Jego nadrzędnym celem było stworzenie warunków oraz kształtowanie motywacji mieszkańców Żar do zachowania zdrowego stylu życia oraz podejmowanie przez nich działań na rzecz zdrowia własnego i innych. Cel ten był zgodny z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia, która mocno akcentowała potrzebę ruchu i aktywności fizycznej, szczególnie w okresie epidemii COVID-19. Z kolei głównym celem Programu było ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji.

Zadania określone w Programie zostały sfinansowane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Łącznie w roku 2021 wydatkowano na ten cel 987 098,00 zł.

W celu realizacji założeń objętych Programem w roku ubiegłym podpisano 39 umów i porozumień, w tym:

- przeprowadzono 2 konkursy w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020 poz. 1057) i podpisano w tym zakresie 4 umowy,
- przeprowadzono 2 tryby pozakonkursowe na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i podpisano w tym zakresie 5 umów,
- przeprowadzono 3 konkursy w trybie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2021 poz. 183) i podpisano w tym zakresie 16 umów,
- przeprowadzono 1 tryb konkursowy na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2020 r. o świadczeniach

opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2020 poz. 1398) i podpisano 2 umowy w tym zakresie,

- podpisano 3 polecenia z MOSRiW w Żarach w sprawie przeprowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych i programów profilaktycznych na obiektach Orlik,
- podpisano 1 porozumienie w sprawie udzielenia dotacji celowej Komendzie Powiatowej Policji w Żarach na realizację programów profilaktycznych,
- podpisano 1 porozumienie z Powiatem Żarskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Żarski,
- podpisano 1 umowę z miastem Zielona Góra w sprawie udzielenia pomocy finansowej w zakresie przyjmowania do Izby Wyrzeźwień osób nietrzeźwych będących mieszkańcami miasta Żary,
- podpisano 1 porozumienie w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym w sprawie przekazania dotacji celowej z przeznaczeniem na działalność Centrum Integracji Społecznej,
- podpisano 9 umów na podstawie regulaminu zamówień publicznych.

Szczegółową charakterystykę wykonanych zadań oraz ich adresatów za rok 2021 przedstawiono w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach, który zostanie przedłożony Radzie Miejskiej w Żarach w kwietniu 2022 r.

Kluczową rolę w inicjowaniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz ich koordynowaniem pełni Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) powołana przez

Burmistrza. W skład Komisji wchodzi 7 członków, w tym: 3 przedstawiciele Burmistrza, 1 przedstawiciel NZOZ, 1 przedstawiciel Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej w Żarach, 1 przedstawiciel Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Powiatu Żarskiego i 1 przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach. Siedziba Komisji znajduje się w Żarach Pl. Rynek 17, a jej obsługę administracyjną prowadzi pracownik Wydziału Spraw Społecznych. Szczegółowy tryb działania Komisji określono w Regulaminie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach, przyjętym zarządzeniem Burmistrza. Członkowie Komisji obradują na posiedzeniach (min. raz w miesiącu), a dyżury w biurze Komisji pełni jej przewodniczący min. 16 godz. tygodniowo. W roku 2021 dyżury pełnione były w poniedziałek od godz. 12.00 do 16.00, środę od godz. 11.30 do 15.30 oraz w czwartek od godz. 7.30 do 15.30. Komisja na mocy ustawowego umocowania podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

W roku 2021 przeprowadzono w przedmiotowej sprawie 44 postępowania. Na mocy upoważnienia Burmistrza członkowie MKRPA prowadzili kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie naszej Gminy. Zakres przedmiotowy kontroli określa wyżej przytoczona ustawa o wychowaniu w trzeźwości, a tryb jej prowadzenia zarządzenie Burmistrza. W roku 2021 kontrolą objęto 20 punktów sprzedaży. Przed wydaniem przez Burmistrza zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych MKRPA wydaje opinię w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z obowiązującą uchwałą. W roku 2021 Komisja dokonała 33 wizji lokalnych dotyczących usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydała w przedmiotowej sprawie 72 postanowienia.

Wykaz uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących realizacji zadań przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii:

- uchwała nr XXIV/96/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach na 2021 rok,
- uchwała nr XXIV/95/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia kwoty dotacji przypadającej w roku 2021 na jedną osobę będącą uczestnikiem lub pracownikiem Centrum Integracji Społecznej w Żarach,
- uchwała nr XXV/3/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Zielona Góra na realizację zadania w zakresie przyjęcia do Izby Wyrzeźwień w Zielonej Górze osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim oraz uchwała nr XXXIII/68/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 października 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Zielona Góra na realizację zadania w zakresie przyjęcia do Izby Wyrzeźwień w Zielonej Górze osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr XXVI/9/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Żarskiemu na realizację zadania w zakresie przeprowadzenia programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Żarski.

4.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest częścią polityki społecznej gminy. Jej zasadniczym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna to wspólne działania Gminy z administracją rządową, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, osobami fizycznymi i prawnymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi zmierzające do zapewnienia mieszkańcom Żar życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4.3.1.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach, jest jednostką organizacyjną Gminy Żary o statusie miejskim, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa podległa Radzie Miejskiej w Żarach.

Do podstawowych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach należy między innymi:

- realizacja zadań własnych Gminy Żary o statusie miejskim oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o pomocy społecznej,
- wspieranie i koordynowanie działalności innych podmiotów i organizacji działających w zakresie pomocy społecznej na terenie miasta Żary, przy zachowaniu ich samodzielności statutowej,
- koordynowanie realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Żary o statusie miejskim,
- organizowanie pracy z rodziną w zakresie zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia
- i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- ustanawianie rodzin wspierających oraz zawieranie i rozwiązywanie z nimi umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nie pomocy,
- prowadzenie postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawanie w tych sprawach decyzji,
- realizacja programu rządowego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”,
- obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi,
- potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- realizacja innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy,
- udzielanie wsparcia, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

4.3.1.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w Żarach przy ul. Domańskiego 1. Ponadto w celu realizacji zadań MOPS dysponuje następującymi budynkami i lokalami:

- budynek przy ul. Parkowej 8 (Dzienny Dom Senior+, DDW, Rejon Pracy Socjalnej, wypożyczalnia sprzętu, stołówka),
- lokal przy ul. Okrzei 35 (Świetlica Środowiskowa),
- lokal przy ul. Boh. Getta 9 (noclegownia),
- budynek przy ul. Boh. Getta 19 (siedziba WTZ),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/11 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Moniuszki 32/2 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/8 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Piastowskiej 6/1 (mieszkanie chronione),
- mieszkanie przy ul. Moniuszki 21/1 (mieszkanie chronione).

4.3.1.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

W 2021 r. zrealizowano budżet MOPS w zakresie wydatków na kwotę **16 968 295,14 zł**. Szczegółowy opis wydatków ujęty jest w sprawozdaniu budżetowym RB-28s.

4.3.1.4. Remonty, modernizacje oraz inwestycje

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził remonty w administrowanych lokalach. Szczegółowy opis przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Nazwa zadania	Nazwa wykonawcy	Wartość zadania
Przebudowa i remont budynku. Budowa windy, zadania ogrodu zimowego, schodów zewnętrznych wraz z pochylnią dla osób niepełnosprawnych. Przebudowa części dachu z dwuspadowego na jednospadowy, przy ul. Parkowej 8 w Żarach.	Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane "PRO-Q" Piotr Handzlik, Łaz 41c, 68-200 Żary.	4 080 000,00 zł

4.3.1.5. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy

Lubuski Tydzień Seniora

MOPS w Żarach był współorganizatorem obchodów XXII Lubuskiego Tygodnia Seniora. W ramach Tygodnia Seniora 12.10.2021 r. zorganizowany został Dzień Otwarty Dziennego Domu „Senior+”. Z tej okazji Burmistrz Miasta Żary Danuta Madej przekazała uczestnikom upominki i złożyła serdeczne życzenia. W tym dniu DDS+/DDW gościł dzieci z Miejskiego Przedszkola nr 3 im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Żarach, które przygotowały występ artystyczny. Ponadto odbyły się prelekcje profilaktyczne, które zorganizowali przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i Komendy Powiatowej Policji na temat profilaktyki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa seniorów. W dniu 14.10.2021 r. w Dziennym Domu „Senior+” odbył się także występ muzyczny oraz spotkanie integracyjne zorganizowane z obowiązującym reżimem sanitarnym.

MOPS w ramach organizacji XII Lubuskiego Tygodnia Seniora współpracował m.in. z ŻDK, PCK, PTTK Żary, MBP, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Muzeum Pogranicza Śląsko- Łużyckiego, RDS „Leśne Zacisze”, Komendą Policji, Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną.

Wigilia dla mieszkańców Żar

W związku z trwającym stanem epidemicznym w kraju w 2021 r. nie było możliwości zorganizowania Wigilii dla mieszkańców Żar.

Szczegółowe informacje z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawione zostały w sprawozdaniu merytorycznym z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2021 oraz Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 dla Gminy Żary o statusie miejskim.

4.3.1.6. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Parafialnymi Zespołami Caritas działającymi na terenie miasta Żary, tj. PZC przy parafii p.w. św. Józefa Oblubieńca w Żarach, PZC przy parafii Miłosierdzia Bożego, PZC przy parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Żarach, PZC przy parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Żarach. Współpraca polegała na kierowaniu osób, które wymagały wsparcia, do otrzymania paczki żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) 2014-2020.

Parafialne Zespoły Caritas działające na terenie naszego miasta w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) do lipca 2021 r. wydawały produkty żywnościowe dla osób, których dochód nie przekracza 220 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Ponadto od listopada 2021 r. pracownicy socjalni na bieżąco zajmowali się weryfikacją uprawnień na nowy okres realizacji podprogramu i wydawali skierowania uprawniające do odbioru paczek żywnościowych. Łącznie wydano 242 skierowania. Z pomocy skorzystało łącznie 339 osób.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania klienta

Burmistrz Miasta Żary w ramach realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej w formie świadczenia usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przysługują osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, ogłosił w roku 2020 r. otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania szans tych rodzin i osób,

w obszarze „Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary w okresie od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2021 r.” na kwotę 1 740 660,00 zł.

Konkurs wygrał Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Zielonej Górze, a realizatorem usług był Punkt Opieki PCK w Żarach. Umowę zawarto zgodnie ze złożoną ofertą, na kwotę 1 740 660,00 zł.

W roku 2021 usługami opiekuńczymi świadczonymi w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary objęto ogółem 172 świadczeniobiorców, na łączną kwotę 1 351 297,74 zł, (w tym 1 076 474,33 zł. ze środków Gminy Żary o statusie miejskim a pozostała kwota z odpłatności świadczeniobiorców w wys. 274 823,41 zł).

W roku 2021 nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych.

Noclegownia dla osób bezdomnych

W dniu 30.11.2020 r. został ogłoszony konkurs z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ochrony i promocji zdrowia, w obszarze „Przeprowadzenia programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienia schronienia osobom bezdomnym w Noclegowni oraz możliwości skorzystania z łaźni w roku 2021”. Konkurs wygrała Fundacja „Pogodna Jesień Seniora”.

Na realizację powyższego zadania od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. przeznaczono środki publiczne w wysokości ogółem 159 994,00 zł. Zadanie zostało wykonane na kwotę ogółem 159 994,00 zł.

Noclegownia czynna była:

- od 01.01.2021 r. do 31.03.2021 r. oraz od 01.10.2021 r. do 31.12.2021 r. prowadzenie Noclegowni odbywało się w godzinach od 18.00 do 8.00 rano dnia następnego, a w każdą sobotę od godziny 18.00 do 11.00 rano w niedzielę oraz od 16.00 w każdą niedzielę do godziny 8.00 rano w poniedziałki,
- od 01.04.2021 r. do 30.09.2021 r. w godzinach od 20.00 do 8.00 rano dnia następnego, a w każdą sobotę od godziny 20.00 do 11.00 rano w niedzielę oraz od 16.00 w każdą niedzielę do godziny 8.00 rano w poniedziałki,
- w dni świąteczne Noclegownia czynna była całodobowo.

Osobom bezdomnym przebywającym w Noclegowni umożliwiony był w ramach działalności: nocleg tj. łóżka z materacem, poduszką i kocem, korzystanie z sanitariatu, kąpieli oraz pranie odzieży. Zapewnione były również ciepłe napoje oraz żywność w ramach suchego prowiantu, ciepła odzież, środki czystości i higieny osobistej. W ramach prowadzonych przez psychologa zajęć edukacyjno-profilaktycznych przeprowadzono 20 h zajęć z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkotykowej, w których ogółem udział wzięło 10 osób.

W ciągu roku 2021 z Noclegowni skorzystało łącznie 39 osób, średnio na dobę w placówce przebywało 15 osób.

W czasie wolnym osoby bezdomne miały możliwość oglądania telewizji, słuchania radia oraz korzystania z gier, m.in. warcaby, szachy.

W zakresie prowadzonej dokumentacji w Noclegowni prowadzona była ewidencja pobytu osób bezdomnych, w której były rejestrowane i opisywane różne zdarzenia interwencyjne. Comiesięcznie sporządzane było na jej podstawie sprawozdanie z pobytu osób bezdomnych w Noclegowni.

Zgodnie z zawartą Umową Nr 1/N/2020 z dnia 30.12.2020 r. Zleceniobiorca miał obowiązek składania częściowych sprawozdań z wykonania zadania publicznego zgodnie z ustalonymi terminami, które zostały dotrzymane.

W zakresie kontroli dotyczącej czystości i ładu pomieszczeń Noclegowni nie stwierdzono nieprawidłowości, co do prowadzonej działalności na rzecz osób bezdomnych.

W pomieszczeniach panował ład i porządek. Rzeczy osobiste osób bezdomnych były poukładane, łóżka pościelone, pościel czysta.

Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych

W zakresie wspomagania osób niepełnosprawnych i chorych Dzienny Dom Wsparcia/Dzienny Dom „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w 2021 roku nie współpracował z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i chorych ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju. Z tego powodu zostały odwołane wydarzenia o charakterze kulturalno-społecznym, w których brali udział uczestnicy z Dziennego Domu Wsparcia/Dziennego Domu „Senior+”.

Warsztat Terapii Zajęciowej poczynszy od roku 2014 realizuje swoje cele z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej przy wsparciu Stowarzyszenia „Serwus”. W ramach współpracy w roku 2021 planowana była m.in. organizacja „VII Biegu Szlakiem Żarskich Uliczek”. Niestety z uwagi na konieczność przestrzegania zaleceń związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się zakażeniom wirusem Covid-19 nie doszło do realizacji wspólnie założonych planów. Z uwagi na trudny czas obostrzeń związanych z pandemią nie odbyły się również działania planowane w ramach Umowy Współpracy Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej w Gminie Żary i Powiecie Żarskim zawartą pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej w Zielonej Górze, Stowarzyszeniem „Serwus”, Lasami Państwowymi – Nadleśnictwem Lipinki oraz Państwem Anną i Eugeniuszem Ślawnickimi - właścicielami Piekarni w Lipinkach Łużyckich.

Od roku 2012 kadra WTZ przynależy do Stowarzyszenia Olimpiady Specjalne Polska - Klub „Synergia”, co umożliwia udział uczestników w zawodach sportowych wielu dyscyplin na gruncie regionalnym i ogólnopolskim. Celem nadrzędnym Klubu jest upowszechnianie kultury fizycznej i sportu u osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez popu-

laryzację i uczestnictwo w zawodach sportowych, rehabilitacji ruchowej, hydroterapii i innych formach mających wpływ na doskonalenie sprawności fizycznej i psychofizycznej uczestników. Klub prowadzi działania na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie, zmierzające do poprawy ich życia oraz pogłębienia świadomości społecznej, której celem jest szeroko pojęte poszanowanie w/w osób oraz ich integracja ze społeczeństwem. 25 maja 2021 roku reprezentacja WTZ, w składzie 6 uczestników wzięła udział w VIII Ogólnopolskim Turnieju Tenisa Stołowego Olimpiad Specjalnych. Efektem żmudnych przygotowań były zdobyte medale: jeden złoty, cztery srebrne i jeden brązowy.

W dniu 15.09.2021 r. WTZ uczestniczył w XV Lubuskim Turnieju Badmintona w Strzelcach Krajeńskich, gdzie reprezentacja WTZ po zaciętej walce zdobyła dwa złote medale, jeden srebrny i jeden brązowy. Uczestnicy WTZ wzięli udział w Lubuskim Mitingu Pływackim w Gubinie, zajmując: 4 miejsce na dystansie 25 m i 50 m stylem dowolnym, 2 miejsce na dystansie 50 m stylem klasycznym i 3 miejsce na dystansie 25 m stylem klasycznym.

Warsztat współpracuje również z powstałym w roku 2009 Stowarzyszeniem Pracowników i Przyjaciół Warsztatów Terapii Zajęciowej „Synergia”. Celem nadrzędnym Stowarzyszenia jest podejmowanie wszelkich działań mających na celu poprawę funkcjonowania warsztatów terapii, w tym ich finansowania. W trakcie minionego roku Stowarzyszenie prowadziło aktywną działalność mającą na celu bieżące monitorowanie funkcjonowania warsztatów w sytuacji pandemii, zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zajęć, w tym dostępu do szczepień. Stowarzyszenie aktywnie uczestniczyło również we wszelkich działaniach Ogólnopolskiego Forum WTZ mających na celu wypracowanie nowych standardów funkcjonowania i monitoringu zakresu dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. W roku 2021 jednomyślną decyzją wszystkich województw skład Prezydium Ogólnopolskiego Forum Warsztatów Terapii Zajęciowych pozostał bez zmian na kolejne trzy lata. Nadmienić należy, iż w 5-osobowym składzie prezydium znajduje się przedstawiciel Stowarzyszenia, reprezentując tym samym nasze stanowisko na szczeblu ogólnopolskim. Fakt ten zaowocował m.in. zmianą Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym i pozyskaniem dodatkowych środków na dalszą, bieżącą działalność warsztatów.

Działalność na rzecz seniorów

MOPS w Żarach był współorganizatorem obchodów XXII Lubuskiego Tygodnia Seniora. W ramach Tygodnia Seniora 12.10.2021 r. zorganizowany został Dzień Otwarty Dziennego Domu „Senior+”. Z tej okazji Burmistrz Miasta Żary Danuta Madej przekazała uczestnikom upominki i złożyła serdeczne życzenia. W tym dniu DDS+/DDW gościł dzieci z Miejskiego Przedszkola nr 3 im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Żarach, które przygotowały występ artystyczny. Ponadto odbyły się prelekcje profilaktyczne, które zorganizowali przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i Komendy Powiatowej Policji na temat profilaktyki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa seniorów. W dniu 14.10.2021 r. w Dziennym Domu „Senior+” odbył się także występ muzyczny oraz spotkanie integracyjne.

Środowiskowa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego z Punktem Informacji

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarach działa Środowiskowa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego z Punktem Informacji, która swoją działalnością obejmuje teren Gminy Żary o statusie miejskim oraz gminy ościenne. Magazyn wypożyczalni mieści się w pomieszczeniach magazynowo-warsztatowych wynajętych od NZOZ Szpital na Wyspie. Punkt Informacyjny ma swoją siedzibę w Dziennym Domu Wsparcia/Dziennym Domu „Senior+” przy ul. Parkowej 8 w Żarach. Wypożyczalnia świadczy usługi od poniedziałku do piątku w godz. 11:00 - 15:00.

Głównym celem działalności Wypożyczalni jest pomoc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji zdrowotnej i życiowej przez nieodpłatne udostępnianie sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych. Klientami wypożyczalni sprzętu są najczęściej osoby starsze powyżej 60 r. życia (dla których powrót do samodzielności i funkcjonowania oraz rehabilitacji uzależniony jest od odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego oraz urządzeń pomocniczych) oraz osoby z niepełnosprawnościami. Wypożyczalnia dysponuje takim sprzętem jak: wózki inwalidzkie, wózki WC, krzeselka toaletowe, chodziki i balkoniki, kule, laski, łóżka rehabilitacyjne, materace przeciwoleżynowe, sprzęt do ćwiczeń indywidualnych zwiększający sprawność i aktywność życiową tj. rower rehabilitacyjny trójkołowy, rotor kończyn dolnych i górnych. Działalność Wypożyczalni w 2021 r. obejmowała: nieodpłatne udostępnianie urządzeń pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego, właściwy dobór i dopasowanie sprzętu stosownie do potrzeb i możliwości osób używających, konserwację, naprawy oraz serwis urządzeń pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego udostępnianego beneficjentom pomocy.

W 2021 r. zawarto z 235 osobami umowy na nieodpłatne wypożyczenie sprzętu (370 umów i aneksów przedłużających czas wypożyczenia). Zwrócono 119 sztuk wypożyczonego sprzętu zgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie.

Działalność informacyjna związana z prowadzeniem Wypożyczalni polegała na:

- właściwym dobieraniu i dostosowaniu sprzętu rehabilitacyjnego do potrzeb i możliwości osób korzystających z pomocy,
- instrukcji z zakresu sposobu użytkowania sprzętu i sposobu jego konserwacji,
- udzielaniu informacji, gdzie można wypożyczyć lub zakupić potrzebny sprzęt,
- udzielaniu informacji na temat możliwości dofinansowania do zakupu sprzętu,
- akcji promocyjnej działalności wypożyczalni w celu szybkiego dotarcia do osób potrzebujących i ograniczenia skutków ich niepełnosprawności, która prowadzona była m.in. poprzez: ulotki, Internet, organizowane przez MOPS wydarzenia, kontakty z placówkami służby zdrowia, z instytucjami związanymi z pomocą społeczną, organizacjami pozarządowymi, kościołami, itp.,

- udzielaniu porad beneficjentom pomocy, członkom ich rodzin i opiekunom w zakresie, zwiększenia aktywności życiowej i samodzielności.

Działalność na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach współpracuje z Fundacją Centrum Rozwoju Społeczno-Edukacyjno-Gospodarczego w Żarach z siedzibą w Żarach, przy Al. Jana Pawła II w zakresie kierowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w ramach Centrum Integracji Społecznej. Centrum Integracji Społecznej w Żarach zostało utworzone 17 listopada 2015 r. natomiast prowadzone jest od 1 września 2016 r.

W 2021 r. pracownicy socjalni monitorowali łącznie 50 osób, które uczestniczyły w zajęciach w CIS. Uczestnicy w trakcie zajęć kształtowali umiejętności pozwalające na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu. Otrzymali wsparcie psychoterapeuty, doradcy zawodowego i terapeuty ds. uzależnień. Ponadto brali udział w warsztatach dotyczących treningu umiejętności społecznych, treningu motywacyjno-aktywizacyjnego i warsztatów z rozwijania umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Ponadto nabywali umiejętności teoretyczne i praktyczne w zakresie: pracownik porządkowy z utrzymaniem terenów zielonych,, pracownik robót wykończeniowych w budownictwie, kurs w zawodzie brukarza,, pracownik sprząający rozszerzony o dezynfekcje obiektów i pomieszczeń. Każdy z uczestników miał możliwość szkolenia się w jednym bądź kilku modułach.

Ponadto w 2021 r. tutejszy Ośrodek współpracował z przedstawicielem regionalnym Stowarzyszenia Wiosna, które realizuje ogólnopolski program w ramach Szlachetnej Paczki. Pracownicy socjalni wytypowali 7 rodzin, które były w trudnej sytuacji życiowej do otrzymania wsparcia w ramach programu.

Wolontariat

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa Wolontariat. Celem działań wolontarystycznych jest pomoc, wsparcie i integracja osób starszych, niepełnosprawnych, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i wymagają pomocy osób drugich. W 2021 r. z pomocy wolontariuszy skorzystało 70 beneficjentów. Zawarto 13 porozumień na realizację zadań wolontaryjnych, które dotyczyły asystowania pracownikom w prowadzeniu zajęć terapeutycznych i opiece nad uczestnikami Dniennego Domu „Senior+”, Dniennego Domu Wsparcia, współudziału w organizacji zajęć integracyjnych, asystowaniu pracownikom w prowadzeniu zajęć terapeutycznych i opiece nad uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej, a także indywidualne działania na rzecz podopiecznych MOPS. Nawiązano współpracę z wolontariuszami i uczniami z Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II, a także ze Szkołą Podstawową nr 8 im. Bolesława Chrobrego.

Wykaz dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym w 2021 r. w zakresie pomocy społecznej oraz w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ochrony i promocji zdrowia

Nazwa oferenta	Nazwa realizowanego zadania - zgodnie z zawartą umową	Liczby osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych (w tym wolontariuszy)	Liczby osób, które były adresatami różnych działań publicznych	Środki finansowe organizacji	Kwota przyznana / kwota wykorzystana	Powierzenie / wsparcie realizowanego zadania
Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Zielonej Górze Punkt Opieki PCK w Żarach	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.	49	172	0	1 740 660,00 zł (ogłoszony konkurs). Przekazana dotacja: 1 382 716,22 zł Wykorzystana 1 351 297,74 zł	powierzenie
Fundacja „Pogodna Jesień Seniora” z siedzibą w Żarach	Prowadzenie programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w Noclegowni oraz skorzystania z łaźni w roku 2021 r.	5	39	0	160 000,00 zł (ogłoszony konkurs). Przekazana dotacja: 159 994,00 zł Wykorzystana 159 994,00 zł	powierzenie

4.3.1.7. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (FEAD) 2014 – 2020 współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W 2021 r. w edycji programu 2020/2021, w okresie od stycznia do lipca pracownicy socjalni wydali 242 skierowania do otrzymania paczki żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 339 osób. Realizatorem tej formy pomocy były Parafialne Zespoły Caritas przy żarskich parafiach.

Wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 to wsparcie dla najuboższych mieszkańców. MOPS przy aktywnym współudziale placówek oświatowych oraz firmy cateringowej zapewnia potrzebującym gorący posiłek.

W 2021 roku uprawnionych do korzystania z posiłku w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” było: 36 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 50 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej oraz 123 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.)

Łącznie zrealizowano 34 694 świadczeń (posiłków) na kwotę 263 928,00 zł.

W 2021 roku uprawnionych do świadczenia pieniężnego w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” było: 144 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 167 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej oraz 562 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Łącznie wypłacono 3675 świadczeń na łączną kwotę 998 070,00 zł.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Żary o statusie miejskim

Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXV/1/21 z dnia 29 stycznia 2021 roku przyjęto „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2021-2030”. Wyżej wymieniona Strategia jest podstawą do realizacji zadań skoncentrowanych na zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów społecznych oraz świadczeniu usług na rzecz osób i grup społecznych wymagających pomocy ze strony instytucji oraz organizacji. Wszelkie działania w ramach Strategii mają przyczynić się do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców naszego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem osób i grup społecznych narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne. W strategii określono cztery obszary interwencji:

- demografia,
- rodzina,
- profilaktyka, integracja, aktywizacja,
- kadra.

Określono cztery cele, które odpowiadają zdiagnozowanym deficytom i problemom społecznym. Cel pierwszy koncentruje się na przeciwdziałaniu negatywnym skutkom zjawisk demograficznych. W obrębie celu drugiego wskazano na konieczność intensyfikacji działań na rzecz rodziny. Trzeci cel strategiczny został poświęcony interwencji w obszarze szeroko pojmowanej integracji i aktywizacji społecznej. Natomiast czwartym celem jest wzmocnienie potencjału kadrowego MOPS w Żarach w związku ze zwiększeniem popytu na poszczególne usługi świadczone przez nasz Ośrodek. Ponadto Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary Nr WA.120.24.2021 z dnia 25 marca 2021 r. powołany został Zespół ds. Wdrażania i Monitoringu w/w Strategii, w skład którego weszli przedstawiciele lokalnych instytucji, organizacji i fundacji działających w sferze min. polityki społecznej. Postępy realizacji celów zawartych w Strategii będą monitorowane w oparciu o roczne sprawozdanie z działalności MOPS w Żarach oraz raport o stanie gminy Żary o statusie miejskim za rok poprzedni.

Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2021”

Dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach składał w 2021 r. wniosek na dodatki do wynagrodzenia dla 3 asystentów rodzin w ramach Programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pt.: „Program asystent rodziny na rok 2021”, w związku z zadaniami realizowanymi przez asystentów rodzin w okresie pandemii COVID-19. MOPS w Żarach otrzymał dofinansowanie w kwocie: 6 000,00 zł.

„Integracja społeczna i zawodowa szansą na wzrost aktywności mieszkańców Żar”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach od 01.08.2020 r. do 30.07.2021 r. w partnerstwie z Fundacją „Przedsiębiorczość” w Żarach realizował projekt konkursowy pt. „Integracja społeczna i zawodowa szansą na wzrost aktywności mieszkańców Żar”. Projekt był współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020. W ramach: Osi priorytetowej 7. Równowaga społeczna. Działanie 7.1. Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej.

Realizowany projekt był odpowiedzią na potrzebę aktywizacji społeczno-zawodowej wśród mieszkańców miasta Żary. Mieszkańcy naszego miasta często borykają się z problemem wykluczenia społecznego, nierzadko prowadzącego w konsekwencji do wykluczenia zawodowego. Osoby te wycofują się z życia społecznego, mając jednocześnie niski poziom motywacji do zmiany sytuacji w jakiej się znaleźli. Posiadają niską samoocenę i obawy przed zmianą ich świado-

mości oraz niski poziom integracji ze społecznością lokalną. Dlatego, też często uzależniają swoją sytuację bytową od pomocy ośrodka pomocy społecznej. Uczestnikami projektu były osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją zawartą w wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020 z dnia 8 lipca 2019 r. (z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności), a także osoby w ich otoczeniu, w tym również osoby z niepełnosprawnościami. Działania projektowe skupione były na terenie miasta Żary. Realizacja przedsięwzięć projektowych umożliwiła poprawę jakości życia mieszkańców naszego miasta w sferze społeczno-zawodowej. Całkowita wartość projektu wyniosła 411 984,95 zł, natomiast kwota dofinansowania 350 187,20 zł.

Celem głównym projektu odpowiadającym zdiagnozowanym problemom był: wzrost zdolności do zatrudnienia 42 uczestników projektu, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z miasta Żary w okresie od 1.08.2020 r. do 30.07.2021 r. poprzez realizację zadań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej. Rekrutacja osób do projektu odbyła się w poszanowaniu zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Zrekrutowano ogółem 49 osób, w tym 42 osoby kontynuowały udział w projekcie. Udział w projekcie był bezpłatny. Ogółem 15 uczestników projektu podjęło zatrudnienie, w tym 9 kobiet i 6 mężczyzn.

Program Senior+

Gmina Żary o statusie miejskim reprezentowana przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w 2021 r. przystąpiła do Wieloletniego Programu Senior+ na lata 2021 – 2025 Edycja 2021. Zadanie dofinansowane było w ramach II modułu Programu tj. zapewnienia funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”. Całkowity koszt zadania publicznego wyniósł 359 740,00 zł, w tym dofinansowanie otrzymane z budżetu państwa w wysokości 105 287,00 zł. Głównym celem podejmowanej działalności na rzecz osób korzystających ze wsparcia w Dziennym Domu „Senior+” jest zapobieganie izolacji i marginalizacji osób starszych, podniesienie ich jakości życia, a także efektywności oddziaływań pomocowych poprzez umożliwienie korzystania z oferty prozdrowotnej, aktywizacji ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej, opiekuńczej, zdrowotnej i socjalnej realizowanej w oparciu o Indywidualny Plan Aktywizująco – Wspierający. W minionym roku z oferty Dziennego Domu „Senior+” skorzystało 37 osób nieaktywnych zawodowo, powyżej 60 roku życia.

Program Wspieraj Seniora

Od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. MOPS w Żarach w ramach Programu „Wspieraj Seniora” realizował usługę wsparcia seniorów w wieku 70 lat i więcej w stanie epidemii – dostarczenie zakupów. MOPS w Żarach przyjął łącznie 40 zgłoszeń od seniorów. Wsparciem objęto 3 osoby, którym dostarczane były zakupy. Wysokość środków przyznanych oraz faktycznie wydatkowanych z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 na realizację Programu wyniosła 31 100,00 zł.

Zajęcia Klubowe WTZ

Na realizację Programu „Zajęcia klubowe w WTZ” w roku 2021 pozyskano dodatkowe środki z PFRON w wys. 43.200,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 43 199,62 zł. Podstawę finansowania programu stanowiła Umowa nr 2/WTZ/Ż/2021 z dnia 15.04.2021 r. pomiędzy powiatem a Gminą Żary o statusie miejskim.

W minionym roku z programu skorzystało 8 osób w rocznym wymiarze 1135 godzin. Uczestnicy programu korzystali z zajęć w godzinach funkcjonowania Warsztatu. Z otrzymanych środków finansowych doposażono m.in. „salę relaksacji” znajdującą się w pomieszczeniu pozyskanym po DDW. Uczestnicy obecnie mają możliwość korzystania z nie tylko z zakupionego w ramach w/w programu sprzętu do rehabilitacji ruchowej (bieżnia, rower treningowy z powietrznym systemem oporu i ruchomymi ramionami maszyny umożliwiającymi jednoczesne ćwiczenia rąk i ramion, maty treningowe, ciężarki do ćwiczeń oporowych, itp.) oraz sprzętu umożliwiającego organizację imprez integracyjnych we własnym zakresie (m.in. sprzęt nagłaśniający z karaoke, zestaw oświetleniowy LED), ale również z zajęć muzykoterapii integralnej.

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2021 - 2027”, (uchwała Nr XXV/2/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 stycznia 2021 r.)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach prowadził obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny w Żarach realizuje określone działania ujęte w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2021 - 2027”, który został podjęty uchwałą Nr XXV/2/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 stycznia 2021 r.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupa 11 specjalistów z różnych dziedzin, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują oraz podejmują skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą, jak również przeciwdziałanie temu zjawisku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. W skład ZI wchodzi przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach, Wydziału Spraw Społecznych, Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Urzędu Miejskiego w Żarach, Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Żarskiego w Żarach, Sądu Rejonowego w Żarach Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz Lubuskiego Ruchu na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar”. Obecnie w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego brakuje przedstawiciela Służby zdrowia. Zespół

Interdyscyplinarny podjął działania w celu pozyskania nowego członka. W tym celu wystosował dwa pisma do Starostwa Powiatowego w Żarach, jednak otrzymał odpowiedź, że na obecną chwilę brak jest możliwości oddelegowania przedstawiciela służby zdrowia ze względu na trudną sytuację epidemiologiczną na terenie Powiatu Żarskiego. W realizacji Programu, Zespół współpracował ze specjalistami różnych instytucji publicznych m.in. pracownikami socjalnymi, psychologami, terapeutami ds. uzależnień, asystentami rodzin, prawnikiem, przedstawicielami oświaty (wychowawcy, pedagodzy), kuratorami sądowymi, dzielnicowymi KPP, przedstawicielami MKRPA, przedstawicielami służby zdrowia oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie naszego miasta m.in. Lubuskim Ruchem Na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” oraz Punktem Interwencji Kryzysowej. Ponadto członkowie ZI oraz grup roboczych współpracowali z Lubuskim Ruchem na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” w ramach prowadzonego „Programu osób pokrzywdzonych przestępstwem realizowanego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem był Minister Sprawiedliwości, a realizatorem Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR”.

Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary zostało przedłożone Radzie Miejskiej w Żarach w kwietniu 2022 r.

Gminny Program wspierania rodziny dla gminy Żary o statusie miejskim na lata 2019-2021

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach realizował również zadania wynikające z innych uregulowań prawnych niż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pośrednio przyczyniając się jednak do realizacji jej celów. Zadania te zawarte były w przyjętym przez Radę Miasta w Żarach „PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM NA LATA 2019-2021”. Program skierowany był do rodzin mieszkających na terenie miasta Żary, wśród których istnieje duże prawdopodobieństwo niewydolności opiekuńczo-wychowawczej i bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, co z kolei zagraża odebraniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej lub umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Celem strategicznym programu było stworzenie efektywnego systemu wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz ochrona dzieci przed skutkami niewydolności życiowej rodziców i tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie w rodzinie biologicznej.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Żary o statusie miejskim w 2021 roku przedłożone zostało Radzie Miejskiej w Żarach w kwietniu 2022 r.

Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi

Gmina Żary o statusie miejskim reprezentowana przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w 2021 r. przystąpiła do Modułu IV Programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” realizowanego ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. Celem programu jest zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Kwota pomocy finansowej wyniosła 50 500,00 zł. Program realizowany był od dnia 30.11.2021 r. do dnia 31.12.2021 r. na podstawie umowy nr POS/000036/04/D zawartej w dniu 31.11.2021 r.

Dzięki pomocy finansowej dla Dziennego Domu Wsparcia/Dziennego Domu „Senior+” zostały zakupione środki ochrony indywidualnej tj. maseczki, rękawiczki, płyny do dezynfekcji, oraz sprzęt podnoszący poziom bezpieczeństwa sanitarnego tj. wolno stojące dozowniki do dezynfekcji rąk, szorowarka do kompleksowego sprzątnięcia powierzchni, odkurzacz piorący, oczyszczacze powietrza na łączną kwotę 47 599,99 zł.

Szczegółowe informacje z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawione zostały w sprawozdaniu merytorycznym z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2021 oraz Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 dla Gminy Żary o statusie miejskim.

4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy

Przez cały 2021 rok ŚDS w Żarach świadczył usługi w 7 grupach, o małym składzie uczestników (5-9 osób) i pracowników. Dom pracował w reżimie sanitarnym zgodnie z zaleceniami i wytycznymi Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej. Do września 2021 r. praca organizowana była w systemie rotacyjnym.

4.3.2.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Środowiskowy Dom Samopomocy z dniem 1 stycznia 2015 r. rozpoczął działalność jako samodzielna organizacyjnie jednostka budżetowa Gminy Żary o statusie miejskim, uchwałą nr XXXIX/57/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Środowiskowemu Domu Samopomocy w Żarach.

Celem działania Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach jest:

- realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej mających na celu ochronę zdrowia psychicznego poprzez udzielanie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- udzielanie wsparcia w formie mieszkań chronionych dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

4.3.2.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba jednostki znajduje się przy ul. Bohaterów Getta 19 w Żarach. Ponadto jednostka dysponuje lokalem do zajęć dziennych przy Żagańskiej 34/2-3 w Żarach (gdzie codziennie odbywają się zajęcia wspierająco-aktywizujące). Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach dysponuje 45 miejscami pobytu dziennego w trzech typach Domu:

- Dom Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- Dom Typ B – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- Dom Typ D – dla osób ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi.

W 2021 roku z zajęć wspierająco-aktywizujących ośrodka wsparcia skorzystało 47 osób.

W strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach funkcjonuje mieszkalnictwo chronione, w ramach którego z usług korzystają uczestnicy ŚDS w Żarach. Dom dysponuje dwoma mieszkaniami chronionymi wspieranymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj.: 1 mieszkanie dla kobiet i 1 mieszkanie dla mężczyzn.

Łącznie oba mieszkania mogą udzielać wsparcia dla 6 osób z zaburzeniami psychicznymi. Decyzje o udzieleniu wsparcia w postaci mieszkalnictwa chronionego w ŚDS w Żarach w 2021r. miały przyznane 4 osoby.

Mieszkania chronione przeznaczone są dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, niepełnosprawność, w tym niepełnosprawność intelektualną, chorobę psychiczną, epilepsję wymagają wsparcia w codziennym życiu.

W mieszkaniach chronionych świadczone jest wsparcie dla osób niepełnosprawnych przez pracowników jednostki w wymiarze nie mniejszym niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach ma możliwość kierowania do jednostki osób nie będących mieszkańcami Miasta Żary, dzięki zawartym porozumieniom międzygminnym, tj.: porozumienie z Gminą Żary, porozumienie z Gminą Lipinki Łużyckie, porozumienie z Gminą Trzebień.

Zgodnie z ww. porozumieniami do Ośrodka przyjmowane są osoby z innych gmin tylko w sytuacji braku kandydatów z terenu miasta Żary. Pierwszeństwo w kierowaniu do ŚDS w Żarach mają zawsze mieszkańcy naszego miasta.

4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w 100 % finansowane z budżetu Wojewody Lubuskiego (koszty utrzymania ośrodka dziennego).

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Środki przeznaczone na działalność w 2021 r.
1	852	85203	Wykonanie dokumentacji technicznej - operatów technicznych na potrzeby budynku ośrodków wsparcia przy ul. Bohaterów Getta 19.	30 750,00 zł
2	852	85203	Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy - zadania zlecone.	932 330,00 zł - dotacja podstawowa, zwiększenie 30% w ramach programu „za Życiem” w kwocie 93 057,75 zł
3	852	85203	Działalność - mieszkania chronione - zadania własne.	98 632,00 zł - koszty utrzymania mieszkań chronionych

4.3.2.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy

- 7.05.2021 r. - uczestnicy brali udział w challenge „Niebieskie Motyle”. Była to odpowiedź na wyzwanie Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Soli. W trakcie wyzwania odbyły się pogadanki dotyczące autyzmu oraz każda grupa przygotowała symbole, które zostały wykorzystane przy wykonaniu wyzwania. Przez cały czerwiec uczestnicy brali udział w konkursie „Krokiem przez świat”. W konkursie brali udział zarówno uczestnicy jak i rodzice oraz pracownicy. Uczestnicy byli bardzo zaangażowani. Oprócz tego, że spacerowali w ramach treningu terapii ruchowej to również spacerowali popołudniami i w weekendy. W konkursie brało udział 14 uczestników ŚDS, 2 rodziców i 7 pracowników.
- 2.07.2021 r. - uczestnicy brali udział w grillu rozpoczynającym przerwę urlopową, podczas którego uczestnicy zaangażowani w przygotowanie kiełbasek i sałatki w ramach treningu kulinarnego oraz wykonaniu pamiątkowych bukietów lawendy, które zostały wszystkim wręczone podczas imprezy.
- 31.07.2021 r. - reprezentacja ŚDS brała udział w rajdzie rowerowym dla Michałka chorego na nowotwór. W rajdzie udział brały 3 osoby wraz z pracownikiem ŚDS. Celem wydarzenia była zbiórka środków finansowych na leczenie chorego Michałka.
- 6.08.2021 r. - wycieczka do Lubniewic - park miłości Michaliny Wisłockiej, zamek Książąt Lubomirskich. W wycieczce brało udział 17 uczestników i 2 opiekunów. Celem wycieczki było zwiedzanie atrakcji Lubniewic, integracja oraz miłe spędzenie czasu.
- 9.08.2021 r. - wycieczka do Rudnicy „Owczogrodu”. W wycieczce brało udział 20 uczestników i 7 pracowników. Celem wycieczki było poznanie tajników hodowli owiec, uczestnictwo w warsztatach poświęconych tej tematyce.
- 13.08.2021 r. - wycieczka do Ostaszowa, gdzie uczestnicy brali udział w warsztatach wytwarzania ceramiki. W wycieczce brało udział 32 uczestników i 9 opiekunów.
- 10.09.2021 r. - grill oraz rozstrzygnięcie konkursu „Krokiem przez świat”. Wszyscy biorący udział w konkursie otrzymali nagrody i upominki zarówno za I, II i III miejsce oraz za udział.
- 03.10.2021 r. - reprezentacja z ośrodka brała udział w biegu kobiet „Zawsze Pier(w)si” mający na celu zwrócenie uwagi na profilaktykę nowotworu piersi. W wydarzeniu brały udział trzy uczestniczki i dwie pracownice ŚDS.
- Na przełomie października i listopada trwał konkurs „Jesień barwą zapukała w drzwi”. Uczestnicy, rodzice i pracownicy zaangażowani w wykonywanie zdjęć. 30.11.2021 r. rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego „Jesień barwą zapukała w drzwi”. Wyróżnione zdjęcia zostały opublikowane w czasopiśmie internetowym GNIAZDO, które Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia” wydaje we współpracy ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Żarach.
- 7.12.2021 r. - 12-osobowa reprezentacja Środowiskowego Domu Samopomocy brała udział w gali poświęconej XX-leciu Stowarzyszenia „Radość Życia” z którym stale współpracuje.
- 15.12.2021 r. - Wigilia. Zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego odbyła się Wigilia na każdej z grup. Odbyło się również wspólne składanie życzeń i kolędowanie na korytarzu zachowując dystans.

4.3.2.5. Inwestycje, remonty, zakupy

W pierwszym kwartale 2021 roku zakończył się remont i adaptacja otrzymanych pomieszczeń w budynku ŚDS przy ul. Bohaterów Getta 19.

W ramach środków na rozwój sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi ŚDS otrzymał dodatkowe środki finansowe, przeprowadził prace remontowo-adaptacyjne oraz zwiększył ilość miejsc w ośrodku w pobycie dziennym (z 40 na 45) w wyniku których utworzono:

- pracownię gospodarstwa domowego,
- salę rehabilitacji,
- pokój wyciszeń dla osób ze spektrum autyzmu,
- salę terapeutyczną
- przeprowadzono generalny remont łazienki dla osób niepełnosprawnych.

Opracowanie pod nadzorem: **Krystyny Kozłowskiej**, Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych; **Iwony Kubiak**, Zastępcy Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych; **Katarzyny Pękali**, Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, **Marioli Alechno-Bucy**, Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy.

5. ZADANIA W ZAKRESIE POPRAWY PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

STRAŻ MIEJSKA

5.1. Podstawa prawna i zadania Straży Miejskiej

Straż Miejska, jako samorządowa umundurowana formacja pełniąca służebną rolę wobec społeczności lokalnej, realizuje wyznaczone zadania z zakresu zapewnienia stanu porządku i bezpieczeństwa w miejscach publicznych, głównie poprzez zapobieganie zagrożeniom oraz inicjowanie działań mających na celu przeciwdziałanie popełnianiu wykroczeń (działania prewencyjne).

Zadania straży miejskiej wynikają wprost z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (tj. z dnia 16 września 2021 r. Dz. U. z 2021 r. poz. 1763), a mianowicie:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- kontrola publicznego transportu zbiorowego – w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (tj. z dnia 25 czerwca 2021 r., Dz. U. z 2021 r. poz. 1371);
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej;

- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;
- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi i samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Ponadto wprowadzona w 2021 roku nowelizacja ustawy o strażach gminnych wprowadziła nowe uprawnienie wojewody, tj. w przypadku powszechnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, katastrofy, klęski żywiołowej, stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub innej sytuacji kryzysowej, na obszarze województwa lub gminy, wojewoda może na czas określony zarządzić użycie straży do wspólnych działań z Policją. O zarządzeniu użycia straży do wspólnych działań z Policją wojewoda niezwłocznie informuje właściwego wójta, burmistrza (prezydenta miasta). Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego poz. 2597 z dnia 09.12.2021 r., Straż Miejska została użyta do wspólnych działań z Policją.

5.2. Czynności podjęte w 2021 roku

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach w 2021 roku pracowali w systemie dwuzmianowym, pierwsza zmiana w godzinach od 6:00 do 14:00, druga zmiana w godzinach od 14:00 do 22:00 od poniedziałku do piątku i w soboty w godzinach od 8:00 do 16:00. Ponadto w niektóre dni wolne i święta, wystawiane były dodatkowe patrole w celu zabezpieczenia np. imprez, świąt i zgromadzeń. Realizując zadania przewidziane ustawą o strażach gminnych (miejskich), przepisami prawa miejscowego itp. strażnicy miejscy przeprowadzili w 2021 roku relatywnie więcej czynności i interwencji w porównaniu do poprzedniego roku. Poniższe liczby w sprawozdaniu wykazują iż w dalszym ciągu ma wpływ i ścisły związek z utrzymywaniem

się w 2021 roku pandemii COVID-19 i wykonywanych istotnych zmian zadań dla straży miejskiej wynikających z polecenia wojewody oraz wspólnych służb z funkcjonariuszami policji. Jak również absencji strażników, którzy będąc narażonymi na zagrożenie chorowali, bądź przebywali na przymusowych kwarantannach.

Dyslokacja służb patrolowych wynika z realizacji codziennych zadań stawianych funkcjonariuszom, z prowadzonego rozpoznania i identyfikowania miejsc najbardziej zagrożonych na podstawie własnych obserwacji i informacji otrzymywanych od mieszkańców, zgłoszonych do dyżurnego Komendy Straży Miejskiej.

Miejsca przeprowadzanych kontroli jak również lokalizacja

patroli Straży Miejskiej to przede wszystkim te rejony miasta, które charakteryzują się dużą częstotliwością popełnianych czynów zabronionych.

Główny nacisk w działaniach został położony na prewencyjne przeciwdziałanie wykroczeniom najbardziej dokuczliwym z punktu widzenia mieszkańców Żar (np. parkowanie pojazdów w niedozwolonym miejscu, spalanie odpadów, zanieczyszczanie publicznej przestrzeni przez psie odchody, niewywiązywanie się z obowiązków nałożonych w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim). Równoległe, prowadzone były zdecydowane działania restrykcyjne względem sprawców naruszających prawo, których zachowanie bezpośrednio mogło zagrażać bezpieczeństwu mieszkańców, a także powodować negatywny odbiór społeczny, m. in.: zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych czy niszczenie mienia. W tym celu realizowano codzienne dwugodzinne patrole piesze, przeprowadzane sukcesywnie na wszystkich ulicach miasta.

Jednym z kryteriów odzwierciedlających stan porządku i bezpieczeństwa w mieście była i jest ilość zgłoszeń od mieszkańców i instytucji kierowanych do żarskiej straży, które są przyjmowane przez dyżurnego. Tematyka zgło-

żeń jest bardzo zróżnicowana. Do najczęściej występujących zgłoszeń należy zaliczyć: parkowanie pojazdów w miejscach niedozwolonych, spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem, czy też pozostawianie psów bez dozoru.

W 2021 r. przyjęto i zrealizowano 1 846 zgłoszeń od mieszkańców, funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach nałożyli 425 mandatów karnych na kwotę 52 690,00 złotych, 709 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia, skierowali 20 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Dla porównania w 2020 r. przyjęto i zrealizowano 1666 zgłoszeń, funkcjonariusze nałożyli 208 mandatów karnych na kwotę 22 810,00 złotych, 502 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia, skierowali 2 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Natomiast w 2019 r. przyjęto i zrealizowano 2 293 zgłoszenia, funkcjonariusze nałożyli 292 mandaty karne na kwotę 25 660,00 złotych, 683 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia, nie skierowano wniosku o ukaranie do Sądu Rejonowego.

Analiza poziomu i jakości świadczonej pracy ogółu zatrudnionych nie uległa spadkowi i utrzymywała się na bardzo dobrym poziomie.

Poniższe tabele przedstawiają najczęściej podejmowane interwencje przez Straż Miejską w latach 2019 – 2021.

BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK W KOMUNIKACJI			
DZIAŁANIA	2019	2020	2021
Ilość zrealizowanych interwencji	596	449	552
Pouczenia	508	364	412
Mandat karny	88	83	139
Wniosek do sądu	0	2	1

BEZPIECZEŃSTWO OSÓB I MIENIA			
DZIAŁANIA	2019	2020	2021
Ilość zrealizowanych interwencji	61	38	59
Pouczenia	25	17	21
Mandat karny	36	21	38
Wniosek do sądu	0	0	0

PORZĄDEK I SPOKÓJ PUBLICZNY			
DZIAŁANIA	2019	2020	2021
Ilość zrealizowanych interwencji	10	24	31
Pouczenia	6	8	15
Mandat karny	4	16	13
Wniosek do sądu	0	0	2

PRZECIWKO URZĄDZENIOM UŻYTKU PUBLICZNEGO

DZIAŁANIA	2019	2020	2021
Ilość zrealizowanych interwencji	126	60	122
Pouczenia	70	27	60
Mandat karny	56	33	60
Wniosek do sądu	0	0	2

WYCHOWANIE W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI

DZIAŁANIA	2019	2020	2021
Ilość zrealizowanych interwencji	98	50	132
Pouczenia	34	22	18
Mandat karny	64	28	103
Wniosek do sądu	0	0	11

UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINIE

DZIAŁANIA	2019	2020	2021
Ilość zrealizowanych interwencji	18	49	111
Pouczenia	15	42	86
Mandat karny	3	6	22
Wniosek do sądu	0	0	3

USTAWA O ODPADACH

DZIAŁANIA	2019	2020	2021
Ilość zrealizowanych interwencji	37	27	43
Pouczenia	12	10	9
Mandat karny	25	17	34
Wniosek do sądu	0	0	0

Do najpowszechniej popełnianych czynów zabronionych na terenie miasta Żary należy zaliczyć wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Ogólnie w minionym 2021 roku strażnicy miejscy podjęli 552 interwencji związanych z egzekwowaniem bezpieczeństwa i porządku w komunikacji. W wyniku podjętych działań: 139 sprawców wykroczeń ukarano mandatami karnymi na kwotę 22 420,00 zł, pouczone 412 kierowców, sporządzono jeden wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Pomimo powszechnej znajomości ustawy z dnia 26 października 1982 r. (tj. z dnia 21 maja 2021 r., Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wzrosła liczba interwencji wobec osób popełniających wykroczenie z art. 431 „Kto spożywa na-

poje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a-6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny”.

W ramach podejmowanych działań w 2021 r. strażnicy miejscy: wylegitymowali 132 osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych w tym: pouczyli 18 osób, nałożyli 103 mandaty karne na kwotę 10 300,00 zł za spożywanie napojów alkoholowych w miejscach zabronionych, skierowano 11 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach, przewieźli 20 osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania. W trakcie przeprowadzanych czynności zaobserwowano, że po wysokoprocenowy

alkohol sięgają również osoby nieletnie znajdujące się na terenie miasta. W związku ze stwierdzonym zagrożeniem Straż Miejska w Żarach podjęła czynności profilaktyczno-edukacyjne przeprowadzając cykl spotkań z uczniami żarskich placówek oświatowych. Ponadto wspólnie z członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono kontrole miejsc, w których jest sprzedawany alkohol pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi.

Kolejną kategorią najczęściej popełnianych wykroczeń w 2021 r. były czyny, które unormowane są w zapisach rozdziału bezpieczeństwa osób i mienia w art. 77 Kodeksu wykroczeń oraz w uchwale Rady Miejskiej w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Pomimo wzrostu świadomości mieszkańców Żar odnośnie obowiązków ciążyących na właścicielach psów, mając na uwadze zmniejszoną liczbę psów niezaszczepionych przeciwko wściekliźnie oraz wypuszczanych bez dozoru, problem sprzątania po nich oraz oznakowanie psa w sposób umożliwiający identyfikację jego właściciela ciągle jeszcze nie jest na poziomie zadowalającym. Strażnicy miejscy przeprowadzają cykliczne, akcje prewencyjne tj. „Pupil” mające na celu uświadczenie właścicieli psów o ciążyących na nich obowiązkach ustawowych. Wobec właścicieli zwierząt, w wyniku zgłoszonych w 2021 r., 59 interwencji, zostały przeprowadzone przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej czynności służbowe. W trakcie przeprowadzonych czynności 38 właścicieli zwierząt ukarano mandatami karnymi na kwotę 3 300,00 zł, natomiast 21 pouczone w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących unormowań.

Pozostałe czynności związane z popełnianymi wykroczeniami w poszczególnych zakresach:

- wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu: 31 interwencji, pouczone 15 osób, ukarano mandatami karnymi 13 sprawców na kwotę 3 200,00 zł;
- wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej: 6 interwencji, pouczone 1 osobę, ukarano mandatami karnymi 4 osoby, na kwotę 400,00 zł;
- wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego: 122 interwencje, pouczone 60 osób, ukarano mandatami karnymi 60 sprawców na kwotę 7 300,00 zł;

- ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tj. z dnia 22 stycznia 2021 r., Dz. U. z 2021 r. poz. 276) - 10 interwencji, pouczone 6 osób, ukarano mandatami karnymi 4 osoby na kwotę 550,00 zł;
- ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (tj. z dnia 15 kwietnia 2021 r., Dz. U. z 2021 r. poz. 779); przeprowadzono 43 interwencje, pouczone 9 osób, ukarano mandatami karnymi 34 sprawców na kwotę 1 970,00 zł;
- ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (tj. z dnia 15 kwietnia 2021 r., Dz. U. z 2021 r. poz. 888); przeprowadzono 111 interwencji, pouczone 86 osób, ukarano mandatami karnymi 22 sprawców na kwotę 2 550,00 zł;
- wykroczenia przeciwko szkodnictwu leśnemu, polnemu i ogrodowemu: przeprowadzono 6 interwencji, pouczone 2 osoby, ukarano mandatami karnymi 4 sprawców na kwotę 400,00 zł.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w trakcie patroli przeprowadzili kontrole w sprawach porządkowo-technicznych, w wyniku których stwierdzono 790 uwag, które zostały przekazane do:

- Wydziału Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska,
- Przedsiębiorstwa Komunalnego PEKOM,
- Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej,
- Zarządu Dróg Powiatowych,
- Wspólnot mieszkaniowych - Spółdzielni Mieszkaniowych,
- właścicieli nieruchomości prywatnych.

Przeprowadzona została lustracja obiektów, w szczególności użyteczności publicznej, jak również nieruchomości znajdujących się w rękach osób prawnych i fizycznych, pod kątem utrzymania stanu sanitarno-porządkowego, oraz zagrożeń występujących w okresie zimowym tj. występująca śliskość na chodnikach i drogach.

W 2021 r. podjętych zostało 100 interwencji, których przedmiotem były różnego rodzaju stwierdzone awarie, takie jak wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne itp., zaistniałe na terenie miasta. Miejsce awarii w razie potrzeby było zabezpieczane, a następnie informacja przekazywana była do zarządcy sieci:

- telekomunikacyjnej,
- wodnokanalizacyjnej,
- energetycznej.

Poniższa tabela zawiera pozostałe przykładowe zgłoszenia, przekazywane do realizacji dla funkcjonariuszy Straży Miejskiej przez zgłaszających w poszczególnych latach (2019 – 2021).

TEMAT ZGŁOSZENIA	2019	2020	2021
Zakłócenia porządku publicznego i spokoju	93	91	118
Zagrożenia w ruchu drogowym	232	286	341
Ochrona środowiska i gospodarka odpadami	222	223	185
Zagrożenia życia i zdrowia	204	187	109

TEMAT ZGŁOSZENIA	2019	2020	2021
Zagrożenia pożarowe (katastrofy)	5	4	0
Awarie techniczne	319	97	100
Zwierzęta	159	149	152
Pozostałe zgłoszenia	1059	850	841

Inne czynności wykonane przez Straż Miejską w Żarach w 2021 r.:

- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy - 15 razy;
- nadzór nad strefą płatnego parkowania: wystawiono 176 zawiadomień wzywających do dokonania opłaty dodatkowej w strefie płatnego parkowania;
- unieruchomiono pojazdy przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół: 1 pojazd.

5.3. Zabezpieczenie imprez i uroczystości

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach brali czynny udział w zabezpieczaniu ładu i porządku publicznego podczas imprez kulturalnych, sportowych, religijnych i zgromadzeń odbywających się na terenie miasta. W 2021 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach zabezpieczali między innymi:

- w dniu 06.01.2021 r. zabezpieczenie „Orszak Trzech Króli”,
- w dniu 31.01.2021 r. zabezpieczenie „29 Finał WOŚP”;
- w dniu 30.05.2021 r. zabezpieczenie „Marsz dla życia i rodziny”,
- w dniu 03.06.2021 r. zabezpieczenie procesji „Boże Ciało”,
- w dniu 05.06.2021 r. zabezpieczenie imprezy z okazji „Dnia Dziecka”;
- w dniu 29.06.2021 r. zabezpieczenie zgromadzenia „Propagowanie wartości konstytucji”;
- w dniu 04.09.2021 r. zabezpieczenie imprezy „Piknik zdrowia”;
- w dniu 04.09.2021 r. zabezpieczenie imprezy „Święto lasu i Ochrony klimatu”;
- w dniu 10.10.2021 r. zabezpieczenie trasy biegu „Festiwal Biegowy”;
- w dniu 11.11.2021 r. zabezpieczenie zgromadzenia „Ani Jednej Więcej”;
- w dniu 31.12.2021 r. zabezpieczenie „Sylwester 2021/2022”.

Prowadzona współpraca Straży Miejskiej z jednostką Policji, odnośnie weryfikacji realizacji nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, zgodnie ze wskazaniami komendanta Policji. W trakcie pełnionych wspólnych patroli z funkcjonariuszami Policji, realizowano głównie zadania wyznaczone przez Policję, ale również funkcjonariusze Straży Miejskiej zajmowali się między innymi dystrybucją maseczek (kilka tysięcy sztuk), zakupionych przez Urząd Miejski w Żarach, oraz otrzymanych z LUW. Maseczki były rozdawane przeważnie dla osób starszych na parkingach przed marketami i w supermarketach. W trakcie działań związanych z realizacją zadań w zakresie przestrzegania przepisów związanych z ogłoszeniem na obszarze RP stanu epidemii, funkcjonariusze Straży Miejskiej pouczyli 75 osób w związku z nie przestrzeganiem zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

5.4. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Straż Miejska, podobnie jak inne instytucje w swoich katalogach uprawnień nie posiada wszystkich kompetencji i uprawnień do kompleksowego zrealizowania występujących naruszeń prawa, dlatego też współdziała z właściwymi podmiotami w celu kompetencyjnego przekazywania spraw do realizacji, wyeliminowania stanów zagrożenia, przeprowadzania wspólnych działań, kontroli, jak również wymiany informacji.

Straż Miejska w Żarach współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Powiatową Powiatowej Straży Pożarnej w Żarach, Strażą Graniczną, Strażą Leśną, Państwową Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM, Zakładem Wodociągów i Kanalizacji, Zakładem Oczyszczania Miasta, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, itp. Za przykład można podać współpracę z Policją: w 2021 r. odbyło się 160 wspólnych służb w patrolach mieszanych, między innymi w celu weryfikacji realizacji nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w zakresie zapobiegania i rozpowszechniania się wirusa SARS-CoV-2 oraz zabezpieczenia imprez i zgromadzeń o charakterze publicznym.

W 2021 roku realizując obowiązek informacyjny przekazano informacje o wydarzeniach, interwencjach, komunikatach i działaniach prewencyjnych realizowanych przez Straż Miejską. Przedstawiciele Straży Miejskiej udzielili 26 wywiadów telewizyjnych i radiowych (25 dla tv i 1 dla radia) poświęconych tematyce realizacji zadań określonych w ustawie o strażach gminnych. W ramach w/w działań za pośrednictwem lokalnych mediów informowano również społeczność lokalną o zagrożeniach i dopuszczalnych sposobach przeciwdziałania takim sytuacjom.

5.5. Realizacja działań profilaktyczno - edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w żarskich szkołach i placówkach oświatowych

W związku z wirusem COVID-19 i licznymi ograniczeniami w kontaktach międzyludzkich Straż Miejska w 2021 roku nie zrealizowała w pełni zamierzonych działań profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach i placówkach oświatowych. W miarę powstałych możliwości z zachowaniem obostrzeń sanitarnych, zrealizowano n/w przedmiotowe zadania.

Podstawową formą działań profilaktyczno-edukacyjne w żarskich szkołach i placówkach oświatowych były pogadanki i dyskusje z najmłodszymi mieszkańcami. Ze strony praktycznej - przedstawianie scenek sytuacyjnych do odpowiedniego bloku tematycznego. W ramach współpracy ze służbami mundurowymi do przeprowadzenia spotkań zapraszani byli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej. Na podstawie dostępnych środków masowego przekazu stwierdza się, że spotkania z najmłodszymi mieszkańcami miały pozytywny wpływ na ich bezpieczeństwo. Kierownicy szkół i placówek oświatowych, jak też sami uczestnicy, oceniają w sposób pozytywny przebieg spotkań. Podczas omawiania zagadnień związanych z uzależnieniami od alkoholu czy narkotyków, wykład przerodził się w dyskusję, która owocowała różnymi pytaniami młodzieży m.in. o odpowiedzialność karną za wykroczenia. Odbiorcy zainteresowani tematem zadawali wiele pytań, co zapewne poszerzyło ich świadomość w sferze odpowiedzialności za własne czyny i karalności za nie.

SZKOŁY PODSTAWOWE

„Bezpieczny użytkownik ruchu drogowego”

Stałym już elementem w miesiącach wrzesień - październik były odbyte spotkania, które polegały na budowaniu bezpieczeństwa wśród uczestników ruchu drogowego - użytkowników rowerów oraz pieszych. Podczas pogadanek główny nacisk położony był na praktyczne ćwiczenia, które poparte odpowiednią teorią, miały wykształcić umiejętności związane z bezpieczeństwem oraz zwiększenie odpowiedzialności w myśl hasła: NIE SPIESZ SIĘ! LEPIEJ STRACIĆ MINUTĘ W ŻYCIU NIŻ ŻYCIE W MINUTĘ!

Przedstawiono warunki i wymagania uzyskania uprawnień do kierowania rowerem, przekazano podstawowe zasady korzystania z drogi publicznej oraz uświadomiono o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowego korzystania z drogi przez jej użytkowników. Uzmysłowiono o obowiązkowym zakładaniu elementów odblaskowych podczas poruszania się po drodze w porze wieczorowo-nocnej oraz przy ograniczonej widoczności powietrza na terenie niezabudowanym. Zaapelowano do uczniów aby elementy odblaskowe nosili również na terenie zabudowanym, co przyczynia się do zwiększenia ich bezpieczeństwa.

„Niebezpieczne cukierki”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia „środek uzależniający” oraz uświadomienie jak bardzo niebezpieczne są kontakty z nimi. Uświadamianie, że środki uzależniające mają różnego rodzaju kształty i wygląd kuszący do spróbowania jako coś pozytywnego. Uzmysłowienie, że wszystkie środki uzależniające w tym papierosy, e-papierosy, wyroby tytoniowe oraz alkohol powodują negatywne skutki zdrowotne, społeczne i rodzinne.

„Uwaga obcy”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia „obcy”, „nieznajomy”, budowanie poczucia własnego bezpieczeństwa, schematów zachowania i nawyków w kontaktach z ludźmi. Uświadamienie, na jakie niebezpieczeństwa nieletni mogą być narażeni w kontakcie werbalnym i rzeczowym z osobami nieznanymi.

„Agresja i przemoc w szkole”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia agresji i przemocy, przedstawiono formy agresji i przemocy w szkole, opisano charakterystykę agresora, sposób rozpoznania ofiary przemocy, budowano poczucie własnego bezpieczeństwa, wskazano bodźce wywołujące agresję i przemoc u człowieka od najmłodszych lat życia, którymi m.in. jest poczucie niesprawiedliwości i niższości. Uzmysłowiono, że zwykłe zaczepki, kopnięcia, plucie, przepychanki, wyzwiska, utarczki słowne czy też dewastowanie w szkole na ulicy należą do formy agresji i przemocy. Uczulono na zgłaszanie szkole lub rodzicom przypadków wymuszenia ze strony starszych uczniów lub zmuszenia do zachowania niezgodnego z wolą zmuszanego. Uzmysłowiono uczniom, że nauczyciel ma status funkcjonariusza publicznego w trakcie wykonywania czynności służbowych.

„Rola i zadania Straży Miejskiej” - „Strażnik Miejski moim przyjacielem”

Celem zakresu tematycznego było zaprezentowanie Straży Miejskiej jako umundurowanej formacji dbającej o bezpieczeństwo, ład i porządek publiczny oraz pełniącą rolę służebną wobec społeczności lokalnej. Uświadomiono, że każdy obywatel bez względu na wiek może zwrócić się do Straży Miejskiej o pomoc, poradę lub zgłosić interwencję. Przypomniano najważniejsze numery alarmowe.

„Pies przyjaciel czy wróg, pies to nie zabawka”

Celem programu zakresu tematycznego było budowanie poczucia bezpieczeństwa i obowiązku oraz bezpiecznego zachowania podczas zabaw i innych kontaktów z psem. Tworzono schematy, jakimi należy kierować się w przypadku ataku ze strony agresywnego psa i innego zwierzęcia. Zobrazowano uczniom, jakie obowiązki mają właściciele czworonogów względem swoich zwierzątek - aspekt prawny i moralny.

PRZEDSZKOLA

Temat przewodni w przedszkolu „Bezpieczny Przedszkolak”

Celem zakresu tematycznego było przedstawienie roli i zadań Straży Miejskiej jako umundurowanej formacji dbającej o bezpieczeństwo i porządek publiczny. Wyłumaczono maluchom jak ważne jest właściwe zachowanie w sytuacjach zagrożeń w domu, przedszkolu i na drodze oraz na placu zabaw. Uzmysłowano o bezpieczeństwie dziecka w czasie wolnym od zajęć przedszkolnych oraz kontaktach z osobami obcymi. Poinformowano o „pokojoyym” rozwiązywaniu konfliktów bez użycia przemocy. Wpajano zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, objaśniono treści znaków i sygnalizacji świetlnej, niezbędnych do przemieszczania się dzieci po drodze.

ŻŁOBKI

„Bezpieczny maluch”

Na zaproszenie kierownictwa Miejskiego Żłobka, Strażnicy Miejscy przeprowadzili w formie zabawy pogadankę o bezpieczeństwie z maluszkami 2 i 3 latkami. Okazuje się, że najmłodszy doskonale nadają się do przekazywania im podstawowych zagadnień z zakresu bezpieczeństwa. Dzieci były bardzo aktywne i rywalizowały pomiędzy sobą w odpowiedziach na zadawane pytania o bezpieczeństwie. Ponadto wykazywały się znaczną wiedzą o agresji: nie wolno gryźć i bić kolegów, nie wolno zabierać zabawek należących do innych dzieci. Znają magiczne słowa: proszę, dziękuję, przepraszam. Wiedzą, że należy szanować środowisko naturalne: nie wolno niszczyć listków i kwiatków, nie wolno śmiecić, trzeba dużo spacerować i nie jeździć autem, papierki trzeba wyrzucać do kosza. Znają zasady kontaktu ze zwierzętami oraz to, że po pieskach trzeba posprzątać.

6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Sprawy obywatelskie realizowane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

6.1. Dowody osobiste

Na podstawie art. 8 pkt. 1 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 roku o dowodach osobistych, organy gmin wydają dowody osobiste na wniosek.

Statystyka wydanych dowodów w latach 2019-2021

Rok	Liczba wydanych dowodów osobistych	Wniosek o dowód osobisty niedopuszczony do produkcji	Wniosek o dowód osobisty zakończony odmownie	Wniosek o dowód osobisty pozostawiony bez rozpoznania	Liczba unieważnionych dowodów osobistych
2019	3 258	0	0	0	849
2020	2 297	0	0	0	855
2021	2 918	0	0	0	796

6.2. Ochotnicza Straż Pożarna

W Żarach działa jedna jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej – OSP Żary-Kunice. Jednostka została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 28 marca 2001 roku. Obecnie jednostka zrzesza 42 członków OSP, z tego 25 wchodzących w skład tzw. grupy bojowej uprawnionych do działań ratowniczo-gaśniczych. Jednostka funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a ich szczegółowe zadania oraz organizację określa statut jednostki.

W 2021 roku OSP Żary-Kunice była dysponowana do dzia-

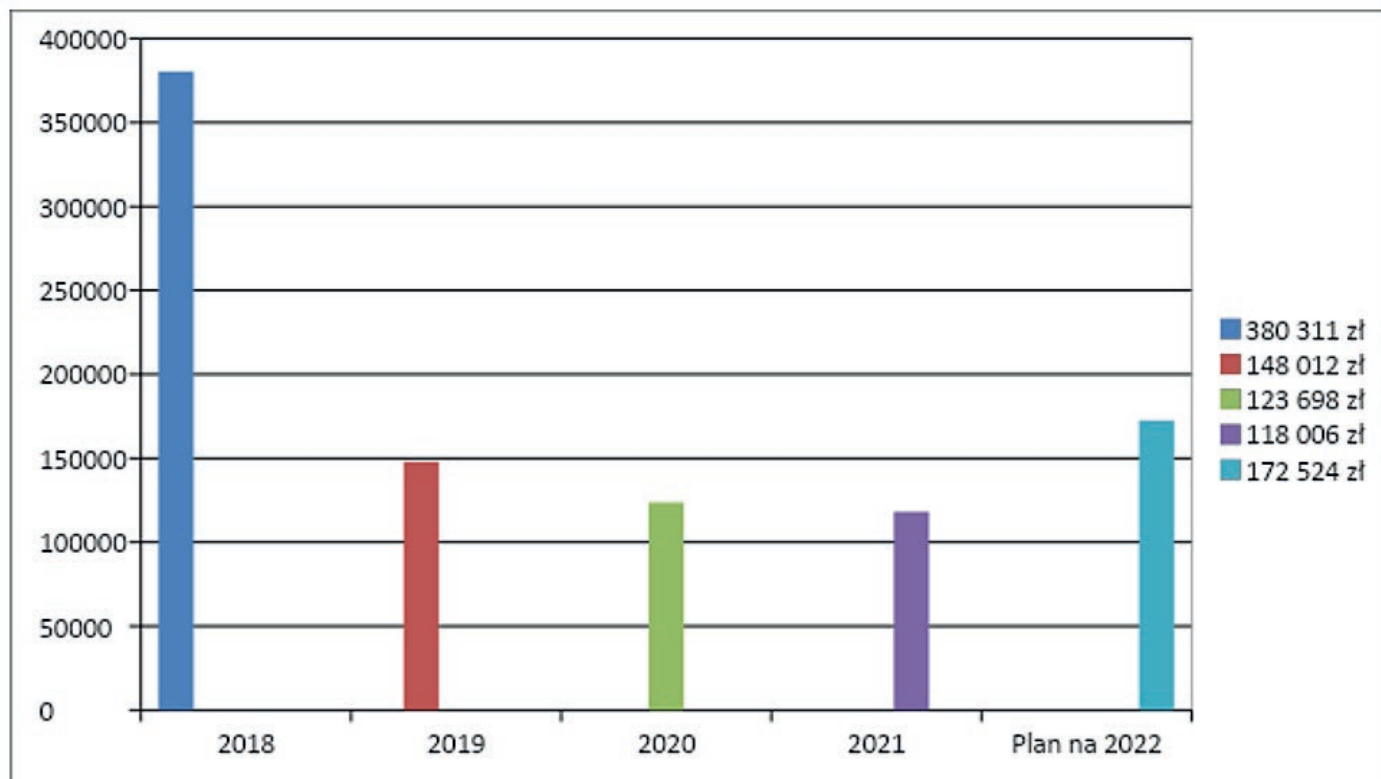
łań ratowniczo-gaśniczych przez Powiatowe Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Żarach 111 razy, w tym: w gaszeniu pożarów 23 razy, w likwidacji miejscowych zagrożeń 89 razy. Jednostka wyposażona jest w dwa specjalistyczne samochody pożarnicze: średni samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Mercedes Atego oraz lekki samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Peugeot Boxer. W grudniu 2021 r. utworzona została Grupa Poszukiwawczo – Ratownicza OSP Żary-Kunice. Podstawą działania grupy jest poszukiwanie zaginionych osób w terenie otwartym z wykorzystaniem certyfikowanych psów ratowniczych.

Stan wyszkolenia strażaków OSP

Dowódcy OSP	Naczelnicy OSP	Strażacy ratownicy OSP	Kierownicy konserwatorzy sprzętu ratowniczego	Z zakresu ratownictwa technicznego	Z zakresu KPP	Z zakresu współpracy z LPR
7	6	25	7	10	10	11

Wydatki gminy na OSP

6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego

Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego, powołany został jako organ pomocniczy Burmistrza Miasta Żary właściwy w sprawach zapewnienia wykonywania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego. W skład zespołu wchodzi osoby powołane spośród osób zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Żarach oraz przedstawiciele służb z terenu miasta (obecnie 26 osób).

Zespół współdziała między innymi z:

- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach,
- Komendą Powiatową Policji w Żarach,
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Żarach - Kunicach,
- Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Żarach,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żarach,
- Komendą Straży Miejskiej w Żarach,
- Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w Żarach,
- Polskim Czerwonym Krzyżem - Oddziałem Rejonowym w Żarach.

Do zadań zespołu należy w szczególności:

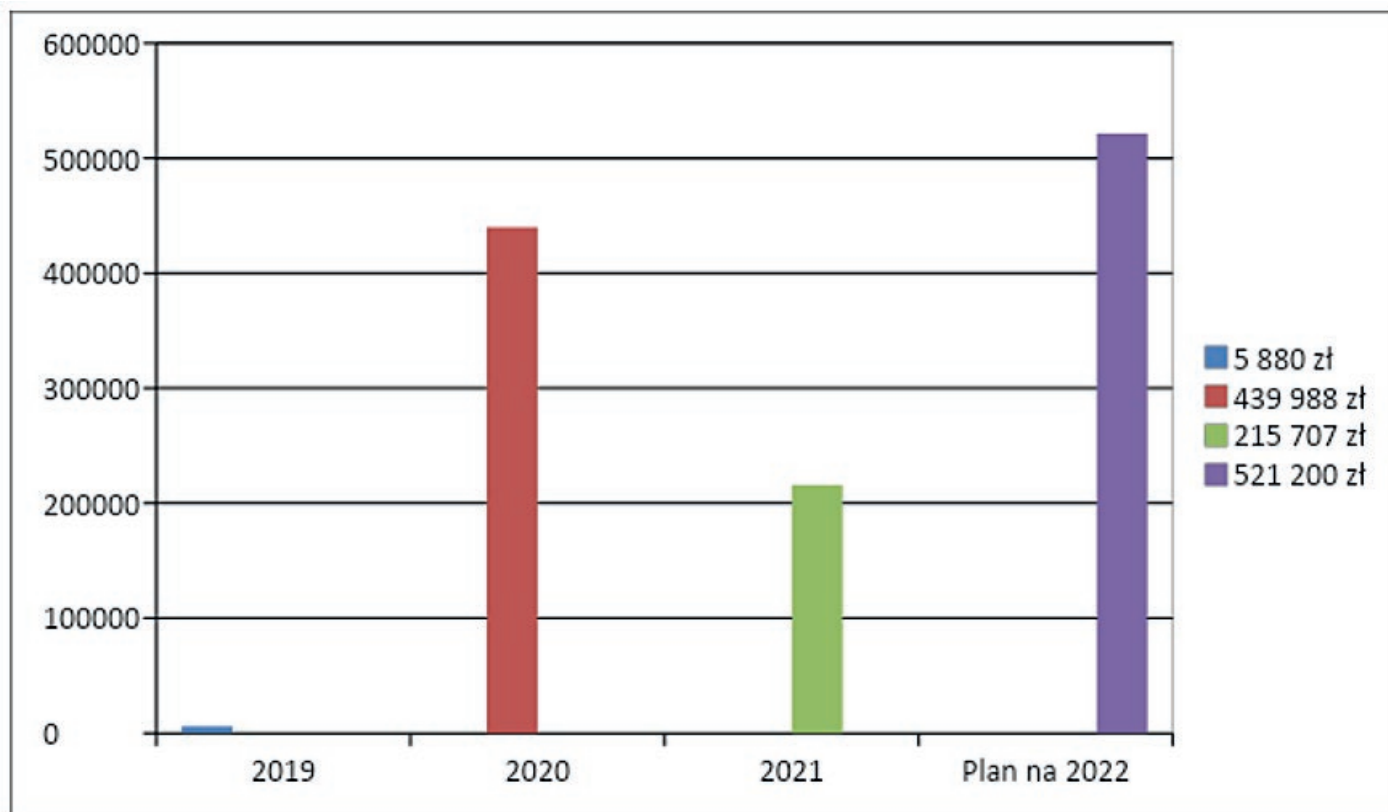
- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń,
- przygotowanie propozycji działań i przedstawienie Burmistrzowi wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Miejskim Planie Zarządzania Kryzysowego,
- przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami,
- opracowanie i aktualizacja planu zarządzania kryzysowego,
- koordynowanie działania sił i środków otrzymanych z zewnątrz.

Posiedzenia zespołu zwołuje przewodniczący zespołu zarządzania kryzysowego (Burmistrz) nie rzadziej niż dwa razy w roku. W przypadkach wymagających natychmiastowej pracy zespołu, przewodniczący może zarządzić posiedzenie zespołu w trybie nadzwyczajnym.

W 2021 roku odbyło się jedno posiedzenie całego zespołu kryzysowego, które zostało zwołane w trybie online. Na posiedzeniu omówione zostały działania Burmistrza Miasta Żary związane z sytuacją epidemiologiczną, a główne sprawozdanie przedstawiła służba wiodąca w przypadku pandemii Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach. Drugie planowe posiedzenie odwołano ze względu na ponownie wprowadzone zwiększone obostrzenia dot. COVID-19.

Wydatki gminy na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego

6.4. Obrona Cywilna

Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, a także usuwaniu ich skutków. Działalność obrony cywilnej w systemie obronnym państwa sprowadza się przede wszystkim do ratowania i stwarzania poszkodowanym warunków do przetrwania w sytuacjach ekstremalnych. Strategiczny cel, jakim jest ochrona ludności, osiąga się poprzez realizację określonych zadań.

Do podstawowych zadań obrony cywilnej należą w szczególności:

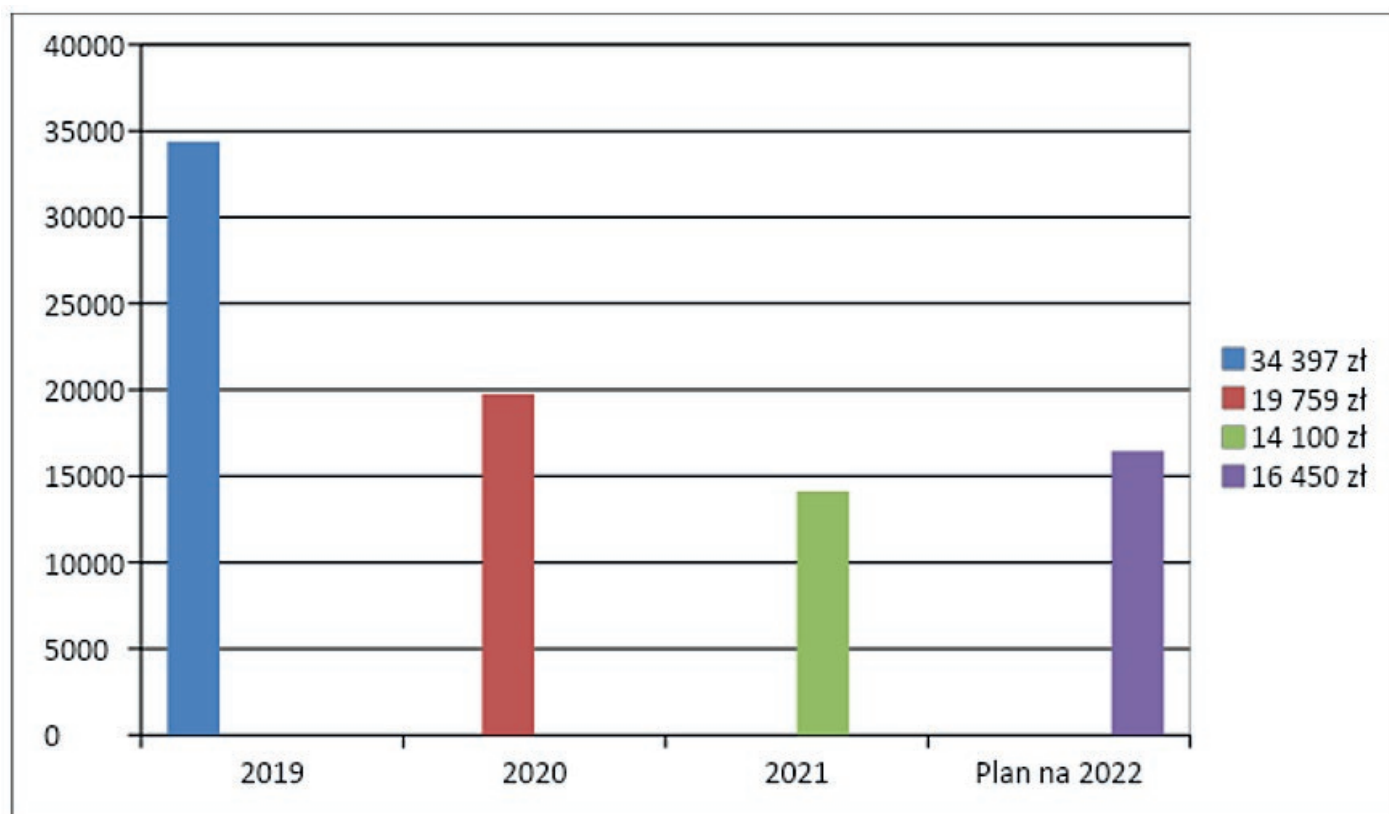
- wykrywanie zagrożeń oraz ostrzeganie i alarmowanie,
- organizowanie ewakuacji ludności,
- zaopatrywanie ludności w sprzęt i środki ochrony indywidualnej,
- organizowanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia dla poszkodowanej ludności,
- zabezpieczenie dóbr kultury, urzędzeń użyteczności publicznej i ważnej dokumentacji,
- doraźna pomoc w przywracaniu i utrzymaniu porządku w strefach dotkniętych klęskami.

Działalność w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego realizowana jest na podstawie corocznych Wytucznych Burmistrza Miasta Żary – Szefa Obrony Cywilnej Miasta do działalności w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego oraz Kalendarzowego planu działania w tym zakresie. Realizacja zadań ujętych w Kalendarzowym planie działania mających na celu zapewnienie właściwego poziomu ochrony ludności zrealizowane były dobrze i terminowo.

Zadaniem Burmistrza wynikającym z ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej jest nakładanie, w drodze decyzji administracyjnej, obowiązku świadczeń osobistych lub rzeczowych na wniosek Wojskowego Komendanta Uzupełnień, kierownika jednostki zmilitaryzowanej lub wykonującej zadania na potrzeby obrony państwa albo właściwego organu obrony cywilnej. Świadczenia osobiste i rzeczowe mają na celu zaspokojenie potrzeb obronnych państwa, zwalczanie klęsk żywiołowych oraz likwidację ich skutków.

Wydatki gminy na Obronę Cywilną

6.5. Kwalifikacja wojskowa

Na podstawie art. 31 ustawy o powszechnym obowiązku obrony rejestrację i kwalifikację wojskową prowadzi burmistrz właściwy ze względu na administrowany teren. Burmistrz Miasta Żary przeprowadza kwalifikację wojskową na terenie miasta, wzywa do stawiennictwa przed Powiatową Komisją Lekarską mężczyzn rocznika podstawowego oraz osoby nieposiadające uregulowanego stosunku do służby wojskowej. W 2021 roku obowiązkowi kwalifikacji podlegali mężczyźni z rocznika 2002 oraz urodzeni w latach 1997-2001, którzy nie posiadają określonej kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej.

Liczba mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej w 2020 roku	Liczba mężczyzn, którzy się nie stawili do kwalifikacji wojskowej bez podania przyczyny w 2020 roku
161	3

Liczba mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej w 2021 roku	Liczba mężczyzn, którzy się nie stawili do kwalifikacji wojskowej bez podania przyczyny w 2021 roku
140	10

6.6. Imprezy masowe

Na podstawie art. 24 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2171) organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej jest Burmistrz właściwy ze względu na miejsce jej przeprowadzenia. Każdego roku Burmistrz Miasta Żary wydaje zezwolenia na imprezy masowe odbywające się na terenie miasta oraz określa szczegółowe warunki bezpieczeństwa, a także zobowiązuje organizatora do ich przestrzegania.

Imprezy masowe przeprowadzone na terenie miasta Żary

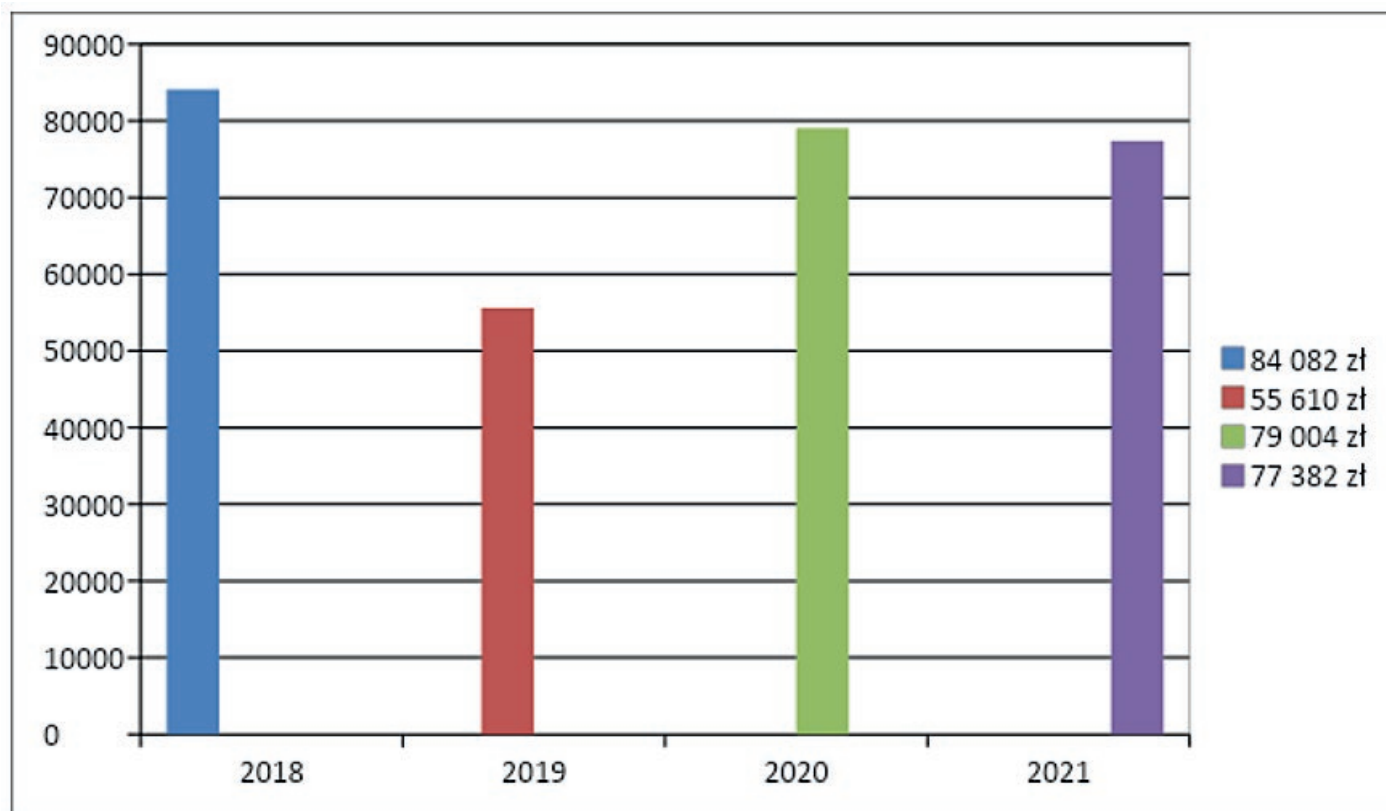
Termin imprezy masowej	Nazwa imprezy masowej	Ogólna liczba uczestników imprezy
ROK 2019		
1.05.2019	Żarska Majówka	2 000 osób
25.08.2019 – 27.08.2019	Dni Żar	3 000 osób
15.09.2019	Koncert jubileuszowy	2 000 osób
ROK 2020 i 2021		

W związku z koniecznością ograniczenia kontaktów społecznych, w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-COV-2, czego wyrazem są ograniczenia obowiązujące na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w 2020 r. nie odbyły się imprezy masowe. Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia podjęto radykalne działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa i w roku 2021 nie odbyły się imprezy masowe.

6.7. Świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy za czas ćwiczeń wojskowych

Zgodnie z art. 119a ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej Burmistrz ustala i wypłaca świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy, za czas ćwiczeń wojskowych.

Wydatki gminy na realizację wypłat świadczeń dla żołnierzy

Opracowanie pod nadzorem Agnieszki Izdebskiej, Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego.

7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA

7.1. Zasób komunalny gminy

W skład zasobu komunalnego gminy wchodzi lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach stanowiących 100 % własności Gminy Żary o statusie miejskim oraz lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Zestawienie nieruchomości lokalowych o funkcji mieszkalnej oraz garaży wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim według stanu na dzień 31.12.2021 r.

	Podział	Liczba lokali	Pow. użytkowa [m ²]	Ilość budynków
GMINA	Mieszkalne	574	23 954,91	92
	Socjalne	209	7 173,97	
	Tymczasowe	4	95,36	
	Mieszkalne (jednostki wojskowe)	8	346,24	
	Razem mieszkalne	795	31 570,48	
	Użytkowe	29	1919,11	
	Garaże	18	311,00	
	Razem użytkowe	47	2 230,11	
	OGÓŁEM GMINA	842	33 800,59	
	GMINA WE WSPÓLNOŚCI	Mieszkalne	813	
Socjalne		5	144,05	
Tymczasowe		1	29,30	
Mieszkalne (jednostki wojskowe)		2	132,40	
Razem mieszkalne		821	38 391,85	
Użytkowe		55	2 473,49	
Garaże		15	302,30	
Razem użytkowe		70	2 775,79	
OGÓŁEM GMINA		891	41 167,64	
OGÓŁEM MIESZKALNE		1616	69 692,33	
OGÓŁEM UŻYTKOWE		84	4 392,60	
OGÓŁEM GARAŻE		33	613,30	
OGÓŁEM ZASOBY		1733	74 968,23	414

Liczba oczekujących wg stanu na 31.12.2021 r. wynosiła:

- najem lokali komunalnych - 46,
- najem lokali socjalnych - 54,
- z tytułu wyroków i eksmisji - 21.

Liczba zawartych umów najmu w roku 2021 wyniosła:

- najem lokali komunalnych - 70,
- najem lokali socjalnych - 27,
- zamiany lokali - 5.

7.2. Grunty stanowiące majątek gminy

Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim według stanu na koniec 2021 r., wynosi 1 020,7594 ha, w tym grunty stanowiące własność gminy – 979,55 ha, grunty oddane w trwały zarząd – 35,79 ha oraz grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Gminy Żary o statusie miejskim – 5,4194 ha.

7.3. Gospodarka nieruchomościami

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w art. 18, ust. 2, pkt 9, lit a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie, art. 34, ust. 6, 6a, 6b i art. 68 ust. 1b ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i rozporządzeń wykonawczych. Na ich podstawie Rada Miejska w Żarach podjęła uchwałę nr XII/109/15 z dnia 30 października 2015 r. w sprawie zasad obrotu nieruchomościami stanowiącymi mienie komunalne miasta Żary.

7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych

Sprzedano ogółem 89 nieruchomości gminnych, w tym:

- 68 lokali mieszkalnych (46 na rzecz najemców i 22 w trybie przetargowym),
- 1 nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym 8-lokalowym,
- 2 lokale o innym przeznaczeniu niż mieszkalne,
- 18 działek gruntu (6 w trybie przetargowym i 12 w trybie bezprzetargowym).

7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego

Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych w trybie przetargowym w 2021 r.

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości (lokal +grunt) w zł	Cena sprzedaży w zł	Powierzchnia użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	Liczba pokoi	Wykup lokalu na raty (I rata)
1	ul. Lelewela 18/6	82 500,00	83 500,00	68,80	1213,66	2	0
2	ul. Zgorzelecka 8/4	68 250,00	71 250,00	34,60	2 059,25	2	0
3	ul. 1-go Maja 5/2	46 500,00	47 000,00	22,84	2 057,79	1	0
4	ul. S. Moniuszki 13/15	75 000,00	76 000,00	38,90	1 953,73	1	0
5	ul. W. Witosa 64/2	127 500,00	129 000,00	68,90	1872,28	2	0
6	ul. S. Moniuszki 20/4	45 000,00	45 500,00	21,90	2 077,63	1	0
7	ul. Średnia 15/10	62 250,00	63 500,00	35,70	1 778,71	1	0
8	ul. S. Okrzei 39A/10	60 000,00	67 000,00	27,50	2 436,36	1	0

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości (lokal + grunt) w zł	Cena sprzedaży w zł	Powierzchnia użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	Liczba pokoi	Wykup lokalu na raty (I rata)
9	ul. Westerplatte 5/5	80 000,00	81 000,00	45,10	1796,01	2	0
10	ul. S. Okrzei 39A/11	65 000,00	72 000,00	27,10	2 656,83	1	0
11	ul. Kaszubska 19/6	72 000,00	73 000,00	30,30	2 409,24	1	0
12	ul. Żabikowska 2A/2B	80 000,00	81 000,00	35,40	2 288,14	1	0
13	ul. S. Okrzei 39/5	76 500,00	77 500,00	44,80	1729,91	2	0
14	ul. Westerplatte 7/2	35 775,00	55 000,00	28,50	1929,82	1	0
15	ul. 17-go Lutego 6/2	80 000,00	81 000,00	31,20	2 596,15	1	0
16	ul. S. Okrzei 39/1	72 000,00	73 000,00	45,80	1593,89	2	0
17	ul. E. Plater 7/7	99 000,00	140 000,00	35,60	3 932,58	1	0
18	ul. Jagiellońska 6/12	48 750,00	66 000,00	27,10	2 435,42	1	0
19	ul. Niepodległości 11/kl. I/2	48 750,00	63 000,00	29,20	2 157,53	1	0
20	ul. S. Okrzei 39/4	59 250,00	61 250,00	34,90	1755,01	1	0
21	ul. Piastowska 14/5	102 000,00	103 500,00	42,50	2 435,29	2	0
22	ul. 1-go Maja 12/21	140 000,00	141 500,00	35,50	3 985,92	2	0
SUMA		1 626 025,00	1 751 500,00				
Z tytułu sprzedaży lokali w formie przetargowej uzyskano łącznie kwotę 774 450,00 zł.							

Wykaz działek budowlanych sprzedanych w drodze przetargu w roku 2021 r.

Lp.	Położenie	Nr działki	Obręb	Powierzchnia w m ²	Przeznaczenie	Cena sprzedaży (zł netto)	Cena m ² w zł
1	ul. Leśna	1270	6	1100	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów przy ul. Leśnej i Komuny Paryskiej w Żarach uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XIX/116/08 z dnia 12 czerwca 2008 r. (Dz. U. Woj. Lubuskiego z dnia 7 sierpnia 2009 r., Nr 86, poz. 1338) działka ewidencyjna nr 1270, obręb 6 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem MN2 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.	95 000,00	86,36
2	ul. Rzemieśnicza	2/20	1	1557	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego byłego lotniska w Żarach uchwalonego Uchwałą Nr XXIX/34/2001 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 12 lipca 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 32, poz. 401 z dn. 15.03.2002 r. ze zmianami) działka nr 2/20, obręb 1 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem 1MNUR - tereny mieszkalnictwa jednorodzinne z dopuszczeniem usług rzemiosła.	151 500,00	97,30
3	ul. Rzemieśnicza	2/21	1	1650	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego byłego lotniska w Żarach uchwalonego Uchwałą Nr XXIX/34/2001 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 12 lipca 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 32, poz. 401 z dn. 15.03.2002 r. ze zmianami) działka nr 2/20, obręb 1 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem 1MNUR - tereny mieszkalnictwa jednorodzinne z dopuszczeniem usług rzemiosła.	159 500,00	96,67
4	ul. Ptasia	307/6	3	1154	Obecnie brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego działkę 307/6 obręb 3. Dla terenu obejmującego w/w działkę została wydana decyzja o warunkach zabudowy Nr 74/2018 z dn. 08.08.2018 r. dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinne w zabudowie wolnostojącej.	160 000,00	138,65
5	ul. Powstańców Wlkp.	490/3	4	994	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów przy ul. Lelewela, Wojska Polskiego, Grunwaldzkiej, Powstańców Wlkp., Pułaskiego w Żarach uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XXXI/101/09 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz. U. Woj. Lubuskiego z dnia 7 sierpnia 2009 r., Nr 88, poz. 1188) działka ewidencyjna nr 490/3, obręb 4 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.	68 000,00	68,41
6	ul. Powstańców Wlkp.	494/3	4	813	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów przy ul. Lelewela, Wojska Polskiego, Grunwaldzkiej, Powstańców Wlkp., Pułaskiego w Żarach uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XXXI/101/09 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz. U. Woj. Lubuskiego z dnia 7 sierpnia 2009 r., Nr 88, poz. 1188) działka ewidencyjna nr 494/3, obręb 4 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.	51 000,00	62,73
SUMA					7 268 m²	685 000,00 zł	

Wykaz zabudowanych nieruchomości gruntowych sprzedanych w drodze przetargu w roku 2021 r.

Lp.	Położenie	Nr działki	Obręb	Wartość nieruchomości	Cena sprzedaży	Powierzchnia użytkowa m ²	Cena m ² /p.u. w zł
1	ul. Skarbowa 4	12/10	3	260 000,00	380 000,00	580,60	654,49

W wyniku sprzedaży przetargowej osiągnięto łączną kwotę 2 816 500,00 zł.

7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej

7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców

Przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców stosuje się bonifikaty:

- 80% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanych przed 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej),
- 75% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanych po 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej).

W przypadku płatności ratalnych wysokość bonifikaty zostaje obniżona o 5%.

Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców w 2021 r.

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości w zł	Cena sprzedaży w zł	Pow. użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	Liczba pokoi
1	ul. 1-go Maja 5/4	204 600,00	40 920,00	64,90	3 152,54	3
2	ul. B. Chrobrego 8/klI/1	185 400,00	37 080,00	75,10	2 468,71	2
3	ul. Broni Pancерnej 9/15	145 500,00	29 100,00	61,00	2 385,25	4
4	ul. Daszyńskiego 3/4	157 300,00	31 460,00	57,70	2 726,17	2
5	ul. Gnieźnieńska 10/2	113 300,00	22 660,00	44,70	2 534,68	1
6	ul. Gnieźnieńska 5/6	108 400,00	21 680,00	45,46	2 384,51	2
7	ul. Jagiellońska 10/5	185 100,00	37 020,00	75,50	2 451,66	3
8	ul. Jagiellońska 32/5	97 800,00	19 560,00	34,70	2 818,44	2
9	ul. Jagielły 3/8	155 000,00	38 750,00	44,70	3 467,56	2
10	ul. Kasprzaka 1B/3	177 000,00	44 250,00	53,70	3296,09	2
11	ul. Kaszubska 21A/4	93 700,00	18 740,00	37,90	24 72,30	2
12	ul. Katowicka 2F/50	183 300,00	45 825,00	50,20	3651,39	3
13	ul. Moniuszki 4/6	128 500,00	25 700,00	52,80	2433,71	2
14	ul. Niepodległości 11/kl III/6	86 500,00	17 300,00	43,40	1993,09	3
15	ul. Okrzei 44/13	69 000,00	13 800,00	32,00	2 156,25	1
16	ul. Okrzei 45/34	203 600,00	50 900,00	51,90	3 922,93	3
17	ul. Okrzei 45/39	140 200,00	35 050,00	43,60	3 215,60	2
18	ul. Okrzei 46/5	159 700,00	31 940,00	61,90	2 579,97	2
19	ul. Okrzei 60/1	135 500,00	27 100,00	52,00	2 419,00	2
20	ul. Okrzei 73/1	198 600,00	39 720,00	82,10	2 567,05	3
21	ul. Okrzei 94/6	89 600,00	17 920,00	37,00	2421,62	1

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości w zł	Cena sprzedaży w zł	Pow. użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	Liczba pokoi
22	ul. Parkowa 6/4	232 800,00	46 560,00	84,80	2745,28	3
23	ul. Podchorążych 13/4-5	287 000,00	57 400,00	106,50	2694,84	4
24	ul. Pułaskiego 65/2	92 100,00	18 420,00	41,60	2 213,94	2
25	ul. Pułaskiego 65/3	105 600,00	21 120,00	47,70	2 213,84	2
26	pl. Rynek 18/1	271 400,00	54 280,00	81,80	3 317,85	2
27	ul. Skarbowa 18/1	111 300,00	22 260,00	45,20	2 462,39	2
28	ul. Skarbowa 18/3B	64 200,00	12 840,00	29,30	2 191,13	1
29	ul. Strzelców 3/4	75 700,00	15 140,00	31,70	2 388,01	2
30	ul. Strzelców 5A/1	58 300,00	11 660,00	29,50	1976,27	1
31	ul. Strzelców 5A/2	85 300,00	17 060,00	41,00	2 080,49	2
32	ul. Szklarska 7/8	67 300,00	13 460,00	30,70	2 192,18	1
33	ul. Szkolna 8/4	78 900,00	15 780,00	35,00	2 254,29	1
34	ul. Szymanowskiego 51/26	236 600,00	59 150,00	61,90	3 822,29	3
35	ul. Średnia 9/2	139 500,00	27 900,00	62,80	2 221,34	2
36	ul. Śródmiejska 9/4	192 800,00	38 560,00	69,00	2 794,20	3
37	ul. Wieniawskiego 71/43	160 600,00	40 150,00	48,70	3 297,74	2
38	ul. Zapolskiej 1/49	131 700,00	32 925,00	37,20	3 540,32	2
39	ul. Zapolskiej 3/37	165 400,00	41 350,00	47,80	3 460,25	3
40	ul. Zapolskiej 5/30	180 400,00	45 100,00	47,80	3 774,06	3
41	ul. Zapolskiej 5/31	169 300,00	42 325,00	47,80	3 541,84	3
42	ul. Zapolskiej 7/21	180 400,00	45 100,00	47,80	3 774,06	3
43	ul. Żagańska 29/2	71 300,00	14 260,00	31,50	2 263,49	1
44	ul. Żagańska 29/5	114 700,00	22 940,00	45,00	2 548,89	2
45	ul. Żagańska 34/9	104 100,00	20 820,00	44,80	2 323,66	2
46	ul. Żeromskiego 2/4	158 500,00	31 700,00	64,58	2 454,32	3
SUMA		6 552 800,00	1 414 735,00			

Z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców uzyskano łączną kwotę 1 414 735,00 zł.

Wykaz zabudowanych nieruchomości gruntowych sprzedanych w drodze przetargu w roku 2021 r.

Lp.	Położenie	Wartość lokalu w zł	Cena sprzedaży w zł	Powierzchnia użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	I opłata za użytkowanie wieczyste gruntu	I rata
1	ul. Okrzei 39/12	66 000,00	66 000,00 10 rat x 6 600,00 zł	32,20	2 049,69	-	6 600,00
2	ul. Grunwaldzka 25A/4	38 500,00	33 900,00	21,10	1824,64	1131,60	-
SUMA		104 500,00				1131,60	6 600,00

Z tytułu sprzedaży lokali o innym przeznaczeniu niż mieszkalnym na rzecz najemców w 2021 r. uzyskano łączną kwotę 41 631,60 zł.

7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych

Wykaz sprzedanych nieruchomości zbytych w drodze bezprzetargowej

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Pow. m ²	Przeznaczenie	Wartość w zł	Cena sprzedaży netto w zł	I rata lub wpłata jednorazowa w zł	Uwagi
1	ul. Wrocławska	159/4 2	205	Nieruchomość znajduje się na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego – terenów centrum miasta w Żarach przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XLI/79/14 z dn. 2014-10-09 r. ze zm.). Teren oznaczony symbolem A4.24U – teren zabudowy usługowej.	547 000,00	84 000,00	22 680,00	art.37 ust.3 u.g.n (zabudowana nieruchomość przez osobę, która ma zawartą umowę dzierżawy na co najmniej 10 lat)
2	ul. Pszenna	91/22 3	7776	Dla powyższego terenu brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Działka nr 91/22 objęta jest postanowieniami decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego na cele budowy budynku hospicjum (Dec. Celu publ. 29/2009 z dnia 24.07.2009 r.)	3 157 000,00	1 262 800,00	1 262 800,00	art.37 ust.3 u.g.n (zabudowana nieruchomość przez osobę, która ma zawartą umowę dzierżawy na co najmniej 10 lat)
3	ul. Leśna	668/7 6	641	Nieruchomość znajduje się na terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla powyższego terenu nie została również wydana decyzja o warunkach zabudowy.	745 000,00	119 000,00	20 000,00	art.37 ust.3 u.g.n (zabudowana nieruchomość przez osobę, która ma zawartą umowę dzierżawy na co najmniej 10 lat)
4	ul. Lubelska	273/4 7	20	Nieruchomość znajduje się na terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla powyższego terenu nie została również wydana decyzja o warunkach zabudowy.	12 300,00	2 400,00	2 400,00	art.37 ust.3 u.g.n (zabudowana nieruchomość przez osobę, która ma zawartą umowę dzierżawy na co najmniej 10 lat)

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Pow. m ²	Przeznaczenie	Wartość w zł	Cena sprzedaży netto w zł	I rata lub wpłata jednorazowa w zł	Uwagi
5	ul. Mieszka I	328/18 2	616	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów centrum miasta w Żarach uchwalonych uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XLI/79/14 z dnia 9 października 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2014.2353) ze zm. działka 328/18 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem A1.10MS - teren zabudowy śródmiejskiej mieszkalno-usługowej.	1 594 000,00	167 000,00	167 00,00	art.37 ust.3 u.g.n (zabudowana nieruchomości przez osobę, która ma zawartą umowę dzierżawy na co najmniej 10 lat)
6	ul. Sarnia	663/1 6	333	Działka nie jest położona na terenie objętym obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary, uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXXVIII/27/2006 z dnia 27.04.2006 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary przedmiotowa działka leży na terenie jednostki przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową.	32 000,00	17 882,00	17 882,00	art.37 ust.2 pkt. 5 u.g.n (na rzecz użytkownika wieczystego)
7	ul. Wieniawskiego	664/16 1	86	Dla powyższego terenu brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary, uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXXVIII/27/2006 z dnia 27.04.2006 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary przedmiotowa działka leży na terenie jednostki przeznaczonej do intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej.	16 300,00	8 965,00	8 965,00	art.37 ust.2 pkt. 5 u.g.n (na rzecz użytkownika wieczystego)
8	ul. Długosza 4	207 2	1200	Rejon, w którym położona jest działka jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XLI/79/14 z dnia 9.10.2014 r. Przedmiotowa działka leży na terenie jednostki oznaczonej B2.11U - teren zabudowy usługowej.	237 000,00	94 800,00	94 800,00	art.37 ust.2 pkt. 5 u.g.n (na rzecz użytkownika wieczystego)
9	ul. Śródmiejska 10	135 2	157	Rejon w którym położona jest działka jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XLI/79/14 z dnia 9.10.2014 r. Przedmiotowa działka leży na terenie jednostki oznaczonej B2.5MS - teren zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej i usługowej.	30 500,00	12 755,00	12 755,00	art.37 ust.2 pkt. 5 u.g.n (na rzecz użytkownika wieczystego)

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Pow. m ²	Przeznaczenie	Wartość w zł	Cena sprzedaży netto w zł	I rata lub wpłata jednorazowa w zł	Uwagi
10	ul. Grunwaldzka 8A	175/125	1723	Rejon w którym położona jest działka nie jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Żary. Zgodnie ze zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Żary, uchwalonego przez Radę Miasta Żary Nr XXXVII/27/2006 z dnia 27.04.2006 r. Przedmiotowa działka leży w obszarze przeznaczonym pod intensywną zabudowę mieszkaniowo-usługową	131 300,00	54 897,00	54 987,00	art.37 ust.2 pkt. 5 u.g.n (na rzecz użytkownika wieczystego)
11	ul. Górnośląska 26A	857	4253	Rejon w którym położona jest działka, nie jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Żary. Zgodnie ze zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Żary, uchwalonego przez Radę Miasta Żary uchwałą Nr XXXVIII/27/2006 z dnia 27.04.2006 r. Przedmiotowa działka leży w obszarze przeznaczonym pod usługi z zielenią towarzyszącą.	58 940,00	235 760,00	35 760,00	art.37 ust.2 pkt. 5 u.g.n (na rzecz użytkownika wieczystego)
12	ul. Lelewela	117/25	945	Rejon w którym położona jest działka jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XLI/79/14 z dnia 9.10.2014 r. Przedmiotowa działka leży na terenie jednostki oznaczonej B2.5MS - teren zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej i usługowej.	94 800,00	38 783,00	38 783,00	art.37 ust.2 pkt. 5 u.g.n (na rzecz użytkownika wieczystego)
SUMA					7 186 600,00	2 099 042,00	1 588 512,00	

Z tytułu sprzedaży bezprzetargowej nieruchomości gruntowych uzyskano łączną kwotę 1 588 512,00 zł.

7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych

Łączna ilość zawartych umów dzierżawy wynosi 1 128, w tym w 2021 r. zawarto 198 nowych umów.

W roku 2021 z tytułu dzierżawy do budżetu Gminy Żary o statusie miejskim wpłynęła kwota 692 948,00 zł (netto), w tym z tytułu zawartych 7 umów najmu wpłynęła kwota 169 109,10 zł (netto).

W analizowanym okresie zawarto również 5 umów użyczenia na przeprowadzenie imprez kulturalno-rekreacyjnych.

Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele nierolnicze

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem w m ²
1	Pawilony handlowe	64	4 485
2	Imprezy sportowo - kulturalne (cyrk, wesołe miasteczko)	1	park

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem w m ²
3	Zaplecze budowlane	2	230
4	Miejsca postojowe	21	14 357
5	Parking komercyjny	1	2 680
6	Plac do nauki jazdy	1	600
7	Tablica reklamowa	3	10
8	Wieża nadawcza	2	380
9	Ogródki warzywne	80	26 836
10	Ogródki gastronomiczne	6	443
11	Tereny rekreacyjne	178	76 787
12	Podwórka dla Wspólnot Mieszkaniowych	164	123 428
13	Garaże	368	7 501
14	Śmietniki i pergole	131	655
15	Inne cele (np. dojazdy do posesji, dojścia do budynków, itp.)	35	54 228,80
16	Najem / dzierżawa budynków	7	1556,80
RAZEM		1064	314 177,40

Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele rolnicze

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem [ha]
1	Rolne	58	68,20
2	Stawy	6	14,97
RAZEM		64	83,17

7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych

W 2021 roku Gmina Żary o statusie miejskim kontynuuje umowy dzierżawy zawarte z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Nadleśnictwo Lipinki, obejmujące teren o łącznej powierzchni 0,0598 ha na kwotę 1786,55 zł, zgodnie z poniższym zestawieniem:

- część działki nr 1224/1, obr.6, m. Żary, o pow. 0,0405 ha, w celu poprowadzenia ciągu pieszego,
- część działek nr 518 oraz 524, obr. Łaz, gm. Żary, o pow. 0,0180 ha, w celu wykonania parkingu turystycznego,
- część działki nr 363, obr. 3, m. Żary, o pow.0,0004 ha, w celu umieszczenia tablicy informacyjnej „Żary Witają”,
- część działki nr 1231/2, obr. 6 m. Żary, o pow.0,0009 ha, w celu budowy kanału odprowadzającego wodę.

7.3.4. Użytkowanie wieczyste

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności reguluje ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności z dnia 20 lipca 2018 r. (tj. z dnia 27 października 2020 r. Dz.U. z 2020 r. poz. 2040). Na dzień 31.12.2021 r. wydano

6 190 szt. zaświadczeń (91 szt. w 2021 r.) o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności, w wyniku czego dokonano **3 204 szt.** opłat jednorazowych, w tym **425 szt.** w roku 2021 w rozbiu jak poniżej:

rok	bonifikata 40%	bonifikata 50%	bonifikata 60%	bonifikata 99%	bez bonifikaty
2019-2020	-	36 szt.	555 szt.	298 szt.	1890 szt.
2021	84 szt.	9 szt.	116 szt.	32 szt.	184 szt.

Łączna wartość udzielonych bonifikat w 2021 r. – 130 173,78 zł, w tym:

Wysokość bonifikaty	Ogólna kwota za przekształcenie	Wartość udzielonych bonifikat	Dochód gminy
40%	46 974,59 zł	18 789,84 zł	28 184,75 zł
50%	17 048,87 zł	8 524,44 zł	8 524,44 zł
60%	119 927,80 zł	71 956,68 zł	47 971,12 zł
99%	31 214,97 zł	30 902,82 zł	312,15 zł
bez bonifikaty	26 206,91 zł	-	26 206,91 zł
SUMA	241 373,14 zł	130 173,78 zł	111 199,37 zł

Całkowity dochód z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności w 2021 r. wraz z opłatami rocznymi wyniósł 267 477,16 zł.

Dochód z tytułu opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim w roku 2021 wyniósł 411 941,01 zł.

7.3.5. Nabycie gruntów do zasobu nieruchomości

W 2021 roku Gmina Żary o statusie miejskim nabyła do zasobu komunalnego grunty o łącznej powierzchni 1232 m², za które wypłaciła odszkodowanie w wysokości 22 729,00 zł.

Wykaz gruntów nabytych do zasobu komunalnego

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Powierzchnia w m ²	Przeznaczenie	Wysokość odszkodowania w zł	Uwagi
1	ul. Warsztatowa	315/6 3	114	Poszerzenie drogi	6 600,00	Art 98 u.g.n (mpzp)
2	ul. Wyzwolenia	428/7 4	105	Poszerzenie drogi	5 700,00	Art 98 u.g.n (mpzp)
3	ul. Żołnierska	382/1 4	195	Poszerzenie drogi	0	Art 98 u.g.n (brak mpzp)

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Powierzchnia w m ²	Przeznaczenie	Wysokość odszkodowania w zł	Uwagi
4	ul. Wojska Polskiego	26/17 4	476	Poszerzenie drogi	Wycena w trakcie	Art 98 u.g.n (mpzp)
5	ul. Gen. Sikorskiego	307/3 4	313	Poszerzenie drogi	Wycena w trakcie	Art 98 u.g.n (mpzp)
6	ul. Lotników	14/7 2	8	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 104782F - ul. Moniuszki, drogi gminnej Nr 104828F - ul. Strzelców, drogi gminnej Nr 104863F - ul. Żabikowskiej	4 970,00	Art. 22 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
	pl. Inwalidów	45/3 2	21	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 104782F - ul. Moniuszki, drogi gminnej Nr 104828F - ul. Strzelców, drogi gminnej Nr 104863F - ul. Żabikowskiej	5 459,00	Art. 22 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
SUMA			1232	22 729,00		

7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych

Zarządzanie nieruchomościami komunalnymi i ich wykorzystanie do celów publicznych może odbywać się w oparciu o:

- zarządzanie bezpośrednie, realizowane przez radę gminy, burmistrza i upoważnionych pracowników,
- zarządzanie w systemie pośrednim przez jednostki organizacyjne podmioty mienia komunalnego, działające w formie:
  - jednostek organizacyjnych gminy (zakładów budżetowych, np. ośrodki sportu i rekreacji lub jednostek organizacyjnych np. szkoły podstawowe, ośrodki pomocy społecznej, a także gospodarstw pomocniczych),
  - innych zaliczanych do sektora finansów publicznych gminnym osobom prawnym utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych (np. spółki kapitałowe, jednostki prowadzące działalność kulturalną na podstawie ustawy o działalności kulturalnej, tj. muzea, biblioteki, dom kultury),

- spółek i spółdzielni z udziałem gminy, które powstają w wyniku przystąpienia gminy do spółek już istniejących lub też jako skutek zawarcia umowy z innymi podmiotami,
- zarządzanie majątkiem gminy w systemie zleceniowym. Gmina może również zlecić zarządzanie wydzieloną częścią swojego zasobu na podstawie umowy cywilno-prawnej podmiotom prywatnym. Podmiot prywatny winien w takiej sytuacji godzić interes gminy, użytkowników i dostawców usług. Podmiot zarządzający powinien traktować nieruchomość jako kapitał i realizować takie cele strategiczne jak: maksymalizacja dochodów z nieruchomości, wzrost wartości rynkowej nieruchomości. Przykładem powyższego modelu jest zarządzanie budynkami gminnymi przez Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Scharakteryzowane powyżej podmioty zarządzające w systemie pośrednim, zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.
Oczyszczalnie ścieków	1	1
Wysypiska odpadów	1	1
Targowiska	2	2
Przedszkola miejskie	10 (w tym 4 niepubliczne)	11 (w tym 5 niepublicznych)
Szkoły podstawowe	8 (w tym 3 niepubliczne)	9 (w tym 4 niepubliczne)
Gimnazja	0	0
Zespoły szkolno-przedszkolne	1	1
Żłobki	6 (w tym 4 niepubliczne)	6 (w tym 4 niepubliczne)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.
Biblioteki	1	1
Domy i ośrodki kultury	1	1
Muzeum	1	1
MOSRIW	1	1
Cmentarze komunalne	2	2
Ośrodki pomocy społecznej	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	1	1
Szalety	1	1

W systemie pośrednim majątek gminny przekazywany jest w oparciu o decyzję administracyjną burmistrza, przekazującą nieruchomości w trwały zarząd, lub kodeks spółek w formie aportu. Z tytułu prawa własności rozdysponowanego majątku organy gminy mają możliwość wpływu na funkcjonowanie tych jednostek i ocenę prawidłowości wykorzystania przekazanego im mienia. Zakres nadzoru właścicielskiego gminy i jego instrumenty są różnicowane w zależności od formy organizacyjno-prawnej jednostki i sposobu przekazania jej mienia.

Wybór sposobu organizacji zarządzania nieruchomościami komunalnymi powinien być wypadkową zasad realizacji zadań publicznych, lokalnych potrzeb i możliwości, charakteru prowadzonej działalności oraz specyfiki gminy i kierunków przyjętej przez nią polityki rozwoju.

7.4.1. Zarządzenie majątkiem gminy w systemie zleconym

Powierzchnie targowe

Lp.	Nazwa	Powierzchnia ogólna	Powierzchnia sprzedażowa [m ²]	Pawilony handlowe	Stoły targowe / miejsca	Inne miejsca targowe
1	Targowisko przy ul. Lotników	15 600	15 150	163 (do wynajęcia 7)	78	317
2	Targowisko przy ul. Kąpielowej	414,12	414,12	32 (do wynajęcia 1)	10	7

Wpływy z targowisk: 712 000,00 zł, w tym:

- wpłaty czynszu i mediów – 596 000,00 zł,
- opłata targowa – 0 zł,
- opłata rezerwacyjna – 116 000,00 zł.

- odpady – 106 000,00 zł,
- utrzymanie czystości – 102 000,00 zł,
- ochrona – 99 000,00 zł,
- naprawy i remonty – 48 000,00 zł
- administrowanie targowiskiem – 239 000,00 zł,
- opłata targowa – 0 zł,
- opłata za pobieranie pożytków 0 zł.

Koszty utrzymania: 712 000,00 zł, w tym:

- energia i media – 118 000,00 zł,

7.5. Najem lokali mieszkalnych

Najmem lokali mieszkalnych zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej zajmuje się Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach. W roku 2021 w wyniku przeprowadzonych działań odzyskano 54 lokale mieszkalne, w tym 45 docelowych i 9 socjalnych. Lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych w ilości 20 przekazano do zbycia w drodze przetargu, natomiast 34 przeznaczono do ponownego zasiedlenia. Zgodnie z zatwierdzonymi listami do przydziału, wyrokami eksmisyjnymi z zasądzonym lokalem socjalnym czy tymczasowym oraz wnioskami instytucji i właścicieli z prawomocnymi wyrokami, dla których gmina jest zobowiązana do zapewnienia lokali socjalnych i tymczasowych, dokonano w roku 2021 przydziału 54 lokali i podpisano umowy na 32 lokale docelowe i 16 socjalnych i tymczasowych. Łącznie ponownie zasiedlono 48 lokali.

7.6. Remonty

Środki gminne przeznaczone na remonty zasobu komunalnego:

- stanowią refundacje poniesionych kosztów w związku z realizacją powierzonych przez gminę zadań własnych. W 2021 r. wynosiły 574 746,18 zł i zostały wydatkowane na:
  - roboty elektryczne 105 603,11 zł,
  - roboty zduńskie 70 000,00 zł,
  - roboty ogólnobudowlane 73 580,00 zł,
  - remonty wolnych lokali 130 000,00 zł,
  - roboty gazowe 120 816,89 zł,
  - zabezpieczenie nieruchomości ul. Skarbowa 4 15 451,68 zł,
  - rozbiórkę pustostanów 47 966,90 zł,
  - remont dachu wiaty - zbiornik wodny 11 327,60 zł,
- w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych oraz realizacji planów, uzyskane środki z zasobu mieszkaniowego w wysokości 524 028,49 zł w całości przeznaczono na poprawę stanu technicznego budynków i lokali tj.:
  - wymianę stolarki okiennej 83 101,73 zł,
  - wymianę stolarki drzwiowej 107 844,55 zł,
  - wykonanie nowej instalacji gazowej 34 842,36 zł,
  - naprawy instalacji elektrycznej 9 532,88 zł,
  - wykonanie wiat śmietnikowych 103 933,02 zł,
  - naprawę i doszczelnianie dachów 42 699,96 zł,
  - wymianę podłóg 8 523,73 zł,
  - wymianę pionów wodnych i kanalizacyjnych 10 458,73 zł,
  - naprawę kominów rynien i opierzeń 63 821,00 zł,
  - pozostałe remonty 59 210,53 zł.

7.7. Polityka windykacyjna

Odyskiwaniem należności z tytułu czynszu zajmuje się komórka windykacyjna w Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Żarach. I etapem jest wysyłanie dobrowolnych wezwań do zapłaty. W roku 2021 wysłano wezwania na kwotę 2 456 015,23 zł. Działania te mają na celu przypomnienie o zaległych płatnościach, zapobieganie przedawnieniom oraz oczekiwanie na wymierną reakcję najemcy na spłatę jednorazową bądź zobowiązanie się do spłaty na raty.

W roku 2021 na wniosek najemców zawarte zostały 46 ugód. W przypadku braku realizacji spłaty i zerwaniu ugody, sprawa kierowana jest na drogę sądową o zapłatę.

W roku 2021 do Sądu zostało skierowanych 200 spraw na kwotę 1 202 577,58 zł, natomiast wpłat z tytułu zaległości zasądzonych w nakazach zapłaty względem ZGM sp. z o.o. odnotowano 708 723,71 zł, a względem Gminy Żary o statusie miejskim 295 242,24 zł. Ogólny procent płatności bieżących w 2021 wyniósł 89,38 %.

II etapem działań windykacyjnych jest kierowanie spraw na drogę postępowania egzekucyjnego. W roku 2021 ze względu na skrócenie okresu przedawnienia nakazów zapłaty do komorników skierowano wnioski egzekucyjne na ogólną kwotę 1 133 897,26 zł. Niektórzy najemcy nie regulują zobowiązań czynszowych od lat, nie posiadają też żadnego majątku, nie pracują lub pracują dorywczo, często posiadają liczne tytuły egzekucyjne. Posiadają bardzo niskie renty, emerytury, ponoszą duże wydatki na leczenie w związku z tym ściągalność należności jest często wydłużona w czasie lub też zupełnie bez-skuteczna. Ściągalność opłat czynszowych z roku na rok się poprawia w roku 2015 wynosiła 82,95%, a obecnie za rok 2021 89,38%. Dłużnicy będący w trudnej sytuacji finansowej bądź niezaradni życiowo mogą korzystać z dodatków mieszkaniowych, zapomóg, zasiłków z MOPS-u, możliwości zamiany lokalu na mniejszy lub składać wnioski o najem socjalny.

7.8. Polityka czynszowa

Zgodnie z zarządzeniem nr WA.0050.211.2021 z dnia 06.10.2021 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu dla mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim, stawka bazowa czynszu 1m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych w wysokości 6,20 zł.

Przy ustalaniu wysokości czynszu dla danego lokalu stosuje się zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania i podwyższania bazowej stawki czynszu określonej w uchwale nr XXVII/4/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2017 - 2022.

Liczba lokali w których zastosowano zniżkę bazowej stawki czynszu:

- lokale bez instalacji gazowej w budynku (zniżka 10%) - 184,
- lokale w strefie Kunice (zniżka 5%) - 93,
- lokale z WC poza budynkiem (zniżka 10%) - 99,
- lokale bez instalacji gazowej w lokalu (zniżka 5%) - 25,
- lokale bez naturalnego światła w kuchni (zniżka 10%) - 14,
- lokale ze wspólną łazienką lub przedpokojem (zniżka 10%) - 26,
- lokale powyżej 4 kondygnacji (zniżka 5%) - 14,
- lokale bez instalacji wod. – kan. (zniżka 10%) - 0.

Liczba lokali w których zastosowano zniżkę bazowej stawki czynszu:

- lokale z wymianą pokrycia dachowego (wzrost o 5%) - 593,
- lokale z wymienioną stolarką okienną i drzwiową (wzrost o 5%) - 251,
- lokale z wykonaną modernizacją budynku (wzrost o 5%) - 232,
- lokale z wykonaną termomodernizacją (wzrost o 5%) - 88,
- lokale wyposażone w C. O. (wzrost o 5%) - 265,
- lokale wyposażone w C. W. (wzrost o 5%) - 79,
- lokale o powierzchni pow. 80 m2 (wzrost o 15%) - 41.

Stawka czynszu po uwzględnieniu wszystkich obniżek wysokości czynszu nie może być niższa niż 80 % stawki bazowej czynszu.

Zgodnie z zarządzeniem nr WA.0050.211.2021 z dnia 06.10.2019 r. stawka czynszu 1 m2:

- powierzchni użytkowej lokali przeznaczonych do najmu socjalnego położonych w budynkach wybudowanych po roku 2000 wynosi 2,45 zł,
- powierzchni użytkowej lokali przeznaczonych do najmu socjalnego położonych w budynkach wybudowanych przed rokiem 2000 wynosi 1,70 zł.

Czynniki podwyższające i obniżające bazową stawkę czynszu nie mają zastosowania przy ustalaniu stawki czynszu dla lokali przeznaczonych do najmu socjalnego.

Zgodnie z przedłożoną informacją z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. wpływy z czynszów za rok 2021 wyniósł 4 958 621,37 zł, w tym wpłaty bieżące 4 249 897,66 zł + windykacja 708 723,71 zł.

Wpływy z czynszów za rok 2020 wyniosły 5 237 768,77 zł, w tym wpłaty bieżące 4 379 825,25 zł + windykacja 857 943,52 zł.

7.9. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich

W 2021 r. złożono 17 wniosków na udzielenie dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich obiektów wpisanych do rejestru zabytków. W wyniku weryfikacji dotacji udzielono 12 podmiotom według poniższego wykazu:

Lp.	Adres nieruchomości	Wysokość przyznanej dotacji w zł	Całkowity koszt realizacji zadania (wg umowy) w zł	% udzielonej dotacji	Rodzaj prac
1	ul. Żagańska 34	5 250,00	10 500,00	50	Opracowanie dokumentacji projektowej
2	ul. Żagańska 37-37A	50 000,00	261 875,52	19,09	Remont elewacji budynku
3	Pl. Rynek 6-7	50 000,00	177 116,00	28,23	Remont dachu i klatki schodowej
4	Pl. Rynek 10	50 000,00	296 870,47	16,48	Prace konserwatorskie, roboty budowlane elewacji i docieplenie
5	ul. Żagańska 56	50 000,00	324 914,25	15,66	Remont elewacji
6	Pl. Przyjaźni 4	12 249,00	25 000,00	49	Remont drzwi

Lp.	Adres nieruchomości	Wysokość przyznanej dotacji w zł	Całkowity koszt realizacji zadania (wg umowy) w zł	% udzielonej dotacji	Rodzaj prac
7	ul. Żagańska 1	50 000,000	294 951,30	16,95	Remont elewacji, dachu, klatki schodowej, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
8	Pl. Inwalidów 11	50 000,000	107 925,12	46,33	Remont schodów głównych zewnętrznych
9	ul. 1 Maja 1A	50 000,000	314 547,74	15,90	Remont elewacji, remont stolarki drzwiowej zewnętrznej, wymiana stolarki okiennej, wzmocnienie ścian, docieplenie ściany zewnętrznej, remont dachu, remont kominów i ścianek kolankowych, malowanie klatki schodowej
10	ul. Wrocławska 13	50 000,000	319 322,11	15,66	Remont elewacji budynku
11	ul. Śródmiejska 11-11A	45 928,12	91 856,31	50	Izolacja przeciwwilgociowa fundamentów
12	Ul. Bohaterów Getta 29	33 259,41	66 518,82	50	Remont dachu, wzmocnienie konstrukcji kominów
RAZEM		496 686,53	2 291 397,64		

7.10. Działalność Miejskiego Konserwatora Zabytków

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami „Porozumienia z dnia 24 listopada 2008 roku w sprawie powierzenia Gminie Żary o statusie miejskim niektórych kompetencji z zakresu właściwości Wojewody Lubuskiego, realizowanych przez Burmistrza Miasta Żary”, z upoważnienia którego działa Miejski Konserwator Zabytków (Dz. U. W. L. Nr 124 poz. 1883 z dnia 1 grudnia 2008 r.)”		
1	liczba pozwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1	54
2	liczba pozwoleń odmownych na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1	1
3	liczba zaleceń konserwatorskich określających sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku - wydanych na podstawie art. 27	2
4	liczba decyzji nakazujących przeprowadzenie w terminie określonym w decyzji, prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku wydanych na podstawie art. 49	1
5	liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami - wydanych na podstawie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735)	7

**Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
„Porozumienia z dnia 24 listopada 2008 roku w sprawie powierzenia Gminie Żary o statusie miejskim
niektórych kompetencji z zakresu właściwości Wojewody Lubuskiego, realizowanych przez Burmistrza
Miasta Żary”, z upoważnienia którego działa Miejski Konserwator Zabytków
(Dz. U. W. L. Nr 124 poz. 1883 z dnia 1 grudnia 2008 r.)”**

6	liczba pozwoleń na wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 2	95
7	liczba pozwoleń na umieszczenie na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów (innych niż określone w art. 12 ust. 1) - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 10	2
8	liczba pozwoleń na prowadzenie działań mogących prowadzić do naruszenia substancji zabytków wpisanych do rejestru zabytków lub zmiany wyglądu tych zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 11	23
9	liczba pozwoleń odmownych na prowadzenie działań mogących prowadzić do naruszenia substancji zabytków wpisanych do rejestru zabytków lub zmiany wyglądu tych zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 11	3
10	liczba uzgodnionych decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego albo warunki zabudowy - wydanych na podstawie art. 53 ust. 4 lub art. 60 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	27
11	liczba pozwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 83 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	4
12	liczba odmownie uzgodnionych pozwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 83 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	2
13	liczba drzew , na usunięcie których wydano pozwolenia - wydanych na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	12
14	liczba drzew , na których pielęgnację wydano pozwolenia - wydanych na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	4
15	liczba pozwoleń na prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 3	5
16	liczba przyjętych zawiadomień o zagrożeniu dla zabytku wpisanego do rejestru zabytków - na podstawie art. 28 ustawy	2
17	liczba postanowień o odmowie wszczęcia postępowania - wydanych na podstawie art. 61 a KPa	45
18	liczba zaświadczeń o ostateczności decyzji administracyjnych - wydanych na podstawie art. 217 Kpa	178
19	liczba przekazanych wniosków wg właściwości - przekazanych na podstawie art. 65 Kpa	8
20	liczba pism różnych (opinie, notatki, odpowiedzi, referencje, wystąpienia)	11

ZESTAWIENIE:

- liczba decyzji, zezwoleń, uzgodnień, odmów (decyzje, postanowienia): **262**,
- liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami: **7**,
- liczba zaleceń konserwatorskich: **2**,
- liczba pism różnych (odpowiedzi, opinie): **11**,
- liczba zaświadczeń o ostateczności decyzji: **178**.

Ogółem: 460 spraw*

* podana szacunkowa liczba nie zawiera zmian decyzji, sprostowań, zawiadomień o wszczęciu postępowań, wezwań etc. związanych z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi.

7.11. Zagospodarowanie przestrzenne

W celu poprawy warunków zagospodarowania terenu i użytkowania obiektów zabytkowych Zamek Dewinów-Bibersteinów) oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa korzystania z obiektów, w dniu 25 czerwca 2020 r. Rada Miejska w Żarach podjęła uchwałę nr XIX/43/20 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów centrum miasta w Żarach. Uchwałą Nr XXVI/13/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - terenów centrum miasta w Żarach procedura opracowania zmiany planu miejscowego została zakończona.

Gmina Żary o statusie miejskim kontynuowała uczestnictwo w programie rozszerzonych konsultacji społecznych do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary w ramach otrzy-

manego grantu, który wydatkowano dla I etapu konsultacji w ramach projektu „Szkoła świadomego planowania przestrzennego 2.0”, realizowanego w ramach II Osi priorytetowej, Działania 2.19 PO WER 2014-2020.

Centrum Doradztwa Strategicznego z Krakowa, udzieliło wsparcia w ramach projektu i przeprowadziło serię szkoleń przygotowujących do wprowadzenia nowych technik konsultacji.

Celem projektu było wzmocnienie i pogłębienie procesów konsultacji społecznych realizowanych w ramach sporządzania dokumentów planowania i zagospodarowania przestrzennego w 22 gminach poprzez motywowanie i przygotowanie merytoryczne pracowników administracji samorządowej do wdrożenia pogłębionych (wykorzystujących głównie techniki deliberatywne) konsultacji społecznych.

7.11.1. Statystyka wydanych decyzji o warunkach zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych

W zakresie gospodarki przestrzennej wydano:

- decyzje zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych - **48**,
- opinie architektoniczne - **62**,
- zaświadczenia o rewitalizacji - **109**,
- decyzje o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego - **97**,
z tego:
  - decyzje celu publicznego - **19**,
  - decyzje o warunkach zabudowy - **78**,
- decyzje dot. budownictwa mieszkaniowego - **55**,
w tym:
  - budownictwo domów jednorodzinnych - **47**,
  - budownictwo domów wielorodzinnych - **8**,
- inne (infrastruktura, przemysł, usługi) - **40**.

7.12. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności, (w tym uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2017-2022)

Polityka mieszkaniowa Gminy Żary o statusie miejskim realizowana jest na podstawie:

- ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- ustawy o ochronie praw lokatorów,
- ustawy kodeks cywilny,
- ustawy o księgach wieczystych i hipotece,
- ustawy prawo budowlane,
- ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

- ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego,
- ustawy o ochronie danych osobowych,
- ustawy o przekształcaniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- ustawy prawo o notariacie,
- ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Szczegółowe zasady prowadzonej polityki i strategii określają uchwały Rady Miasta i zarządzenia Burmistrza Miasta Żary:

- uchwała w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie Burmistrza Miasta w sprawie ustalenia stawek czynszu dla mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie zasad gospodarowania mieniem gminnym w zakresie najmu i minimalnych stawek czynszu za lokale użytkowe,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie stawek czynszu najmu dla pomieszczeń przeznaczonych do adaptacji poddaszy lub innych pomieszczeń niemieszkalnych z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie czynszu za pomieszczenia gospodarcze z zasobu mieszkaniowego Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie ustalania stawek czynszu za umieszczenie reklam i kamer monitorujących na gminnych budynkach mieszkalnych.

Do realizacji zadań własnych gminy powołany został Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach, który w ramach swojej działalności realizuje gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim. Do głównych zadań należy:

- zawieranie umów najmu lokali mieszkalnych na czas nieoznaczony i lokali socjalnych na podstawie pisemnego skierowania wydanego przez Burmistrza Miasta Żary lub osoby przez niego upoważnionej,
- wykonywanie wszelkich czynności prawnych związanych z ww. umowami w szczególności dochodzenia należności z tytułu czynszu i innych opłat,
- dokonywanie drobnych napraw związanych z użytkowaniem budynków i lokali w powierzonych zasobach komunalnych z pokrywaniem ich kosztów z pobranego czynszu,
- remonty lokali, budynków i innych obiektów wykonywane za zgodą Burmistrza Miasta Żary i na koszt Gminy Żary o statusie miejskim, na podstawie refundacji kosztów lub pokryte z wpłaconych czynszów i z windykowanych należności.

W stosunku do roku 2020 wprowadzono do oferty i sprzedano znacznie więcej lokali mieszkalnych oraz znacznie więcej działek gruntu. Powyższe związane było z dużym zainteresowaniem nabywców i niskimi ratami kredytowymi w bankach. Trudności jednak były z przygotowaniem nieruchomości do przetargów z racji obostrzeń i ograniczeń wprowadzonych w związku z epidemią koronawirusa COVID-19.

W 2021 r. kontynuowano wydawanie zaświadczeń o jednorazowej spłacie z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności, zarówno w pełnej kwocie, jak i z bonifikatą, zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy z dnia 20 lipca 2018r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Wpływy do budżetu gminy były na podobnym poziomie jak w 2020 roku.

Gmina Żary o statusie miejskim posiada szeroki katalog nieruchomości przeznaczonych do zbycia, w szczególności w zakresie lokali mieszkalnych i działek budowlanych pod budownictwo mieszkaniowe. Przygotowywane są kolejne nieruchomości, poprzez podziały nieruchomości oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W ofercie gminy znajdują się również nieruchomości o funkcjach komercyjno-usługowych, handlowych i przemysłowych, jednak są one ograniczone przede wszystkim powierzchnio.

W sektorze budownictwa nastąpił widoczny spadek aktywności w porównaniu z rokiem 2020.

7.12.1. Program rewitalizacji dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016 - 2022

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Miejską, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (uchwała nr XXIII/105/16 z dnia 28 października 2016 r.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

KATALOG PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

NAZWA PROJEKTU	REALIZACJA
REWITALIZACJA ZESPOŁU PARKOWO-FÓLWARCZNEGO WRAZ UTWORZENIEM CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH	Inwestycja zrealizowana.
ŻARSKI PARK KULTURY I NAUKI	Inwestycja zrealizowana.
ANIMACJA LOKALNA NARZĘDZIEM PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	Realizacja przedsięwzięcia Animacji Lokalnej ze względu na stan pandemii Covid-19 nie odbyła się.
RAZEM – AKTYWNA INTEGRACJA KLIENTÓW MOPS W ŻARACH	Informacje o realizacji przedsięwzięcia zostały opisane w części dot. Projektu „Integracja Społeczna i Zawodowa szansą na wzrost aktywności mieszkańców Żar”.
ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ	W 2018 r. w ramach powstania z dniem 1 kwietnia 2018 r. mieszkań chronionych w strukturach ŚDS, zatrudniono trzech pracowników obejmujących wsparciem podopiecznych mieszkańców. W 2019 r. zatrudniono jednego pracownika w ramach mieszkań chronionych w strukturach MOPS. Pracownicy wspierają osoby niepełnosprawne będące w bardzo trudnej sytuacji życiowej w wykonywaniu przez nie codziennych zadań (pomoc w dostępie do urzędu, przychodni zdrowia, pomoc w treningu funkcjonowania w codziennym życiu).
PRACA PODWÓRKOWA	Realizacja przedsięwzięcia Pracy Podwórkowej ze względu na stan pandemii Covid-19 nie odbywała się.
CENTRUM WSPARCIA RODZINY	Realizacja Centrum Wsparcia Rodziny nie odbywała się ze względu na sytuację epidemiologiczną, stan pandemii Covid 19.
REMONT BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 7A I 7B WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM OTOCZENIA	Dotyczy jedynie budynku Okrzei 7B, gdyż budynek 7A to wspólnota. W ramach zadania wykonano: <ul style="list-style-type: none"> • wymianę instalacji elektrycznej na klatkach schodowych, • wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej na częściach wspólnych, • kompleksowy remont dachu i kominów, • bieżące wykaszanie terenów zielony wokół otoczenia budynku, • bieżące porządkowanie terenów z odpadów, • letnie i zimowe utrzymanie terenu.
MODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. KATOWICKIEJ 4 WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGLÉGO TERENU	W ramach zadania wykonano: <ul style="list-style-type: none"> • całkowitą wymianę stolarki okiennej w lokalach, na klatkach schodowych i toaletach, • roboty kominarskie związane z udrożnieniem i frezowaniem kominów spalinowych, • remont 3 lokali socjalnych, • uprzątnięcie terenów z nagromadzonych odpadów stałych, • bieżącą pielęgnacją terenów zielonych, • letnie i zimowe utrzymanie terenów.
REMONT BUDYNKÓW I ZAGOSPODAROWANIE PODWÓREK PRZY UL. ŚREDNIEJ I SZKOLNEJ	W ramach zadania wykonano: <ul style="list-style-type: none"> • wymianę instalacji elektrycznej w budynkach (Szkolna 12 i 15), • wymianę stolarki okiennej na klatkach schodowych oraz w lokalach, • wymianę stolarki drzwiowej do lokali, • bieżącą pielęgnacją terenów zielonych, • letnie i zimowe utrzymanie terenów.
ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZY UL. WITOSA 36	W ramach zadania wykonano: <ul style="list-style-type: none"> • wymianę instalacji gazowej w budynku i lokalach, • wymianę instalacji elektrycznej na częściach wspólnych, • bieżące wykaszanie terenów zielonych, • letnie i zimowe utrzymanie.

NAZWA PROJEKTU	REALIZACJA
DOSTOSOWANIE DZIEDZIŃCA MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ I OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO	<p>Zadanie zostało wykonane.</p> <p>Budynek wpisany do rejestru LWKZ (L-624/A i L-625/A) znajduje się na działce nr ewidencyjny 389, obręb 2 dla którego prowadzona jest Księga Wieczysta o nr ZG1R/00032851/1 w Sądzie Rejonowym w Żarach. Powierzchnia działki wynosi 1924 m², w tym budynek 300 m², teren utwardzony 410 m², pozostała część to teren zielony – trawa i 8 drzew.</p> <p>Wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prace budowlane - 68 434,10 zł, • nadzór archeologiczny - 4 000 zł, • nadzór inwestorski i projekt - 3 000 zł, • nadzór i projekt instalacji sanitarnej i rozdzielania wód – 1 000 zł, • materiały i robociznę instalacji kanalizacyjnej – 18 500 zł, • ogrodzenie i bramę: <ul style="list-style-type: none"> • projekt i uzgodnienia – 2 500 zł, • konserwatorski program prac – 2 000 zł, • remont – 7 440 zł. <p>Koszty wykonanych prac i dokumentacji zostały pokryte ze środków własnych. Zamontowano obiekty małej architektury w ramach projektu Żarski Park Nauki i Kultury – Budowa ścieżki historycznej na terenie Muzeum w 2019 r., tj.: 5 kiosków multimedialnych, 2 tablic informacyjnych oraz utwardzono teren do prowadzenia zajęć warsztatowych. Do realizacji pozostaje instalacja wypożyczalni rowerów.</p>
TERMOMODERNIZACJA I REMONT HALI SPORTOWEJ	<p>Zakres projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • docieplenie ścian zewnętrznych hali, • docieplenie stropów i stropodachów, • wymiana stolarki okiennej, • modernizacja instalacji oświetleniowej hali sportowej: • termin wykonania - 06.07.2017 r., • kwota wykonania - 36 900,00 zł, • opis wykonanych prac – demontaż opraw 24 szt. z utylizacją, • montaż opraw LED z wymianą przewodów niespełniających wymogów, • wymiana i montaż nowej rozdzielnicy, • pomiary rezystancji izolacji inst. elektrycznej, • pomiary natężenia oświetlenia, <p>Lokalizacja - ul. Zwycięzców 38.</p>
ADAPTACJA WIEŻY WARTOWNICZEJ WRAZ Z MURAMI OBRONNYMI NA CELE TURYSTYCZNE	Zrealizowano.
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. CZĘSTOCHOWSKIEJ 15	Termomodernizacja nie została zrealizowana. Z zebranych danych wynika, że nie przyznano środków na realizację w/w zadania. Przewidywano źródła finansowania RPO WL 2014-20120/EFRR); środki własne podmiotu realizującego.
TERMOMODERNIZACJA I REMONT KAMIENIC Z ZAGOSPODAROWANIEM PODWÓREK	Budynki wspólnotowe - inwestycje prowadzone przez wspólnoty z udziałem w częściach wspólnych Gminy Żary o statusie miejskim – kompleksowy remont budynków (ul. Górnośląska 11 i ul. Podchorążych 8) i kompleksowy remont dachu i wymiana okien (ul. Parkowa 6).
ODTWORZENIE WALORÓW HISTORYCZNYCH OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	Budynki wspólnotowe – prace prowadzone przez wspólnoty z udziałem w częściach wspólnych należących do Gminy Żary o statusie miejskim. Nie prowadzono prac termomodernizacyjnych.
ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. LEGIONISTÓW 2 NA DOM SENIORA	Budynek przy ul. Legionistów 2 został zaadoptowany na cele przychodni stomatologicznej, właściciel prywatny myśli o dalszych inwestycjach w tym miejscu. Jest to inwestycja prywatna.

NAZWA PROJEKTU	REALIZACJA
ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. LEGIONISTÓW 3 NA MIESZKANIA KOMUNALNE	Budynek przy Legionistów 3 (obecnie Policja) będzie mógł być zaadoptowany na mieszkania po wybudowaniu przez Policję nowej siedziby. Miasto przekazało nieodpłatnie działki policji przy ul. Fabrycznej.
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 35	<p>Dnia 25 lutego 2019 r. wpłynęło do Żarskiego Domu Kultury pismo z Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze informujące o uzyskaniu przez projekt wymaganej liczby punktów, spełnieniu kryteriów wyboru. Jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania.</p> <p>Mimo braku dofinansowania Żarski Dom Kultury przystąpił do termomodernizacji budynku przy ul. Okrzei 35 ze środków Gminy Żary o statusie miejskim z dotacji celowej. Zadanie realizowane jest w zakresie dostosowanym do wielkości posiadanych środków 868 717,00 zł. W ramach zadania zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • docieplenie ścian zewnętrznych i zewnętrznych piwnic, • docieplenie dachu, • wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, • demontaż i ponowny montaż elementów zamontowanych na elewacji (kamery, oświetlenie, itp.), • inne prace niezbędne do wykonania przy termomodernizacji (przebudowy kominów, wymiany obróbek blacharskich, pasy pod i nad rynnowe, itp.), • wymianę rynien i rur spustowych wraz z przebudową odpływów w gruncie do najbliższych studzienek • w celu zabezpieczenia obszarów termo-modernizowanych przed podciekaniem, • wymianę instalacji odgromowej, • wymianę parapetów zewnętrznych w celu niwelacji mostków termicznych przegród okiennych, • przebudowę wejścia wraz z remontem schodów, zadaszenia i gablot reklamowych z uwzględnieniem oświetlenia. <p>Rozpoczęcie: 10.09.2020 r. Zakończenie: 27.08.2021 r.</p>
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 15	Inwestycja zakończona.
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIEJSKIEGO W ŻARACH	<p>W dniu 17 marca 2020 r. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania tego projektu po pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej zmiany w RPO-Lubuskie 2020, w tym zwiększenia alokacji środków dla tego działania. Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta 12 maja 2020 r. Według umowy o dofinansowanie projektu: całkowita wartość projektu: 1 450 871,34 zł, całkowita wartość dofinansowania: 1 160 124,11 zł. Realizacja projektu nie została rozpoczęta w 2020 roku. Równoległe Wydział Administracyjny realizował zadania niezależne od wyników ww. konkursu, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonane zostało opracowanie nowej aranżacji biur obsługi mieszkańców BOM B i C przez firmę ARCHITON Studio Projektowania Wnętrz, ul. Bajana 5/8, 54-129 Wrocław. Przedmiotowe opracowanie było niezbędnym krokiem wstępnym do przygotowania projektu budowlanego obejmującego zakres przebudowę pomieszczeń BOM B i C, • zrealizowane zostało zadanie polegające na wykonaniu ekspertyzy technicznej stropów i filarów nośnych pomieszczenia BOM C. Przedmiotowa ekspertyza miała na celu określenie możliwości przebudowy elementów konstrukcyjnych przedmiotowego pomieszczenia.

Opracowanie pod nadzorem: **Marka Iwlewa**, Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Architektury i Zasobów Komunalnych.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE

8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska

Działania podejmowane w 2021 r. przez Urząd Miejski w Żarach zmierzające do poprawy jakości powietrza w mieście:

- od 2017 r. w pierwszy poniedziałek i wtorek każdego miesiąca, w granicach administracyjnych miasta Żary obowiązuje darmowa komunikacja miejska;
- w 2019 r. Gmina Żary o statusie miejskim zakupiła 30 miejskich rowerów najnowszej generacji;
- w roku 2021 przygotowała 2 nowe stacje rowerowe w Kunicach przy stadionie „Unii Kunice” oraz Hucie. W tej chwili w Żarach mamy już do dyspozycji 9 miejsc postojowych i 37 rowerów. Żarskie Rowery to alternatywny środek transportu, umożliwiający szybkie poruszanie się po naszym mieście. Jest dobrym uzupełnieniem komunikacji miejskiej w Żarach;
- współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska. Objęcie miasta Żary mobilnym laboratorium badającym jakość powietrza w różnych jego częściach w miesiącach lipiec - sierpień, następnie przed sezonem grzewczym, tj.: wrzesień - październik oraz w sezonie grzewczym, tj.: grudzień;
- udzielenie dotacji celowej z przeznaczeniem na przedsięwzięcia służące rozwojowi rodzinnych ogrodów działkowych w Gminie Żary o statusie miejskim. W 2021 r. z programu skorzystało 12 Rodzinnych Ogrodów Działkowych, a łączna kwota wypłaconych na ten cel środków finansowych wyniosła 72 000,00 zł;
- na terenie miasta Żary w 2021 r. nasadzono 97 sztuk drzew oraz 2 736 sztuk krzewów;
- w 2021 r. przeprowadzono II edycję akcji „Drzewa Młodych Żaran” organizowanej przez MOSRiW w Żarach. Akcja polegała na upamiętnianiu narodzin dzieci urodzonych po 1 stycznia 2021 r. i zameldowanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, poprzez udział w sadzeniu drzewa oznaczonego tabliczką z imieniem dziecka oraz datą jego narodzin. W ramach akcji posadzono 10 drzew w następujących lokalizacjach: teren zielony przy ul. Ludowej, park przy ul. Czerwonego Krzyża;
- od początku października 2018 r. harmonogram wywozu odpadów w Żarach dostępny jest także za pośrednictwem aplikacji na smartfony Kiedy Wywóz. Aplikacja pozwala na łatwy i szybki dostęp do aktualnych danych, przedstawionych w przejrzysty i czytelny sposób;
- na terenie miasta Żary zamontowanych jest 5 paneli Led informujących o poziomie zanieczyszczeń powietrza;
- umieszczanie na stronie internetowej w zakładce „Pomiary powietrza” wykresu dot. stężeń pyłu PM 10 w danym roku, przygotowywanie i umieszczanie danych pomiarowych dla pyłu PM 10 oraz benzo(a)pirenu z ostatniego tygodnia na stronie internetowej oraz w biuletynie INFO ŻARY;
- w 2021 r. trzykrotnie zlecono wykonanie pomiarów zanieczyszczeń w powietrzu przy pomocy DRONA z podwieszonymi urządzeniami do pomiaru pyłów i gazów np. PM 2.5 , PM 10, CO₂, TVOC, HCHO. Zlecono również przeprowadzenie ekspertyzy w zakresie analizy pobranej próbki odpadu paleniskowego, pobranej przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Żarach, zgodnie z obowiązującą umową z Centralnym Laboratorium Pomiarowo-Badawczym.

Informujemy, iż zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219, 1378, 1565, 2127, 2338), Główny Inspektor Ochrony Środowiska w terminie do 30 kwietnia br. ma obowiązek publikować Roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim. Ocena zawiera podsumowanie wyników pomiarów prowadzonych na łącznie siedmiu stanowiskach we wszystkich strefach województwa lubuskiego, między innymi w naszym mieście.

8.1.1. Program wymiany pieców

W celu poprawy jakości powietrza w mieście Żary w 2017 r. wprowadzono program udzielania dotacji celowej na wsparcie finansowania kosztów inwestycji, związanych z celami grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Od 2017 r. w ramach kolejnych naborów 393 mieszkańcom Żar udzielono dotacji, angażując przy tym środki pochodzące z budżetu gminy w wysokości 2 205 687,20 zł.

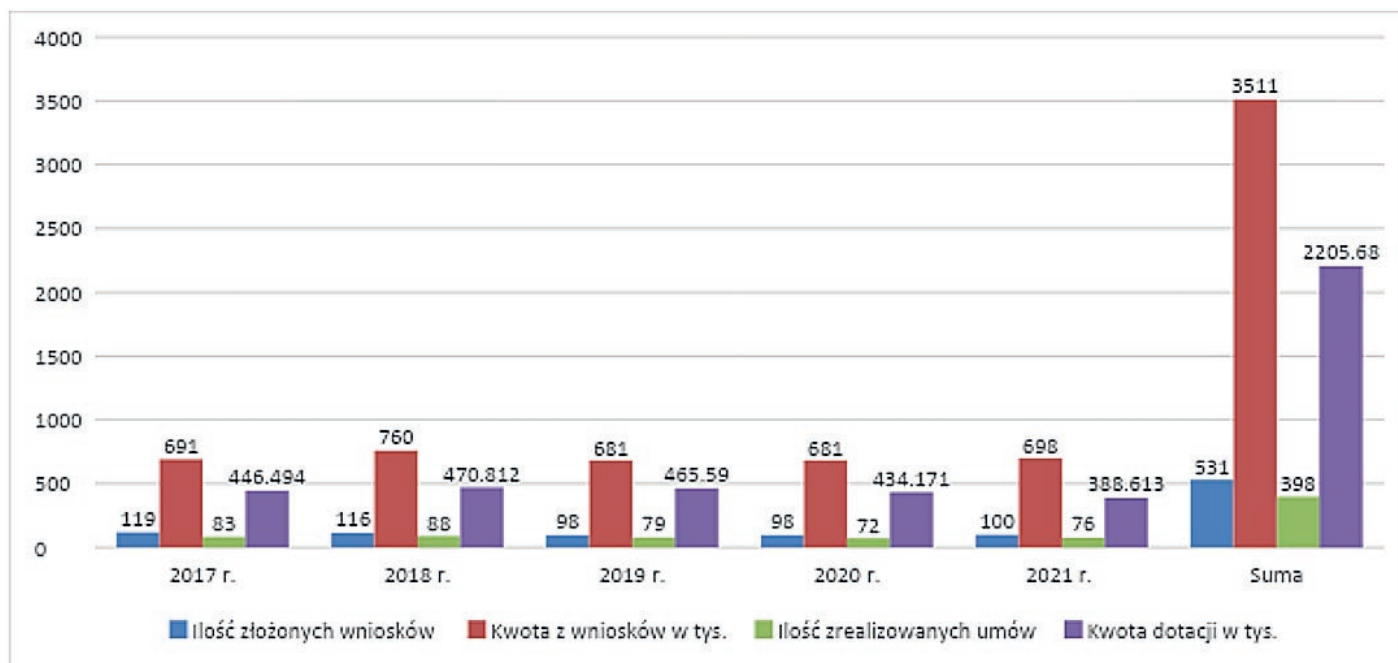
W 2021 r. w ramach VI edycji programu wpłynęło 100 wniosków o udzielenie dotacji celowej na finansowanie kosztów inwestycji zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, związanych z celami

grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Ostatecznie z dotacji skorzystało 76 Beneficjentów, a łączna kwota wypłaconych środków finansowych wyniosła 388 613,00 zł.

Wprowadzenie programu dofinansowania wymiany ogrzewania pozwoliło zlikwidować ok. 450 palenisk z terenu miasta Żary. Wylimitowanie procesu spalania węgla w budynkach mieszkalnych przełożyło się na znaczące ograniczenie emisji pyłów, w szczególności PM10 i PM 2,5 oraz poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla.

Wykres przedstawia podsumowanie programu wymiany pieców za lata 2017-2020

8.1.2. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest

Na terenie Miasta Żary przeprowadzona została inwentaryzacja materiałów azbestowych metodą spisu z natury, mająca na celu określenie lokalizacji, stanu oraz ilości wyrobów zawierających azbest. Na podstawie uzyskanych informacji sporządzono wymagane przepisami prawa ankiety, a następnie opracowane zostało tabelaryczne zestawienie obiektów, na których występuje azbest. W zestawieniu uwzględniono numery ewidencyjne obrębów i działek.

Z przedstawionych danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie miasta Żary to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych oraz budynkach zabudowy gospodarczej. Obiekty, w których znajdują się wyroby zawierające azbest na terenie miasta Żary to głównie domy mieszkalne oraz budynki gospodarcze.

W 2021 r. na terenie miasta Żary nie prowadzono prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Natomiast od 2016 r. z terenu miasta Żary usunięto 141,88 Mg wyrobów zawierających azbest za łączną kwotę 91 533,90 zł, która została pozyskana z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.

8.1.3. Program „Czyste Powietrze”

W ramach porozumienia zawartego 31.05.2021 r. z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, Urząd Miejski w Żarach udziela bezpłatnego wsparcia w zakresie merytorycznym dotyczącym Programu „Czyste Powietrze”. To Program, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Działania te nie tylko pomagają chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększają domowy budżet, dzięki wsparciu finansowemu.

8.2. Bezpłatna komunikacja w mieście

W 2021 roku funkcjonowała darmowa komunikacja miejska na terenie miasta Żary w wybrane dni miesiąca. Koszty związane z bezpłatną komunikacją miejską poniosła w całości gmina, co było ujęte w umowie z przewoźnikiem na wykonywanie usługi gminnego transportu publicznego w komunikacji miejskiej na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Dodatkowo darmowa komunikacja miejska w dniach obejmowała okres Świąt Wszystkich Świętych tj. (31.10.2021 - 02.11.2021).

Dni, w których prowadzona była darmowa komunikacja miejska w 2021 roku: **4, 5 stycznia; 1, 2 lutego; 1, 2 marca; 12, 13 kwietnia; 10, 11 maja; 7, 8 czerwca; 5, 6 lipca; 2, 3 sierpnia; 6, 7, 22 września; 4, 5 października; 8, 9 listopada; 6, 7 grudnia.**

8.3. Informacja z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej

1. Komunikacja miejska swoim zasięgiem obejmuje obszar administracyjny miasta Żary.
2. Przebieg linii komunikacyjnych jest tak dobrany, aby zapewniał m. in. dojazd młodzieży do większości szkół i powrót z nich, tak samo jak dorosłym dojazd do większości zakładów i przedsiębiorstw zlokalizowanych na całym terenie miasta.
3. W Żarach w 2021 roku funkcjonowało 30 linii komunikacyjnych, na których łącznie rocznie przejechano około 346 000 km, obsługując w tym czasie ok. 350 000 pasażerów biletowanych.
4. Koszt jednorazowego biletu normalnego wynosi 2 zł, natomiast bilet ulgowy - 1 zł. Szczegóły opłat za korzystanie z komunikacji miejskiej w Żarach określa uchwała nr XV/224/07 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 20.12.2007 r. w sprawie ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu.
5. Uchwała nr XLVII/93/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28.09.2018 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu, Rada Miejska rozszerzyła uprawnienia do bezpłatnych przejazdów autobusami komunikacji miejskiej na terenie miasta Żary o osoby niepełnosprawne i ich opiekunów będący uczestnikami ośrodków wsparcia w Żarach oraz o osoby niewidome i ociemniałe oraz ich przewodników na podstawie ważnej legitymacji Polskiego Związku Niewidomych.
6. Średnie miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe z Urzędu Miejskiego dla Przewoźnika to ok. 95 600 zł brutto.
7. Miejska komunikacja publiczna w Żarach:
  - obsługiwana jest przez 9 autobusów (tabor dzienny) – w tym 2 o ilości miejsc powyżej 100 (w zależności od frekwencji), na łącznej liczbie ok. 1453 km (suma przejazdu poszczególnych tras w ciągu doby),
  - obsługuje ok. 80 przystanków autobusowych.

8.4. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na szczeblu lokalnym, którego głównym założeniem jest systemowe ograniczenie niskiej emisji. Przedmiotowy dokument powstał z potrzeby opracowania przejrzystej, kompleksowej i realistycznej strategii poprawy sytuacji i zgodnie z intencją powinien przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, poprawy wizerunku gminy, zwiększenia dostępu do krajowych i europejskich funduszy, a także zwiększenia bezpieczeństwa i niezależności energetycznej. Gospodarka niskoemisyjna to gospodarka polegająca na prowadzeniu działań uwzględniających korzyści ekonomiczne, społeczne i środowiskowe a zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Podczas tworzenia dokumentu przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie oraz wpływu jaki wywierają na nie poszczególne sektory, a także przedstawia propozycje oraz opis zadań niezbędnych do komplek-

sownego rozwiązania problemów związanych z gospodarką niskoemisyjną.

Celem nadrzędnym opracowania jest poprawa warunków życia mieszkańców wraz z rozwojem gospodarczym Gminy Żary o statusie miejskim przy założeniu niskoemisyjności realizowanych działań.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim zakłada realizację 22 działań, których celem jest zmniejszenie emisji CO₂, emisji pyłów PM₁₀, zmniejszenie zużycia energii finalnej lub zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł OZE. Dla każdego z działań określono jednostkę odpowiedzialną, ramy czasowe realizacji, zaplanowano budżet oraz przewidziane źródła finansowania.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim z perspektywą obowiązywania na lata 2021–2025 jest aktualizacją Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2014 – 2020 przyjętego uchwałą Nr III/8/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2014 – 2020.

Gmina Żary o statusie miejskim w 2021 roku zleciła opracowanie raportów z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej za lata 2018, 2019 i 2020. W ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla okresu lat 2018-2020 wyznaczono 22 zadania z których 18 zrealizowano bądź jest realizowanych 5 zadań, dotyczących modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej i poprawy funkcjonowania systemu transportu publicznego zostało zakończonych, z tym że w jednym przypadku jedno poddziałanie jest jeszcze w trakcie realizacji. 3 zadania, także dotyczące modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, są w trakcie realizacji (na poziomie prac rzeczowych bądź przetargów) i zostaną zakończone w najbliższych latach. 10 zadań jest realizowanych systematycznie, każdego roku. Dotyczą one zarówno działań inwestycyjnych, takich jak wymiana oświetlenia placów i ulic, termomodernizacje i zmianę systemu ogrzewania w budynkach mieszkalnych (podłączanie do sieci ciepłowniczej, wymiana starych kotłów, montaż pomp ciepła), jak i zadań nie inwestycyjnych: niskoemisyjna gospodarka przestrzenna, działania informacyjne, promocyjne i edukacyjne.

4 zadań nie zrealizowano – 3 związanych z montażem instalacji odnawialnych źródeł energii (zarówno gmina nie dofinansowywała takich działań, jak i mieszkańcy nie składali wniosków w ramach programu „Czyste powietrze”) i 1 polegającego na szkoleniach w zakresie efektywności energetycznej, zmian klimatu i OZE. Działania inwestycyjne są najczęściej zadaniami wieloetapowymi, a stopień i okres realizacji uzależniony jest od przyznanych dofinansowań. Planowano także dodatkowe zadania, które jednak nie mogły zostać zrealizowane ze względu na brak uzyskanego dofinansowania. W latach 2018-2020 wydatkowano na realizację zadań 7 988 479,80 zł, w tym dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 wyniosło 3 605 833,59 zł. Dodatkowo część zadań jest finansowana w ramach wydatków bieżących bądź ich koszt stanowi dane poufne.

Planowany finalny koszt zadań będących na etapie realizacji i zakończonych w następnych latach wyniesie 9 359 474,23 zł, w tym dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 ponad 4 130 842,91 zł.

Podsumowanie efektów zrealizowanych do 2020 r. działań w ramach PGN przedstawiono poniżej.

Wszystkie efekty działań PGN					
	Rok bazowy	Zrealizowane do 2020	Działania zaplanowane w harmonogramie do 2025	Sumarycznie	Procent względem roku bazowego 2006
Zmniejszenie zużycia energii finalnej [MWh/rok]	927 329,68	9 080,00	13 793,53	22 873,53	2,47
Produkcja energii z OZE [MWh/rok]	0,00	1574,00	967,80	2 541,80	0,27
Redukcja emisji CO2 [MWh/rok]	280 169,55	2 199,00	6 618,58	8 817,58	3,15

8.5. Działania w zakresie zieleni miejskiej

Na terenie miasta Żary zlokalizowanych jest 5 parków spacerowo-wypoczynkowych, których jednostkowy areal wynosi powyżej 2 hektarów - są to park przy al. Jana Pawła II (stara i nowa część), park przy ul. Paderewskiego, basen przy ul. Źródlanej, teren rekreacyjny przy ul. Leśnej pn.: „Syrena” oraz teren rekreacyjny (tzw. basen) przy al. Wojska Polskiego w Kunicach Żarskich. Ponadto na terenie miasta funkcjonują parki, skwery i zieleńce o areale jednostkowym mniejszym niż 2 ha, których jest dziewiętnaście oraz dwa cmentarze komunalne i jeden cmentarz wojenny. Zieleń na przedmiotowych terenach stanowi ok 60 ha.

Szereg prac na terenach zielonych nie koncentruje się jedynie na w/w miejscach, ale Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska przeprowadza także niezbędne czynności związane z szeroko rozumianą pielęgnacją zieleni na nieruchomościach, które nie stanowią

terenów zieleni, a są własnością Gminy Żary o statusie miejskim. Realizacją prac związanych z bieżącym oraz uznaniowym utrzymaniem terenów zieleni miejskiej na terenach określonych powyżej zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach. W 2021 r. Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił dla MOSRiW wykonanie nasadzeń drzew i krzewów w ilości 97 - sztuk drzew i 2736 sztuk krzewów oraz usunięcie drzew w ilości 84 sztuk. Najczęściej występującą przyczyną usunięcia drzewostanu była jego zła kondycja zdrowotna i techniczna, kolizja z istniejącą infrastrukturą techniczną oraz zagrożenie dla życia i mienia ludzkiego.

W 2021 r. w zakresie zieleni miejskiej wykonano nasadzenia drzew i krzewów m.in. przy ul. Szpitalna, Pl. Inwalidów, ul. Gnieźnieńska, ul. Podwale i Kaczy Rynek, nasadzenia bylin i kwiatów w donicach przed ŻDK.

Tabela poniżej przedstawia ilość drzew i krzewów, które została nasadzona na terenie miasta Żary na przestrzeni 6 lat. Z danych wynika, że z roku na rok powiększa się ilość nowych nasadzeń.

rok	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.
ILOŚĆ	175	742	57	4 288	164	2 206	409	1627	652	4 468	549	8 963	97	2736

Zestawienie nasadzenia i usunięcia drzew i krzewów za okres od 2015 do 2021 r.

Zieleń miejska to oprócz roślinności również mała architektura, która w 2021 r. została zmodernizowana bądź doposażona. Codzienne użytkowanie urządzeń małej architektury jak również częste przypadki ich dewastacji spowodowały, że w 2021 r. Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska wielokrotnie zlecał naprawę, a nawet wymianę asortymentu na nowe. W ramach upiększania miasta wokół Ratusza, na „deptaku” stanowiącym połączenie ulicy Chrobrego i ulicy Śródmiejskiej oraz na terenie zabytkowego parku przy Al. Jana Pawła II ustawione zostały 23 wielopoziomowe konstrukcje obsadzone kwiatami oraz 10 dużych donic kwiatowych. Konstrukcje wiszące upiększyły 84 latarnie. Przed wejściem do Ratusza kolejny raz pojawiły się dwie granitowe donice wysadzone kwiatami w kolorach flagi narodowej. W ramach utrzymania czystości i porządku na terenach zieleni miejskiej, a także w trosce o odpowiednią kulturę sanitarną Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił

Miejskiemu Ośrodkowi Sportu Rekreacji i Wypoczynku w Żarach ulokowanie i utrzymanie przy placach zabaw przenośnych toalet.

Gmina jako uczestnik porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych w każdym miesiącu aktywizowała około 22 osób przy pracach w zakresie utrzymania zieleni i czystości na terenach miejskich. Do prac kierowane były osoby bezrobotne, w trudnej sytuacji materialnej, korzystające ze świadczeń opieki społecznej.

Ponieważ przedmiotowe działania mają wymierny wpływ na estetykę miasta, jakość powietrza, poprawę warunków bytowania ludzi i zwierząt w mieście, stabilizację ekologiczną ekosystemów, zmniejszenie rozmiarów tak zwanej wyspy ciepła i szereg innych czynników, które mają mierzalny wpływ dla zdrowia mieszkańców – czynności związane ze zwiększeniem liczby nasadzanych drzew i krzewów będą w przyszłości kontynuowane i zintensyfikowane.

8.6. Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi

8.6.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Gmina Żary o statusie miejskim objęła systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkie zamieszkałe nieruchomości położone w jej granicach administracyjnych.

W 2021 r. system funkcjonował zgodnie z następującymi uchwałami:

- uchwała NR XVII/22/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała NR XVII/23/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała NR XVII/24/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała NR XVII/25/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości stawki opłaty,
- uchwała NR XIII/143/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 Listopada 2015 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W 2021 roku w wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej umowa na odbieranie, transport oraz zagospodarowanie zebranych odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zawarta została z Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM S.A.

Obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki do gromadzenia odpadów komunalnych przejęła na siebie Gmina Żary o statusie miejskim i przekazała go w ramach umowy firmie odbierającej odpady komunalne z terenu miasta Żary.

Zmieszane odpady komunalne, odbierane z nieruchomości przez przedsiębiorcę, właściciele nieruchomości gromadzili w pojemnikach. Selektywnie zebrane odpady komunalne właściciele nieruchomości gromadzili:

- na terenie zabudowy wielorodzinnej - w pojemnikach,
- na terenie zabudowy jednorodzinnej - w workach.

Wszyscy mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę zostali wyposażeni w zestawy worków, zgodnie z poniższym opisem:

- worek niebieski – na papier i tekturę,
- worek żółty – tworzywa sztuczne, metale,
- worek zielony – szkło bezbarwne i kolorowe, w tym opakowania szklane,
- worek brązowy – odpady zielone.

Do odbioru odpadów zmieszanych stosowane były pojemniki o pojemności nie mniejszej niż 120 l (pojemność dostosowana do liczby mieszkańców zamieszkującej daną posesję i zadeklarowanego sposobu zbiórki odpadów). Worki na odpady segregowane dostarczane były przez firmę odbierającą wyżej wymienione odpady w ilości nie mniejszej niż

liczba odebranych worków z gospodarstw domowych.

Mieszkańcy mogli również w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zawieźć swoje wysortowane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. Odpady budowlane i rozbiórkowe przyjmowane były w PSZOK-u w ilości do 1,5 tony rocznie z jednej nieruchomości.

Uzupełnieniem PSZOK-u była objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych wykonywana przez przedsiębiorcę co dwa miesiące. Przeteterminowane leki można było oddać w 17 aptekach oraz w Urzędzie Miejskim, do ustawionych w nich specjalnych pojemników opróżnianych przez uprawnionego przedsiębiorcę w 2021 r. była to firma FHU „NATURA” z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Serockiej 11.

Dodatkowo w sierpniu ubiegłego roku zorganizowano zbiórkę tzw. elektroodpadów, w czasie której zebrano 2,3 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

8.6.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Gminny system odbioru odpadów komunalnych

Źródłem finansowania systemu jest „opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wnoszona do gminy przez właścicieli zamieszkałych nieruchomości w zadeklarowanej wysokości, a jej wysokość jest uzależniona od liczby mieszkańców.

System musi się bilansować, co oznacza, że całość jego kosztów musi być pokrywana z opłat mieszkańców. Od 1 września 2020 r. stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 24 zł od osoby miesięcznie. Kolejną istotną zmianą wprowadzoną z dniem 1 września 2020 r. jest ulga z tytułu kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych. Ze zwolnienia skorzystało 78 właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy wszystkie odpady bio gromadzili we własnym kompostowniku. Ulga w wysokości 5 zł odliczana była od opłaty miesięcznej wyliczonej dla nieruchomości zamieszkałej. Według stanu na dzień 31.12.2021 r. zastosowane zwolnienia wyniosły 4 015 zł.

Rozliczenie opłat w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.:

- **należności - 8 562 317,66 zł**
- **wpłaty - 8 446 316,29 zł** (obejmują odsetki i koszty upomnień)
- **zaległości - 116 001,40 zł** (1,36 % kwoty należnej).

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie wnieśli w wyznaczonym terminie opłat za gospodarowanie od-

padami komunalnymi w omawianym okresie wystawiono 1081 upomnień, a 319 tytułów wykonawczych przekazano do Urzędów Skarbowych.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu,
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Ponadto z wnoszonych przez mieszkańców opłat gmina finansowała:

- zbiórkę i utylizację przeteterminowanych leków. Koszt kompleksowej obsługi 22 pojemników na przeteterminowane leki – 9 827,88 zł brutto;
- abonament za udostępnianie mieszkańcom harmonogramu wywozu odpadów w aplikacji „Kiedy wywóz”- 6 074,97 zł.

**Łącznie koszty poniesione
w 2021 r.
8 662 543,03 zł**

Dodatkowo koszty związane z likwidacją tzw. dzikich wysypisk śmieci (90,66 Mg, 82 217,20 zł).

8.6.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów

Deklaracje złożyło łącznie **4 457 właścicieli**, w tym:

- 3 854** - to właściciele domów jednorodzinnych i lokali mieszkalnych w małych wspólnotach mieszkaniowych,
- 603** - to zarządy i zarządcy spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

Liczba mieszkańców objętych systemem wg stanu na dzień 31.12.2021 roku to **29 600**, z tego zamieszkuje w budynkach:

- wielorodzinnych **20 073** (67,8 %),
- jednorodzinnych **9 527** (32,2 %).

8.6.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy

Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu gminy w 2021 roku to 12 382,92 Mg (ton) z tego 6 722,36 Mg stanowiły odpady niesegregowane (zmieszane), a 2825,40 Mg odpady ulegające biodegradacji. Pozostałe odpady komunalne odebrane z obszaru gminy to: tworzywa sztuczne, metale, szkło oraz odpady wielkogabarytowe.

Masa odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkujących nieruchomości z terenu Gminy Żary o statusie miejskim.

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	6 722,36
Odpady zielone i bioodpady	2 825,40
Tworzywa sztuczne i metale	948,06
Papier i tektura	582,24
Szkło	752,92
Odpady wielkogabarytowe	551,94
Razem	12 382,92

Źródło: Sprawozdanie podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - PK PEKOM S.A.

Ponadto mieszkańcy Żar w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogli zawieźć wytwarzane przez siebie selektywnie zebrane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. W ubiegłym roku do PSZOK dostarczono następujące frakcje odpadów komunalnych:

- gruz ceglany – 436,5457,716 Mg,
- odpady wielkogabarytowe - 692,79 Mg,
- zmieszane odpady budowlane – 361,75 Mg,
- odpady zielone – 249,21 Mg,
- opony – 55,56 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne – 13,04 Mg,
- papier i tektura – 23,07 Mg,
- leki - 0,02 Mg.

Priorytetowym zadaniem Gminy Żary o statusie miejskim na lata następne jest dalsza edukacja mieszkańców w obszarze gospodarowania odpadami, poprzez świadomą segregację odpadów oraz zachęcanie do przekazywania odpadów w punktach stacjonarnych oraz mobilnych, bez dodatkowych opłat. Istotnym założeniem systemu gospodarowania odpadami jest ograniczenie tzw. „dzikich wysypisk” oraz coroczne zwiększanie ilości odpadów poddawanych odzyskowi, recyklingowi i unieszkodliwianiu, przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości odpadów przeznaczonych do składowania.

8.7. Strefy ochronne ujęć wody

Zgodnie z rozdziałem 6 „Ochrona ujęć wody oraz zbiorników wód śródlądowych” ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.) istnieje konieczność ustanawiania stref ochronnych ujęć wody. Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej ustanawia się w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładu wymagającego wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Strefa ochronna stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Strefa ochronna obejmuje:

- teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej,
- wyłącznie teren ochrony bezpośredniej.

Dla każdej studni, zgodnie z art. 135 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne, Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

w Żarach ma ustanowioną w drodze decyzji przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie strefę ochrony bezpośredniej. ZWIK Sp. z o.o. aktualnie jest w trakcie opracowywania Planu Bezpieczeństwa Wody. Przeprowadzana analiza ryzyka dla ujęć wody, która ma być przekazana do zaopiniowania wojewodzie w terminie do końca 2022 r. wykaże, czy zgodnie z art. 133 ust. 3 Prawa wodnego, zachodzi konieczność ustanowienia strefy ochronnej obejmującej teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej.

8.7.1. System zaopatrzenia w wodę miasta Żary

Ujęcia - zaopatrzenie w wodę miasta Żary oparte jest na sześciu niezależnych ujęciach wód podziemnych:

- ujęcie nr 1 - zlokalizowane jest w północno-zachodniej części miasta w rejonie ul. Piastowskiej. Eksploatowane są tu wody z utworów trzeciorzędowych. Obsługiwane przez 12 studnie głębinowych,
- ujęcie nr 2 - zlokalizowane jest w południowo-zachodniej części miasta w rejonie ul. Zgorzeleckiej. Eksploatowane są tu wody z utworów czwartorzędowych. Obsługiwane przez 2 studnie głębinowe,
- ujęcie nr 3 - zlokalizowane jest w południowo-wschodniej części miasta w dzielnicy Kunice, rejon Al. Wojska Polskiego. Eksploatowane są tu wody z utworów czwartorzędowych. Obsługiwane przez 4 studnie głębinowe,
- ujęcie nr 4 - zlokalizowane jest w zachodniej części miasta rejon ul. Serbskiej oraz w m. Sieniawa Żarska. Eksploatowane są tu wody z utworów trzeciorzędowych. Obsługiwane przez 4 studnie głębinowe,
- ujęcie nr 5 - zlokalizowane jest we wschodniej części miasta, w rejonie ulicy Żagańskiej. Aktualnie studnie zostały w zlikwidowane. Planuje się odwiert studni zastępczych,
- ujęcie nr 6 - zlokalizowane jest we wschodniej części miasta, w rejonie ulicy Zawiszy Czarnego. Eksploatowane są tu wody z utworów czwartorzędowych. Obsługiwane przez 2 studnie głębinowe.

8.7.2. Stacje uzdatniania wody

Na terenie miasta Żary występują 3 stacje uzdatniania wody:

- SUW 1 - przy ul. Piastowskiej. Zaopatrywana w wodę z ujęcia nr 1, 2 i 4;
- SUW 3 - przy Al. Wojska Polskiego. Zaopatrywana w wodę z ujęcia nr 3. Obecnie ze względu na zły stan techniczny urządzeń wyłączona z eksploatacji. Planowana jest modernizacja Stacji Uzdatniania;
- SUW 6 - przy ul. Zawiszy Czarnego. Zaopatrywana w wodę z ujęcia nr 6 oraz docelowo z ujęcia nr 5.

ZWiK Sp. z o.o. w Żarach nie pobiera wody powierzchniowej, wszystkie eksploatowane ujęcia pobierają wodę podziemną. Stacje posiadają zdolności produkcyjne zapewniające zaspokojenie z zapasem obecnego zapotrzebowania na wodę. Wydajności ujęć na które zostały wydane pozwolenia wodnoprawne są dużo wyższe niż faktyczne ilości pobieranej wody. Wszystkie obiekty działają niezależnie od siebie. Ograniczenie produkcji w jednym obiekcie nie wpływa na produktywność drugiego. Roczna średnia ilość wody surowej dostarczanej do ww. obiektów kształtuje się na poziomie od 1820 do ponad 1900 tys. m³/rok.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (po procesie uzdatniania) jest zgodna z obowiązującymi przepisami. Nieliczne przypadki przekroczenia norm są krótkotrwałe, a ich przyczyny niezwłocznie likwidowane.

8.8. Zadania inwestycyjne

ZADANIA INWESTYCYJNE				
Nazwa zadania	Plan na 2021 /po zmianach na dzień 31.12.2021 r./	Wykonanie na dzień 31.12.2021 r.	Wykonanie planu (%)	ZAKRES /OPIS
Przebudowa drogi ul. Zielonogórska	2 385 268,00 zł	2 385 268,00 zł	100,00	Zadanie realizowane w ramach umowy nr ZP/06/WIT/2019 z dnia 10.05.2019 r. w zakresie robót budowlanych zakończone i odebrane.
Przebudowa drogi ul. Sportowa	150 306,00 zł	150 306,00	100,00	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji projektowo-kosztowej zgodnie z umową nr ZP/13/WIT/2019 z dnia 02.09.2019 r. Zadanie zakończone, odebrane, rozliczone.
Przebudowa ul. Moniuszki i Żabikowskiej na odcinku od placu Konstytucji 3-go Maja do ronda im. 100-lecia Odzyskania Niepodległości	147 294,00 zł	147 293,19	100,00	Zadanie na podstawie umowy ZP/14/2019 z dnia 26.09.2019 r. w zakresie wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Zadanie zakończone i rozliczone.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania	Plan na 2021 /po zmianach na dzień 31.12.2021 r./	Wykonanie na dzień 31.12.2021 r.	Wykonanie planu (%)	ZAKRES /OPIS
Przebudowa drogi ul. Staszica	4 500 000,00 zł	2 713 766,18	60,31	Zadanie polegające na wykonaniu robót budowlanych związanych z przebudową drogi na odcinku od ul. Piastowskiej do ul. Ludowej. Zadanie zakończone na w/w odcinku.
Przebudowa wiaduktu w ciągu drogi gminnej ul. Westerplatte	2 000 000,00 zł	3 064,40 zł	0,15	Zdanie zgodnie z umową nr ZP/07/WIT/2021 z dnia 04.10.2021 r. obejmuje rozbiórkę istniejącego obiektu oraz budowę nowego wiaduktu. Planowane wykonanie i zakończenie robót w roku 2022.
Przebudowa dróg ul. Sarnia i ul. Dziewina	3 349 700,00 zł	2 385 683,64	71,22	Zadanie realizowane w ramach umowy nr ZP/09/WIT/2020 z dnia 01.12.2020 r. Planowane zakończenie zadania w II kwartale 2022 r.
Przebudowa drogi ul. Zwycięzców na odcinku od ulicy Katowickiej do ul. Częstochowskiej	1 353,00 zł	1 353,00	100,00	Wykonano aktualizację kosztorysu inwestorskiego. Zadanie nierealizowane z uwagi na brak zgody LWKZ na zmianę nawierzchni drogi.
Przebudowa ul. Piastowskiej, Żabikowskiej, Jagiellońskiej w Żarach	30 000,00 zł	256,50 zł	0,86	Zadanie w zakresie dokumentacji projektowo-kosztowej zgodnie z umowa ZP/WIT/06/2021 z dn. 13.08.2021 r. Planowane zakończeń zadania w 2022 r.
Przebudowa dróg w ul. Spokojnej, Kossaka, Chełmońskiego Matejki w Żarach - aktualizacja dokumentacji technicznej	1 000,00 zł	0	0	Zadanie na podstawie umowy ZP/05/WIT/2021 z dnia 05.07.2021 r. w zakresie wykonania aktualizacji dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Planowane zakończenie i rozliczenie w roku 2022 r.
Koncepcja układu komunikacyjnego i połączeń dróg wzdłuż drogi krajowej nr 27 od ul. Fabrycznej do ul. Szmaragdowej	600,00 zł	569,90 zł	94,98	Zadanie obejmujące wykonanie, opracowania koncepcji układu komunikacyjnego i połączeń dróg wzdłuż drogi krajowej nr 27 od ul. Fabrycznej do ul. Szmaragdowej. W roku 2021 rozliczono koszty związane z przygotowaniem zamówienia publicznego.
Przebudowa drogi ul. Zamojska	250 000,00 zł	207 633,46 zł	83,05	Zadanie zgodnie z umową ZP/04/WIT/2021 z dnia 24.06.2021 r. Zadanie zakończone potwierdzone protokołem odbioru końcowego z dn. 22.10.2021 r.
Dokumentacja techniczna budowy zjazdu publicznego z drogi krajowej nr 27 wraz z budową powiązań komunikacyjnych dróg pomiędzy ul. Handlowa i ul. Gospodarczą	16 000,00 zł	0,00	0,00	Zadanie w zakresie dokumentacji technicznej w trakcie realizacji na podstawie umowy nr WIT/28/2021 z dnia 06.07.2021 r. Planowany termin zakończenia IV kwartał 2022 r.
Przebudowa drogi ul. Kujawskiej	30 000,00 zł	0,00	0,00	Dotyczy zabezpieczenia na depozycie sądowym kwoty spornej wynikającej z rozliczenia zakończonego zadania obejmującego przebudowę drogi ul. Kujawskiej.
Utwardzenie części nieruchomości oznaczonej jako działka 147 obręb 0006 przy Szkole Podstawowej nr 2 w Żarach. Budżet obywatelski	127 865,00 zł	87 425,36 zł	68,37	Zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego obejmujące zakres dokumentacji technicznej oraz wykonania robót budowlanych. Rozpoczęte w 2020 r. W 2021 r. zrealizowane w zakresie robót budowlanych na podstawie umowy nr WIT/15/2021 z dnia 15.03.2021 r. Zadanie zakończone, odebrane, rozliczone.
Zagospodarowanie działki nr 234/5 przy ul. Kaczy Rynek	160 300,00 zł	159 789,19 zł	99,68	Zadanie realizowane na podstawie umowy WIT/51/2019 z dnia 22.08.2020 r. Zadanie zakończone, odebrane.
Modernizacja targowiska miejskiego przy ul. Lotników w Żarach	846 092,00 zł	11 070,00 zł	1,31	Wykonano dokumentację projektową w zakresie budowy oświetlenia na podstawie umowy nr WIT/18/2021 z dnia 15.04.2021 r.
Zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Mieszka I a ul. Kąpielową	210 000,00 zł	183 067,81 zł	87,18	Zadanie w zakresie robót budowlanych realizowane na podstawie umowy ZP/02/WIT/2021 z dnia 12.05.2021 r. Zadanie wykonane i rozliczone.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania	Plan na 2021 /po zmianach na dzień 31.12.2021 r./	Wykonanie na dzień 31.12.2021 r.	Wykonanie planu (%)	ZAKRES /OPIS
Montaż infokiosków przy cmentarzach komunalnych	148 00,00 zł	147 203 ,36 zł	99,46	Zadanie w zakresie dokumentacji projektowo-kosztowej oraz wykonania robót budowlano-montażowych. Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Przebudowa ciągów komunikacyjnych na cmentarzu komunalnym w Żarach przy ul. Szpitalnej	111 000,00 zł	0,00	0,00	Zadanie na podstawie umowy WIT/7/2021 z dnia 28.01.2021 r. w zakresie wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Obecnie trwa procedura weryfikacji formalno-prawnej.
Termomodernizacja obiektu Ratusza	1 845,00 zł	1 845,00 zł	100,00	Zadanie obejmujące aktualizację oszacowania wartości zamówienia.
Przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Witosa	43 100,00 zł	43 050,00 zł	99,88	Zadanie w zakresie dokumentacji projektowo-kosztowej oraz wykonania robót budowlano-montażowych. Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Modernizacja terenu zieleni publicznej pomiędzy ul. Zakopiańską a al. Wojska Polskiego w Żarach. Budżet obywatelski	77 086,00 zł	58 580,00 zł	75,99	Zadanie w ramach Budżetu obywatelskiego obejmujące wykonanie dokumentacji technicznej z uzgodnieniami oraz wykonanie robót budowlano-montażowych. Rozpoczęte w 2020 r. W 2021 r. wykonano roboty budowlane w zakresie wykonania obiektów małej architektury na podstawie umowy nr WIT/37/2021 zawartej dnia 01.09.2021 r. Zadanie zakończone, odebrane, rozliczone.
Zakup i montaż urządzenia do ciągłego monitorowania formaldehydu(HCHO) na stacji pomiarowej w Żarach przy ul. Szymanowskiego	150 000,00 zł	0,00	0,00	Zadanie nie zostało zrealizowane. Pismem z dnia 01.03.2021 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Zielonej Górze jako właściciel przedmiotowej stacji po zasięgnięciu opinii Centralnego Laboratorium Badawczego Oddział w Zielonej Górze zaopiniował negatywnie propozycję instalacji automatycznego miernika stężenia formaldehydu w powietrzu na stacji monitoringu zanieczyszczeń powietrza przy ul. Szymanowskiego w Żarach tym samym nie wyraził zgody na montaż przedmiotowego urządzenia.
Budowa oświetlenia przy ul. Śląskiej na odcinku od ul. Smoczyka do al. Wojska Polskiego	230 000,00 zł	97 700,07 zł	42,48	Zadanie w zakresie wykonania robót budowlano-montażowych zgodnie z umową nr ZP/03/WIT/2021 z dn. 01.06.2021 r. Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Termomodernizacja energetyczna obiektu pływalni miejskiej „Wodnik” przy ul. Telemanna 1	3 200,00 zł	3 200,00 zł	100,00	Zadanie obejmujące aktualizację preliminarza kosztów i wartości zamówienia.

8.9. Wykaz wykonanych remontów dróg, chodników, ścieżek rowerowych, parkingów, oświetlenia

Ulica	Zakres		Wartość w zł	Powierzchnia w m ²
Daszyńskiego	chodnik	chodnik wzdłuż	83 791,79	332,00
Skarbowa	chodnik	przebudowa nawierzchni chodnika	249 197,54	863,00

ZESTAWIENIE URZĄDZEŃ ELEKTROENERGETYCZNYCH – OPRAW OŚWIETLENIOWYCH
[stan na 31.12.2021 r.]

WŁASNOŚĆ - GMINY ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM	2 979 sztuk
WŁASNOŚĆ - ENEA OŚWIETLENIE	617 sztuk
RAZEM	3 596 sztuk

ZESTAWIENIE WYMIENIONYCH OPRAW I SŁUPÓW W ROKU 2020

OPRAWY	SŁUPY
93	2

ZESTAWIENIE WYBUDOWANEGO OŚWIETLENIA W ROKU 2020

LOKALIZACJA /MIEJSCE	OPRAWY	SŁUPY
ul. Zielonogórska	67	67
Pl. Kaczy Rynek	2	2
ul. Śląska	16	16
RAZEM	85	85

Opracowanie pod nadzorem **Rafała Fularskiego**, Naczelnika Wydziału Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska oraz **Daniela Babuli**, Zastępcy Naczelnika Wydziału Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska.

9. FINANSE GMINY

9.1. Wykonanie budżetu za rok 2021

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	%
A	DOCHODY OGÓŁEM (A1+A2)	194 763 736,44	213 189 815,10	109,46
A1	Dochody bieżące w tym główne źródła:	184 849 522,44	199 630 992,29	108,00
A1.1	udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	40 904 021,00	47 133 322,67	115,23
A1.2	dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących	59 651 125,44	59 256 961,85	99,34
A1.3	część oświatowa subwencji ogólnej	26 575 162,00	26 575 162,00	100,00
A1.4	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	25 995 700,00	27 110 502,16	104,29
A1.5	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	11 835 104,00	12 377 751,75	104,59
A2	Dochody majątkowe	9 914 214,00	13 558 822,81	136,76
B	WYDATKI OGÓŁEM (B1+B2)	211 853 470,44	197 326 407,74	93,14
B1	Wydatki bieżące	187 680 940,44	178 013 090,25	94,85
B2	Wydatki majątkowe	24 172 530,00	19 313 317,49	79,90
C	WYNIK BUDŻETU (A-B)	-17 089 734,00	15 863 407,36	x
D	RÓŻNICA MIĘDZY DOCHODAMI BIEŻĄCYMI A WYDATKAMI BIEŻĄCYMI (A1-B1)	- 2 831 418,00	21 617 902,04	x
E	PRZYCHODY OGÓŁEM (E1+E2+E3)	21 542 030,00	27 278 191,26	126,63
E1	Kredyty	0,00	0,00	0,00
E2	Spłata udzielonych pożyczek	40 000,00	0,00	0,00
E3	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ustawy o finansach publicznych	21 502 030,00	27 278 191,26	126,86
F	ROZCHODY OGÓŁEM (F1+F2)	4 452 296,00	4 412 296,00	99,10
F1	Spłaty kredytów	4 412 296,00	4 412 296,00	100,00
F2	Udzielone pożyczki	40 000,00	0,00	0,00
KWOTA DŁUGU			39 236 104,00	
ZADŁUŻENIE W STOSUNKU DO WYKONANYCH DOCHODÓW			18,40 %	

9.2. Wykonanie przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej

Wyszczególnienie		Limit 2021	Wykonanie	%
1	Wydatki na przedsięwzięcia ogółem (1.1+1.2+1.3)	9 787 701,00	8 706 755,77	88,96
1.a	- wydatki bieżące	190 493,00	152 940,57	80,29
1.b	- wydatki majątkowe	9 597 208,00	8 553 815,20	89,13
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z tego:	190 493,00	152 940,57	80,29
1.1.1	- wydatki bieżące	190 493,00	152 940,57	80,29
1.1.2	- wydatki majątkowe	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego:	9 597 208,00	8 553 815,20	89,13
1.3.1	- wydatki bieżące	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe	9 597 208,00	8 553 815,20	89,13

9.3. Realizacja uchwał

Lp.	Nr uchwały	w sprawie	z dnia
1	XXIV/93/20	uchwały budżetowej na 2021 rok	30.12.2020 r.
2	XXIV/94/20	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	30.12.2020 r.
3	XXV/6/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	29.01.2021 r.
4	XXV/7/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	29.01.2021 r.
5	XXVI/14/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	26.02.2021 r.
6	XXVI/15/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	26.02.2021 r.

Lp.	Nr uchwały	w sprawie	z dnia
7	XXVII/21/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	26.03.2021 r.
8	XXVII/22/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	26.03.2021 r.
9	XXVIII/29/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	30.04.2021 r.
10	XXVIII/30/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	30.04.2021 r.
11	XXIX/31/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	28.05.2021 r.
12	XXIX/32/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	28.05.2021 r.
13	XXX/47/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	25.06.2021 r.
14	XXX/48/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	25.06.2021 r.
15	XXX/39/21	zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Żary o statusie miejskim za 2020 rok	25.06.2021 r.
16	XXXI/59/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	27.08.2021 r.
17	XXXI/60/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	27.08.2021 r.
18	XXXII/64/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	30.09.2021 r.
19	XXXII/65/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	30.09.2021 r.
20	XXXIII/72/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	29.10.2021 r.
21	XXXIII/73/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	29.10.2021 r.
22	XXXIV/80/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	25.11.2021 r.
23	XXXIV/81/21	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	25.11.2021 r.
24	XXXV/85/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	14.12.2021 r.
25	XXXVI/86/21	wprowadzenia zmian do budżetu na 2021 rok	31.12.2021 r.
26	XXXVI/87/21	ustalenia wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2021	31.12.2021 r.

Opracowanie pod nadzorem **Bożeny Krajnik**, Naczelnika Wydziału Budżetowo-Księgowego.

10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE

10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta [m²]

	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2021	2021
Grunty pozostałe	4 280 992,55	15 816 223,38
Grunty związane z działalnością gospodarczą	1 105 197,75	4 374 453,35
Budynki mieszkalne	1 010 060,40	202 393,00
Budynki pozostałe	152 765,68	149 715,14
Budynki związane z działalnością gospodarczą	241 662,05	741 895,16

10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta

	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2021	2021
Ilość podatników	22 728	517
Ilość podmiotów w strefie gospodarczej	13	12
Ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza strefą gospodarczą	872	505

10.3. Wpływy z podatków i opłat [zł]

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2021	2021
Podatek od nieruchomości	9 267 395,14	25 786 671,09
Podatek rolny	60 079,72	3 974,00
Podatek leśny	686,00	24 590,00
Podatek od środków transportowych	435 152,19	1 231 042,00
Podatek od posiadania psów	29 083,57	nie dotyczy

10.4. Stan zaległości podatków i opłat [zł]

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2021	2021
Podatek od nieruchomości	3 322 543,95	1 387 030,32
Podatek rolny	6 121,10	nie dotyczy
Podatek leśny	5,00	1,00
Podatek od środków transportowych	104 399,59	39 876,21
Podatek od posiadania psów	6 416,77	nie dotyczy

10.5. Ulgi podatkowe

rozłożono na raty:

4 podatnikom kwotę 69 106,96 zł

odroczone:

nie dotyczy

umorzone:

8 podatnikom kwotę 76 966,00 zł

ulgi na podstawie uchwały Nr XL/68/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 11 września 2014 r.:

2 podatnikom kwotę 209 293,00 zł

ulgi z tytułu nabycia gruntów rolnych:

3 podatnikom kwotę 218 442,42 zł

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE

11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG VÁ Brandenburgia – Polska 2014-2020

1) Projekt „Bez Granic – Część 1”

Projekt zrealizowany został w 2018 r. w partnerstwie naszej gminy jako lidera projektu oraz Gminy Lubsko, Gminy Brody i Miasta Forst (Lauzitz).

Celem projektu było osiągnięcie krótszych czasów transgranicznych przejazdów poprzez lepsze skomunikowanie węzłów drugo- i trzeciorzędnych, tj. Żar, Forst (Lauzitz), Brodów i Lubsko z infrastrukturą TEN-T oraz eliminacja tzw. wąskich gardeł, utrudniających współpracę, handel, uprawianie turystyki oraz wymianę gospodarczą. Realizacja zadania umożliwi również skrócenie czasu przejazdu na pograniczu, wpłynie na poprawę bezpieczeństwa, a także stanu środowiska poprzez budowę nowych ścieżek rowerowych oraz energooszczędnego oświetlenia. Zakres rzeczowy projektu, w części dotyczącej Gminy Żary o statusie miejskim obejmował przebudowę ul. Zielonogórskiej - Etap 2 (od DK12 do ul. Poznańskiej).

Wartość projektu przypadająca na Gminę Żary o statusie miejskim wyniosła 995 828,52 euro, w tym kwota dofinansowania 846 454,25 euro.

Ostatnie środki końcowego raportu w kwocie 7 501,73 euro zostały pozyskane 5 marca 2021 r.

2) Projekt pn.: „Światowy Geopark UNESCO Łuk Mużakowa szansą na rozwój regionu”

Celami projektu jest wzmocnienie współpracy samorządów oraz instytucji leżących na obszarze Łuku Mużakowa oraz moreny polodowcowej dla lepszej, szeroko zakrojonej promocji i przyciągnięcia do regionu większej liczby turystów.

W projekcie bierze udział 7 partnerów w tym 5 gmin z Polski: Gmina Żary o statusie miejskim, Gmina Brody, Gmina Łęknica, Gmina Przewóz, Gmina Trzebieł i 2 instytucje z Niemiec: Förderverein Geopark Muskauer Faltenbogen e.V i Ziegeleibahnverein Klein Kötzig e. V.

Projekt koncentruje się na promocji terenu Geoparku Łuk Mużakowa i Zielonego Lasu. Zorganizowana zostanie kampania reklamowa na przystankach i komunikacji miejskiej w Poznaniu i Wrocławiu. Zaplanowano udział partnerów w targach organizowanych we Wrocławiu i Chorzowie oraz w Cottbus.

Każdy z partnerów projektu będzie odpowiedzialny za organizację wydarzenia kulturowo – integracyjnego, które przyczyni się do wzmocnienia wzajemnej współpracy, promocji Geoparku Łuk Mużakowa i Zielonego Lasu i zachęty do odwiedzin tego terenu. Żary zorganizują: bieg sztafetowy od wieży w Zielonym Lesie do wieży w Felixsee oraz rajd rowerowy dookoła Geoparku i Zielonego Lasu. Gmina Bro-

dy: seminarium parkowe „Na Łuku Mużakowa” w Brodach, 2 koncerty „Muzyka bez granic”, imprezę plenerową „Wakacje z Brodami na Łuku Mużakowa”. Gmina Łęknica - festyn plenerowy „Dni Geoparku”, Gmina Przewóz imprezę „Tradycje rycerskie na Łuku Mużakowa”, Gmina Trzebieł imprezę plenerową „Święto Geoparku w Gminie Trzebieł”. Po stronie niemieckiej zaplanowano: Międzynarodowy obóz w Światowym Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa; szkolenie nt. roli samorządów terytorialnych, stowarzyszeń i innych podmiotów w przyszłym Europejskim Ugrupowaniu Współpracy Terytorialnej (EUWT) oraz Światowym Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa; weekendowe targi regionalnych produktów z rejonu geoparku oraz konferencję nt. górnictwa i kolei polowej na Łuku Mużakowa. W ramach projektu przygotowana zostanie „Analiza potencjału środowiska przyrodniczo-kulturowego na wschód od Geoparku Łuk Mużakowa wraz z Wzniesieniami Żarskimi i Zielonym Lasem”. Analiza będzie dokumentem opisującym obszar przyległy do Geoparku Łuk Mużakowa i będzie podstawą do wystąpienia o rozszerzenie Geoparku o Zielony Las.

Opracowane i wydane zostaną następujące materiały promocyjne: aplikacja na telefon oraz film o morenie; mapa geologiczno-turystyczna; przewodnik o Łuku Mużakowa z rozdziałem o Zielonym Lesie; album prezentujący atrakcje przyrodniczo-architektoniczne na Łuku Mużakowa; roll-up; broszura promocyjna; gadżety promocyjne: torby bawełniane, gra planszowa memory, brelok - wizerunek mamuta maskotki Geoparku Susi. Powstanie nowa trójjęzyczna strona internetowa Geoparku. Strona zlinkowana będzie ze stronami internetowymi partnerów. W Łęknicy powstanie pomnik – figura Mamuta.

Okres realizacji projektu: 01.01.2020 r. – 30.09.2022 r.

Ogólna wartość projektu: 381 502,05 euro, w tym dofinansowanie ogółem 324 276,73 euro.

W projekcie udział Gminy Żary o statusie miejskim wynosi: ogółem 173 236,93 euro, dofinansowanie (85 %) w kwocie 147 251,39 euro.

Z uwagi na stan epidemii Covid-19 w roku 2021 podjęto działania w ograniczonym zakresie.

Tylko Gmina Żary o statusie miejskim i Gmina Przewóz w okresie sprawozdawczym 01.01.-31.08.2021 r. poniosły wydatki, które mogły rozliczyć. Refundacja tych wydatków w kwocie 5 296,92 euro nastąpiła w lutym 2022 r.: (Gmina Żary o statusie miejskim – 247,87 euro; Gmina Przewóz – 5 049,05 euro).

11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020

Projekt „Turystyka bez granic”

Oś priorytetowa programu: Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe. Projekt zrealizowany został w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (partner wiodący) oraz Große Kreisstadt Weißwasser/O. L. (partner).

Celem projektu była poprawa dostępności oraz promowanie walorów przyrodniczych i kulturowych polsko-saksońskiego pogranicza. W ramach zadania przeprowadzone zostały zarówno działania inwestycyjne, jak i „miękkie” niezbędne do osiągnięcia ogólnego celu projektowego „Poprawa atrakcyjności pogranicza polsko-saksońskiego i dostępu do jego atrakcji przyrodniczych i kulturowych poprzez budowę bazy noclegowej oraz promocję atrakcji turystycznych regionu”. Wybudowane zostało pole camperowe wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Projekt został zakończony rzeczowo w 2020 r. Jednakże rozliczenie ostatniego wniosku o płatność końcową projektu nastąpiło 16.03.2021 r. Ogółem, w ramach projektu gmina pozyskała 371 239,14 euro, w roku 2021 261,16 euro.

11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

1) Projekt „Rewitalizacja zespołu parkowo-folwarcznego w Żarach wraz z utworzeniem Centrum Usług Społecznych”

Projekt realizowany był w ramach osi priorytetowej 9 Infrastruktura społeczna, działanie 9.2 Rozwój obszarów zmarginalizowanych, poddziałanie 9.2.1 Rozwój obszarów zmarginalizowanych - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Zakres rzeczowy projektu obejmował rewitalizację zespołu parkowo-folwarcznego w zakresie kompleksowej rewaloryzacji zabytkowego parku oraz rewitalizacji budynku pofolwarcznego. Projekt zakładał przywrócenie parkowi walorów historycznych i funkcjonalnych poprzez gospodarkę drzewostanem, renowację i odtworzenie zabytkowych obiektów budowlanych, usytuowanie elementów małej architektury, a także elementów infrastruktury. W budynku pofolwarcznym powstało Centrum Usług Społecznych, które stanowi miejsce organizacji wielu spotkań i wydarzeń kulturalnych. W ramach projektu zakupiono również wyposażenie obiektu, umożliwiające prawidłowe jego funkcjonowanie.

Projekt zakończony został rzeczowo w 2020 r.

Wartość projektu ogółem: 10 309 556,08 zł.

Wartość dofinansowania wynosi: 6 622 169,97 zł.

W roku 2021 uzyskano dofinansowanie w wysokości: 2 926 448,61 zł.

Do rozliczenia w 2022 roku pozostała kwota: 619 574,15 zł.

2) Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu Ratusza w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu była kompleksowa termomodernizacja budynku Ratusza w Żarach. 17 marca 2020 r. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania dla projektu po zwiększeniu alokacji środków dla tego działania. Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta 12 maja 2020 r. Wg umowy o dofinansowanie wartość projektu wynosiła 1 450 871,34 zł, a dofinansowanie 1 160 124,11 zł.

Po kilku unieważnionych przetargach i braku potencjalnych wykonawców do realizacji projektu 6 października 2021 r. umowa o dofinansowanie projektu została rozwiązana.

3) Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu pływalni miejskiej Wodnik przy ul. Telemanna 1 w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Celem głównym projektu było zmniejszenie poziomu energochłonności obiektu pływalni.

17 marca 2020 r. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania dla projektu po pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej zmiany w RPO-Lubuskie 2020 w tym zwiększenia alokacji środków dla tego działania. Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta 12 maja 2020 r.

Według umowy o dofinansowanie projektu: całkowita wartość projektu: 2 395 000,00 zł; całkowita wartość dofinansowania: 1 971 036,30 zł.

Po kilkunastu unieważnionych przetargach i braku potencjalnych wykonawców do realizacji projektu 6 października 2021 r. umowa o dofinansowanie projektu została rozwiązana.

4) Kompleksowy program komunikacji w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020. Oś Priorytetowa 3 „Gospodarka niskoemisyjna” Działanie 3.3 „Ograniczenie niskiej emisji w miastach” Poddziałanie 3.3.1 „Ograniczenie niskiej emisji w miastach” – projekty realizowane poza formułą ZIT”. Projekt realizowany w partnerstwie przez:

- Gminę Żagań o statusie miejskim – lider,
- Gminę Żary o statusie miejskim – partner,
- Gminę Żary – partner,
- Gminę Żagań – partner.

Projekt polegał na zaprojektowaniu, wykonaniu, dostawie i montażu systemu informacji pasażerskiej oraz zarządzania flotą pojazdów transportu publicznego funkcjonującego na terenie Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W ramach projektu zrealizowane zostały zadania polegające na:

- wykonaniu dynamicznej informacji pasażerskiej, na terenie Miasta Żary – 8 szt.,
- montażu wiat komunikacyjnych, na terenie Miasta Żary 23 szt.,
- montażu wiat rowerowych, na terenie Miasta Żary 3 szt.,
- budowie Centrum Przesiadkowego w Żarach.

Cele projektu:

- ograniczenie intensywności ruchu drogowego,
- poprawa jakości usług i atrakcyjności komunikacji publicznej,
- ograniczenie emisji zanieczyszczenia do atmosfery,
- zwiększenie różnorodności form transportu publicznego,
- lepsza integracja środków transportowych.

Łączny koszt projektu poniesionego przez Gminę Żary o statusie miejskim – 2 884 149 zł. Przyznane dofinansowanie ze środków UE – 2 048 645 zł.

Dokonano odbioru końcowego 15 lipca 2020 roku.

W dniu 22.06.2021 r. został złożony wniosek o płatność końcową.

Obecnie trwa weryfikacja wszystkich wniosków o płatność wraz z całościową kontrolą projektu. Środki z UE należne jeszcze Gminie Żary o statusie miejskim to kwota 881 391,76 zł.

5) Projekt „Żary, zadbajmy o czyste powietrze!”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 30 października 2019 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.5 Efektywność energetyczna – wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych.

Cele projektu:

- zmiana sposobu ogrzewania mieszkań komunalnych w Żarach z nieefektywnych i nieekologicznych urządzeń grzewczych na paliwo stałe na ciepło sieciowe,
- obniżenie poziomu niskiej emisji,
- poprawa komfortu życia najemców mieszkań komunalnych.

Dzięki realizacji projektu zlikwidowanych zostanie 277 szt. węglowych źródeł ciepła używanych obecnie (167 szt. pieców, 107 szt. trzonów kuchennych oraz 3 szt. kotłów na paliwo stałe).

Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta 15 maja 2020 r.

Według umowy o dofinansowanie projektu: całkowita wartość projektu: 2 014 125,00 zł;

całkowita wartość dofinansowania: 999 682,50 zł.

Główne kategorie kosztów tworzą: studium wykonalności, dokumentacja projektowa, opłaty przyłączeniowe do sieci ciepłowniczej, roboty budowlane, nadzór inwestorski, promocja projektu.

- Termin rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu: 01.01.2022 r.
- Termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 30.09.2023 r.
- Termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 31.10.2023 r.

W 2021 r. przeprowadzono dwukrotnie postępowanie o udzielenie zamówienia pn.: Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej zadania: Zmiana sposobu ogrzewania 111 lokali mieszkalnych w budynkach zamieszkania zbiorowego stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim. Pierwsze postępowanie zostało unieważnione z uwagi na fakt, że cena jedynej oferty niepodlegającej odrzuceniu przekroczyła kwotę, którą zamawiający mógł przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Kolejne postępowanie zakończyło się wyborem wykonawcy. Umowę podpisano 25 listopada 2021 r. Roboty budowlane zostaną rozpoczęte po opracowaniu dokumentacji.

11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Projekt „Inwestujemy w zielone Żary”

Projekt zgłoszony w ramach priorytetu II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego, typ projektu 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych.

Wartość projektu ogółem: 3 932 586,70 zł.

Wartość dofinansowania: 1 519 096,81 zł.

Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta 28 czerwca 2019 r. z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – Instytucja Wdrażająca POIiŚ 2014-2020.

Projekt zrealizowany został na 7 obszarach Żar: park dydaktyczny przy ulicy Kaszubskiej, dawne Kąpielisko w Kunicach, skwer przy ul. Skarbowej, park przy Szkole Muzycznej przy Al. Wojska Polskiego, pas drogowy przy ulicy Zawiszy Czarnego, plac zabaw i skwer przy ul. Zawiszy Czarnego, skwer przy Pl. Pionierów Ziemi Żarskiej.

W ramach zagospodarowania terenu Kąpieliska w Kunicach wykonano montaż oświetlenia i monitoringu, roz-

biórki, pielęgnację zieleni, ścieżki piesze wokół basenu, plac zabaw, dwie wiaty, miejsca postojowe, przepusty, 12 tablic informacyjnych i edukacyjno-dydaktycznych, montaż małej architektury (kosze na śmieci, ławki, barierki, stojaki na rowery). Na pozostałych obszarach dokonano nasadzeń nowych drzew i krzewów.

Tereny zielni objęte projektem obejmują łącznie powierzchnię 12,749 ha, z czego 10,608 ha stanowi powierzchnię biologicznie czynną (83,21%). Wszystkie tereny są udostępnione mieszkańcom celem zapewnienia integracji i aktywizacji na świeżym powietrzu, a także możliwości uprawiania sportu, rekreacji i odpoczynku.

Głównym celem projektu jest zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w Gminie Żary o statusie miejskim.

Projekt rzeczowo został zakończony 30.11.2020 r., a finansowe płatności nastąpiły do 31.12.2020 r.

W 2021 roku z tytułu refundacji poniesionych wydatków uzyskano dofinansowanie w wysokości 820 883,50 zł.

11.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Dróg Samorządowych / Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg

Rozbudowa ul. Sarniej i Dziewina w Żarach

Umowa o dofinansowanie zadania pn. „Rozbudowa ul. Sarniej i ul. Dziewina w Żarach” podpisana została z Wojewodą Lubuskim w dniu 29 października 2020 r.

Przedmiotem inwestycji jest rozbudowa drogi ul. Sarniej oraz drogi ul. Dziewina w Żarach w podziale na trzy odcinki:

- odcinek nr 1 - ulica Dziewina (od skrzyżowania z al. Wojska Polskiego do skrzyżowania z ul. Sarnią) o długości 523,24 m i szerokości jezdni 5,0 m,
- odcinek nr 2 – ul. Sarnia (od skrzyżowania z ul. Dziewina do łącznika ul. Dziewina i al. Wojska Polskiego) o długości 511,44 m i szerokości jezdni 5,0 m,
- odcinek nr 3 – łączący ul. Sarnią z ul. Dziewina o długości 90,5 m i szerokości jezdni 4,5 m.

Zmodernizowany zostanie również odcinek łączący ul. Dziewina z al. Wojska Polskiego (o długości 87,70 m i szerokości jezdni 5,0 m.), który nie jest objęty dofinansowaniem i zostanie zrealizowany w jednym czasie ze środków własnych Gminy. W ramach zadania przebudowana zostanie droga, zmodernizowana kanalizacja deszczowa, ciągi pieszo-rowerowe oraz oświetlenie.

Całkowita wartość zadania: 3 834 382,32 zł.

Kwota dofinansowania: 1 807 356,00 zł.

Termin zakończenia realizacji zadania: kwiecień 2022 r.

27 lipca 2021 roku Wojewoda Lubuski ogłosił kolejny nabór wniosków o dofinansowanie zadań w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach naboru Gmina Żary o statusie miejskim złożyła 2 wnioski o dofinansowanie:

• Przebudowa drogi ulicy Bohaterów Getta wraz z drogami przyległymi w Żarach

Przedmiotem zadania jest przebudowa drogi ul. Bohaterów Getta oraz przyległych dróg (ul. Nadrzeczna, ul. Zielona, Żurawia, ul. Kwiatowa, ul. Pszena) o łącznej długości ok. 1600 mb. Zakres rzeczowy obejmuje budowę nowej nawierzchni asfaltowej ulic, budowę chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego z kostki betonowej, przebudowę skrzyżowań, zjazdów, przebudowę 3 obiektów mostowych, budowę i przebudowę kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami, rozbiorę starej i budowę nowej linii oświetlenia drogowego i przejść dla pieszych z oprawami typu LED, likwidację kolizji z siecią gazową i teletechniczną, urządzenie zieleni.

Wnioskowana kwota dofinansowania to 7 238 970 zł.

Zadanie nie uzyskało dofinansowania w ramach listy podstawowej, znajduje się na poz. 1 na liście rezerwowej.

• **Rozbudowa drogi ul. Sportowej w Żarach**

W ramach wnioskowanego zadania przewidziane są następujące działania: przebudowa nawierzchni wraz z wykonaniem nowej konstrukcji odcinka drogi długości 1046 m o szerokości jezdni 6,0 m; usprawnienie odprowadzania pochodzących z drogi wód opadowych i roztopowych poprzez demontaż istniejącej (w złym stanie technicznym) sieci kanalizacji deszczowej wraz ze studniami oraz wpustami ulicznymi oraz budowę nowej kanalizacji deszczowej z wpustami ulicznymi; modernizacja oświetlenia drogowego: stalowe ocynkowane słupy oświetleniowe - 39 szt., oprawy z ledowymi źródłami światła - 39 szt.; wykonanie chodników i ciągów pieszo rowerowych (4 053 m²); wykonanie ścieżek rowerowych (1 824 m²); przebudowa zatok parkingowych (268 m²); przebudowa skrzyżowania ul. Sportowa – ul. Kaszubska; przebudowa skrzyżowania z al. Wojska Polskiego; przebudowa zjazdów na drogi wewnętrzne; przebudowa istniejących i budowa nowych zjazdów indywidualnych i publicznych oraz dojeżdż do posesji i miejsc gromadzenia odpadów; wyposażenie w urządzenia bezpieczeństwa ruchu; budowę trzech przystanków autobusowych – dwa perony wyposażone w wiaty przystankowe oraz jeden peron bez wiaty przystankowej; tereny zielone (trawa z rolki, nasadzenia). Wnioskowana kwota dofinansowania to łącznie 5 489 927 zł. 16 lutego 2022 r. opublikowano listę zadań objętych dofinansowaniem. Nasz projekt uzyskał dofinansowanie w kwocie 2 801 867 zł w ramach limitu na 2022 rok.

11.6. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL) to program, w ramach którego środki z budżetu państwa trafiają do jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań inwestycyjnych. Wsparcie jest bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

W 2020 roku Gmina Żary o statusie miejskim otrzymała z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych wsparcie w wysokości:

- 4 123 791,00 zł – środki pochodzące z ogólnokrajowej puli 6 mld zł, które trafiły latem 2020 roku do wszystkich gmin i powiatów w całej Polsce (wsparcie wyliczone przez algorytm). Środki przeznaczone zostały na realizację w 2021 roku następujących zadań inwestycyjnych: przebudowa drogi ul. Staszica w kwocie 2 881 447,00 zł oraz przebudowę dróg ul. Sarnia i ul. Dziewina w kwocie 1 242 344,00 zł,
- 1 000 000,00 zł - środki przyznane w ramach drugiego konkursu w grudniu 2020 roku na remont budynku z przeznaczeniem na siedzibę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach.

11.7. Program „Żary, tu chcę żyć!!!”

W odpowiedzi na ogłoszony przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju konkurs w ramach Programu „Rozwój lokalny”, finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021, w lipcu 2019 r. Miasto Żary złożyło swoją aplikację projektową pt. „Żary, tu chcę żyć !!!”

W 2020 roku rozpoczął się drugi etap konkursu dedykowany wyłącznie 54 miastom - wnioskodawcom, których zarysy projektów zostały najlepiej ocenione w pierwszym etapie naboru. Wybrani wnioskodawcy pracowali nad kompletną propozycją projektu, która zawierała w szczególności następujące elementy:

- Plan Rozwoju Lokalnego, strategiczny program rozwoju społeczno-gospodarczego miasta,
- Plan Rozwoju Instytucjonalnego - zakładający podniesienie poziomu kompetencji i oferowanych usług, ale także zwiększenie otwartości, przejrzystości i transparentności urzędu, szczegółowy budżet projektu.

9 lipca 2021 r. uzyskaliśmy informację o wyborze naszego projektu do dofinansowania wraz z 28 projektami z innych miast.

Każde z miast otrzymało dofinansowanie w wysokości do 3 521 346,00 euro.

W związku ze zmniejszeniem dofinansowania w stosunku do wnioskowanego (około 10 mln euro) rozpoczęto procedurę modyfikacji budżetu projektowego, przygotowu-

jąc jednocześnie kompletną dokumentację niezbędną do podpisania umowy o dofinansowanie.

18 października 2021 r. ostatecznie uzgodniono z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej dokumentację projektową (budżet, harmonogram, wskaźniki).

Projekt „Żary, tu chcę żyć!!!” obejmuje przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym i nieinwestycyjnym, zmierzające do poprawy sytuacji gminy w wymiarze gospodarczym, środowiskowym, społecznym, przestrzennym i kulturowym.

W ramach projektu skupiono się również na podniesieniu poziomu kompetencji urzędników i jakości świadczonych usług przez administrację publiczną, aby w ten sposób budować zaufanie mieszkańców do władz lokalnych. Projekt obejmuje również działania mające na celu poprawę standardów dostępności.

Zestaw działań projektowych:

- adaptacja ruin zamku na Centrum Kultury i Tradycji, w zakresie opracowania dokumentacji;
- innowacyjny system monitorowania i analizy jakości powietrza w mieście dotyczący budowy infrastruktury technicznej i pomiarowej;
- Rowerem do pracy i szkoły – budowa ścieżek rowerowych;
- Żarski Rower Miejski – zakup rowerów miejskich oraz budowa stacji wypożyczeni;
- nowe tereny inwestycyjne ul. Żagańska – budowa ronda i drogi gminnej (opracowanie dokumentacji);

- Młodzieżowy Inkubator Aktywności – budowanie własnej firmy, poszukiwanie pracy oraz podnoszenie kompetencji przez młodzież;
- dostosowanie polityki społecznej do zmian demograficznych – projekt budowlany Domu Pomocy Społecznej wraz z Dziennym Domem Wsparcia i usługami wytechnieniowymi;
- opracowanie systemu zagospodarowania wód opadowych;
- poszerzenie terenów zielonych i urozmaicenie zieleni w mieście (łąka kwietna, zielone przystanki, ogród skrzyżniowy, park kieszonkowy);
- ogród sensoryczny;
- świadome gospodarowanie przestrzenią (miejsce plany zagospodarowania przestrzennego);
- usprawnienie systemu zarządzania strategicznego i finansowego w gminie;
- usprawnienie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej w gminie w obszarze zarządzania strategicznego;
- opracowanie i wdrożenie systemu rozwoju kompetencji i kwalifikacji pracowników;
- rozwój e-usług publicznych;
- budowanie społeczeństwa partycypacyjnego poprzez edukację, komunikację i włączenie mieszkańców w zarządzanie gminą.

Umowa w sprawie projektu nr 1/2021/RL pn.: „Żary, tu chcę żyć!!!” zawarta została w dniu 23.11.2021 r.

Projekt finansowany jest w 100 % ze środków zewnętrznych:

85 % środków pochodzi z Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021, a 15 % stanowią środki z budżetu państwa. Zaplanowane w ramach projektu działania związane z rozwojem lokalnym i instytucjonalnym należy zrealizować i rozliczyć do dnia 30 kwietnia 2024 r.

Dla jednorodnego zarządzania, koordynowania i monitorowania działań projektu powołane zostały zespoły wykonawcze. W ramach Zespołu ds. Programu Rozwoju Lokalnego (PRL): ds. Środowiska, Infrastruktury, Spraw Gospodarczych, Spraw Społecznych, Kultury Planowania Przestrzennego. W ramach Zespołu ds. Planu Rozwoju Instytucjonalnego (PRI): ds. Doskonalenia Systemu Zarządzania Strategicznego, Doskonalenia Usług Publicznych w JST, Systemu Podnoszenia Kompetencji Pracowników w JST. Dla celów operacyjnych powołano również Zespoły Wspólne ds. PRL i PRI: ds. Finansów i Rozliczeń, Monitorowania i Ewaluacji, Kontaktów z Ekspertami, Partnerami, Darczyńcami oraz Nadzór Prawny, Komunikacji i Promocji, Zamówień Publicznych. Wszystkie zespoły wykonawcze podlegają Zespołowi Koordynującemu, któremu przewodniczy Burmistrz Miasta Żary.

W skład zespołu wchodzi I Z-ca Burmistrza, Operator PRL (II Z-ca Burmistrza), Operator PRI (Sekretarz Miasta), Skarbnik, Koordynator Projektu oraz Pełnomocnik ds. Dostępności.

Realizując projekt, miasto korzysta ze wsparcia doradców ze Związku Miast Polskich, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Instytutu Rozwoju Miast i Regionów.

11.8. Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014 – 2020

Wraz z przyznaniem dofinansowania projektu „Żary, tu chcę żyć!!!” w ramach Programu Rozwój Lokalny pojawiła się propozycja finansowania ze środków Programu Pomoc Techniczna 2014-2020 dokumentacji, które, z uwagi na ograniczone środki nie będą finansowane z EOG.

W drugim półroczu 2021 roku prowadzono uzgodnienia z MFIPR w zakresie wyboru zadań (dokumentacji) do dofinansowania projektu „Żary – opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020”.

Celem projektu jest przygotowanie dokumentacji, która może posłużyć do aplikowania o fundusze w ramach nowej perspektywy unijnej.

W ramach projektu zaplanowano następujące opracowania:

- opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej zadania „Budowa ciągu pieszo - rowerowego w ul. Kilińskiego”,
- opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadania „Budowa ciągu pieszo-rowerowego od ul. Przędzankowej do ul. Podchorążych”,

Przedsięwzięcia dotyczą zaprojektowania sieci ścieżek rowerowych w Żarach w taki sposób, aby pełniły one funkcję korytarzy transportowych dla ruchu rowerowego i stanowiły spójną całość wraz z istniejącymi i projektowanymi ścieżkami rowerowymi na terenie miasta Żary,

- opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadania „Uzbrojenie terenów pod budowę eko osiedla mieszkaniowego przy ul. Żagańskiej w Żarach”,

Dokumentacja zostanie przygotowana pod kątem spełniania wymogów uniwersalnego projektowania. Cechą Eko-osiedla jest troska o naturalne środowisko, spójna koncepcja architektoniczna, zielone przestrzenie publiczne czy infrastruktura pozwalająca na rozwój społeczny, kulturalny i ekonomiczny,

- raport przedstawiający główne kierunki przemieszczania się mieszkańców oraz ich potoki w ramach gmin Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego (ŻŻOF) wraz z mapą przedstawiającą lokalizację ścieżek,

Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwoju sieci ścieżek rowerowych na terenie ŻŻOF, upowszechnienia dojazdów rowerem do pracy i do szkoły, zmniejszenia liczby mieszkańców korzystających z samochodów osobowych, a tym samym zmniejszenia ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery na obszarze ŻŻOF,

- raport przedstawiający analizę potencjału energetycznego gmin ŻŻOF,

W ramach zadania zinventaryzowane zostaną potrzeby wszystkich odbiorców: gospodarstw domowych, firm w tym dużych przemysłowych odbiorców. Dokonana zostanie ocena stopnia samowystarczalności energetycznej obszaru. Raport ma odpowiedzieć na pytania jakimi mocami dysponują i ewentualnie jakie są potrzeby gmin tworzących Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny. Realizacja tego działania przyczyni się do ustalenia potencjału gmin ŻŻOF w zakresie

produkcji energii odnawialnej i umożliwi pozyskanie funduszy w ramach kolejnej perspektywy środków UE na inwestycje infrastrukturalne w zakresie energii odnawialnej. Przedsięwzięcia wpłyną na rozwój całego obszaru ŻŻOF.

Finansowanie i okres realizacji:

- wnioskowana wartość dotacji: 953 332,71 zł,
- finansowanie: w 100 % ze środków zewnętrznych: 85% ze środków Unii Europejskiej (Funduszu Spójności) w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz w 15% z budżetu państwa,
- okres realizacji projektu: od 01.01.2022 r. do 31.03.2023 r.

W dniu 11 stycznia 2022 r. Gmina Żary o statusie miejskim podpisała z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej umowę o dofinansowanie projektu.

11.9. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – I edycja

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych ma na celu dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce.

Pierwsza edycja pilotażowego naboru wniosków rozpoczęła się 2 lipca i trwała do 15 sierpnia 2021 roku.

W czasie pierwszego pilotażowego naboru każda JST czy związek JST mogła zgłosić maksymalnie trzy wnioski o dofinansowanie, w tym:

- 1 wniosek bez kwotowego ograniczenia,
- 1 wniosek, którego wartość dofinansowania nie może przekroczyć 30 mln zł,
- 1 wniosek, którego wartość dofinansowania nie może przekroczyć 5 mln zł.

Gmina Żary o statusie miejskim zgłosiła do dofinansowania nw. inwestycje:

- Przebudowa ulicy Bohaterów Getta w Żarach wraz z drogami przyległymi (ul. Nadrzeczna, ul. Zielona, ul. Żurawia, ul. Kwiatowa, ul. Pszena).

Inwestycja dotyczy przebudowy głównej arterii komunikacyjnej miasta Żary wraz z przyległymi drogami o łącznej długości ok. 1600 mb. Zakres rzeczowy obejmuje budowę nowej nawierzchni asfaltowej ulic, budowę chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego z kostki betonowej, przebudowę skrzyżowań, zjazdów, przebudowę 3 obiektów mostowych, budowę i przebudowę kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami, rozbiórkę starej i budowę nowej linii oświetlenia drogowego i przejść dla pieszych z oprawami typu LED, likwidację kolizji z siecią gazową i teletechniczną, urządzenie zieleni. Przewidywana wartość inwestycji 18 500.000,00 zł.

Deklarowana kwota udziału własnego 925 000,00 zł (5 %).

Kwota wnioskowanych środków 17 575 000,00 zł.

- Rozbudowa dróg ul. Szymanowskiego i ul. Krótkiej w Żarach.

Inwestycja dotyczy rozbudowy dróg o strategicznym znaczeniu dla rozwoju gminy o łącznej długości ok. 700 mb. Zakres rzeczowy obejmuje przebudowę jezdni o nawierzchni bitumicznej, przebudowę zjazdów, chodników, budowę zatok parkingowych, ciągów pieszych, przebudowę skrzyżowań, renowację istniejącej i budowę nowej kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami, rozbiórkę starej i budowę nowej linii oświetlenia drogowego i przejść dla pieszych z oprawami typu LED, urządzenie zieleni.

Przewidywana wartość inwestycji 9 900 000,00.

Deklarowana kwota udziału własnego 495 000,00 zł (5 %).

Kwota wnioskowanych środków 9 405 000,00 zł.

- Poprawa efektywności energetycznej budynku Ratusza w Żarach.

Inwestycja dotyczy kompleksowej termomodernizacji zabytkowego budynku użyteczności publicznej. Zakres rzeczowy obejmuje docieplenie podłogi przy gruncie i dachów, wymianę drzwi zewnętrznych i okien, uzupełnienie źródeł ciepła o powietrzną pompę ciepła, wymianę źródeł światła na oświetlenie typu LED, montaż automatyki do sterowania systemem c.o. i oświetleniem z wykorzystaniem TIK, montaż klimatyzacji.

Przewidywana wartość inwestycji 4 100 000,00 zł.

Deklarowana kwota udziału własnego 410 000,00 zł (10 %).

Kwota wnioskowanych środków 3 690 000,00 zł.

Ostatecznie w październiku 2021 r. dofinansowanie przyznano dwóm inwestycjom tj. rozbudowa dróg ul. Szymanowskiego i ul. Krótkiej w Żarach oraz Poprawa efektywności energetycznej budynku Ratusza w Żarach w kwocie łącznej 13 095 000,00 zł.

11.10. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja II i III

Pod koniec roku 2021 został ogłoszony nabór wniosków o dofinansowanie inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych z terminem zakończenia naboru do końca lutego 2022 r.

W lutym 2022 roku zostały zgłoszone następujące zadania do dofinansowania:

W ramach Edycji II - 3 wnioski:

1. wniosek **Przebudowa ul. Śląskiej w Żarach** (koszt ogółem 3 000 000,00 zł, udział własny 150 000,00 zł (5 %), dofinansowanie 2 850 000,00 (95 %);
2. wniosek **Przebudowa i rozbudowa ul. Moniuszki, ul. Strzelców i ul. Żabikowskiej w Żarach** (koszt ogółem 12 800 000,00 zł, udział własny 3 840 000,00 (30 %), dofinansowanie 8 960 000,00 zł (70 %);
3. Wniosek **Przebudowa ulicy Bohaterów Getta w Żarach wraz z drogami przyległymi (ul. Nadrzeczna, ul. Zielona, ul. Żurawia, ul. Kwiatowa, ul. Pszenna)** - koszt ogółem 18 700 000,00, udział własny 9 724 000,00 (52 %), dofinansowanie 8 976 000,00 (48 %).

Wszystkie zadania realizowane będą w okresie powyżej 12 miesięcy.

W ramach Edycji III PGR (dla gmin popegeerowskich):

1. Wniosek **Budowa drogi ul. Brzoskwiniowa w Żarach** (wartość ogółem 600 000,00 zł, udział własny 30 000,00 zł (5 %), dofinansowanie 570 000,00 (95 %) – realizacja do 12 miesięcy;
2. Wniosek **Remont elewacji wieży zamku Dewinów - Bibersteinów w Żarach** (wartość ogółem 1 000 000,00 zł, udział własny 20 000,00 (2 %), dofinansowanie 980 000,00 zł (98 %) – realizacja powyżej 12 miesięcy.

Opracowanie pod nadzorem: **Ewy Nowak**, Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych.

12. SPÓŁKI KOMUNALNE

12.1. Informacje ogólne

Istotą zadań publicznych wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej na rynku lokalnym. Gospodarka komunalna obejmuje przede wszystkim zadania o charakterze użyteczności publicznej, tj. wykonywane w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych w sposób bieżący i nieprzerwany. Usługi o charakterze użyteczności publicznej mają za zadanie zaspokajać podstawowe potrzeby gminnej wspólnoty. Aby zrealizować prawem nałożone na gminę obowiązki, gminy mogą przystępować bądź tworzyć spółki. Takie spółki określane są mianem spółek komunalnych, ponieważ działają zarówno na podstawie Kodeksu spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526 ze zm.), jak i ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 712 ze zm.).

Gmina Żary o statusie miejskim jest udziałowcem w pięciu spółkach prawa handlowego: w czterech spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (ZWiK Sp. z o.o. w Żarach, ZGM Sp. z o.o. w Żarach, ZZO Sp. z o.o. w Marszowie, RTBS Sp. z o.o. w Zielonej Górze) i w jednej spółce akcyjnej (PK PEKOM S.A. w Żarach). W dwóch spółkach nasza gmina ma 100 % udziałów, są to: PK PEKOM S.A. i ZGM Sp. z o.o. W jednej ze spółek udziały są większościowe (ZWiK Sp. z o.o. - 79,18 %), w jednej spółce udział gminy jest największy ze wszystkich gmin-wspólników, ale nie jest większościowy (ZZO Sp. z o.o. - 24,41%). Z kolei w innej spółce udział jest tak niewielki, że nie podlega ujawnieniu w Krajowym Rejestrze Sądowym (RTBS Sp. z o.o. - udziały 4,61 %).

Organami spółki są:

- Zgromadzenie Wspólników (w spółce akcyjnej jest to Walne Zgromadzenie),

- Zarząd (jedno lub wieloosobowy),
- Rada Nadzorcza.

Spółki komunalne mają obowiązek powołać radę nadzorczą. W spółkach w udziałami Gminy Żary o statusie miejskim rady nadzorcze spółek liczą sobie od 3-6 osób. 3-osobowa rada nadzorcza jest w ZWiK Sp. z o.o. i ZGM Sp. z o.o., 5-osobowa rada jest w PK PEKOM S.A. i ZZO Sp. z o.o., a 6-osobowa w RTBS Sp. z o.o. Spółki niezależnie od tego czy są spółkami prywatnymi czy też komunalnymi muszą działać w granicach określonych przepisami prawa, które nakładają na spółki określone obowiązki. Do 31 marca każdego roku spółki winne są sporządzić sprawozdanie finansowe wraz z bilansem za rok ubiegły, a do 30 czerwca każdego roku wspólnicy zatwierdzają sprawozdanie zarówno finansowe, jak i z działalności.

Gmina Żary o statusie miejskim jest również udziałowcem w spółce wodnej ZŁOTA STRUGA. Jest to specyficzny rodzaj spółki, funkcjonującej na podstawie przepisów prawa wodnego. Gmina miejska Żary ma 76,47 % udziałów w spółce wodnej ZŁOTA STRUGA, co daje 266 głosów (udziałów). Spółka wodna nie ma rady nadzorczej, a 3-osobowy zarząd. Spółką kieruje dyrektor spółki.

Każda ze spółek Gminy Żary o statusie miejskim ma stronę internetową, na której znajdują się wszystkie informacje dotyczące działalności spółki oraz dane kontaktowe.

- PK PEKOM S.A.- www.pekom.com.pl
- ZWiK Sp. z o.o.- www.zwikzary.pl
- ZGM Sp. z o.o.- www.zgmzary.pl
- ZZO Sp. z o.o.- www.marszow.pl
- RTBS Sp. z o.o.- www.rtbs.pl
- ZŁOTA STRUGA- www.zlotastruga.com.pl

12.2. Wykaz spółek z udziałem Gminy Żary o statusie miejskim

Stan na dzień: 31.12.2021 r.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów / akcji	Wartość całościowa udziałów / akcji	Wartość jednostkowa udziałów / akcji	Udział w kapitale zakładowym
1	Przedsiębiorstwo Komunalne PEKOM S.A. w Żarach	67 890	1 357 800,00 zł	20,00 zł	100 %
2	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarach	3 048	3 048 000,00 zł	1.000,00 zł	79,18 %

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów / akcji	Wartość całościowa udziałów / akcji	Wartość jednostkowa udziałów / akcji	Udział w kapitale zakładowym
3	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach	642	321 000,00 zł	500 zł	100 %
4	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie	71 792	3 589 600,00 zł	50 zł	24,41 %
5	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze	632	316 000,00 zł	500 zł	4,61 %
6	Spółka wodna ZŁOTA STRUGA	266	3 643 912,30 zł	X Brak wartości nominalnej głosu wynika ze specyfiki spółki.	76,47 %

12.3. Zakres działalności spółek Gminy Żary o statusie miejskim

1. Przedsiębiorstwo Komunalne PEKOM S.A. w Żarach świadczy szeroki zakres usług. Zajmuje się odbiorem nie tylko zmieszanych odpadów komunalnych, ale również wielkogabarytowych, odpadów zbieranych selektywnie, odpadów budowlanych, gruzu, ziemi. Ponadto świadczy usługi podnośnikiem koszowym, pielęgnacja i utrzymanie terenów zielonych (wycinka drzew, wykaszanie terenów zielonych, usuwanie chwastów, grabienie liści, pielęgnacja krzewów i żywopłotów), utrzymanie w czystości dróg, ulic, placów, chodników, zimowego utrzymania dróg (odśnieżanie, posypywanie solą), w zakresie robót drogowych.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne PKD 38.11.Z,
- zbieranie odpadów niebezpiecznych PKD 38.12.Z,
- odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z,
- roboty związane z budową dróg i autostrad PKD 42.11.Z,
- przygotowanie terenu pod budowę PKD 43.12.Z,
- pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane PKD 43.99.Z,
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu PKD 46.77.Z,
- pozostałe sprzątnięcie PKD 81.29.Z,
- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni PKD 81.30.Z,
- pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 96.09.Z.

2. Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarach realizuje zadania własne Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody PKD 36.00.Z,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków PKD 37.00.Z,
- roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych PKD 42.21.Z,
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne PKD 71.12.Z.

3. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach zarządza:

- gminnym zasobem komunalnym,
- targowiskiem,
- schroniskiem dla zwierząt.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z,
- pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w pozostałych mediach PKD 73.12.D,
- pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 63.99.Z,
- pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 96.09.Z,

- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni PKD 81.30.Z,
- zarządzanie nieruchomościami na zlecenie PKD 68.32.Z,
- działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach PKD 81.10.Z,
- wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane PKD 77.39.Z,
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne PKD 71.12.Z.

4. Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie jest instalacją komunalną dla 22 gmin województwa lubuskiego: Bobrowice, Brody, Bytnica, Gozdnicza, Gubin (gmina i miasto), Iłowa, Jasień, Krosno Odrzańskie, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Maszewo, Nowogród Bobrzański, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Wymiarki, Żagań (gmina i miasto), Żary (gmina i miasto).

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z,
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne PKD 38.11.Z,
- obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne PKD 38.21.Z,
- działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami PKD 39.00.Z,
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu PKD 46.77.Z,
- transport drogowy towarów PKD 49.41.Z,
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z,
- wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli PKD 77.12.Z,
- produkcja nawozów i związków azotowych PKD 20.15.Z,
- pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 96.09.Z.

5. Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze zajmuje się budowaniem domów mieszkalnych i ich eksploatacją na zasadach najmu. RTBS zostało powołane celem popierania i rozwoju budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego. Podstawowym przedmiotem działalności jest budowa, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi i powierzonymi oraz budowa i sprzedaż mieszkań w systemie developerskim.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z,
- wykonywanie instalacji elektrycznych PKD 43.21.Z,
- wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych PKD 43.22.Z,
- tynkowanie PKD 43.31.Z,
- zakładanie stolarki budowlanej PKD 43.32.Z,
- posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian PKD 43.33.Z,
- malowanie i szklenie PKD 43.34.Z,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z,
- zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie PKD 68.32.Z.

6. ZŁOTA STRUGA spółka wodna. Podstawowym celem – dla realizacji którego została powołana Spółka - była budowa, utrzymywanie i eksploatacja oczyszczalni ścieków w Żarach dla ochrony rzeki Złota Struga przed zanieczyszczeniami. Zdecydowano się na budowę oczyszczalni ścieków dla systemu rozdzielczego o przepustowości 15 000 m³/dobę, dzięki czemu wszystkie ścieki bytowe i przemysłowe są oczyszczane na jednej oczyszczalni. Oczyszczalnia pracuje w trójstopniowym układzie technologicznym. Jest typowym przykładem oczyszczalni mechaniczno-biologicznej z systemem przerobu powstających osadów. Układ ten obejmuje wstępne oczyszczenie ścieków w sposób mechaniczny, następnie zasadnicze oczyszczanie na drodze biologicznej oraz końcową przeróbkę powstających osadów. Głównym zadaniem procesu oczyszczania ścieków jest usunięcie związków organicznych oraz biogenów (azotu i fosforu), które w środowisku wodnym powodują zwiększoną eutrofizację – gwałtowny rozwój organizmów, który w końcowym efekcie prowadzi do zaniku tlenu i niepożądanych zmian środowiska wodnego.

13. PANDEMIA COVID-19

13.1. Wpływ pandemii na finanse gminy w roku 2021

W związku z wprowadzonym stanem epidemiologicznym wywołanym wirusem COVID-19 zostały wprowadzone przez rząd przepisy mające wpływ na realizację dochodów z tytułu podatku od nieruchomości. Główną zasadą tarczy 1.0 i 2.0 było wstrzymanie rozpoczęcia biegu oraz zawieszenia już biegnących terminów prawa materialnego jak również terminów procesowych. Ponadto niektóre grupy przedsiębiorców nie mogły prowadzić swojej działalności gospodarczej w wyniku czego zmuszone były do zwolnień pracowniczych oraz nieterminowego bądź braku możliwości regulowania należności publicznoprawnych. Części podatnikom udzielono ulgi podatkowe w zakresie zmiany terminu płatności rat podatku z roku 2020 na rok 2021, co ma przełożenie na wyższe wykonanie tych dochodów. Poniżej przedstawione zostały analizy realizacji głównych rodzajów dochodów własnych miasta według stanu na dzień 31 grudnia w latach 2020 i 2021. Wprowadzone w 2020 roku zmiany przepisów prawa

w zakresie podatków: CIT i PIT mają wpływ na wysokość dochodów, przy czym zauważalne jest odmrożenie w drugiej połowie 2020 roku niektórych gałęzi gospodarki. Ponadto na wysokość dochodów z tytułu udziału w podatku CIT istotne znaczenie ma przynależność Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej dwóch dużych przedsiębiorców, którzy jeszcze w 2020 roku korzystali z ulg.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. wpływy z tytułu udziału w podatku PIT zostały wykonane w kwocie 36 256 347,00 zł (97,15 % planu dochodów) a w roku 2021 – 40 270 841,00 zł (108,20 % planu). W roku 2020 wpływy z PIT były wyższe o kwotę 4 014 494,00 zł. Natomiast wpływy z CIT według stanu na dzień 31 grudnia były wyższe w roku 2021 w porównaniu do 2020 r. i wyniosły 6 862 481,67 zł. Dynamika przyrostu dochodów w badanym okresie wyniosła +82,79 %.

Dochody własne z tytułu udziału w podatku PIT i CIT – wykonanie według stanu na dzień 31 grudnia w latach 2020 – 2021 (w zł)

Wykonanie	2020		2021	
	PIT	CIT	PIT	CIT
Kwota	36 256 347,00	3 503 886,90	40 270 841,00	6 862 481,67
% wykonania do planowanych dochodów	97,15 %	102,71 %	108,20 %	185,50 %

Według stanu na dzień 31 grudnia w roku 2020 wpływy z tytułu udziału w podatku od nieruchomości od osób prawnych zostały wykonane w 100 % do planu dochodów z tego tytułu, a w roku 2021 w 104,40 % planu dochodów. Dynamika przyrostu dochodów w badanym okresie wyniosła +4,40 %.

Dochody własne z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych – wykonanie według stanu na dzień 31 grudnia w latach 2020 – 2021 (zł)

Wykonanie	2020	2021
Kwota	24 998 820,16	25 786 671,09
% wykonania do planowanych dochodów z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych	100 %	104,40 %

Według stanu na dzień 31 grudnia w roku 2020 wpływy z tytułu udziału w podatku od nieruchomości od osób fizycznych zostały wykonane w 97,78 % do planu dochodów z tego tytułu, a w roku 2021 w 104,98 % planu. Dynamika przyrostu dochodów w badanym okresie wyniosła +7,20 %.

Dochody własne z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych - wykonanie według stanu na dzień 31 grudnia w latach 2020 - 2021 (zł)

Wykonanie	2020	2021
Kwota	8 897 897,57	9 267 395,14
% wykonania do planowanych dochodów z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych	97,78 %	104,98 %

Według stanu na dzień 31 grudnia w roku 2020 wpływy z tytułu udziału w podatku od nieruchomości zostały wykonane w 99,40 % do planu dochodów z tego tytułu, a w roku 2021 w 103,13 % planu. Dynamika przyrostu dochodów w badanym okresie wyniosła +3,73 %.

Dochody własne z tytułu podatku od nieruchomości ogółem- wykonanie według stanu na dzień 31 grudnia w latach 2020 - 2021 (zł)

Wykonanie	2020	2021
Kwota	33 896 717,73	35 054 066,23
% wykonania do ogółem planowanych dochodów z tytułu podatku od nieruchomości	99,40 %	103,13 %

Według stanu na dzień 31 grudnia w roku 2020 dochody ogółem zostały wykonane w 102,27 % do planu dochodów, a w roku 2021 w 103,46 % planu. Dynamika przyrostu dochodów w badanym okresie wyniosła +1,19 %.

Dochody ogółem - wykonanie wg stanu na dzień 31 grudnia w latach 2020 - 2021 (zł)

Wykonanie	2020	2021
Kwota	205 212 046,51	213 189 815,10
% wykonania do ogółem planu dochodów	102,27 %	103,46 %

Opracowanie pod nadzorem **Joanny Wojak**, Skarbnika Gminy Żary o statusie miejskim.

13.2. Wydatki na sytuację kryzysową związaną z COVID-19

Uruchomiono rezerwę na zarządzanie kryzysowe w kwocie 228 585 zł, przeznaczoną na zadania związane z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, z której sfinansowano między innymi zakup płynów dezynfekcyjnych, rękawic ochronnych, maseczek oraz sprzęt dla żarskich szpitali.

REZERWY URUCHOMIONE NA ZADANIA ZWIĄZANE Z ZAPOBIEGANIEM I ZWALCZANIEM COVID-19

Data	Kwota
01.02.2021	15 200,00 zł
05.03.2021	100 000,00 zł
19.03.2021	10 000,00 zł
14.09.2021	53 000,00 zł
25.10.2021	50 385,00 zł
RAZEM	228 585 zł

POMOC DLA 105. KRESOWEGO SZPITALA WOJSKOWEGO Z PRZYCHODNIĄ SP ZOZ - KWOTA 100 093,53 ZŁ

Lp	Nazwa przedmiotu	Całkowity koszt
1	Nocospray 1000 urządzenie do dezynfekcji z archiwizacją	42 435,00 zł
2	Kanister NOCOLYSE NEUTRAL 20 l	4 973,40 zł
3	Rejestrator Thermo-Alarm IT-LCD	1 353,00 zł
4	Chłodziarka AMICA FD 2015.4X	989,01 zł
5	Łóżko szpitalne Hill-Rom 900 Elite X3	37 800,00 zł
6	Materac powietrzny P290 MRS XRAY P290A261	10 602,36 zł
7	Dwugęstościowy materac ze zgrzewanym pokrowcem; ASS032	1 778,76 zł
8	Przeeglądy okresowe łóżek	162,00 zł

POMOC DLA SZPITALA NA WYSPIE - KWOTA 102 876,79 ZŁ

Lp	Nazwa przedmiotu	Całkowity koszt
1	Myjnia ultradźwiękowa stacjonarna dwukomorowa typ UMD 642	30 000,00 zł
2	Demineralizator Technical 60 Plus	12 415,62 zł
3	Zbiornik ciśnieniowy Technical ZC-0230 o poj. 230l	4 039,29 zł
4	SLD-80 Szafka wolno stojąca pod blat zlewozmywakowy	3 062,70 zł
5	BO-16.6 Blat ociekowy	482,38 zł
6	Lampa operacyjna PROXY	52 876,80 zł

Opracowanie pod nadzorem Agnieszki Izdebskiej, Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego.

13.3. Pomoc udzielona lokalnym przedsiębiorcom w związku z pandemią

Rada Miejska w Żarach Uchwałą nr XXVI/12/21 z dnia 26 lutego 2021 roku, zwolniła w 2021 roku, przedsiębiorców prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie Miasta Żary z opłaty II i III raty należnej za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Łącznie zwolnionych zostało 34 przedsiębiorców.

W dniu 15 grudnia 2020 r. została ogłoszona w Dzienniku Ustaw pod poz. 2255, Ustawa z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z Art.31 zzm ust.1 w/w ustawy, od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku nie była pobierana opłata targowa. Dzięki tej uldze wszyscy handlujący na targowiskach i poza targowiskami byli zwolnieni z opłaty targowej, także producenci kwiatów handlujący przy cmentarzu w okresie Wszystkich Świętych.

Zgodnie z w/w ustawą miasto otrzymało rekompensatę z tytułu opłaty targowej w 2021 r. w kwocie 152 818,40 zł, która została przelana na konto tut. urzędu w dniu 22.03.2021 r.

W związku z sytuacją kryzysową związaną z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w roku 2021 zakupiono i przekazano żarskim szpitalom niezbędny sprzęt i środki w celu przeciwdziałania i zwalczania COVID-19:

1. 105. Kresowy Szpital Wojskowy z Przychodnią w Żarach:
Razem wartość przekazanego sprzętu i środków: 100 093,53 zł.
2. Szpital Na Wyspie Sp. z o.o.
Razem wartość przekazanego sprzętu: 102 876,79 zł.

14. SKARGI, WNIOSKI, PETYCJE, UCHWAŁY STATYSTYKA

W terminie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wpłynęło do urzędu 12 skarg, 8 skarg rozpatrzonych zostało przez Burmistrza Miasta Żary, 2 przez Radę Miejską, natomiast 2 skargi przekazano według właściwości. Do urzędu wpłynął także 1 wniosek, który przekazano według właściwości, 4 petycje skierowane do organu wykonawczego gminy oraz 1 przekazano według właściwości.

Zestawienie sposobu załatwienia skarg w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Sposób załatwienia skarg			Sposób załatwienia skarg rozpatrzonych we własnym zakresie		
		Ogółem (4+5)	w tym		pozytywny	negatywny	inny
			przekazano według właściwości	załatwiono we własnym zakresie			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Burmistrz	9	1	8	-	5	3
2	Rada Miejska	3	1	2	-	2	-
RAZEM		12	2	10	-	7	3

Zestawienie sposobu załatwienia wniosków w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Sposób załatwienia wniosków			Sposób załatwienia wniosków rozpatrzonych we własnym zakresie		
		Ogółem (4+5)	w tym		pozytywny	negatywny	inny
			przekazano według właściwości	załatwiono we własnym zakresie			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Burmistrz	1	1	-	-	-	-
2	Rada Miejska	-	-	-	-	-	-
RAZEM		1	1	-	-	-	-

Zestawienie sposobu załatwienia petycji w 2021 r.

Lp.	Przedmiot petycji	Sposób załatwienia petycji	Termin załatwienia petycji
1	Petycja dot. nadania nazwy ronda - „Rondo Praw Kobiet” przy pl. Konstytucji 3 Maja, zbiegu alei Jana Pawła II z ul. Podchorążych, Żabikowską i Zielonogórką.	negatywnie	w terminie
2	Petycja w sprawie zatrudnienia nauczyciela Przedszkolu nr 4 w Żarach.	przekazano według właściwości	w terminie
3	Petycja w sprawie budowy brakującej części ulicy Brzoskwiniowej od nr 59 do 81 w Żarach wraz z oświetleniem.	pozytywnie	w terminie
4	Petycja w sprawie budowy drogi przy ul. Huculskiej i Dolnośląskiej w Żarach.	częściowo pozytywnie	w terminie
5	Petycja w sprawie zabezpieczenia środków na „Otwarty konkurs ofert z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym i wspierania lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku emerytalnym i wspierania lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów”.	pozytywnie	w terminie

Zestawienie zarządzeń wydanych przez Burmistrza Miasta Żary w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zarządzenia	Ilość
1	WA.0050.2021 Zbiór zarządzeń, ogłoszeń i obwieszczeń wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jako organu gminy	281
2	WA.120.2021 Zbiory aktów normatywnych własnych kierownictw urzędów	91

Zestawienie podjętych uchwał i zgłoszonych interpelacji w roku 2021 r.

Lp.	Uchwały / interpretacje / zapytania radnych	Ilość
1	Podjęte uchwały	102
2	Interpelacje / zapytania radnych	21

Opracowanie raportu pod nadzorem **Olgi Boryń**, Sekretarza Gminy Żary o statusie miejskim.

